

Početa stranica>Obiteljskopравни predmeti i nasljeđivanje>**Obiteljsko uzdržavanje**

Obiteljsko uzdržavanje

Ako želite zatražiti uzdržavanje, primjerice tako da od roditelja koji ne živi s djetetom tražite mjesečno plaćanje za skrb o djetetu, Pravo EU-a omogućava vam da se koristite uslugama suda svoje zemlje za utvrđivanje obveze dužnika da plaća uzdržavanje i za određivanje iznosa alimentacije. Takva sudska odluka bit će priznata u drugim državama članicama Europske unije.

Za detaljne informacije koje se odnose na određenu zemlju odaberite odgovarajuću zastavu.

Nova pravila od lipnja 2011.

Od 18. lipnja 2011. primjenjuju se nova pravila o pitanjima uzdržavanja. Osobi s pravom na uzdržavanje i dalje je osigurana pravna zaštita tako što joj je omogućeno tužiti dužnika pred sudom vlastite države. Osim toga, u većini se slučajeva [Haškim protokolom](#) iz 2007. utvrđuje pravo primjenjivo na obveze uzdržavanja, a sve sudske odluke o uzdržavanju koje su donijeli sudovi država članica slobodno kruže u Europskoj uniji te mogu biti izvršene u svim državama članicama bez dodatnih formalnosti. Naposljetku, osobe s pravom na uzdržavanje i dužnici imaju pravo na administrativnu pomoć koju nude države članice.

Nova se pravila primjenjuju u svih 27 država članica EU-a, uključujući Dansku, na temelju sporazuma od 19. listopada 2005. između Europske zajednice i Kraljevine Danske o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. Međutim, Danska ne primjenjuje neka pravila, i to posebno pravilo o primjenjivom pravu i suradnji među središnjim tijelima.

Osim toga, Uredbom je predviđeno da se upravna tijela mogu smatrati sudovima za potrebe postupaka povezanih s uzdržavanjem. Popis tih tijela dostupan je [ovdje](#) (288 Kb) .

Kada sredstva za uzdržavanje mora dati osoba ili kada sredstva za uzdržavanje idu u korist osobe koja živi u državi nije članica EU-a, [Konvencija](#) o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja i [Protokolo](#) pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja mogu vam pomoći pri naplati tražbina za uzdržavanje u državama koje nisu članice EU-a koje su ugovorne stranke tih međunarodnih instrumenata. Konvencija je stupila na snagu za EU u odnosu na treće zemlje koje su stranke te Konvencije 1. kolovoza 2014.

Neobvezni standardni obrazac za izvještaj o dugu za uzdržavanje

Radi olakšavanja praktične provedbe Uredbe o uzdržavanju i učinkovitog ostvarivanja građanskih prava u cijelom EU-u, [Europska pravosudna mreža](#) razvila je u građanskim i trgovačkim stvarima neobvezni standardni obrazac za izvješće o dugu za uzdržavanje.

Cilj je tog neobveznog obrasca olakšati povrat duga za uzdržavanje, a dostupan je na 23 jezika. Obrascu je priložen praktični vodič s uputama za ispunjavanje. Obrazac je dostupan u sljedećim oblicima: [PDF](#) (1048 Kb) i [XLS](#) (403 Kb) .

Posljednji put ažurirano: 05/01/2021

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

Zahjevi za uzdržavanje - Belgija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

„Obveza uzdržavanja” može se definirati kao zakonom propisana obveza neke osobe da drugoj osobi, koja je potrebna i koja je s njom povezana „određenom obiteljskom” vezom, pruži pomoć potrebnu za život. „Uzdržavanje” ne obuhvaća samo hranu nego i sve što je potrebno za život: prehrambene proizvode, odjeću, stanovanje, zdravstvenu skrb itd.

Obveza uzdržavanja temelji se na rodbinskoj ili tazbinskoj vezi ili pak na alternativnoj obvezi kada je ta veza prekinuta. Obveza uzdržavanja postoji između određenih srodnika i članova tazbine, između bračnih drugova i između registriranih partnera. Na neki način temelji se na dužnosti iz „solidarnosti” koja u određenim slučajevima može biti veća.

Roditeljska obveza uzdržavanja djeteta

U ovom slučaju razlikujemo dvije vrste obveze uzdržavanja:

širu obvezu uzdržavanja, na temelju koje su otac i majka dužni prema svojim mogućnostima brinuti se o smještaju, uzdržavanju, zdravlju, nadzoru, odgoju i obrazovanju te razvoju svoje djece. Ako obrazovanje djeteta nije dovršeno, obveza traje i nakon njegove punoljetnosti. Obveza postoji neovisno o financijskim sredstvima roditelja i potrebama djeteta. Šira je u tom smislu što osim životnih potreba djeteta obuhvaća i njegov odgoj, obrazovanje itd. (članak 203. Građanskog zakonika);

obvezu uzdržavanja koja se temelji na roditeljstvu, povezanu s potrebama djeteta, bez obzira na njegovu dob, te u ovisnosti o sredstvima roditelja (članci 205., 207., 208. i 353-14. Građanskog zakonika).

Obveza uzdržavanja roditelja

Obveza uzdržavanja između roditelja i djece uzajamna je (članci 205., 207. i 353-14. Građanskog zakonika). Djeca su dakle dužna uzdržavati roditelje koji su potrebni.

Uzdržavanje bračnog druga

Obveze uzdržavanja između bračnih drugova temelje se na dužnosti pružanja podrške i pomoći te na dužnosti doprinošenja troškovima bračnog života (članci 213. i 221. Građanskog zakonika). Te su dužnosti, zajedno sa zakonom propisanom dužnošću zajedničkog stanovanja bračnih drugova, uzajamne. Ako se navedene dužnosti ne ispunjavaju, pred sudom se može pokrenuti postupak radi njihova ispunjavanja, postupkom za priznavanje prava na uzdržavanje ili postupkom izravne naplate (članci 213., 221. i 223. Građanskog zakonika) – vidjeti deseto pitanje.

Uzdržavanje bivšeg bračnog druga

Valja razlikovati vrste razvoda braka: razvod braka zbog nepomirljivih razlika ili sporazumni razvod braka.

Razvod braka zbog nepomirljivih razlika: ako bračni drugovi nisu sklopili ugovor o uzdržavanju u slučaju razvoda braka (članak 301. stavak 1. Građanskog zakonika), sud u presudi o razvodu braka ili u kasnijoj odluci može na zahtjev „potrebitog” bračnog druga odrediti uzdržavanje od drugog bračnog druga (članak 301. stavak 2. prvi podstavak Građanskog zakonika).

Sud može odbiti priznati zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka ako tuženik dokaže da je tužitelj počinio „tešku pogrešku zbog koje je nastavak zajedničkog života postao nemoguć” (članak 301. stavak 2. drugi podstavak Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga koji je obveznik uzdržavanja (članak 301. stavak 3. treći podstavak Građanskog zakonika).

Sporazumni razvod braka: bračni drugovi nisu obvezni sporazumjeti se o plaćanju uzdržavanja koje jedan mora plaćati drugome tijekom postupka i/ili nakon razvoda braka. Ako to odluče, iznos i način plaćanja te izvršavanje uzdržavanja utvrđuju se slobodno, kao i njegova indeksacija i mogući razlozi njegove promjene (članak 1288. stavak 4. prvi podstavak Zakonika o sudovima). Osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, sudac može na zahtjev jedne od stranaka povisiti, smanjiti ili ukinuti ugovoreni iznos uzdržavanja nakon odluke o razvodu braka (članak 1288. stavak 3. Zakonika o sudovima) ako, u najmanju ruku, iznos više nije primjeren zbog novih okolnosti koje ne ovise o volji stranaka. Ako se ne predvidi indeksacija iznosa uzdržavanja, on se neće moći indeksirati.

Drugo, u kojim slučajevima?

Obveza uzdržavanja postoji između srodnika u ravnoj lozi, i u uzlaznoj i u silaznoj liniji (roditelji/djeca, djeca/roditelji, ali i unuci / bake i djedovi i obrnuto – članci 205. i 207. Građanskog zakonika).

Među srođnicima po tazbini, javljaju se dva slučaja:

nadživjeli bračni drug ima obvezu prema djeci svojeg umrloga bračnog druga kojima on nije otac ili majka, do određenih granica (članak 203. stavak 3. Građanskog zakonika).

zetovi i snahe imaju obvezu prema očevima i majkama svojih bračnih drugova i obrnuto. Ta obveza prestaje ako otac ili majka bračnog druga sklopi novi brak, ako su bračni drug (koji stvara tazbinsku vezu) i djeca rođena u braku umrli (članci 206. i 207. Građanskog zakonika).

Na ostavini umrloga bračnog druga primjenjuje se u određenim okolnostima obveza uzdržavanja nadživjelog bračnog druga ili potomaka pokojnika (članak 205.a Građanskog zakonika).

Dijete čije očinstvo nije utvrđeno, može od muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeca zahtijevati naknadu za svoje uzdržavanje, odgoj i obrazovanje (članak 336. Građanskog zakonika).

Ako je sporazum između registriranih partnera ozbiljno narušen, jedna stranka može pred sudom za obiteljska pitanja zahtijevati uzdržavanje, u okviru privremenih mjera koje su zatražene. Isto vrijedi i u slučaju prestanka registriranog partnerstva, u okviru privremenih mjera (članak 1479. Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja obično prestaje s punoljetnošću djeteta ili s njegovim osamostaljivanjem. Međutim, može se nastaviti ako obrazovanje djeteta nije dovršeno (članci 203. i 336. Građanskog zakonika).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Obveznik uzdržavanja može dobrovoljno uzdržavati uzdržavanu osobu. U suprotnom, u slučaju spora, nesuglasnosti ili prestanka uzdržavanja, potrebno je pokrenuti sudski postupak.

U slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika, zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka može se pred sudom pred kojim se vodi postupak radi razvoda braka postaviti kao sporedni u zahtjevu za pokretanje postupka ili u tužbenom zahtjevu (članak 1254. stavak 1. podstavak 5. i stavak 5. Zakonika o sudovima).

Izvan brakorazvodnog postupka, sudac nižeg suda (*juge de paix*) odlučuje o svim zahtjevima za uzdržavanje (članak 591. stavak 7. Zakonika o sudovima), osim u postupku za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva. Vidjeti pitanje br. 5.

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima), uključujući postupak za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Postupak je osoban i odnosi se na uzdržavanu osobu (vidjeti osobito članak 337. Građanskog zakonika). Podnositelj zahtjeva osobno ili njegov odvjetnik podnosi zahtjev sudu (vidjeti osobito članke 1253.b, 1254. i 1320. Zakonika o sudovima).

Ako nije pravno sposoban, u njegovo ime djeluje njegov zakonski zastupnik (otac, majka, skrbnik, osoba koja upravlja njegovom imovinom).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Niži sud ima opću nadležnost u sporovima koji se vode radi uzdržavanja (članak 591. točka 7. Zakonika o sudovima), ali postoje iznimke. Pod tom pretpostavkom, postupak valja pokrenuti pred sudom prema mjestu prebivališta tužitelja, osim u slučaju tužbe radi smanjenja ili prestanka uzdržavanja (članak 626. Zakonika o sudovima).

Za postupak koji pokreće dijete protiv muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeca (članak 336. Građanskog zakonika) nadležan je predsjednik obiteljskog suda (članak 338. Građanskog zakonika).

Za sporove o roditeljskoj skrbi, osim pri donošenju hitnih i privremenih mjera, nadležan je sud za mladež (članak 387.a Građanskog zakonika) prema mjestu prebivališta roditelja, skrbnika ili osoba koji skrbe za dijete (članak 44. Zakona od 8. travnja 1965. o zaštiti mladeži, o preuzimanju skrbi za maloljetnike koji su počinili radnju koja se smatra prekršajem i o naknadi štete nastale zbog toga).

U slučaju spora između bračnih drugova prije postupka razvoda braka, zahtjevi se podnose nižem sudu (članak 594. točka 19. Zakonika o sudovima) prema mjestu posljednjeg boravišta bračnih drugova (članak 628. točka 2. Zakonika o sudovima).

Od podnošenja zahtjeva za razvod braka zbog nepomirljivih razlika do prestanka braka, nadležan je predsjednik obiteljskog suda (članak 1280. Zakonika o sudovima). Međutim, sud koji odlučuje o meritumu predmeta odobrava i sporazume koje su postigle stranke o uzdržavanju (članak 1256. podstavak 1. Zakonika o sudovima).

Nakon pravomoćne presude o razvodu braka, nadležni su niži sud i obiteljski sud. Predsjednik obiteljskog suda i dalje je nadležan odlučivati o privremenoj pravnoj zaštiti u hitnim slučajevima (članak 584. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014. zahtjevi između stranaka koje su (ili su bile) u braku ili koje su (ili su bile) registrirani partneri i zahtjevi za uzdržavanje zajedničke djece ili djece čije je roditeljstvo utvrđeno samo u pogledu jednog roditelja, u načelu se podnose sudu kojemu je već bio podnesen zahtjev (vidjeti članak 629.a stavak 1. Zakonika o sudovima). To je sud u mjestu prebivališta maloljetnika (ili, ako ne postoji, u mjestu njegova uobičajenog boravišta) za zahtjeve koji se odnose na obveze uzdržavanja maloljetnika. Ako stranke imaju više djece, sud pred kojim je pokrenut prvi postupak nadležan je odlučivati o svim zahtjevima (članak 629.a stavak 2. Zakonika o sudovima).

Ako se obveze uzdržavanja odnose na druge uzdržavane osobe, spor se vodi pred sudom prema mjestu prebivališta tuženika ili prema mjestu posljednjeg bračnog ili zajedničkog boravišta (članak 629.a stavak 4. Zakonika o sudovima).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Vidjeti pitanje br. 4. Ovisno o postupku, postupak se pokreće pozivom preko sudskog izvršitelja ili tužbom. Odvjetničko zastupanje nije obvezno.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski se postupak plaća. Nije moguće odrediti iznos svih troškova zato što će oni ovisiti o pokrenutom postupku, sudskim troškovima i troškovima obrane pred sudom, ako stranku zastupa odvjetnik. U pogledu pokrivanja troškova postupka u slučaju pravne pomoći, primjenjuju se opća pravna pravila (vidjeti Pravna pomoć – Belgija).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Oblik pomoći

Pomoć se određuje u obliku uzdržavanja. U određenim slučajevima to se uzdržavanje može isplatiti jednokratno (članak 301. stavak 8. Građanskog zakonika). Iznimno, može se isplatiti u naravi (članak 210. Građanskog zakonika).

Procjena pomoći i indeksacija

Ne postoji tarifa. Uzdržavanje se dodjeljuje prema potrebama osobe koja ga potražuje i financijskim mogućnostima osobe koja ga je dužna davati (članci 208. i 209. Građanskog zakonika).

Obveza oca i majke (članak 203. Građanskog zakonika) utvrđuje se prema njihovim mogućnostima i ta obveza mora obuhvaćati smještaj, uzdržavanje, zdravstvenu skrb, nadzor, odgoj i obrazovanje te razvoj djece (do dovršetka obrazovanja). Navedeno se uzdržavanje isplaćuje u obliku paušalnog mjesečnog doprinosa roditelju koji ostvaruje roditeljsku skrb.

Svaki od roditelja može djelovati u svoje ime i zatražiti od drugoga da doprinosi za troškove smještaja, uzdržavanja itd. (članak 203.a stavak 2. Građanskog zakonika).

Iznos uzdržavanja koji treba plaćati muškarac koji je imao odnose s majkom djeteta tijekom razdoblja začeca utvrđuje se prema potrebama djeteta te financijskim sredstvima, mogućnostima i socijalnom stanju obveznika uzdržavanja (članci 336., 339. i 203.a Građanskog zakonika).

Zakonom se bračnim drugovima u postupku razvoda braka izričito dopušta da u bilo kojem trenutku sklope sporazum o uzdržavanju nakon razvoda, o iznosu uzdržavanja i načinu na koji se dogovoreni iznos može revidirati (članak 301. stavak 1. Građanskog zakonika i članak 1256. podstavak 1. i članak 1288. točka 4. Zakonika o sudovima). Međutim, sud pred kojim je pokrenut postupak može odbiti odobriti takav sporazum ako utvrdi da je suprotan interesima djeteta (članak 1256. podstavak 2. i 1290. podstavci 2. i 5. Zakonika o sudovima).

Međutim, u slučaju sudske nagodbe sud koji *in concreto* određuje iznos uzdržavanja mora uzeti u obzir kriterije za izračun i ograničenja. Iznos uzdržavanja u načelu mora pokrivati barem „stanje potreba” korisnika (članak 301. stavak 3. podstavak 1. Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga obveznika uzdržavanja (članak 301. stavak 3. podstavak 2. *in fine* Građanskog zakonika). Trajanje uzdržavanja ograničeno je na trajanje braka. U iznimnim okolnostima, sud može produljiti trajanje uzdržavanja (članak 301. stavak 4. Građanskog zakonika).

Indeksacija se automatski primjenjuje u slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika i u slučaju roditeljskog doprinosa za uzdržavanje. Referentni indeks u načelu je indeks potrošačkih cijena, ali zakon dopušta sudu da primijeni neki drugi sustav prilagodbe troškovima života (članak 301. stavak 6. podstavak 1. i 203.c točka 1. Građanskog zakonika) i stranke mogu dogovorno od njega odstupiti (članak 203.c stavak 1. Građanskog zakonika).

Zakon dopušta da se uzdržavanje povisi, snizi ili prestane na zahtjev jedne od stranaka, iz općih razloga navedenih u članku 301. stavku 7. podstavku 1. Građanskog zakonika i u članku 1293. podstavku 1. Građanskog zakonika.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se isplaćuje uzdržavanoj osobi ili njezinu zastupniku. Isplaćuje se u obliku mjesečne rente. U određenim se slučajevima može isplatiti i jednokratno (vidjeti osmo pitanje).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Uzdržavana osoba koja raspolaže ovršnom ispravom može pokrenuti postupak prisilnog namirenja svoje tražbine. Pod određenim uvjetima može pokrenuti postupak ovrhe nad pokretnom i nepokretnom imovinom obveznika uzdržavanja koji ne izvršava svoje obveze iz odluke o uzdržavanju (članak 1494. Zakonika o sudovima). Može se čak naložiti ovrha na plaći koju provodi treća osoba, na primjer poslodavac obveznika uzdržavanja (članak 1539. Zakonika o sudovima). Osim toga, pod određenim uvjetima, uzdržavana osoba koja još ne raspolaže ovršnom ispravom moći će zatražiti donošenje mjera radi ovrhe, kako bi osigurala svoja prava na buduću naplatu uzdržavanja (članak 1413. Zakonika o sudovima). Naposljetku, uveden je mehanizam za pojednostavnjeno izvršenje.

Riječ je o postupku izravne naplate, odnosno odobrenju danom uzdržavanoj osobi da joj se izravno uplaćuju, uz određena ograničenja, primitci obveznika uzdržavanja ili bilo koji drugi dugovani iznos od treće osobe. Postupak izravne naplate primjenjuje se na zakonske obveze uzdržavanja između bračnih drugova ili bivših bračnih drugova (članak 220. stavak 3., članak 221., članak 223., članak 301. stavak 11. Građanskog zakonika i članak 1280. Zakonika o sudovima), na obveze uzdržavanja, odgoja i obrazovanja djece – jednako tako i na pravne lijekove u postupcima između oca i majke predviđene člankom 203.a Građanskog zakonika – i na zakonske obveze uzdržavanja između potomaka i predaka (članak 203.b Građanskog zakonika).

Naposljetku, Kazneni zakonik sadržava članak o napuštanju obitelji (članak 391.a Kaznenog zakonika) koji omogućuje kazneni progon svake osobe kojoj je pravomoćnom sudskom odlukom dosuđeno plaćanje uzdržavanja, a koja dulje od dva mjeseca nije dobrovoljno ispunjavala svoju obvezu uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Člankom 2277. Građanskog zakonika predviđa se da neplaćeni iznosi uzdržavanja zastarijevaju u roku od pet godina.

Na uzdržavanje dodijeljeno u sudskom postupku primjenjuje se rok zastare od deset godina (članak 2262.a Građanskog zakonika).

Obustavljeno je dok su bračni drugovi u braku (članak 2253.) i prekida se podnošenjem tužbe, naloga za izvršenje plaćanja ili ovrhe (članci 2244. i 2248.), pokretanjem žalbenog postupka uzdržavane osobe i uplatom obveznika uzdržavanja.

U načelu, na temelju članka 7. i 8. Zakona o založnom pravu od 16. prosinca 1851., dužnik je dužan ispuniti svoje obveze iz svoje ukupne imovine.

Međutim, člankom 1408. Zakonika o sudovima izuzimaju se tijekom progona vjerovnika određena pokretna materijalna imovina nužna za svakodnevni život ovršenika i njegove obitelji, za obavljanje njegova zvanja ili pak za nastavak obrazovanja ili školovanja ovršenika ili uzdržavane djece koja žive u istom kućanstvu.

Člankom 1409. stavkom 1. Zakonika o sudovima onemogućeno je otuđenje i provođenje ovrhe na ukupnim primicima iz radnog odnosa i od obavljanja drugih djelatnosti.

Međutim, na temelju članka 1412. Zakonika o sudovima, s jedne strane, pravila o neprovođenju ovrhe ne mogu se primijeniti na uzdržavanu osobu, a s druge strane, ona ostvaruje apsolutnu prednost u odnosu na druge vjerovnike dužnika. Međutim, ako se traži primjena postupka izravne naplate protiv osobe čija je imovina već predmet takvih naplata ili ovrha, sud može ispitati ukupno stanje dužnika, potrebe njegovih vjerovnika, posebno uzdržavanih osoba, te pravično među njima raspodijeliti iznose koji podliježu izravnoj naplati ili ovrsi (članak 1390.a podstavak 5. Zakonika o sudovima).

U slučaju prezaduženosti obveznika uzdržavanja, on može proglasiti osobni stečaj (članak 1675/2. i sljedeći Zakonika o sudovima). U tim okolnostima sudac može, prema potrebi, odlučiti o oprostima duga, uključujući nepodmirene iznose uzdržavanja, a da se to ipak ne odnosi na obveze uzdržavanja.

Može se provesti ovrha radi osiguranja naplate budućih iznosa uzdržavanja po njihovu dospijeću (članak 1494. podstavak 2. Zakonika o sudovima).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako uzdržavana osoba ne uspije ostvariti plaćanje usprkos prethodno navedenim sredstvima, može se obratiti Službi za tražbine po osnovi uzdržavanja (*Service des créances alimentaires*) (u okviru Savezne javne službe za financije). Ta se služba bavi odobravanjem predumova za određeni iznos uzdržavanja ili više njih i skrbi da se odobreni predumovi, kao i preostali iznos i nepodmirene tražbine po osnovi obveze uzdržavanja, naplate ili namire od obveznika uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Služba za tražbine po osnovi uzdržavanja može umjesto obveznika uzdržavanja isplatiti iznos uzdržavanja u cijelosti ili djelomično. Služba istodobno od obveznika uzdržavanja potražuje plaćanje uzdržavanja i nepodmirenih obveza s osnove uzdržavanja. Obveznik uzdržavanja dobrovoljno plaća iznos uzdržavanja službi ili ih služba namiruje prisilnom naplatom. U potonjem slučaju, naravno, uspjeh nije zajamčen jer ovisi o financijskom stanju obveznika uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U okviru Njujorške konvencije od 20. lipnja 1956. o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, Uredbe Vijeća br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Haške konvencije od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja određeno je sljedeće središnje tijelo:

Savezna javna služba za pravosuđe (*Service public fédéral Justice*)

Odjel za međunarodnu pravosudnu suradnju u građanskim stvarima

(*Service de coopération judiciaire internationale en matière civile*)

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Bruxelles

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podnositelj zahtjeva ili njegov pravni savjetnik može se prethodno navedenom nadležnom tijelu obratiti poštom, telefonom (+32 (0)2 542 65 11), telefaksom (+32 (0)2 542 70 06) ili elektroničkom poštom aliments@just.fgov.be ili alimentatie@just.fgov.be.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji ima prebivalište u inozemstvu mora se obratiti središnjem tijelu svoje zemlje nadležnom za primjenu prethodno navedenih konvencija ili Uredbe. Ne može se izravno obratiti nekom tijelu ili upravi u Belgiji.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Odgovor je negativan (vidjeti prethodno navedeno).

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Kada se središnjem tijelu podnese zahtjev, ono po potrebi, nakon što utvrdi da se obveznik uzdržavanja i/ili njegova imovina nalaze u Belgiji, proslijeđuje zahtjev Uredu za pravnu pomoć s teritorijalnom nadležnošću. U slučaju zahtjeva za uzdržavanje djece, koji je podnesen posredstvom središnjih tijela, ta će se pravna pomoć dodijeliti bez provjere visine dohotka korisnika. Navedena pomoć obuhvaća nagrade odvjetnika i troškove postupka.

U ostalim se slučajevima od podnositelja zahtjeva koji želi ostvariti pravnu pomoć zahtjeva da središnjem tijelu preda zahtjev u tom smislu, i to u skladu s Direktivom 2003/8/EZ.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo ponajprije ima informativnu ulogu u pogledu primjene Uredbe i u vlastitom sustavu i u državi kojoj se podnosi zahtjev. Središnje tijelo raspolaže sredstvima koja omogućuju izravno ili neizravno pronalaženje obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe te dobivanje relevantnih podataka o prihodima i/ili o imovini obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe.

Pokušaj mirnog rješavanja odvija se izvan sudskih postupaka tijekom razmjene očitovanja objiju stranaka i konkretnije u pogledu stranke kojoj se podnosi zahtjev, tijekom saslušanja pred pravosudnim tijelima. Prema potrebi, središnje tijelo osigurava praćenje kako bi se poticalo redovito izvršenje odluka o uzdržavanju.

Središnje tijelo može omogućiti lakše pribavljanje pisanih ili drugih dokaza te dostavu i isporuku dokumenata pružanjem informacija o primjenjivim nacionalnim zakonskim odredbama, ali i o načinima primjene različitih međunarodnih instrumenata koji su na snazi.

Potrebne i privremene mjere radi ostvarivanja zahtjeva za uzdržavanje koji je podnesen mogu se poduzeti na temelju punomoći koju je središnje tijelo dalo zastupniku podnositelja zahtjeva pred belgijskim sudovima.

Ako je potrebno, središnje tijelo može stranci koja podnosi zahtjev pružiti informacije o postupcima za utvrđivanje roditeljstva navodnog oca nad djetetom.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 17/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevođe je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska

komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahitjevi za uzdržavanje - Bugarska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Obveza uzdržavanja obveza je jednog člana obitelji da drugom članu obitelji osigura sredstva za život. Ona je propisana zakonom, odnosno u načelu se primjenjuje na temelju zakona, podložno određenim kriterijima, a ne na temelju dogovora između stranaka. Osobna je i prestaje u trenutku smrti osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

Osoba ima pravo na uzdržavanje samo ako nije sposobna za rad i nema dovoljno sredstava da bi se mogla sama uzdržavati.

Osoba koja ima pravo na uzdržavanje može tražiti uzdržavanje od sljedećih osoba i sljedećim redoslijedom: od bračnog druga ili bivšeg bračnog druga; djece; roditelja; unuka i praunuka; braće i sestara; djedova i baka te srodnika po uzlaznoj liniji. Ako osoba koja je prva u nizu ne može osigurati uzdržavanje, uzdržavanje plaća sljedeća osoba u nizu.

Kada je osoba obvezna uzdržavati niz drugih osoba, uzdržavanje se plaća sljedećim redoslijedom (isključivanjem osoba prema dnu popisa): djeca, bračni drugovi ili bivši bračni drugovi, roditelji, unuci i prauunci, braća i sestre, djedovi i bake te srodnici po uzlaznoj liniji.

U slučaju razvoda pravo na uzdržavanje ima samo bračni drug koji ne snosi krivnju za razvod.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji moraju plaćati uzdržavanje za maloljetnu djecu mlađu od 18 godina, bez obzira na to jesu li sposobna raditi i mogu li se sama uzdržavati. U slučaju djece starije od 18 godina, roditelji moraju plaćati uzdržavanje ako se djeca ne mogu sama uzdržavati vlastitim prihodom ili vlastitom imovinom dok redovno pohađaju srednju školu (do 20 godina) ili višu školu ili fakultet (do 25 godina), ali samo ako plaćanje uzdržavanja roditeljima ne uzrokuje posebne teškoće.

Uzdržavanje se plaća odrasloj osobi samo ako nije sposobna za rad i ne može se sama uzdržavati od vlastite imovine.

Uzdržavanje bivšeg bračnog druga plaća se najviše tri godine nakon prestanka braka, osim ako su se stranke dogovorile oko duljeg razdoblja, i prestaje ako uzdržavani bračni drug sklopi novi brak. Sud može produljiti razdoblje ako se korisnik uzdržavanja suočava s posebnim poteškoćama, a obveznik uzdržavanja može plaćati uzdržavanje bez posebnih poteškoća.

Bilo tko može zatražiti uzdržavanje, ne samo za budućnost, već i retroaktivno, za razdoblje od najviše jedne godine prije podnošenja zahtjeva.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Zahitjevi za uzdržavanje podnose se sudu, bez obzira na njihovu prirodu, iznos uzdržavanja, osobu koja traži uzdržavanje i osobu od koje se traži uzdržavanje. Nadležnost ima okružni sud (*rayonen sad*). Mjesno je nadležan sud u mjestu boravišta tužitelja ili tuženika. Tužitelj može izabrati koji će od tih sudova biti nadležan. Postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva na temelju Zakona o parničnom postupku. Neovisni zahtjev za uzdržavanje ispituje se u ubrzanom postupku, odnosno u kraćem roku.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahitjeve za uzdržavanje maloljetnika podnosi roditelj koji je nositelj roditeljskih prava ili skrbnik.

Zahitjeve za uzdržavanje maloljetnika u dobi od 14 do 18 godina dijete podnosi samo, uz znanje ili suglasnost roditelja koji je nositelj roditeljskih prava ili skrbnika.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Sud s međunarodnom nadležnošću utvrđuje se u skladu s pravilima iz Zakona o međunarodnom privatnom pravu, bilateralnim međunarodnim sporazumima ili Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, ako je primjenjiva.

U skladu sa Zakonom o međunarodnom privatnom pravu, ako se zahtjev za uzdržavanje podnese u okviru bračnog spora, tj. kao dio tužbe za razvod braka, bugarski sudovi nadležni su za zahtjeve za uzdržavanje i bračne sporove ako je jedan od bračnih drugova bugarski državljanin ili ima uobičajeno boravište u Bugarskoj. Predmete koji se odnose na uzdržavanje bivšeg bračnog druga rješavaju sudovi koji su nadležni za rješavanje tužbe za razvod. Bugarski sudovi nadležni su za predmete uzdržavanja u kojima tuženik ima uobičajeno boravište u Bugarskoj, ako je tužitelj bugarski državljanin ili ima uobičajeno boravište u Bugarskoj.

U tim se slučajevima primjenjuje bugarsko pravo, kako je navedeno u odgovorima na pitanja br. 18, 19 i 20.

Ako je utvrđeno da bugarski sud ima međunarodnu nadležnost, opću nadležnost ima okružni sud. Mjesno je nadležan sud u mjestu boravišta tužitelja ili tuženika. Tužitelj može izabrati koji će od tih sudova biti nadležan.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahitjevi za uzdržavanje podnose se sudu, bez obzira na njihovu prirodu, iznos uzdržavanja, osobu koja traži uzdržavanje i osobu od koje se traži uzdržavanje. Nije obvezno sudjelovanje odvjetnika.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Tužitelji u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje oslobođeni su plaćanja sudskih pristojbi. Ako odobri zahtjev za uzdržavanje, sud tuženiku nalaže da tužitelju nadoknadi državne pristojbe i troškove postupka.

Državne pristojbe naplaćuju se samo ako je tužitelj obveznik uzdržavanja i traži smanjenje iznosa uzdržavanja.

Pravno zastupanje nije nužno u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje.

Stranke u postupku mogu dobiti pravnu pomoć pod uobičajenim uvjetima za pružanje pravne pomoći. Oni su propisani u Zakonu o pravnoj pomoći (*Zakon za Pravnata Pomoshit*).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Iznos uzdržavanja utvrđuje se u skladu s potrebama uzdržavane osobe i mogućnostima obveznika uzdržavanja. Minimalni iznos uzdržavanja koji roditelj duguje maloljetnicima jednak je četvrtini najniže plaće koju je odredilo Vijeće ministara (minimalni iznos uzdržavanja za maloljetnike 2019. iznosio je 140 BGN). Iznos uzdržavanja utvrđuje sud u skladu s potrebama djece i mogućnostima roditelja.

Na zahtjev roditelja, sud može utvrditi dodatak određenom iznosu uzdržavanja koji pokriva izvanredne potrebe djeteta do iznosa koji roditelj može platiti bez posebnih poteškoća. Na zahtjev stranke zahtjev za uzdržavanje može se izmijeniti ili ukinuti u slučaju promijenjenih okolnosti. Sve se izmjene moraju izvršiti sudskim putem.

Uzdržavanje se plaća mjesečno. Na zakašnjela plaćanja naplaćuju se zatezne kamate.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća izravno uzdržavanoj osobi. U slučaju maloljetnika u dobi od 14 do 18 godina uzdržavanje se plaća izravno, ali uz znanje i suglasnost roditelja koji je nositelj roditeljskih prava.

Uzdržavanje maloljetnika mlađih od 14 godina isplaćuje se posredno, putem roditelja koji je nositelj roditeljskih prava ili skrbnika.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Uzdržavanje se plaća mjesečno. Na zakašnjela plaćanja naplaćuju se zatezne kamate.

Sudske odluke koje su stupile na snagu izvršavaju se pod uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenima u Zakonu o parničnom postupku (*Grazhdanski Protsesualen Kodeks*).

Neplaćanje uzdržavanja kazneno je djelo u slučajevima predviđenima člankom 183. Kaznenog zakonika (*Nakazatelen kodeks*).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Odluke izvršava državni ili privatni izvršitelj po izboru uzdržavane osobe.

Državni izvršitelji rade za službu za izvršenje okružnog suda (*rayonen sad*) i njihovo područje rada odgovara području obuhvaćenom mjesnom nadležnošću suda.

Privatni izvršitelji djeluju u okviru mjesne nadležnosti odgovarajućeg regionalnog suda (*okrazhen sad*).

U skladu s člankom 149. Obiteljskog zakona, najdulje razdoblje za koje se može tražiti retroaktivno uzdržavanje iznosi jednu godinu prije podnošenja zahtjeva. Kad se sudskom odlukom utvrdi postojanje i iznos obveze uzdržavanja, ta obveza traje sve dok je se ne ukine u skladu s općim pravilima koja se odnose na zastaru: članci od 110. do 120. Zakona o obvezama i ugovorima (*Zakon za zadalzheniyata i dogovorite*).

Vidjeti izvršenje presuda.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U Zakonu o zaštiti djece (*Zakon za Zakrila na Deteto*) predviđen je niz zaštitnih mjera, uključujući informiranje djece i roditelja o njihovim pravima i obvezama te osiguravanje pravne pomoći države. U skladu s člankom 15. Zakona o zaštiti djece, djeca imaju pravo na pravnu pomoć i mogućnost žalbe u svim postupcima koji utječu na njihova prava i interese. Pravnu pomoć pruža Nacionalni ured za pravnu pomoć.

U Zakonu o odvjetničkoj komori (*Zakon za Advokaturata*) izričito je predviđeno da bugarski odvjetnici ili odvjetnici iz EU-a mogu pružati besplatnu pravnu pomoć i podršku osobama koje imaju pravo na uzdržavanje. U tom slučaju, ako je suprotnoj stranci naloženo plaćanje troškova postupka, odvjetnik može naplatiti svoj honorar, koji utvrđuje sud.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ako se u postupku izvršenja utvrdi da osoba koja duguje uzdržavanje nema prihoda i ne posjeduje nikakvu imovinu, dodijeljeni iznos uzdržavanja plaća država u ime tog pojedinca u skladu s uvjetima i postupkom utvrđenima uredbom koju izdaje Vijeće ministara. U tom slučaju država plaća iznos uzdržavanja utvrđen u sudskoj odluci do gornje granice koja se na godišnjoj osnovi utvrđuje u Zakonu o državnom proračunu Republike Bugarske (*Zakon za darzhavniya byudzheta na Republika Balgaria*).

U okviru postupka pružanja socijalne pomoći, za potrebite osobe skrbi država kada im nitko nije obavezan plaćati uzdržavanje u skladu sa zakonom ili im nitko ne može plaćati uzdržavanje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Republika Bugarska stranka je niza sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći s drugim zemljama, uključujući s nekima koje nisu države članice EU-a. U skladu s tim sporazumima središnje je tijelo Ministarstvo pravosuđa i ono u toj ulozi pruža pomoć na temelju zahtjeva javnosti.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Središnje je tijelo Ministarstvo pravosuđa i njegovi su kontaktni podaci sljedeći:

Ministarstvo pravosuđa

Ul. Slavyanska 1

1040 Sofija

Bugarska

Telefon: (+359 2) 92 37 555

Telefaks: (+359 2) 987 0098

Osoba za kontakt:

 E_Gyurova@justice.government.bg

 M_Parvanova@justice.government.bg

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Da, u skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Ako je podnositelj zahtjeva iz države s kojom je Republika Bugarska sklopila sporazum o uzajamnoj pomoći, on može tražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa kao središnjeg tijela u skladu s tim sporazumom.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, ili u skladu s postupkom propisanim u relevantnom sporazumu o uzajamnoj pravnoj pomoći.

Vidjeti prethodno navedene kontaktne podatke Ministarstva pravosuđa kao središnjeg tijela.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Republiku Bugarsku obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Vidjeti odgovor na prethodno pitanje.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Primjenjiva pravila propisana su u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i u člancima od 627.a do 627.c Zakona o parničnom postupku (koji je na snazi od 18. lipnja 2011.).

Ako je odluka donesena u državi članici koju obvezuje Haški protokol iz 2007., zahtjev za izvršenje odluke na temelju dokumenata iz članka 20. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 podnosi se regionalnom sudu u mjestu prebivališta obveznika uzdržavanja ili u mjestu izvršavanja obveze. O odbijanju ili obustavi izvršenja u smislu članka 41. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 odlučuje regionalni sud.

Zahtjev za proglašenje izvršivosti odluke ili drugog akta donesenog u državi članici EU-a koju ne obvezuje Haški protokol iz 2007. podnosi se regionalnom sudu u mjestu prebivališta obveznika uzdržavanja ili u mjestu izvršavanja obveze. Ne podnosi se preslika zahtjeva za dostavu obvezniku uzdržavanja. Sud zahtjev preispituje *in camera*. U rješenju kojim se odobrava zahtjev sud određuje rok za žalbu u skladu s člankom 32. stavkom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Privremeno izvršenje rješenja o odobrenju zahtjeva nije moguće. U okviru rješenja kojim se odobrava zahtjev sud donosi odluku i o traženim

privremenim ili zaštitnim mjerama. Rješenje ima snagu sudske odluke. Protiv rješenja dopušteno je podnijeti žalbu na temelju činjeničnog ili pravnog pitanja Žalbenom sudu u Sofiji (*Sofiyski apelativen sad*) u skladu s uvjetima i postupcima iz članka 32. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Protiv odluke Žalbenog suda u Sofiji dopuštena je žalba na temelju pravnog pitanja samo Vrhovnom kasacijskom sudu.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Promijenjeni su veličina i struktura osoblja Uprave za međunarodnu pravnu zaštitu djece i međudržavna usvajanja, čije dužnosti uključuju izvršavanje zadaća koje su dodijeljene Ministarstvu pravosuđa kao središnjem tijelu u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Toj su Upravi dodijeljene ovlasti za suradnju s Glavnom upravom za matičnu evidenciju i upravne usluge (GRAO) Ministarstva regionalnog razvoja i javnih radova, Nacionalnom poreznom upravom i Nacionalnim uredom za pravnu pomoć kad je riječ o obvezama uzdržavanja u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 17/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahitjevi za uzdržavanje - Češka

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

Pojam „uzdržavanje“ označava ukupnost onoga što jedna osoba daje drugoj kako bi zadovoljila sve legitimne potrebe te osobe. U skladu s Građanskim zakonom ključni preduvjet za utvrđivanje i trajanje obveza uzdržavanja postojanje je obiteljskog ili sličnog odnosa koji može biti bračni, izvanbračni ili srodstvo po izravnoj liniji, ili odnosa između registriranih partnera ili bivših registriranih partnera istog spola.

U Građanskom zakonu navedene su sljedeće skupine osoba koje su obvezne pružati uzdržavanje i osoba koje su ga ovlaštene primati.

Uzdržavanje između bračnih drugova: počinje sklapanjem braka i prestaje razvodom braka. Bračni drugovi imaju obvezu uzdržavanja u mjeri kojom se osigurava isti materijalni i kulturni standard, koji proizlazi iz jednakog položaja muškarca i žene u braku. Obveza uzdržavanja između bračnih drugova ima prednost nad obvezom uzdržavanja između roditelja i djece.

Alimentacija između razvedenih bračnih drugova: ona nastaje ako se jedan od bračnih drugova ne može uzdržavati, ako je ta nesposobnost nastala u vezi s brakom i ako je se može zakonito tražiti od bivšeg bračnog druga, posebno s obzirom na dob ili zdravstveno stanje bivšeg bračnog druga u trenutku razvoda ili prestanka skrbi za zajedničko dijete razvedenih bračnih drugova. Ona prestaje kada bračni drug koji prima uzdržavanje ponovno sklopi brak ili po isteku razdoblja na koje je utvrđena alimentacija za razvedene bračne drugove (najviše 3 godine).

Uzdržavanje između roditelja i djece: ono nastaje nakon rođenja djeteta i prestaje kada se dijete može samo uzdržavati ili kada se obveza uzdržavanja prenese na nekog drugoga (npr. brakom ili odricanjem od očinstva). Utvrđuje se takav iznos uzdržavanja kojim se može osigurati da je životni standard djeteta u osnovi jednak životnom standardu roditelja. Dijete također ima obvezu plaćati pravično uzdržavanje svojim roditeljima, u skladu s financijskim stanjem, a životni standard roditelja ne mora biti jednak životnom standardu djeteta.

Uzdržavanje između srodnika po uzlaznoj i silaznoj liniji: ono nastaje između predaka i potomaka. Obveza uzdržavanje koju roditelji imaju prema svojoj djeci isključuje obvezu uzdržavanja djedova i baka i ostalih srodnika po uzlaznoj liniji prema djeci. Ako bliži srodnici ne mogu ispuniti obvezu uzdržavanja, tu obvezu moraju ispuniti daljnji srodnici.

Potpota koja se plaća samohranj majci za pokrivanje troškova uzdržavanja i ostalih troškova: ona nastaje ako djetetova majka nije udata za djetetova oca. U tom slučaju otac mora plaćati uzdržavanje u razdoblju od dvije godine nakon rođenja djeteta i mora razumno pridonijeti troškovima povezanim s trudnoćom i rođenjem djeteta.

Obveza uzdržavanja uređena je i Zakonom o registriranom partnerstvu. U njemu je predviđeno sljedeće:

uzajamna obveza uzdržavanja između bračnih drugova – utvrđuje se opseg obveze uzdržavanja kako bi se osigurao jednaki materijalni i kulturni standard obaju bračnih drugova;

obveza uzdržavanja nakon prestanka suživota bračnih drugova – bivši bračni drug koji ne može sam sebe uzdržavati može tražiti od drugog bivšeg bračnog druga razuman iznos potpore ovisno o njegovim sposobnostima i financijskoj situaciji. Ako je jednom od bivših bračnih drugova, koji nije pridonio raskidu partnerskih odnosa, prekidom partnerstva uzrokovana velika šteta, može mu se dodijeliti uzdržavanje u razdoblju od tri godine u iznosu jednakom obvezi uzdržavanja koja bi nastala da partnerstvo nije prekinuto.

Obveza uzdržavanja jedne osobe prema drugoj propisana je zakonom i ne može se prenijeti, zamijeniti ili unaprijed prekinuti.

Jedan od preduvjeta za odobravanje obveze uzdržavanja, koja se primjenjuje u svim slučajevima ispunjavanja obveze uzdržavanja, usklađenost je s javnim moralom.

2 Do koje godine dijete može primati doplatka za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Uzdržavanje se može odobriti ako se osoba zaista ne može sam uzdržavati. Mogućnost uzdržavanja tradicionalno se tumači isključivo kao mogućnost zadovoljavajućeg ispunjavanja svih potreba osobe (materijalnih, kulturnih itd.). Ako se dijete ne može uzdržavati i ovisi o potpori osobe koja plaća uzdržavanje, obveza uzdržavanja neće prestati u trenutku njegove punoljetnosti (npr. ako dijete nastavi sa studijem), a u iznimnim slučajevima obveza uzdržavanja može se nastaviti tijekom cijelog života djeteta i roditelja (npr. ako dijete ima invaliditet i nikada se neće moći samo uzdržavati). S druge strane, obveza uzdržavanja može prestati prije punoljetnosti djeteta ako se ono bude moglo ranije uzdržavati. Ne postoji stoga posebno dobno ograničenje. Stjecanje punoljetnosti važno je u postupovnom pogledu (npr. sud može odlučiti o uzdržavanju maloljetnog djeteta čak i bez zahtjeva, dok će uzdržavanje za odraslu djecu odobriti samo na temelju zahtjeva).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sud odlučuje o uzdržavanju na temelju zahtjeva, ali o uzdržavanju maloljetnog djeteta može odlučiti čak i bez zahtjeva.

Pored općih informacija, zahtjev mora sadržavati ime, prezime i adresu stranaka, opis ključnih činjenica, opis dokaza koje je dostavio tužitelj i u njemu mora biti jasno navedeno što podnositelj traži.

Zahtjev se podnosi mjesno nadležnom sudu. Vidi pitanje 5.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Roditelj koji ima skrbništvo nad djetetom ima pravo u ime djeteta zatražiti uzdržavanje od drugog roditelja. On može također postupati u ime djeteta kao skrbnik ili staratelj. Dijete koje je steklo punu pravnu sposobnost mora podnijeti zahtjev za uzdržavanje u vlastito ime.

Zahtjev se ne može podnijeti u ime srodnika, osim ako osoba nema punu pravnu sposobnost i ako je sud jednog od srodnika te osobe imenovao skrbnikom.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Međunarodna nadležnost za postupke u pitanjima koja se odnose na obveze uzdržavanja ocjenjuje se u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o obvezi uzdržavanja”). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX:02009R0004-20130701>. Tom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena međunarodnih ugovora kojih je Češka stranka i koji se odnose na pitanja uređena Uredbom o obvezi uzdržavanja. Međutim, ti se ugovori primjenjuju samo na odnose s državama koje nisu članice EU-a (to se posebno odnosi na bilateralne ugovore o pravnoj pomoći sklopljene s državama koje nisu članice EU-a ili na međunarodnu Konvenciju o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Lugano, 30.10.2007.) u odnosu na Norvešku, Švedsku ili Island). U odnosima između država članica Europske unije, Uredba o obvezi uzdržavanja ima prednost nad međunarodnim ugovorima.

U Češkoj u prvostupanjskim postupcima koji se odnose na obveze uzdržavanja odlučuju okružni sudovi.

Nadležnost se utvrđuje na temelju Uredbe o obvezi uzdržavanja, koja ima prednost nad češkim zakonodavstvom. U skladu s člankom 3. Uredbe o obvezi uzdržavanja, podnositelj zahtjeva (tužitelj) može, podnijeti zahtjev sudu:

a) u mjestu u kojem tuženik ima uobičajeno boravište ili

a) u mjestu u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište.

U protivnom, u skladu s člankom 3. točkama (c) i (d) Uredbe o obvezi uzdržavanja, postupci u Češkoj mogu se pokrenuti pred sudom koji je nadležan za postupke utvrđivanja očitstva ili sudom koji je nadležan za postupke odlučivanja o roditeljskoj odgovornosti, osim ako nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranaka.

U skladu s člankom 5. Uredbe o obvezi uzdržavanja, može se utvrditi i nadležnost suda pred kojim se tuženik upusti u postupak pod uvjetom da tuženik kasnije ne ospori nadležnost suda u svojem prvom sljedećem pravnom aktu.

Sljedeća češka zakonska pravila za utvrđivanje nadležnosti primjenjuju se samo u slučajevima kada se nadležnost ne utvrđuje na temelju Uredbe o obvezi uzdržavanja (npr. u slučaju kada se međunarodna nadležnost češkog suda temelji na člancima 6. i 7. Uredbe o obvezi uzdržavanja (supsidijarna nadležnost, *forum necessitatis*) ili na međunarodnom ugovoru s državom koja nije članica EU-a): u postupcima koji se odnose na uzdržavanje maloljetnog djeteta nadležan je opći sud maloljetnog djeteta, odnosno, sud u čijem okrugu maloljetno dijete ima boravište, na temelju dogovora između roditelja ili odluke suda ili nekih drugih odlučujućih činjenica. U drugim slučajevima nadležan je opći sud tuženika. Opći sud za fizičku osobu okružni je sud u čijem okrugu ima boravište i, ako nema boravište, sud u čijem okrugu stanuje. Boravištem se smatra mjesto u kojem osoba boravi s namjerom da tamo trajno ostane (može postojati nekoliko takvih mjesta i u tom su slučaju sudovi u svim tim mjestima opći sudovi). Ako tuženik, koji je državljanin Češke, nema opći sud, ili nema sud u Češkoj, nadležan je onaj sud u čijem je okrugu imao posljednje poznato prebivalište u Češkoj. Osoba koja nema drugi nadležni sud u Češkoj može ostvarivati imovinska prava pred sudom u čijem se okrugu nalazi njegova imovina.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zakonom nije propisano da tužitelj mora imati zastupnika. Međutim, tužitelj može odlučiti da će imati zastupnika na sudu na temelju punomoći dodijeljene zastupniku po njegovom izboru, primjerice odvjetniku.

Fizičku osobu koja ne može sama sebe zastupati pred sudom mora zastupati pravni zastupnik ili skrbnik. Zastupnici maloljetnog djeteta njegovi su roditelji.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U postupcima o pitanjima koja se odnose na uzajamne obveze uzdržavanja između roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe. U drugim postupcima za utvrđivanje uzdržavanja, uključujući njegovo povećanje, tužitelj je oslobođen plaćanja sudskih pristojbi. To se izuzeće primjenjuje i na postupke izvršavanja ili ovršne postupke.

Ako tužitelja zastupa odvjetnik, on mora odvjetniku platiti naknadu u skladu s odvjetničkom tarifom (koju je moguće preuzeti na *web*-mjestu Češke odvjetničke komore: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>), osim ako je dogovoreno drukčije. Ako je to opravdano društvenim i financijskim položajem tužitelja i ako predmet ne predstavlja arbitran i očito neuspješan zahtjev ili ograničavanje prava, sud može besplatno ili uz sniženu naknadu imenovati zastupnika ako je to nužno u cilju zaštite interesa tužitelja. U određenim okolnostima zastupnikom će biti imenovan odvjetnik.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se većinom plaća u gotovini – u redovitim mjesečnim obrocima, koji se uvijek plaćaju mjesec dana unaprijed (osim ako sud odluči drukčije, ili uzdržavana osoba pristane na drukčije uvjete s obveznikom uzdržavanja), ali se može plaćati i u nekom drugom obliku, kao što su pružanje smještaja, plaćanja u naravi i slično.

Povrh utvrđivanja uvjeta koji su obvezujući za roditelja koji je obveznik uzdržavanja, obvezom uzdržavanja djeteta utvrđuju se imovinski odnosi i razumne potrebe djeteta, što poglavito ovisi o njegovoj dobi i zdravlju. Njome se uzima u obzir i način na koji se dijete priprema za buduću karijeru, izvanškolske aktivnosti, hobije i slično. Međutim, osnovno je načelo da bi životni standard djeteta trebao biti jednak životnom standardu roditelja. Ako to dopušta financijska situacija odgovorne osobe, štednja bi se također mogla smatrati opravdanom potrebama djeteta. Kada se utvrđuje opseg obveza uzdržavanja djeteta, uzima se u obzir koji roditelj skrbi o djetetu i opseg pružanja skrbi.

Uzdržavanje između roditelja odobrava se u iznosu kojim će se osigurati isti materijalni i kulturni standard, koji proizlazi iz jednakog položaja muškarca i žene u braku.

Uzdržavanje između razvedenih bračnih drugova odobrava se ako se jedan od bračnih drugova ne može sam uzdržavati i ako je ta nesposobnost posljedica braka ili povezana s njime i može se zakonito tražiti od bivšeg bračnog druga, posebno s obzirom na dob ili zdravstveno stanje bivšeg bračnog druga u trenutku razvoda ili prestanka skrbi za zajedničko dijete razvedenih bračnih drugova. Odobrava se razumni iznos uzdržavanja. Kada se odlučuje o iznosu uzima se u obzir trajanje braka prije razvoda te svi ostali zahtjevi propisani zakonom.

Uzdržavanje trudnice obuhvaća nadoknadu razumnog iznosa troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem.

Sud će odobriti uzdržavanje za registrirano partnerstvo na temelju zahtjeva, uzimajući u obzir brigu o zajedničkom kućanstvu. Utvrđuje se iznos uzdržavanja kojim se osigurava jednak materijalni i kulturni standard obaju bračnih drugova.

Obveza uzdržavanja nakon prestanka suživota istospolnih partnera može se utvrditi na temelju zahtjeva bivšeg partnera koji se ne može sam uzdržavati. On može podnijeti zahtjev bivšem partneru da pridonese razumni iznos uzdržavanja u skladu s njegovim sposobnostima, mogućnostima i imovinom koju posjeduje. Ako ne postignu dogovor, sud određuje uzdržavanje na temelju zahtjeva koji podnosi jedan od partnera. Ako je jednom od bivših bračnih partnera, koji nije pridonio raskidu partnerskih odnosa, uzrokovana velika šteta prekidom partnerstva, može mu se dodijeliti uzdržavanje u razdoblju do tri godine od prestanka suživota u iznosu jednakom obvezi uzdržavanja koja bi nastala da partnerstvo nije prekinuto.

U češkom pravu ne priznaje se ono što se naziva objektiviziranim uzdržavanjem uporabom tablica, postotaka i slično i ne postoji obveza najmanjeg ili najvišeg iznosa uzdržavanja. Pri donošenju odluke, sud će uzeti u obzir posebnosti svakog slučaja, kao što su mogućnost više obveza uzdržavanja, veći troškovi djeteta s invaliditetom i slično. Ministarstvo pravosuđa objavljuje samo tablicu preporučenih iznosa: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Sudske odluke o uzdržavanju donose se podložno promjenama situacije. Stoga ih je moguće izmijeniti ako se situacija uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja bitno promijeni.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća u redovitim mjesečnim obrocima koji se uvijek plaćaju mjesec dana unaprijed, osim ako je sud odlučio drukčije ili ako se obveznik uzdržavanja drukčije dogovorio s uzdržavanom osobom. U iznimnim slučajevima (npr. kada obveznik uzdržavanja ostvaruje samo sezonske prihode, bavi se rizičnim zanimanjem i slično), sud može odrediti polaganje određenog iznosa novca (pologa) za pokrivanje budućih troškova uzdržavanja. Sud zatim poduzima daljnje mjere kako bi djetetu osigurao pojedinačne isplate iz tog ukupnog iznosa koje odgovaraju mjesečnim obrocima uzdržavanja. Uzdržavanje se plaća uzdržavanoj osobi ili osobi koja skrbi o uzdržavanoj osobi.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U skladu s češkim pravom, zahtjev se podnosi nadležnom sudu za sudske ovrhe ili se može podnijeti prijedlog sudskom ovršitelju. U načelu je postupak za sudsku ovrhu ili izvršenje (uključujući podatke o pojedinostima koje treba upisati u zahtjev) naveden u informativnom dokumentu pod nazivom „Postupci za izvršenje sudskih odluka”. Određene pojedinosti o naplati uzdržavanja navedene su u nastavku.

Izvršenje sudskih odluka

Opći sud maloljetnog djeteta (za definiciju općeg suda maloljetnog djeteta vidi odgovor na pitanje 5.) nadležan je donositi i izvršavati odluke o uzdržavanju maloljetnog djeteta. Opći sud obveznika uzdržavanja (za definiciju općeg suda obveznika uzdržavanja vidi odgovor na pitanje 5.) nadležan je donositi odluke o drugim vrstama obveze uzdržavanja, uključujući uzdržavanje odrasle djece.

U slučajevima ovrhe uzdržavanja za maloljetno dijete, na zahtjev jedne od stranaka, sud pruža pomoć s utvrđivanjem mjesta boravišta obveznika uzdržavanja. Sud može pružiti i dodatnu pomoć uzdržavanoj osobi prije nego što naloži izvršenje odluke – na primjer, tražiti obveznika uzdržavanja da dostavi informacije o tome prima li plaću ili neki redoviti prihod i tko mu ih isplaćuje, u kojoj banci ili instituciji za platni promet ima otvorene račune te koji su brojevi tih računa ili tražiti od obveznika uzdržavanja da prijavi svoju imovinu. Sud može pružiti pomoć i za druge vrste obveze uzdržavanja osim obveze uzdržavanja maloljetnog djeteta.

Ovršni postupak

Zahtjev za pokretanje ovršnog postupka podnosi se češkom sudskom ovršitelju. Popis ovršitelja dostupan je na *web*-mjestu Češke komore sudskih ovršitelja: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. Kod ovrhe plaćanja uzdržavanja za maloljetno dijete, sudski ovršitelj nema pravo tražiti od uzdržavane osobe da plati razumni predujam za troškove izvršenja. Jedan od mogućih načina izvršenja, u slučajevima koji se odnose na ovrhu plaćanja uzdržavanja za maloljetno dijete, privremeno je oduzimanje vozačke dozvole obveznika uzdržavanja.

Ako obveza uzdržavanja nije ispunjena, pored prethodno navedenih načina za ovrhu uzdržavanja, moguće je pokrenuti kazneni postupak zbog sumnje na kazneno djelo neplaćanja obveznog uzdržavanja. U odnosu na kazneno djelo neplaćanja obveznog uzdržavanja, u Kaznenom zakonu navedeno je da je kazneno djelo počinila osoba koja, namjerno ili zbog nemara, ne izvrši svoju zakonsku obvezu uzdržavanja ili skrbi za drugu osobu u razdoblju duljem od četiri mjeseca. U tom slučaju u svakoj se policijskoj postaji može podnijeti kaznena prijava.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Opće informacije o izvršenju sudskih odluka i ovrsi (uključujući informacije o tome koja imovina podliježe izvršenju sudskih odluka ili ovrsi te informacije o dostupnim pravnim lijekovima) nalaze se u informativnom dokumentu pod nazivom „Postupci za izvršenje sudskih odluka”.

U Zakonu o parničnom postupku navedeno je da prava koja se ne izvrše prije isteka roka zastare odlaze u zastaru i dužnik neće imati obvezu plaćanja. Međutim, ako je obveznik uzdržavanja izvršio plaćanje nakon isteka roka zastare, on ne može tražiti povrat plaćenog iznosa. Pravo na uzdržavanje nije ograničeno, ali postoji rok zastare za prava na trajno izvršavanje. Rok zastare u načelu iznosi tri godine. Međutim, ako su prava priznata odlukom javnog tijela (na primjer, suda), rok zastare primjenjuje se deset godina od datuma kada je trebalo izvršiti odluku. Pravo na uzdržavanje ne prestaje nakon određenog vremena.

Uzdržavanje se može dodijeliti samo od datuma početka sudskog postupka. Međutim, djetetu se može dodijeliti uzdržavanje u trajanju od najviše tri godine prije tog datuma. Uzdržavanje neudane majke i nadoknada troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem isto se mogu dodijeliti retroaktivno, ali najkasnije dvije godine od datuma rođenja djeteta.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Tijela za socijalnu i pravnu zaštitu djece u općini s proširenim ovlastima moraju pružiti pomoć s podnošenjem zahtjeva za uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta i s ovrhom uzdržavanja, uključujući pomoć s podnošenjem zahtjeva sudu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U zakonu nije predviđena ta mogućnost.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za pomoć s naplatom iznosa uzdržavanja Uredu za međunarodnu pravnu zaštitu djece u Brnu (<http://www.umpod.cz/>).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podnositelj zahtjeva može se obratiti toj organizaciji s pomoću sljedećih podataka za kontakt:

Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece

Šilingrovo náměstí 3/4

602 00 Brno

Češka

Tel.: +420 542 215 522

Faks: +420 542 212 836

E-pošta: podatelna@umpod.cz

Prilikom prvog obraćanja Uredu, podnositelj bi trebao navesti svoje puno ime i podatke za kontakt (telefon ili e-poštu) te ime i datum rođenja djeteta na koje se odnosi pitanje ili zahtjev.

Ako podnositelj od Ureda traži pomoć s naplatom uzdržavanja u inozemstvu, prvo treba podnijeti Uredu neformalni pisani zahtjev za pomoć s naplatom uzdržavanja, zajedno s ispunjenim upitnikom koji se može preuzeti na [web](http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/)-mjestu Ureda na češkom jeziku: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>. Zahtjev treba sadržavati opće podatke o djetetu i obvezniku uzdržavanja te osnovne činjenice kojima se objašnjava zašto podnositelj traži naplatu uzdržavanja. Zahtjevu treba priložiti preslike svih isprava, posebno sudske presude kojima se utvrđuje obveza uzdržavanja. Ured zatim ocjenjuje mogućnost naplate uzdržavanja za određeni slučaj i, ako je potrebno, šalje detaljne upute o daljnjim postupcima po tom pitanju. Ured može zatražiti i dostavljanje dodatnih isprava. U načelu treba dostaviti sudsku odluku kojom je utvrđena obveza uzdržavanja zajedno s ovjerenim prijevodom na jezik države od koje se naplaćuje uzdržavanje, uključujući rješenja o pravomoćnosti presude i izvršenju. Ako uzdržavanje treba naplatiti od države članice Europske unije, sud priprema izvadak iz odluke u skladu s člankom 56. Uredbe o obvezi uzdržavanja. U načelu su potrebne i punomoć za državno tijelo u inozemstvu, potvrda o studiju uzdržavane osobe, ako je starija od 15 godina ili potvrda o životu. Lokalni sud u mjestu boravišta podnositelja zahtjeva trebao bi mu pomoći da pribavi prijevode isprava (obično sud koji je odlučivao o pitanju u prvom stupnju). Sud će zatim dostaviti ispunjene isprave podnositelju zahtjeva ili će ih poslati izravno Uredu. Ured će pregledati zaprimljenu dokumentaciju i, ako su ispunjeni svi zahtjevi, podnijet će zahtjev stranom sudu ili će uputiti predmet na daljnji postupak nadležnom stranom tijelu ili organizaciji. Ured će redovito obavješćivati podnositelja o radnjama koje poduzima te o napretku i ishodu postupka.

U slučaju naplate uzdržavanja pravnim sredstvima ili dobrovoljnim uplatama obveznika uzdržavanja na račun stranog partnera, ta se plaćanja u načelu šalju na račun Ureda jednom mjesečno (iz administrativnih, računovodstvenih i količinskih razloga) ukupnim prijenosom. Računovodstveni odjel Ureda prosljeđuje plaćanja uzdržavanoj osobi u roku od mjesec dana u skladu sa zahtjevom uzdržavane osobe. Ako uzdržavana osoba dobiva izravna plaćanja od obveznika uzdržavanja u inozemstvu, mora odmah obavijestiti Ured o takvim uplatama. Mora obavijestiti Ured i o promjenama koje bi mogle utjecati na postupak (promjena adrese, promjena u skrbi djetetu, prestanak djetetova obrazovanja itd.).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva za uzdržavanje koji živi u inozemstvu trebao bi se obratiti nadležnom tijelu u toj državi, koje će se obratiti Uredu za međunarodnu pravnu zaštitu djece (podaci za kontakt Ureda navedeni su u prethodnom tekstu).

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Po primitku zahtjeva iz druge države, Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece poduzet će sljedeće korake:

razmotrit će ispunjava li zahtjev uvjete iz propisa EU-a i međunarodnih ugovora ili će tražiti dodatne isprave, poslat će pisani zahtjev obvezniku uzdržavanja u Češkoj i tražiti od njega da dobrovoljno plati dugovani iznos uzdržavanja i redovite iznose uzdržavanja, ako obveznik uzdržavanja ne odgovori, Ured će saznati kakva je njegova financijska situacija i podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje naloga nadležnom sudu u Češkoj. Ured zastupa podnositelja zahtjeva (uzdržavanu osobu koja živi u inozemstvu) u postupku i poduzima sve nužne radnje za osiguranje plaćanja uzdržavanja i prijenosa naplaćenih iznosa u stranu državu. Ured i tijelo za prijenos u inozemstvu obavješćuju jedno drugo o poduzetim mjerama te o napretku i ishodu izvršenja odluke o uzdržavanju.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U postupcima u vezi s pitanjima koja se odnose na uzajamne obveze uzdržavanja između roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe. U drugim postupcima za utvrđivanje uzdržavanja, uključujući njegovo povećanje, tužitelj je oslobođen plaćanja sudskih pristojbi. To se izuzeće primjenjuje i na postupke uzdržavanja ili ovršne postupke. Podnositelja zahtjeva u postupku povodom obveze uzdržavanja ne mora zastupati odvjetnik. Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece svoje usluge pruža besplatno. Ured će zastupati podnositelja zahtjeva (uzdržavanu osobu koja živi u inozemstvu) u sudskim postupcima, poduzimat će sve nužne mjere kako bi osigurao plaćanje uzdržavanja u njegovo ime i osigurat će prijenos iznosa naplaćenih u inozemstvu.

Ako je to opravdano društvenim ili financijskim položajem podnositelja zahtjeva, i ako predmet ne predstavlja arbitraran ili očito neuspješan zahtjev ili kršenje prava, sud stranku može djelomično ili u potpunosti osloboditi plaćanja sudskih troškova. Ako je stranci koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova imenovan zastupnik, to se oslobođenje primjenjuje, u mjeri u kojoj je odobreno, i na gotovinske troškove zastupnika te na troškove zastupanja. Stranka koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova ne može biti prisiljena platiti polog za troškove izvođenja dokaza ili nadoknaditi državi nastale troškove (npr. troškove svjedoka, vještaka, tumačenja itd.). Troškove nastale u vezi s činjenicom da stranka na sudu govori svoj materinski jezik ili komunicira s pomoću komunikacijskih sustava za gluhe ili gluhoslijepe osobe snosi država i nije moguće tražiti nadoknadu takvih troškova.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s a Zakonom br. 359/1999 o socijalnoj i pravnoj zaštiti djece, kako je izmijenjen, Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece, koji je središnje tijelo u Češkoj, obavlja sljedeće zadaće pri pružanju socijalne i pravne zaštite u odnosu na strane države:

obavlja zadaće središnjeg državnog tijela u skladu s Uredbom o obvezi uzdržavanja, djeluje kao skrbnik djeteta,

na zahtjev roditelja koji žive u Češkoj ili tijela za socijalnu ili pravnu zaštitu od nadležnih tijela i drugih pravnih subjekata i osoba traži izvješća o situaciji djece koja su državljani Češke, ali nemaju prebivalište na njezinu državnom području,

posreduje pri dostavljanju osobnih isprava i ostalih akata u strane države i dostavlja isprave i ostale akte iz stranih država,

surađuje s državnim tijelima ili drugim organizacijama strane države koje su slične Uredu, ako su ovlaštene za izvršavanje aktivnosti socijalne i pravne zaštite u svojoj državi, i, prema potrebi, s drugim tijelima, ustanovama i pravnim osobama,

pomaže u potrazi za roditeljima djeteta, ako oni žive u inozemstvu, članovima obitelji i osobama koje imaju obvezu uzdržavanja, istražuje materijalnu i financijsku situaciju radi utvrđivanja uzdržavanja, posreduje u postupku podnošenja zahtjeva u svrhe ovrhe uzdržavanja, odnosno zahtjeva za uređivanje obveze uzdržavanja i odgoja i za utvrđivanje očinstva,

osigurava prijevod akata potrebnih za ostvarivanje nadležnosti u području socijalne i pravne zaštite u skladu s međunarodnim ugovorima i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

U svrhe izvršavanja poslova iz nadležnosti Ureda, relevantna tijela i ostali pojedinci i pravne osobe dužni su Uredu pružiti svu traženu pomoć. Na primjeren način primjenjuju se odredbe uredbi o izvršenju u pogledu obvezne pomoći trećih osoba. Obveznu pomoć u odgovarajućoj mjeri pružaju, primjerice i sudovi,

češka policija, banke, zavodi za socijalno osiguranje, uredi za zapošljavanje, pružatelji poštanskih usluga, pružatelji elektroničkih usluga, osiguravajuća društva, Ministarstvo unutarnjih poslova u smislu pružanja informacija iz evidencije rezidenata i stranaca i slično.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 17/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Njemačka

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Osobe obvezne plaćati uzdržavanje:

djeca će možda morati plaćati uzdržavanje svojim roditeljima

roditelji će možda morati plaćati uzdržavanje svojoj djeci

jedan bračni drug će možda morati plaćati uzdržavanje drugom bračnom drugu

(pra)unuci će možda morati plaćati uzdržavanje svojim (pra)bakama i (pra)djedovima

(pra)djedovi i (pra)bake će možda morati plaćati uzdržavanje svojim (pra)unucima

nevjenčani roditelj možda će morati plaćati uzdržavanje drugom roditelju, ako taj drugi roditelj skrbi za dijete

registrirani partner možda će morati plaćati uzdržavanje drugom registriranom partneru.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Ne postoji dobna granica za plaćanje uzdržavanja djeteta: uzdržavanje se mora plaćati sve dok je dijete o njemu ovisno, osim ako je krivnja na djetetu.

Međutim, čim djeca završe obrazovanje i osposobljavanje obično se od njih očekuje da se uzdržavaju sami. U njemačkom zakonodavstvu o uzdržavanju, u načelu, djeca koja su maloljetnici imaju prednost pred odraslom djecom koja su završila svoje opće obrazovanje. Propisani su stroži zahtjevi za obveznike uzdržavanja i maloljetnici imaju prednost pred punoljetnom djecom.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Da bi obveza uzdržavanja bila priznata, osoba koja ima pravo na uzdržavanje obično mora podnijeti zahtjev sudu, Uredu za socijalnu pomoć za mlade (*Jugendamt*) ili javnom bilježniku kako bi se donijela izvršna isprava (*vollstreckungsfähiger Titel*) na temelju koje se određeni novčani iznos može prisilno naplatiti.

Zahtjev se može osporavati samo pred sudom. Međutim, obveza ispunjenja zahtjeva može se potvrditi pred javnim bilježnikom ili u Uredu za socijalnu pomoć za mlade. Nadležnost Ureda za socijalnu pomoć za mlade ograničenija je od nadležnosti javnog bilježnika: Ured za socijalnu pomoć za mlade može evidentirati obvezu uzdržavanja djeteta do 21 godine ili zahtjev majke ili oca koji proizlazi iz rođenja djeteta.

Sporovi u pogledu zahtjeva za uzdržavanje predmeti su iz područja obiteljskog prava i rješava ih obiteljski sud (*Familiengericht*). Postupak je uređen Zakonom o postupku u obiteljskim stvarima i pitanjima nadležnosti u izvanparničnim postupcima (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit – FamFG*) i Zakonom o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung – ZPO*).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

U skladu s člankom 1629. stavkom 1. Građanskog zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*), roditelji djecu zastupaju zajednički: jedan roditelj može sam zastupati dijete ako sam ostvaruje roditeljsku skrb ili ako je ovlašten sam donositi odluke u skladu s člankom 1628. Građanskog zakonika. Drugim riječima, opće je pravilo da roditelji mogu podnijeti zahtjev u ime djeteta kao njegovi zakonski zastupnici. Međutim, u skladu s člankom 1629. stavkom 2. prvom rečenicom Građanskog zakonika, oca i majci nije dopušteno zastupati dijete zbog opasnosti od sukoba interesa ako, u skladu s člankom 1795., skrbnik ne može zastupati dijete. To se, među ostalim, primjenjuje na pravne sporove između djeteta i bračnog druga roditelja. U tom slučaju mora biti imenovan „dodatni skrbnik“ (*Ergänzungspfleger*) koji će postupati kao zastupnik djeteta i podnijeti zahtjev u njegovo ime. Zahtjevi za uzdržavanje iznimka su od općeg pravila. U skladu s člankom 1629. stavkom 2. drugom rečenicom Građanskog zakonika, ako roditelji dijele roditeljsku odgovornost za dijete, roditelj koji brine o djetetu može podnijeti zahtjev za uzdržavanje djeteta protiv drugog roditelja. Člankom 1629. stavkom 3. Građanskog zakonika ta se odredba mijenja ako su roditelji djeteta u braku ili registriranom partnerstvu, ali žive odvojeno ili ako je u tijeku postupak razvoda ili rastave. U tom je slučaju roditelju dopušteno podnijeti zahtjev za uzdržavanje djeteta protiv drugog roditelja samo u vlastito ime. Na taj način dijete ne mora biti stranka u postupku razvoda ili rastave roditelja.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Za predmete uzdržavanja nadležni su obiteljski sudovi (*Familiengerichte*), koji su odjeli općinskih sudova (*Amtsgerichte*). Sud nadležan u određenom mjestu utvrđuje se u skladu s člankom 232. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i pitanjima nadležnosti u izvanparničnim postupcima.

Ako je u tijeku brakorazvodna parnica, u pravilu je mjesno nadležan onaj sud koji je bio prvostupanjski sud u postupku razvoda braka. U protivnom se mjesna nadležnost često utvrđuje na temelju uobičajenog boravišta tuženika. U postupcima koji se odnose na obveze uzdržavanja maloljetnika ili djeteta koje se smatra maloljetnikom primjenjuju se drukčija pravila. U tom je slučaju nadležan sud mjesta u kojem uobičajeno boravište ima dijete ili roditelj koji je ovlašten postupati u ime djeteta. Međutim, to se ne primjenjuje ako dijete ili roditelj imaju uobičajeno boravište izvan Njemačke.

Dijete koje želi podnijeti zahtjev za uzdržavanje protiv oba roditelja može ga podnijeti sudu koji bi bio nadležan za rješavanje zahtjeva protiv samo jednog roditelja.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

U načelu stranke u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje pred sudom mora zastupati odvjetnik. Međutim, zastupanje po odvjetniku nije nužno u slučaju zahtjeva za privremenu mjeru (*einstweilige Anordnung*). Nadalje, dijete ne mora imati odvjetnika ako mu pomoć pruža Ured za socijalnu pomoć mladima i ako ga taj ured zastupa u svrhe podnošenja zahtjeva za uzdržavanje.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski troškovi postupaka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje naplaćuju se u obliku pristojbi ili naknada. Iznos tih troškova temelji se na vrijednosti zahtjeva, tijeku sudskog postupka i specifičnim okolnostima predmeta.

Troškove poglavito snosi stranka kojoj je sud to odredio u presudi. To je u načelu stranka koja je izgubila spor.

Tužitelji koji zbog osobnih ili ekonomskih razloga ne mogu u potpunosti namiriti sve sudske troškove, ili koji ih mogu plaćati samo u obrocima, imaju pravo na pravnu pomoć (*Verfahrenskostenhilfe*) za pokriće troškova sudskih postupaka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje. Međutim, planirani sudski postupak ili obrana moraju pokazivati razumnu mogućnost za uspjeh i ne smiju se činiti ispraznima. Ovisno o dohotku i imovini tužitelja, pruženom pravnom pomoći mogu se u potpunosti ili djelomično pokriti sudski troškovi i troškovi odvjetnika stranke, ali ne i troškovi odvjetnika protustranke ako izgubi spor.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se mora plaćati redovito. Iznos uzdržavanja utvrđuje se ovisno o zahtjevima i potrebama uzdržavane osobe i mogućnostima obveznika uzdržavanja. Viši regionalni sudovi (*Oberlandesgerichte*) pripremili su tablice i smjernice na temelju kojih se može utvrditi paušalni iznos za stavke koje treba uzeti u obzir. Tablica Višeg regionalnog suda u Düsseldorfu redovito se upotrebljava za izračunavanje iznosa za uzdržavanje djeteta.

U slučaju promjene u stvarnim okolnostima na kojima su utemeljeni sudski nalozi, ti se nalozi mogu izmijeniti na zahtjev uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. U slučaju maloljetnika, uzdržavanje djeteta može biti povezano i s indeksom u skladu s člankom 1612.a stavkom 1. prvom rečenicom Građanskog zakonika i u tom se slučaju iskazuje kao postotak najnižeg iznosa uzdržavanja koji je na snazi u određenom trenutku. Najniži iznos uzdržavanja utvrđen je u članku 1612.a stavku 1. rečenicama 2. i 3. Građanskog zakonika i povećava se prema ljestvici od tri razreda ovisno o starosti djeteta. Ako je u sudskom nalogu navedeno plaćanje uzdržavanja povezano s indeksom, nisu potrebne izmjene naloga kada dijete pređe u drugi dobní razred.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se u načelu plaća unaprijed svaki mjesec uzdržavanoj osobi ili, u slučaju maloljetnika, roditelju koji skrbi za maloljetnika ili stranci koja je na neki drugi način ovlaštena za primanje plaćanja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Utvrđeni zahtjevi za uzdržavanje mogu se izvršiti obveznim izvršenjem (*Zwangsvollstreckung*). Obvezno izvršenje primjenjuje se u skladu s uobičajenim pravilima.

Međutim, obveza određena obvezniku uzdržavanja ojačana je činjenicom da je povreda kažnjiva u skladu s kaznenim pravom.

Osoba koja krši obvezu uzdržavanja može biti osuđena na kaznu zatvora u trajanju do tri godine ili joj može biti određeno plaćanje novčane kazne. Ako je neizbježna zatvorska kazna, sud može obustaviti kaznu i naložiti osuđenoj stranci da ispuni svoje obveze uzdržavanja. Sud će ukinuti obustavu kazne osuđene stranke ako ona ozbiljno ili uporno krši nalog i zbog toga postoji rizik da bi mogla počinuti dodatna kaznena djela, posebno povredu obveze uzdržavanja. U slučaju osoba koje nisu nikada bile osuđivane, ured javnog tužitelja može privremeno odustati od optužnice ili sud može privremeno obustaviti kazneni postupak ako je optuženiku istodobno naloženo da mora ispuniti svoje obveze uzdržavanja u navedenom iznosu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pokretna imovina može se oduzeti zapljenom (*Pfändung*) koju provodi sudski izvršitelj (*Gerichtsvollzieher*) (članak 808. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Slučajevi u kojima je dopuštena ovakva vrsta zapljene ograničeni su člancima 811. – 812. Zakona o parničnom postupku. Izuzete su stavke iz članka 811. Zakona. To se ne primjenjuje na robu kupljenu uz pridržaj prava vlasništva do konačne uplate (*Eigentumsvorbehalt*) kako je propisano člankom 811. stavkom 2. Zakona. U člancima 811.a i 811.b Zakona dopuštena je zamjena stavki u vrijednostima koje su razvrstane kao izuzete u skladu s člankom 811. sa stavkama niže vrijednosti koje imaju istu funkciju.

Dom obveznika uzdržavanja može se pretražiti bez njegove suglasnosti samo na temelju sudskog naloga za pretragu (članak 758.a Zakona o parničnom postupku). Zapljenu potraživanja rješava sud nadležan za postupak izvršenja.

Zapljena dohotka podliježe izuzećima iz članka 850. i dalje Zakona o parničnom postupku. Dio dohotka koji nije moguće oduzeti ovisi ne samo o razini dohotka dužnika već i o tome koliko osoba ima zakonsko pravo primati uzdržavanje od obveznika uzdržavanja. Kao pomoć u izračunu izrađena je tablica granica izuzeća i uključena je kao prilog članku 850.c Zakona, koji se upotrebljava za utvrđivanje tablica granica izuzeća. Ta se tablica redovito preispituje i, ako je potrebno, prilagođava se razina.

Ako se izvršenje provodi na temelju zahtjeva za uzdržavanje ili zahtjeva koji se temelji na namjerno počinjenoj povredi (*unerlaubte Handlung*), u skladu s člancima 850.d i 850.f Zakona o parničnom postupku, sud nadležan za postupak može, na temelju zahtjeva uzdržavane osobe, utvrditi različite iznose koji će biti izuzeti od zapljene. Obveznik uzdržavanja može zatražiti i utvrđivanje drugog iznosa ako ima posebne osobne potrebe u skladu s člankom 850.f stavkom 1. Zakona o parničnom postupku.

Račun obveznika uzdržavanja može biti izuzet od zapljene u skladu s člankom 850.k Zakona o parničnom postupku. Takav račun naziva se još i računom izuzetim od zapljene ili „P-računom“ (*Pfändungsschutzkonto* ili *P-Konto*). Svrha mu je osigurati razuman životni standard obveznika uzdržavanja i članova njegove obitelji. P-računom automatski su zaštićeni iznosi do iznosa osnovnog izuzeća, koje trenutačno iznosi 1 178,95 EUR po kalendarskom mjesecu. To se osnovno izuzeće može povećati u određenim okolnostima, npr. ako obveznik uzdržavanja ima dodatne obveze uzdržavanja. Pojednosto i iznosima izuzetima od zapljene možete pronaći ovdje: <http://www.bmfv.de/DE/Themen/FinanzenUndAnlegerschutz/Zwangsvollstreckung/Pfaendungsschutz/Pfaendungsschutzkonto.html>. Dječji doplati i određena plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti uživaju dodatnu zaštitu. Kako bi osigurao takvu zaštitu, obveznik uzdržavanja u načelu mora samo dostaviti dokaze banci. U posebnim slučajevima, kada obveznik uzdržavanja ima posebne potrebe zbog bolesti, iznos na računu koji će biti izuzet od zapljene može pojedinačno prilagoditi sud nadležan za postupak izvršenja.

Uobičajeni rok zastare od tri godine primjenjuje se na zahtjeve za uzdržavanje (članak 195. Građanskog zakonika), pri čemu to razdoblje započinje na kraju godine u kojoj je zahtjev podnesen i o kojem je uzdržavana osoba obaviještena (članak 199. stavak 1. Građanskog zakonika). Zaseban rok zastare od 30 godina primjenjuje se samo na dugove u utvrđenom uzdržavanju (članak 197. stavak 1. točka 3. Građanskog zakonika): razdoblje počinje teći od datuma obvezujuće odluke suda ili izdavanja izvršne isprave, ili kako je utvrđeno u zapisniku (članak 201. stavak 1. Građanskog zakonika).

Zastara zahtjeva za uzdržavanje može se obustaviti. Obustava znači da razdoblje u kojem je zastara obustavljena nije uključeno u rok zastare (članak 209. Građanskog zakonika). To se odnosi na uzdržavanje djeteta dok dijete ne navrši 21 godinu (članak 207. stavak 1. druga rečenica točka 2.a Građanskog zakonika).

Ako se poduzme pravna radnja izvršenja ili se podnese zahtjev za pravnom radnjom izvršenja, uobičajeni rok zastare od tri godine ponovno počinje (članak 212. stavak 1. točka 2. Građanskog zakonika). Time se sprječava zastara utvrđenih budućih zahtjeva za uzdržavanje.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Nalog za uzdržavanje redovna je izvršna isprava (*Vollstreckungstitel*) za novčanu tražbinu, što znači da u načelu uzdržavana osoba mora ispunjavati uobičajena pravila za izvršenje i sama izvršiti tražbinu.

Međutim, Ured za socijalnu pomoć djeci može pomoći kad je riječ o naplati ako pomaže djetetu u skladu s člankom 1712. Građanskog zakonika. Može pomoći djetetu na temelju zahtjeva roditelja koji snosi isključivu odgovornost za dijete ili, ako roditelji zajednički snose odgovornost, na zahtjev roditelja koji skrbi o djetetu.

Treba razlikovati između tog scenarija i druge vrste slučaja: stranka koja ima pravo na uzdržavanje može dobivati određena plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti kojima se zadovoljava potreba koja bi se inače pokrivala plaćanjem uzdržavanja. Ako primatelj takvih davanja iz sustava socijalne sigurnosti ima neplaćenih tražbina za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja, zahtjev za uzdržavanje u načelu se prenosi na odgovorno javno tijelo koje zatim može u vlastito ime potraživati uzdržavanje.

U određenim slučajevima u kojima dijete odgaja samohrani roditelj i drugi roditelj ne plaća uzdržavanje u novcu, pravo na plaćanja proizlazi iz Zakona o predujmovima za uzdržavanje (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). Ured za plaćanje predujmova za uzdržavanje (*Unterhaltsvorschusskasse*) zatim naplaćuje tražbinu za uzdržavanje koja je na njega prenesena.

Nadalje, ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje, i ako se mora plaćati socijalna pomoć (*Sozialhilfe*) (pod pretpostavkom da su ispunjeni drugi uvjeti za socijalnu pomoć), zahtjevi za uzdržavanje prelaze na pružatelja socijalne pomoći (na isti način kao i za prethodno navedene predujmove) i pružatelj socijalne pomoći zatim može provesti izvršenje. U slučaju osnovnih davanja za nezaposlene (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*), prijenos se provodi samo na temelju pisane obavijesti platitelja obvezniku uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Plaćanja u skladu sa Zakonom o predujmovima za uzdržavanje te plaćanja socijalne pomoći i davanja za nezaposlene iz 12. pitanja neovisna su plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti s definiranim područjem primjene i nisu plaćanja uzdržavanja u užem smislu. Njih tužitelju izravno plaćaju nadležna javna tijela. Ona ne ovise o tome može li se naplatiti tražbina za uzdržavanje. Javna tijela na koje je prenesena tražbina za uzdržavanje mogu izvršiti tražbinu u vlastito ime.

Za razliku od plaćanja u skladu sa Zakonom o predujmovima za uzdržavanje te plaćanja socijalne pomoći i davanja za nezaposlene, pomoć koju pruža Ured za socijalnu pomoć mladima ne čini zasebno pravo na plaćanje odgovornog javnog tijela. U tom je slučaju uloga javnog tijela ograničena na pružanje pomoći uzdržavanoj osobi u podnošenju zahtjeva za uzdržavanje te u postupku izvršenja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako stranka koja ima pravo na uzdržavanje želi izvršiti tražbinu za uzdržavanje prijavljenu protiv obveznika uzdržavanja koji ima boravište u inozemstvu, može zatražiti pomoć Saveznog ureda za pravosuđe (*Bundesamt für Justiz*) u Bonnu. Savezna Republika Njemačka imenovala je Savezni ured za pravosuđe središnjim tijelom za prekogranične postupke radi ostvarivanja prava na uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

U skladu s člankom 55. Uredbe EU-a o uzdržavanju, člankom 9. Haške konvencije o uzdržavanju iz 2007. ili člankom 2. stavcima 1. i 2. Konvencije UN-a iz 1956. uzdržavana osoba koja ima boravište u Njemačkoj podnosi zahtjev zamoljenom središnjem tijelu putem Saveznog ureda za pravosuđe u Bonnu. Za više informacija vidjeti: https://www.bundesjustizamt.de/DE/Themen/Buergerdienste/AU/AU_node.html

Kontaktni podaci središnjeg tijela:

Bundesamt für Justiz

Referat II 4

53094 Bonn

Njemačka

E-pošta: auslandsunterhalt@bfj.bund.de

Telefon: +49(0)228 99410 6434

Telefaks: +49(0)228 99410 5202

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Uzdržavane osobe koje imaju boravište u inozemstvu mogu podnijeti zahtjev središnjem tijelu u zemlji boravišta u skladu s člankom 55. Uredbe EU-a o uzdržavanju, člankom 9. Haške konvencije o uzdržavanju iz 2007. ili člankom 2. stavcima 1. i 2. Konvencije UN-a iz 1956.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ti zahtjevi moraju biti podneseni putem središnjeg tijela u državi boravišta. Taj ih ured prosljeđuje središnjem tijelu Savezne Republike Njemačke (vidjeti 14.2).

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Pristojbe za postupke radi ostvarivanja prava na uzdržavanje u načelu se plaćaju unaprijed. U području obuhvaćenom Uredbom o uzdržavanju pravna pomoć dodjeljuje se u skladu s člancima od 44. do 47. Uredbe. Obveza plaćanja unaprijed ne primjenjuje se u određenim okolnostima, posebno ako je odobrena pravna pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Njemačka je svojem središnjem tijelu, Saveznom uredu za pravosuđe (*Bundesamt für Justiz*), dodijelila potrebne ovlasti za osiguranje učinkovitosti mjera opisanih u članku 51.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 10/12/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [\[et\]](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Zahitjevi za uzdržavanje - Estonija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

U skladu s estonskim Ustavom, obveza uzdržavanja znači dužnost obitelji da pomaže svojim članovima kojima je potrebna pomoć.

Naknada za uzdržavanje iznos je koji sud određuje za plaćanje uzdržavanja i koji se obično uplaćuje u novcu u određenim vremenskim razmacima. Na zahtjev uzdržavane osobe sud u nekim slučajevima može naložiti jednokratno plaćanje obveze uzdržavanja. Obveznik uzdržavanja koji mora plaćati uzdržavanje maloljetnog djeteta može tražiti, ako za to postoji valjan razlog, da mu se dopusti izvršavanje obveze uzdržavanja na način koji ne uključuje novac.

U načelu obvezu plaćanja uzdržavanja osobi kojoj je potrebna pomoć snose preci ili potomci te osobe prvog ili drugog nasljednog reda – drugim riječima, odraslo dijete, roditelji te bake i djedovi obvezni su uzajamno se uzdržavati. Bračni drugovi isto su tako obavezni uzdržavati svoju obitelj vlastitim radom i imovinom, što uključuje aktivnosti usmjerene na pokrivanje troškova zajedničkog kućanstva i zadovoljavanje uobičajenih i izvanrednih potreba drugog bračnog druga i njihove djece. Obveza plaćanja uzdržavanja osobi kojoj je potrebna pomoć može se proširiti i na razvedenog bračnog druga ili osobu s kojom obveznik uzdržavanja nije u braku, ali s kojom ima dijete.

Naknada za uzdržavanje plaća se u obliku doplatka koji plaća roditelj maloljetnog djeteta, posebno ako roditelj ne živi s djetetom ili ne sudjeluje u njegovu odgoju. Razvedeni bračni drug osobe kojoj je potrebna pomoć mora plaćati naknadu za uzdržavanje posebno ako, nakon razvoda i zbog odgovornosti za odgoj djeteta, osoba ne može sama sebe uzdržavati ili joj je potrebna pomoć zbog starosti ili zdravlja. Osoba koja ima dijete s osobom kojoj je potrebna pomoć obvezna je plaćati naknadu za uzdržavanje 12 tjedana nakon rođenja djeteta i kasnije, ako je osobi potrebna pomoć zbog zdravstvenih problema nastalih uslijed odgoja djeteta, trudnoće ili rođenja djeteta.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Punoljetnost se stječe s 18 godina, a osoba mlađa od 18 godina smatra se maloljetnikom. Maloljetno dijete ima pravo na naknadu za uzdržavanje, a odgovornost za uzdržavanje djeteta prvenstveno snose njegovi roditelji, koji za to imaju jednaku odgovornost. Dijete koje je navršilo 18 godina i nastavlja obrazovanje prema nastavnom programu za osnovnu ili srednju školu, višu školu ili strukovnu obrazovnu ustanovu ili u svrhu stjecanja sveučilišne diplome isto tako ima pravo na uzdržavanje, ali samo dok ne navrší 21 godinu.

Odrasla djeca koja žele da im se naknada nastavi uplaćivati nakon što postanu punoljetna moraju samostalno podnijeti zahtjev sudu, ako je obveza plaćanja uzdržavanja prestala na temelju prethodne sudske presude.

Drugi preci ili potomci koji se nisu sposobni sami uzdržavati imaju pravo na naknadu za uzdržavanje ako je utvrđeno da im je potrebna pomoć.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Od roditelja maloljetnog djeteta može se tražiti da izvršava obvezu uzdržavanja. Ako roditelj ne plaća naknadu za uzdržavanje dobrovoljno, zahtjev za naknadu za uzdržavanje može se podnijeti sudu. Naknada za uzdržavanje može se tražiti podnošenjem zahtjeva za provedbu hitnog postupka za plaćanje uzdržavanja za dijete ili pokretanjem postupka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje. Kada se traži naknada za uzdržavanje za maloljetno dijete ne plaća se državna pristojba.

Hitni postupak u pitanjima koja se odnose na platni nalog pojednostavnjeni je postupak u kojem se plaćanje naknade za uzdržavanje može odrediti samo ako se traži naknada za uzdržavanje za maloljetno dijete, ako je ime roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje upisano u rodni list, ako iznos uzdržavanja nije veći od iznosa koji je jedan i pol puta veći od minimalnog mjesečnog iznosa te naknade (vidjeti pitanje 8.) i drugi roditelj nije osporio plaćanje naknade za uzdržavanje. Ako nisu ispunjeni uvjeti za podnošenje platnog naloga, za ostvarivanje prava na uzdržavanje potrebno je podnijeti tužbu okružnom sudu u mjestu boravišta djeteta.

Više podataka o hitnom postupku u pitanjima povezanim s platnim nalogom na temelju zahtjeva za naknadu za uzdržavanje maloljetnog djeteta dostupno je [\[et\] ovdje](#). Obrazac zahtjeva za plaćanje uzdržavanja djeteta dostupan je [\[et\] ovdje](#).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Maloljetna djeca imaju pravo na naknadu za uzdržavanje. Budući da maloljetnici imaju ograničenu pravnu sposobnost, zahtjev sudu u ime djeteta podnosi zakonski zastupnik djeteta – roditelj koji ima zakonsko skrbništvo. Ako je djetetu imenovan zakonski skrbnik, postupak pokreće skrbnik djeteta kao djetetov zakonski zastupnik.

Pravno sposobna odrasla osoba samostalno pokreće postupak radi ostvarivanja prava na naknadu za uzdržavanje.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Podnošenje zahtjeva sudu da roditelju naloži izvršavanje obveze uzdržavanja prema maloljetnom djetetu rješava se kao pitanje uzdržavanja. U pitanjima uzdržavanja zahtjev se podnosi okružnom sudu u mjestu boravišta djeteta. Ako dijete nema boravište u Estoniji, postupak se pokreće u mjestu boravišta tuženika. Ako tuženik nema boravište u Estoniji, postupak se pokreće u mjestu boravišta tužitelja.

Uzdržavanje se može tražiti i u hitnom postupku u pitanjima koja se odnose na platni nalog (vidjeti odgovor na pitanje 3.).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ako se pravo na uzdržavanje nastoji ostvariti na sudu, potrebno je pokrenuti postupak u kojem stručna pravna pomoć ili usluge posrednika nisu nužne. Sud nalaže plaćanje uzdržavanja od dana podnošenja tužbe, ali sud isto tako može na temelju predmetnog postupka naložiti plaćanje naknade za uzdržavanje retroaktivno do jedne godine prije pokretanja postupka.

Obrazac zahtjeva za plaćanje uzdržavanja djeteta dostupan je [ovdje](#).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za pokretanje postupka za izvršenje obveze uzdržavanja prema maloljetnom djetetu ili za preispitivanje zahtjeva za hitni postupak u pitanjima povezanim s platnim nalogom na temelju zahtjeva za uzdržavanje djeteta ne plaća se državna pristojba.

Moguće je tražiti državnu pomoć ili pomoć u postupku za pokrivanje troškova postupka.

U slučaju državne pravne pomoći, estonska odvjetnička komora osobi dodjeljuje odvjetnika. Uloga je odvjetnika zastupati osobu u postupku i davati joj savjete. Državna pravna pomoć dostupna je osobama koje zbog svojeg financijskog stanja ne mogu platiti stručne pravne usluge u trenutku kada im je potrebna pravna pomoć ili ih mogu platiti samo djelomično ili u obrocima, ili koje nakon plaćanja sudskih troškova ne bi imale sredstava za život. Osoba koja prima pravnu pomoć nije oslobođena obveze plaćanja drugih troškova postupka.

Više podataka o državnoj pravnoj pomoći dostupno je [ovdje](#).

Zahtjeve za državnu pomoć za pokriće troškova postupka mogu podnositi osobe koje ne mogu platiti te troškove zbog svojeg financijskog stanja ili koje ih mogu platiti samo djelomično ili u obrocima. Mora postojati i dostatan razlog na temelju kojeg se može pretpostaviti da će planirano sudjelovanje u postupku biti uspješno.

Obrazac zahtjeva za pomoć u postupku za fizičku osobu i obavijest o osobnom i financijskom stanju tužitelja i njegovih članova obitelji dostupni su [ovdje](#).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud može naložiti plaćanje fiksnog ili promjenjivog iznosa naknade za uzdržavanje za maloljetno dijete navodeći u svojoj odluci osnovu za izračun iznosa te naknade. Sudovi obično nalažu plaćanje naknade za uzdržavanje u obliku mjesečnih obroka. Međutim, mjesečni iznos naknade za uzdržavanje za jedno dijete ne može biti manji od polovine minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila estonska vlada (minimalna naknada 2018. iznosila je 250 EUR po djetetu, 2019. 270 EUR, a 2020. 292 EUR). Bez obzira na to, sud može, ako za to ima valjan razlog, smanjiti iznos naknade za uzdržavanje ispod minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila vlada. Valjani razlozi u ovom slučaju mogu biti nesposobnost roditelja za rad ili postojanje obveze prema drugim uzdržanim osobama.

Obveznik uzdržavanja može, ako za to ima valjan razlog, tražiti da mu se omogući plaćanje uzdržavanja na neki drugi način. Roditelji mogu postići detaljni sporazum o izvršavanju obveze uzdržavanja prema djetetu i utvrditi kako i u kojim vremenskim razmacima će se naknada za uzdržavanje plaćati.

Opseg naknade za uzdržavanje utvrđuje se na temelju potreba i uobičajenog načina života djeteta. Uobičajeni način života djeteta ovisi o financijskim sredstvima koje roditelji imaju na raspolaganju. Ako se osnova za plaćanje naknade za uzdržavanje promijeni, bilo koja od stranaka može sudu podnijeti zahtjev za njezino povećanje ili smanjenje.

Ako je izmjena odobrena, iznos naknade za uzdržavanje može se u načelu izmijeniti od trenutka donošenja odluke, odnosno ne mogu se izmijeniti njezini neplaćeni zaostali iznosi.

Iznos naknade za uzdržavanje u Estoniji automatski se mijenja ako je naknada za uzdržavanje utvrđena u sudskoj odluci bila povezana s minimalnom mjesečnom plaćom koju je utvrdila vlada i ako se njezin iznos u međuvremenu promijenio. Iznos minimalne mjesečne plaće naveden je [ovdje](#).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Naknada za uzdržavanje u načelu se plaća u novcu u određenim vremenskim razmacima. Osoba koja ima obvezu izvršavanja obveze uzdržavanja prema maloljetnom djetetu može, ako za to postoji valjan razlog, tražiti da joj se dopusti plaćanje naknade za uzdržavanje na neki drugi način. Naknada za uzdržavanje plaća se u obliku doplatka koji plaća roditelj maloljetnog djeteta, posebno ako roditelj ne živi s djetetom ili ne sudjeluje u njegovu odgoju.

Naknada za uzdržavanje plaća se unaprijed za svaki kalendarski mjesec. Iako je primatelj naknade za uzdržavanje dijete, ona se u načelu mora plaćati drugom roditelju. Naknada za uzdržavanje može se plaćati izravno djetetu ako su se roditelji tako dogovorili ili ako postoji sudska odluka u tom smislu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako je sudska odluka kojom se određuje naknada za uzdržavanje stupila na snagu ili je neposredno izvršiva, ali drugi roditelj ne postupi u skladu s odlukom, potrebno je obratiti se sudskom izvršitelju. Ako obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanja navedena u sudskoj odluci u propisanom roku, sudski izvršitelj pokreće postupak zapljene imovine obveznika uzdržavanja na temelju zahtjeva osobe koja je poduzela mjere za osiguranje postupka. Za zapljenu imovine obveznika uzdržavanja potrebno je sudskom izvršitelju dostaviti sudsku odluku i zahtjev za izvršenje. U zahtjevu za izvršenje moraju biti navedeni podaci o dužniku i, ako je moguće, o njegovoj imovini (boravište, podaci za kontakt, poznate informacije o imovini). Ako tužitelj želi da sudski izvršitelj iskoristi sve zakonodavstvom predviđene mogućnosti za naplatu duga, u zahtjevu za izvršenje mora se navesti da tužitelj podnosi zahtjev za naplatu na registriranoj nepokretnoj imovini obveznika uzdržavanja, pokretnoj imovini te pravima potraživanja. U postupku izvršenja pitanje uzdržavanja djeteta ima prednost pred ostalim zahtjevima, a za namiru naknade za uzdržavanje moguće je zaplijeniti imovinu u većim iznosima te sudskom odlukom na neodređeno vrijeme obustaviti sljedeća prava i valjanost sljedećih odobrenja: pravo na lov, pravo na upravljanje motornim vozilima, dozvole za posjedovanje oružja i dozvole za stjecanje oružja, pravo na upravljanje rekreacijskim plovilima i osobnim plovilima na vodomlazni pogon te dozvole za ribolov.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Osobe se oslobađaju od obveze uzdržavanja ako ne mogu plaćati naknadu za uzdržavanje drugoj osobi bez ugrožavanja vlastitih uobičajenih životnih uvjeta, s obzirom na njihove druge obveze i imovinsko stanje. Unatoč tomu, roditelji ne mogu biti oslobođeni obveze uzdržavanja svoje maloljetne djece. Sud može obveznika uzdržavanja osloboditi obveze plaćanja naknade za uzdržavanje, ograničiti razdoblje za izvršenje obveze uzdržavanja ili smanjiti iznos naknade za uzdržavanje ako bi bilo iznimno nepravično tražiti izvršenje te obveze jer se, na primjer, uzdržavana osoba ne može sama uzdržavati zbog vlastitih nepromišljenih postupaka.

Naknada za štetu zbog neplaćanja uzdržavanja i neispunjenja obveza može se tražiti retroaktivno do najdulje jednu godinu prije podnošenja tužbe sudu za naknadu za uzdržavanje. Rok zastare za plaćanje naknade za uzdržavanje koje je utvrđeno kao obveza uzdržavanja iznosi deset godina za svaku pojedinačnu obvezu. Rok zastare počinje teći na kraju kalendarske godine u kojoj tražbina koja odgovara obvezi postaje naplativa. Obveza uzdržavanja osobna je obveza koja ističe u trenutku smrti uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. Postoje iznimke u odnosu na predujmove i iznose prijeloja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U slučaju prekograničnih sporova u pogledu uzdržavanja pomoć može pružiti središnje tijelo, odnosno Odsjek za međunarodnu pravosudnu suradnju u Odjelu kaznene policije pri Ministarstvu pravosuđa.

Kada se sudu podnosi zahtjev za uzdržavanje, može se zatražiti [državna pravna pomoć](#). Ne postoje posebne organizacije ili tijela koji pružaju pomoć u slučaju nacionalnih zahtjeva za uzdržavanje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Od 1. siječnja 2017. roditelj koji odgaja dijete ima pravo Zavodu za socijalno osiguranje (*Sotsiaalkindlustusamet*) podnijeti zahtjev za naknadu za uzdržavanje tijekom sudskog postupka i postupka izvršenja. Ta je naknada privremena pomoć države roditelju koji sam odgaja i uzdržava dijete. Država plaća naknadu za uzdržavanje u ime roditelja koji ne plaća naknadu za uzdržavanje i kasnije od roditelja koji nije plaćao tu naknadu naplaćuje taj iznos. Državna naknada za uzdržavanje plaća se osobi u vezi sa sudskim postupkom o pitanju uzdržavanja. Uvjet je za primanje državne naknade za uzdržavanje taj da osoba mora sudu podnijeti zahtjev za plaćanje naknade za uzdržavanje u hitnom postupku u pitanjima povezanim s platnim nalogom ili tužbu. Na temelju naknade za uzdržavanje djetetu se jamči iznos do 100 EUR mjesečno.

Više informacija o podnošenju zahtjeva za doplatu dostupno je [ovdje](#).

14. Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Za ostvarivanje prava na uzdržavanje u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 može se zatražiti pomoć Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa.

Uzdržavanje u drugoj državi traži se podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka povezanog s uzdržavanjem Odsjeku za međunarodnu pravosudnu suradnju pri estonskom Ministarstvu pravosuđa i nadležnom tijelu druge države. Potrebno je priložiti presliku dječjih rodnih listova ili sudsku presudu kojom se utvrđuje očinstvo. Ako nije utvrđeno očinstvo, to treba navesti u zahtjevu koji se šalje u drugu državu.

Obrazac zahtjeva dostupan je [ovdje](#).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Odsjeku za međunarodnu pravosudnu suradnju pri estonskom Ministarstvu pravosuđa može se obratiti telefonom na broj +372 6 208 183 i +372 7153443 ili e-poštom na central.authority@just.ee i keskasutus@just.ee.

15. Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Zahtjev podnositelja koji ima boravište u drugoj državi najbrže će se riješiti obraćanjem odgovarajućem tijelu u državi boravišta koje će se obratiti središnjem tijelu u estonskom Ministarstvu pravosuđa.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti odgovor na pitanje 14.1.

16. Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Haški protokol iz 2007. potvrdila je Europska unija čija je Estonija država članica od 1. svibnja 2004.

17. Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Vidjeti odgovor na pitanje 16.

18. Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U prekograničnim predmetima u Europskoj uniji koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje, u skladu s Uredbom dostupna je državna pravna pomoć i državna pomoć u postupku. Time se osigurava da osobu u postupku zastupa stručna osoba, a plaćanjem sudskih troškova osigurava se njezin pristup pravosuđu. U pravilima o državnoj pravnoj pomoći i pomoći u postupku navedeno je da se primjenjuje nacionalno pravo, ako u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 nije navedeno drukčije.

U načelu se ista jamstva primjenjuju na osobe koje imaju boravište u Estoniji i osobe koje žive u drugim državama članicama EU-a. U prekograničnim predmetima uzdržavanja, pravna pomoć i savjet te državna pravna pomoć i pomoć u postupku dostupni su od središnjeg tijela, odnosno Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 i, kad je riječ po dijelovima koji nisu obuhvaćeni Uredbom, na temelju nacionalnog prava.

19. Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Uspostavljeno je središnje tijelo za prekograničnu pravosudnu suradnju – Odsjek za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa. Za ostvarivanje prava na uzdržavanje u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 može se dobiti pomoć od Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa koji provodi postupke povezane s međunarodnim zahtjevima za pravnu pomoć.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Irska

1. Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Nalogom za uzdržavanje među bračnim drugovima od jednog se bračnog druga zahtijeva da drugom bračnom drugu povremeno ili jednokratno plaća uzdržavanje te, prema potrebi, da toj osobi u skladu s nalogom plaća uzdržavanje u korist uzdržavanih članova obitelji, ako postoje.

Nalogom za uzdržavanje djeteta od jednog se roditelja zahtijeva da drugom roditelju ili drugoj osobi koja ima skrbništvo nad djetetom povremeno ili jednokratno plaća uzdržavanje u skladu s nalogom za uzdržavanje djeteta.

Obveza uzdržavanja znači zahtjev za pružanje financijske potpore osobi i, ako se takva obveza izvršava sudskim putem, za ispunjavanje obveza iz bilo kojeg sudskog naloga koji se odnosi na uzdržavanje.

Plaćanju uzdržavanja podliježu sljedeće kategorije osoba:

roditelji u pogledu svoje djece: da,

djeca prema svojim roditeljima: općenito ne,

razvedeni bračni drug drugom bračnom drugu: da,

ostalo:

registrirani partneri i izvanbračni partneri u smislu Zakona o registriranom partnerstvu i određenim pravima i obvezama izvanbračnih partnera iz 2010. (*Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act*),

nevjenčani roditelj skrbniku svojeg djeteta.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Uzdržavano dijete mlađe od osamnaest godina, uzdržavano dijete mlađe od dvadeset i tri godine koje se redovito školuje ili dijete bilo koje dobi koje se uzdržava zbog invaliditeta.

Roditelji su obvezni financijski podupirati svoju djecu tako da njihove svakodnevne i povremene financijske potrebe mogu biti ispunjene.

Djeca se općenito ne mogu obvezati na plaćanje uzdržavanja svojim roditeljima osim u rijetkim i izvanrednim okolnostima u kojima se imovinska prava povjerena skrbniku mijenjaju nakon razvoda i prenose u posjed djece.

Razvedeni bračni drug može biti obavezan uzdržavati drugog bračnog druga ako je bračni drug koji je podnio zahtjev dokazao da ga je drugi bračni drug propustio uzdržavati na primjeren način s obzirom na okolnosti.

Registrirani partner ili izvanbračni partner u smislu Zakona o registriranom partnerstvu i određenim pravima i obvezama izvanbračnih partnera iz 2010. može biti obavezan uzdržavati drugog registriranog ili izvanbračnog partnera ako je registrirani ili izvanbračni partner koji je podnio zahtjev dokazao da ga je drugi partner propustio uzdržavati na primjeren način s obzirom na okolnosti.

Roditelji, bilo vjenčani ili ne, mogu sudu podnijeti zahtjev da drugi roditelj plaća uzdržavanje u pogledu njihove djece. To može učiniti i zakonski skrbnik, zdravstveni odbor ili bilo koja osoba s pravnim statusom u odnosu na uzdržavano dijete.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sudu zahtjev obično podnosi uzdržavana osoba pokretanjem tužbe u parničnom postupku protiv druge osobe. U pogledu uzdržavanja djeteta, zahtjev obično podnosi roditelj ili druga osoba koja ima skrbništvo nad djetetom.

Informacije o postupcima koji se primjenjuju na zahtjeve za uzdržavanje općenito su dostupne u odjeljku Obiteljsko pravo na internetskoj stranici Sudske službe (www.courts.ie).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Obično je podnositelj zahtjeva u predmetu uzdržavanja roditelj koji skrbi za djecu. Podnositelji zahtjeva mogu biti i bivši bračni drugovi te djeca po vlastitom pravu. Stranke moraju imati dovoljan interes u predmetu koji im daje legitimaciju, odnosno *locus standi*, za podnošenje zahtjeva za dobivanje uzdržavanja. U slučaju srodnika ili bliske osobe bilo bi potrebno da osoba koja podnosi zahtjev ima određene pravne ovlasti za upravljanje poslovima rođaka ili bliskog prijatelja, kao što je npr. punomoć. Roditelji ili zakonski skrbnici mogu podnijeti zahtjev za uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Okružni sud nadležan je za izdavanje naloga za uzdržavanje djeteta do najvišeg iznosa od 150 EUR tjedno od bilo kojeg roditelja te za izdavanje naloga za uzdržavanje bračnog druga / registriranog partnera do najvišeg iznosa od 500 EUR tjedno. Ako se zahtijevaju viši iznosi, potrebno je zahtjev podnijeti regionalnom sudu ili Visokom sudu. Ako je bračni spor već pokrenut pred regionalnim ili Visokim sudom, zahtjev se podnosi tom sudu bez obzira na iznos koji se zahtijeva.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne. Zahtjev se može podnijeti osobno ako podnositelj zahtjeva odluči da neće angažirati odvjetnika. Pravna pomoć dostupna je onim strankama u obiteljskopravnom sporu kojima je potrebna na temelju njihova imovinskog stanja.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Svi obiteljskopравни postupci u Irskoj oslobođeni su plaćanja sudskih pristojbi. Troškovi pravnog savjetovanja i zastupanja mogu biti različiti; međutim, pravna pomoć dostupna je na temelju imovinskog stanja.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Okružni sud nadležan je za izdavanje naloga za uzdržavanje djeteta do najvišeg iznosa od 150 EUR tjedno od bilo kojeg roditelja te za izdavanje naloga za uzdržavanje bračnog druga / registriranog partnera do najvišeg iznosa od 500 EUR tjedno. Ako se zahtijevaju viši iznosi, potrebno je zahtjev podnijeti regionalnom ili Visokom sudu.

Pri utvrđivanju uzdržavanja sud će razmotriti razumne potrebe uzdržavane osobe (osoba koja ima pravo na uzdržavanje) u odnosu na sposobnost plaćanja obveznika uzdržavanja (osoba kojoj je naloženo plaćanje uzdržavanja). Stranke mogu sudu podnijeti zahtjev za izmjenu naloga za uzdržavanje s obzirom na njihove promijenjene financijske okolnosti.

Nalog za uzdržavanje stupa na snagu na datum koji je naveden u nalogu, pri čemu taj datum može biti prije ili nakon datuma izdavanja naloga, ali ne smije biti prije datuma podnošenja zahtjeva za nalog.

U brakorazvodnim i sudskim postupcima pred regionalnim ili Visokim sudom uzdržavanje se može datirati unatrag najranije do datuma podnošenja zahtjeva.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se obično vrši izravnim plaćanjem uzdržavanoj osobi. Međutim, uzdržavane osobe imaju pravo primati uzdržavanje putem sudske pisarnice.

Ako sud to smatra potrebnim, nadnice ili plaća obveznika uzdržavanja mogu se zaplijeniti ako se poslodavcu obveznika može naložiti da iznos uzdržavanja odbija od plaće radi prijenosa uzdržavanoj osobi.

Uzdržavanje se plaća osobi koja ima pravo na uzdržavanje ili onome tko upravlja uzdržavanjem u korist te osobe, kao što je roditelj ili zakonski skrbnik.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje, uzdržavana osoba može pokrenuti postupak pred sudom koji je izdao nalog za uzdržavanje ili pred okružnim sudom, ovisno o pravnom lijeku koji se zahtijeva.

Sud može izdati nalog kojim se zapljenjuju prihodi obveznika uzdržavanja kako je opisano u prethodnoj točki 1.

Ako se taj pravni lijek pokaže neuspješnim, sud može naložiti obvezniku uzdržavanja da uzdržavanoj osobi isplati dugovani iznos. Ako obveznik uzdržavanja ne postupi po nalogu, sud može naložiti da se novčani iznosi koje obvezniku uzdržavanja koji ne ispunjava svoju obvezu duguje druga osoba isplate uzdržavanoj osobi. Isto tako može naložiti prodaju predmeta koji pripadaju obvezniku radi isplate dugovanih iznosa.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Okružni je sud mjesto za izvršenje naloga izdanih u drugim državama članicama. Ima ovlasti u pogledu nepoštovanja (odjeljci 9.A i 9.B Zakona iz 1976.), ali samo u odnosu na naloge koje je izdao okružni sud. Nema ovlast za donošenje odluka o nepoštovanju naloga koji su izdani drugdje. Okružni je sud u stvarnosti ograničen na izdavanje naloga za zapljenu prihoda (ako je primjenjivo), naloga za zapljenu imovine ili naloga za naplatu putem trećih strana (rijetko primjenjivo).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Svaka uzdržavana osoba odgovorna je za podnošenje zahtjeva sudu za pomoć u naplati uzdržavanja. Iako su dostupni i drugi pravni lijekovi, kao što je posredovanje, sudovi imaju odgovarajuću i zakonitu nadležnost za donošenje odluka u pogledu neplaćanja uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne. Isključivo je obveznik odgovoran za uzdržavanje koje treba izravno plaćati ili se ono odbija na izvoru od njegove plaće.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Uredba 4/2009, koja se obično naziva Uredbom o uzdržavanju, obuhvaća prekogranične zahtjeve za uzdržavanje koji proizlaze iz obiteljskih odnosa. Njome se uspostavljaju opća pravila za cijelu Europsku uniju kako bi se osigurala naplata tražbina za uzdržavanje, čak i ako je obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba u drugoj državi članici EU-a.

Konvencija UN-a o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu (Njujorška konvencija) u Irskoj je stupila na snagu u studenome 1995. donošenjem Zakona o uzdržavanju iz 1994. Cilj je te Konvencije olakšati naplatu uzdržavanja u ugovornim državama osobi koja živi u jednoj državi protiv osobe koja živi u drugoj.

Na temelju obaju instrumenata uspostavljena je mreža središnjih tijela u svakoj ugovornoj državi te podnositelji zahtjeva / uzdržavane osobe / podnositelji tužbe prosljeđuju svoj zahtjev središnjem tijelu koje će ga proslijediti odgovarajućem nadležnom sudu i, u nekim slučajevima, organizirati pravnu pomoć.

Podaci za kontakt irskog središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja u inozemstvu sljedeći su:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Ireland.

Telefon: +353 (0)1 479 0200

Niskotarifni telefon: 1890 555 509

Telefaks: +353 (0)1 479 0201

E-pošta: [✉ mainrecov_inbox@justice.ie](mailto:mainrecov_inbox@justice.ie)

Podnositelj tužbe može dobiti pomoć od referenta okružnog suda u pogledu naloga okružnog suda. Podnositelji tužbe isto tako mogu tražiti pomoć u pravnom zastupanju. Možda ispunjavaju uvjete za pravnu pomoć te bi se u tom smislu trebali obratiti svojem lokalnom pravnom centru. Konačno, podnositelj tužbe može tražiti pomoć od FLAC-a (*Free Legal Advice Centre*, Centar za besplatne pravne savjete), neovisne dobrovoljne organizacije koja upravlja mrežom pravnih klinika diljem zemlje. Usluge koje se pružaju u tim klinikama povjerljive su i besplatne.

U prekograničnim slučajevima u kojima obveznik uzdržavanja živi u drugoj državi, podnositelj tužbe može podnijeti zahtjev preko središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja (*Central Authority for Maintenance Recovery*) koje djeluje u okviru Ministarstva pravosuđa i ravnopravnosti.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Odgovarajuću sudsku pisarnicu ili organizaciju može se kontaktirati telefonom, poštom, e-poštom ili osobnim dolaskom. Podnositeljima tužbe savjetuje se da posjete internetsku stranicu svake organizacije radi dobivanja dodatnih informacija prilagođenih njihovoj lokaciji.

Podaci za kontakt sudskih pisarnica dostupni su na internetskim stranicama Sudske službe (www.courts.ie).

Za podatke za kontakt irskog središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja u inozemstvu vidjeti pitanje 14.1. te internetsku stranicu Ministarstva pravosuđa i ravnopravnosti (www.justice.ie).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Vidjeti prethodno; točka 14.1.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti prethodno; točka 14.2.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Podnositelj zahtjeva / podnositelj tužbe ne mora platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka. Podnositelji zahtjeva imaju koristi od besplatne pravne pomoći u tim pitanjima – nakon što irsko središnje tijelo zaprimi zahtjev, prema potrebi će ga proslijediti Odboru za pravnu pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Članak 51. odnosi se na radnje koje središnje tijelo poduzima s obzirom na zahtjeve podnesene na temelju Uredbe o uzdržavanju. U pogledu zahtjeva za potvrđivanje izvršivosti, irsko središnje tijelo sada ih zahtijeva od Ureda Glavnog suca Visokog suda. Irsko središnje tijelo zahtjeve za izvršenje prosljeđuje izravno okružnim sudovima. U pogledu pokretanja postupka, središnje tijelo osigurat će pravno zastupanje za podnositelja zahtjeva putem Odbora za pravnu pomoć.

Ova je internetska stranica dio portala [✉ Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [✉ mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Grčka

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Pojam „uzdržavanje” odnosi se na neposredne ljudske potrebe za preživljavanje, uglavnom na hranu. Međutim, pojmom uzdržavanje obuhvaćene su sve životne potrebe bez obzira na to odnose li se na odgoj, obrazovanje, kulturne ili slobodne aktivnosti osobe.

Obveze uzdržavanja uključuju plaćanje doprinosa – u načelu u novcu – kojima se zadovoljavaju životne potrebe korisnika.

Sljedeće osobe obvezne su osigurati uzdržavanje prema redoslijedu srodstva:

[a] bračni drug, čak i ako su razvedeni [ako postoji obveza uzdržavanja nakon razvoda];

[b] potomci prema precima prema redoslijedu nasljeđivanja bez oporuke;

[b] preci [roditelji, bake i djedovi: ako nema roditelja ili nisu sposobni] prema neoženjenoj djeci (biološkoj ili usvojenoj), u načelu, dok su maloljetni;

[b] braća i sestre prema braći i sestrama, a

posebni su slučajevi uzdržavanja sljedeći:

[c] uzdržavanje koje se plaća u slučaju rastave i nakon razvoda ili poništaja braka i

[d] uzdržavanje koje se plaća neudanoj majci djece rođene izvan braka prije priznavanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Dijete u načelu ima pravo primati uzdržavanje od predaka [roditelja ili djedova i baka] do punoljetnosti, odnosno, dok ne navršši 18 godina.

Djeca imaju pravo primati uzdržavanje nakon punoljetnosti dok studiraju ili pohađaju visoko obrazovanje ili tečaj stručne izobrazbe i ne mogu raditi zbog studija te nemaju osobne imovine kojom bi mogli zadovoljiti svoje potrebe za uzdržavanje.

Osoba ima pravo na uzdržavanje samo ako se ne može sama uzdržavati vlastitom imovinom ili radom prikladnim za svoje godine, zdravstveno stanje i općenito uvjete života, uzimajući u obzir, između ostalog, njezine obrazovne potrebe. Maloljetnici, čak i ako imaju vlastitu imovinu, imaju pravo na uzdržavanje od roditelja ako prihod od njihove imovine ili rada nije dovoljan da bi se mogli uzdržavati sami. Međutim, osoba nije obvezna osigurati uzdržavanje ako, s obzirom na svoje druge obveze, nije to u mogućnosti učiniti bez da ugrozi vlastito uzdržavanje. To se pravilo ne primjenjuje kada roditelj uzdržava maloljetnika, osim ako maloljetnik ima pravo da ga uzdržava neka druga osoba ili se može uzdržavati vlastitom imovinom.

U slučaju bivših bračnih drugova:

Bivši bračni drug koji se ne može uzdržavati vlastitim prihodom ili imovinom ima pravo tražiti uzdržavanje od drugog bračnog druga u sljedećim slučajevima: (1) ako je, u trenutku proglašenja razvoda, bračni drug koji podnosi zahtjev takve dobi ili zdravstvenog stanja da se od njega ne može tražiti da se bavi primjerenim zanimanjem koje bi mu omogućilo da se sam uzdržava, (2) ako bračni drug koji podnosi zahtjev mora skrbiti o maloljetniku i stoga se ne može baviti primjerenim zanimanjem, (3) ako bračni drug koji podnosi zahtjev ne može naći primjereno redovito zaposlenje ili mu je potrebna strukovna izobrazba; u svakom od tih slučajeva pravo traje najviše tri godine od datuma proglašenja razvoda, ili (4) u svakom drugom slučaju u kojem je dodjela uzdržavanja u trenutku proglašenja razvoda nužna na valjanoj osnovi.

Međutim, uzdržavanje se može uskratiti ako za to postoji dobar razlog, posebno ako je brak trajao kratko ili ako je bračni drug koji bi mogao imati pravo na uzdržavanje odgovoran za razvod ili se dobrovoljno doveo do siromaštva.

Oba bračna druga moraju jedno drugome dati točne informacije o imovini i prihodima ako su one važne za iznos uzdržavanja. Na zahtjev jednog od bračnih drugova podnesenog putem nadležnog državnog odvjetnika, svaki poslodavac, upravno tijelo ili porezna uprava moraju dostaviti sve odgovarajuće informacije koje imaju o imovini drugog bračnog druga, a posebno o njegovu prihodu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

U načelu osoba koja ima pravo na uzdržavanje mora sudu podnijeti zahtjev u kojem traži uzdržavanje od obveznika uzdržavanja.

Ako se primjenjuje Konvencija iz New Yorka o naplati uzdržavanja u inozemstvu (Zakon 4421/1964), delegacija odgovorna za prijenos zahtjeva za uzdržavanje od uzdržavane osobe koja je rezident države stranke Konvencije tražit će od delegacije odgovorne za primanje takvog zahtjeva u odgovarajućoj državi stranci Konvencije u kojoj živi obveznik uzdržavanja, odnosno od Ministarstva pravosuđa u Grčkoj, da poduzme sve potrebne mjere kako bi uzdržavana osoba mogla naplatiti uzdržavanje. Ministarstvo pravosuđa u praksi povjerava odvjetniku zadaću osiguravanja priznavanja prava ili izvršenje presude koju je donio strani sud u korist stranog korisnika, koji može ostvarivati sve odgovarajuće pravne lijekove pred grčkim sudovima.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Umjesto maloljetnika koji u skladu sa zakonom [članak 63. CCP-a] ne mogu sami podnijeti zahtjev sudu za naplatu uzdržavanja protiv odgovorne osobe, takve postupke može pokrenuti osoba kojoj je dodijeljena roditeljska odgovornost [fizička osoba: roditelj ili druga osoba ili pravna osoba, na primjer, institucija].

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje koje podnosi uzdržavana osoba protiv obveznika uzdržavanja nadležan je sudac pojedinac u prvom stupnju [članak 17. stavak 2. i članak 681.B Zakona o parničnom postupku].

Mjesnu nadležnost ima sud u mjestu prebivališta ili boravišta uzdržavane osobe [članak 39.A CCP-a] ili tuženik koji je obveznik uzdržavanja, ako je riječ o spojenom postupku s bračnim sporom ili sporovima između roditelja i djece, ili sud u mjestu u kojem su bračni drugovi imali posljednje zajedničko uobičajeno boravište.

U hitnom slučaju ili slučaju neposredne opasnosti uzdržavana osoba može tražiti od mjesno nadležnog suca pojedinca u prvom stupnju donošenje privremene mjere kojom joj se odobrava privremeno uzdržavanje do donošenja pravomoćne presude o tom pravu u redovnom postupku.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Za pokretanje postupka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje nužno je imenovati odvjetnika koji ima punomoć.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U slučaju zahtjeva za uzdržavanje tuženik mora dati polog za sudske troškove tužitelja, koji ne smije biti viši od 300 EUR [članak 173. stavak 4. CCP-a]. Ako u takvim postupcima tuženik ne dostavi službeniku suda dokaz o uplati prije rasprave, smatrat će se da je tuženik odsutan te se protiv njega može donijeti presuda zbog ogluhe [članak 175. CCP-a].

Ako je njegov prihod vrlo nizak, tužitelj može tražiti pravnu pomoć u skladu sa Zakonom 3226/2004 podnošenjem odgovarajućih dokaza te zahtjeva za zasebnu sudsku mjeru suda pojedincu u prvom stupnju.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud određuje uzdržavanje u trajanju od dvije godine uzimajući u obzir zahtjeve za primjerene životne uvjete i obrazovanje uzdržavane osobe te financijsku sposobnost obveznika uzdržavanja. Nakon dvije godine svaka stranka, odnosno uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog iznosa uzdržavanja i u slučaju promjene okolnosti koje je sud uzeo u obzir, svaka stranka ima pravo zatražiti preispitivanje presude i izmjenu iznosa uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

U načelu se uzdržavanje plaća uzdržavanoj osobi mjesečno za prethodni mjesec.

Iznos uzdržavanja ne može se plaćati kao paušalni iznos, osim u slučaju uzdržavanja nakon razvoda [članak 1443. točka (b) Građanskog zakona].

Ako je uzdržavana osoba maloljetnik, ili dobiva pomoć suda, uzdržavanje se plaća njegovu roditelju ili zastupniku ili skrbniku kojeg je imenovao sud i koji će očito izvršavati odgovarajuće radnje u ime uzdržavane osobe.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja odbije plaćati uzdržavanje, uzdržavana osoba pokušat će ovršiti potraživanje protiv svoje imovine, ako je ima.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pravo na uzdržavanje prestaje ako prestanu postojati uvjeti na temelju kojih je odobreno, ili u slučaju smrti uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. Na potraživanje uzdržavane osobe protiv obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara u trajanju od pet godina, počevši od trenutka podnošenja potraživanja. Na potraživanja osoba [tj. ustanove] koje su platile uzdržavanje uzdržavanoj osobi umjesto izvornog obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara od pet godina [članak 250. stavak 17. Građanskog zakona].

Neudana majka ima pravo potraživati troškove rođenja i uzdržavanja od djetetova oca ograničeno vrijeme [dva mjeseca prije rođenja i četiri mjeseca, ali ne više od godine dana [u iznimnim slučajevima], nakon rođenja, ako je sud utvrdio očinstvo i majka nema dovoljno sredstava. Potraživanje neudane majke odlazi u zastaru tri godine nakon rođenja, a ovrha se provodi i protiv očevih nasljednika.

Za potraživanja za uzdržavanje dopuštena je ovrha do 1/2 plaće obveznika uzdržavanja i primjenjuje se i na pologe u kreditnim institucijama [članak 982. stavak 2. točka (d) i stavak 3. CCP-a].

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ne, osim u slučaju stranih korisnika koji se mogu obratiti Ministarstvu pravosuđa da im pomogne u ostvarivanju njihovih prava [vidi prethodni odgovor na pitanje 3.].

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne u Grčkoj.

[Osim ako institucija ili javna ili privatna pravna osoba skrbi o maloljetniku; u tom slučaju ona ima obvezu uzdržavanja i stoga se po službenoj dužnosti podvrgava [članak 1490. Građanskog zakona] pravima osobe koja ima pravo na uzdržavanje. Međutim, ni u kojim okolnostima ne može se tražiti plaćanje potraživanja uzdržavanja unaprijed, čak i ako ga je priznao sud, za maloljetnika koji ima pravo na uzdržavanje koje mu duguje drugi obveznik uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s odredbama članaka 51. i 56. prethodno navedene Uredbe, središnje tijelo države članice osobe koja podnosi zahtjev za uzdržavanje: a) surađuje sa središnjim tijelom države članice obveznika uzdržavanja u pogledu slanja i zaprimanja predmetnih zahtjeva; (b) pokreće ili olakšava pokretanje postupka povodom tih zahtjeva. U vezi s takvim zahtjevima središnja tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi: (a) prema potrebi osigurala pravnu pomoć ili olakšala osiguranje pravne pomoći; (b) pomogla pri pronalaženju obveznika uzdržavanja ili osobe koja ima pravo na uzdržavanje, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe; (c) pomogla pri pribavljanju podataka o dohotku i, prema potrebi, financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63.; (d) potakla postizanje mirnih rješenja u svrhu dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja, kad je to potrebno, i s pomoću posredovanja, mirenja ili sličnih postupaka; (e) olakšala redovito izvršenje odluka o uzdržavanju, uključujući i moguće zaostatke isplata; (f) olakšala naplatu i promptni prijenos isplata za uzdržavanje; (g) olakšala pribavljanje dokaza u obliku isprava ili u drugom obliku, ne dovodeći pritom u pitanje Uredbu (EZ) br. 1206/2001; (h) osigurala pomoć pri utvrđivanju roditeljstva kad je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje; (i) pokrenula postupak ili olakšala njegovo pokretanje i ostvarila potrebne privremene mjere teritorijalnog karaktera čija je svrha osigurati ishod neriješenog zahtjeva za uzdržavanje; (j) olakšala uručivanje pismena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Obratite se Središnjoj službi Ministarstva pravosuđa na sljedećoj adresi: 96 Mesogeion Ave., Atena – Grčka, PC 11527, tel. +30. 210.7767322 civilunit@justice.gov.gr

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Grčku obvezuje Haški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja. U skladu s Protokolom obveze uzdržavanja uređene su pravom države članice uobičajenog boravišta uzdržavane osobe pa se ako uzdržavana osoba boravi u Grčkoj primjenjuje grčko pravo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U poglavlju V. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 predviđeno je pravo na pravnu pomoć, uključujući savjetovanje radi postizanja nagodbe prije pokretanja sudskog postupka, pravnu pomoć pri pokretanju postupka pred tijelom ili sudom i zastupanje na sudu, oslobađanje od sudskih troškova i honorara osoba ovlaštenih za obavljanje naloga u postupku ili pomoć za njihovo podmirenje. U državama članicama u kojima je stranka koja u postupku ne uspije dužna

platiti troškove suprotne strane, ako primatelj pravne pomoći izgubi spor, to uključuje i troškove suprotne stranke ako bi pravna pomoć uključivala te troškove da je primatelj pravne pomoći uobičajeno boravio u državi članici suda pred kojim se vodi postupak, tumačenje, prijevod dokumenata koje zahtijeva sud ili nadležno tijelo i predočuje primatelj pravne pomoći koji su potrebni za rješavanje spora, putne troškove koje snosi primatelj pravne pomoći ako pravo ili sud predmetne države članice zahtijeva fizičku prisutnost osoba koje su uključene u predstavljanje primateljeva predmeta na sudu ili ako sud odluči da predmetne osobe ne mogu biti drukčije saslušane na način prihvatljiv za sud.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo, između ostalog, redovito komunicira s nadležnim tijelima u cilju: (a) lakšeg pronalaženja obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe (b) prikupljanja odgovarajućih podataka o prihodu i, ako je potrebno, drugim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine i (c) poticanja dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja.

Ova je internetska stranica dio portala **Vaša Europa**.

Važno nam je vaše **mišljenje** o korisnosti pruženih informacija.

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Španjolska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

Pod uzdržavanjem se podrazumijeva sve što je nužno u pogledu prehrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi.

Uzdržavanjem je obuhvaćeno i obrazovanje i osposobljavanje uzdržavane osobe dok je ona maloljetna, pa čak i nakon što postane punoljetna ako se još uvijek redovno obrazuje. U slučaju razvoda, tijekom postupka zakonske rastave ili razvoda, uzdržavanje se može tražiti za djecu koja žive u roditeljskom domu i koja nisu financijski neovisna.

U iznos uzdržavanja uključeni su troškovi trudnoće i poroda, osim ako su pokriveni iz drugih izvora.

Postoji uzajamna obveza potpunog uzdržavanja među:

1. bračnim drugovima
2. precima i potomcima.

Braći i sestrama trebali bi biti pokriveni samo nužni troškovi života, ako im je takva pomoć potrebna iz razloga koji se ne može pripisati uzdržavanoj osobi, uključujući, prema potrebi, pomoć koja je potrebna kako bi se mogli obrazovati.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatka za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Djeca, dok ne postanu punoljetna, što se u Španjolskoj događa kad navršše 18 godina, osim ako maloljetnik ima dovoljno vlastitih prihoda. Nakon punoljetnosti obveza se nastavlja prema djeci sve dok ne postanu financijski neovisna, dok ne završe studij ili ako su nezaposlena, ali ne svojom krivnjom. U odnosu na maloljetnike treba uzeti u obzir članke Građanskog zakona (*Código Civil*) o zajedničkim učincima poništaja braka, rastave i razvoda (članci 90. i dalje).

Dok su djeca maloljetna, naknada je za uzdržavanje prioritet i neizbježna obveza.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Zahtjevi se trebaju podnositi sudovima, a nadležni su prvostupanjski sudovi (*Juzgados de Primera Instancia*).

Koji su ključni elementi postupka?

Zahtjevi se obrađuju na usmenoj raspravi (*juicio verbal*). Ako se uzdržavanje zahtijeva kao dopunska mjera u pogledu zakonske rastave ili razvoda, ili kao mjera povezana s odnosom roditelja i djeteta u slučaju raskida para, obrađuje se u okviru istog postupka na usmenoj raspravi te ima neka posebna obilježja. Nakon proglašenja izvanrednog stanja u Španjolskoj (Kraljevskim ukazom 463/20 od 14. ožujka 2020. o upravljanju zdravstvenom krizom uzrokovanom bolešću COVID-19), a posebno donošenjem Kraljevskog ukaza 16/20 od 18. travnja 2020. o postupovnim i organizacijskim mjerama u pravosudnom sustavu za borbu protiv bolesti COVID-19, uspostavljeni su posebni skraćeni postupci za rješavanje obiteljskih pitanja tijekom izvanrednog stanja (vidjeti članke 3., 4. i 5.). Taj posebni postupak primjenjuje se na slučajeve u kojima je potrebno zatražiti preispitivanje trajnih mjera donesenih u skladu s člankom 774. Zakona 1/2000 od 7. siječnja 2000. o parničnom postupku (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) u vezi s troškovima kućanstva, financijskim naknadama između bračnih drugova i priznatim obvezama uzdržavanja djece, ako se to preispitivanje traži zbog toga što se gospodarska situacija bračnih drugova i roditelja znatno promijenila zbog zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19. Primjenjuje se i na sporove koji se odnose na zahtjeve za utvrđivanje ili preispitivanje obveze plaćanja uzdržavanja ako je navedeni zahtjev podnesen na temelju činjenice da se gospodarska situacija člana obitelji koji mora plaćati uzdržavanje znatno promijenila zbog zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19.

Za sva pitanja koja nisu obuhvaćena ovim člankom, odredbe Zakona 1/2000 od 7. siječnja 2000. o parničnom postupku primjenjivat će se na organizaciju usmene rasprave ako ne postoje posebne odredbe.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev mora podnijeti osobno predmetna stranka, osim u slučaju maloljetnika kada zahtjev podnosi osoba koja je zakonski odgovorna za maloljetnika, državno odvjetništvo (*el Fiscal*) ili agencija za zaštitu djece. Međutim, zahtjev može podnijeti zastupnik ako mu je izdana punomoć u nazočnosti javnog bilježnika, sudski službenik ili konzul u bilo kojoj španjolskoj diplomatskoj misiji u inozemstvu.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Opće je pravilo da su nadležni sudovi u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja. Ako postoji više zajedničkih obveznika uzdržavanja (majka i otac), nadležni su sudovi u mjestu boravišta jednog od njih. Ako obveznik uzdržavanja nema boravište u Španjolskoj, nadležni su sudovi u njegovu zadnjem mjestu boravišta u Španjolskoj. U svim drugim okolnostima nadležni su sudovi u mjestu boravišta uzdržavane osobe.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Tužitelja brani odvjetnik (*abogado*), a zastupa pravni zastupnik ili odvjetnik nižeg ranga (*procurador*).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U Španjolskoj se za podnošenje zahtjeva čija je jedina svrha ishoditi plaćanje uzdržavanja ne naplaćuje naknada, osim naknada koje naplaćuju odvjetnici, pravni zastupnici i stručnjaci, ako se upotrebljava njihova pomoć.

Naknade koje naplaćuju odvjetnici i zakonski zastupnici temelje se na iznosu potraživanja. Ako tužitelj ili obveznik uzdržavanja nemaju dovoljno financijskih sredstava, dostupna im je financijska pomoć za pokrivanje sudskih troškova i oni mogu imati pravo na besplatnu pravnu pomoć kako je utvrđeno u članku 3. Zakona 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći. Pomoć se sastoji od usluga koje pruža odvjetnik ili pravni zastupnik kojeg je imenovao sud za podnošenje zahtjeva, a sve sudske troškove, kao što su naknade vještaka ili troškovi objave odluka, također plaća država.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

U većini slučajeva utvrđuju se redovita plaćanja koja se, u skladu sa zakonom, moraju unaprijed plaćati svaki mjesec. Dogovori o jednokratnim paušalnim plaćanjima nisu uobičajeni. To je slučaj samo ako je potrebno otplatiti zaostale iznose uzdržavanja, ako je dužnik osoba bez nepokretne imovine i to je najbolji način osiguranja budućih plaćanja ili na temelju dogovora između stranaka. Sud izračunava stvarne iznose plaćanja primjenom apstraktnog zakonskog pravila koje se temelji na razmjernosti triju aspekata: potrebama uzdržavane osobe; financijskim sredstvima obveznika uzdržavanja; i financijskim sredstvima drugih osoba koje su dužne pridonijeti uzdržavanju (suobveznici uzdržavanja) jednako kao i glavni obveznik uzdržavanja. U sudskoj odluci kojom se određuje iznos uzdržavanja mora biti utvrđena osnova za buduća ažuriranja. Ažuriranje se provodi automatski, prolaskom vremena i ažurirani iznos mora provoditi osoba koja je odgovorna za uplate. Ako obveznik uzdržavanja ne ažurira plaćanje uzdržavanja, to će učiniti sud na zahtjev uzdržavane osobe. Iznos uzdržavanja može se prilagoditi (također na zahtjev predmetne stranke) ako postoje znatne promjene činjenica na temelju kojih su se izvorno izračunavala plaćanja: iznosi se moraju povećati u slučaju poboljšanja financijske situacije obveznika uzdržavanja ili pogoršanja financijske situacije uzdržavane osobe i ako je potreban veći doprinos (na primjer, ako se bolest pogorša); iznosi se moraju smanjiti ako se pogorša situacija obveznika uzdržavanja ili povećaju sredstva uzdržavane osobe. Naposljetku, uzdržavanje se više ne mora plaćati ako su prestale postojati osnove za njegovo plaćanje. Državno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) sastavilo je tablice za izračun iznosa naknade za uzdržavanje. Te su tablice zadnji put ažurirane u svibnju 2019. Riječ je o smjernicama koje se temelje na potrebama djeteta, uzimajući u obzir prihod roditelja i broj djece u obitelji. Troškovi smještaja i obrazovanja isključeni su iz izračuna i stoga konačni iznos naknade mora biti prilagođen s obzirom na te troškove u svakom pojedinačnom slučaju. Tablice možete pronaći ovdje:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Utilidades/Calculo-de-pensiones-alimenticias/>

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uobičajeno sredstvo plaćanja je novac. Međutim, postoje dvije iznimke: obveznik uzdržavanja može izabrati da će ispuniti svoju obvezu osiguranjem hrane i smještaja uzdržavanoj osobi u svojem domu. Uporaba te mogućnosti strogo je ograničena u sudskoj praksi kada nema jamstva dobrih odnosa. Plaćanje prijenosom robe ili prava iznimka je i primjereno je samo u slučaju otplate zaostalih plaćanja ako postoji rizik da će roba nestati ili ako obveznik uzdržavanja nema imovine. Uzdržavanje se plaća izravno uzdržavanoj osobi. Najuobičajeniji je način bankovni prijenos. Ako je uzdržavana osoba maloljetnik ili nema pravnu sposobnost, plaćanja se vrše njegovu pravnom zastupniku.

U postupcima povezanim s raspadom braka i odnosima roditelja i djece, sudovi će kao način plaćanja uzdržavanja prihvatiti izravno plaćanje uzdržavanoj osobi kad je riječ o određenim troškovima maloljetnog djeteta (npr. obrazovanje, zdravstveno osiguranje itd.).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U tom slučaju uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za izvršenje sudske odluke kojom je utvrđeno postojanje prava na plaćanje uzdržavanja. U Španjolskoj postoje sljedeći načini ovrha: ovrha na plaći (osim minimalnog iznosa za preživljavanje u skladu s uputom suda); zadržavanje povrata poreza; ovrha bankovnih računa; zapljena davanja za socijalno osiguranje; zapljena robe i njezina javna prodaja. U određenim slučajevima kada nisu izvršena plaćanja uzdržavanja, to može biti proglašeno kaznenim djelom i počinitelj može biti kažnjen zatvorom.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U slučaju dugovanja za plaćanje uzdržavanja, nema količinskih ograničenja na ovrhu računa ili robe u vlasništvu obveznika uzdržavanja, za razliku od situacije s drugim dugovima. Postupci za ispunjenje sljedećih obveza ne mogu se pokrenuti nakon pet godina.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U slučaju zahtjeva za plaćanje uzdržavanja maloljetnicima ili osobama koje nemaju pravnu sposobnost, zastupanje može ponuditi državno odvjetništvo.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

„Jamstveni fond za plaćanje uzdržavanja”, uspostavljen Zakonom 42/2006 od 28. prosinca 2006. i reguliran Kraljevskim ukazom 1618/2007 od 7. prosinca 2007. fond je bez pravne osobnosti čija je svrha osigurati da maloljetnoj djeci bude plaćeno uzdržavanje koje im pripada u skladu sa sporazumom koji je odobrio sud ili odlukom suda u postupku zakonske rastave, razvoda, poništaja braka, utvrđivanja očinstva ili uzdržavanja plaćanjem iznosa koji će se smatrati predujmom.

Isplata predujma iz tog fonda može se ostvariti samo ako je odluku kojom se priznaje pravo na uzdržavanje donio španjolski sud.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska, uzdržavana osoba može tražiti pomoć španjolskog središnjeg tijela koje ima sjedište u Ministarstvu pravosuđa.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Bilo kakvim komunikacijskim sredstvom s Odjelom za međunarodnu pravnu suradnju (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) pri Ministarstvu pravosuđa. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Tel.: +34 91 3902228/2295/4437. Faks: +34 91 3904457.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Uzdržavana osoba koja ima boravište u drugoj državi članici može se obratiti središnjem tijelu te države i dostaviti dokaze da joj je odobreno pravo na uzdržavanje i tražiti da se središnje tijelo obrati španjolskom središnjem tijelu i da potonje pokrene ovršni postupak u Španjolskoj. To je u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U skladu s uvjetima koje su propisala nadležna tijela predmetne države.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Europska unija (pa tako i Španjolska) ratificirala je protokol 8. travnja 2010.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, stranke koje sudjeluju u sporu na koji se primjenjuje ta Uredba imaju učinkovit pristup pravosuđu u drugoj državi članici, uključujući postupak izvršenja i žalbe ili preispitivanja, u skladu s uvjetima propisanim u odgovarajućem poglavlju. Nadalje, zamoljena država članica pruža besplatnu pravnu pomoć za sve zahtjeve uzdržavane osobe u skladu s člankom 56. o obvezama uzdržavanja koje proizlaze iz odnosa između roditelja i djeteta prema osobi mlađoj od 21 godine.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U Zakonu 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći dodano je Poglavlje VIII. pod naslovom „Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima u Europskoj uniji“, u kojem se uređuje to pravo u odnosu na fizičke osobe bez obzira na to jesu li građani Europske unije ili državljani trećih zemalja koji zakonito borave u jednoj od država članica.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 11/01/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Francuska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U francuskom zakonodavstvu obveza uzdržavanja znači obveza propisana zakonom, a prema kojoj osobe koje za to imaju sredstva moraju ispunjavati potrebe osobe s kojom su povezane obiteljskom ili bračnom vezom. Prema tome, različite osobe mogu ostvariti korist od uzdržavanja, uključujući:

supružnik od supružnika (članci 212. i 214. Građanskog zakonika),
djeca od roditelja (članci 203., 371.-2. i 373.-2.-2. Građanskog zakonika),
očevi, majke i drugi preci od djece (članak 205. Građanskog zakonika),
punci i svekri te punice i svekrve od zetova i snaha (članak 206. Građanskog zakonika),
nadživjeli potrebiti bračni drug (članak 767. Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

U pogledu uzdržavanja djece ne postoji zakonska dobna granica: obveza roditelja u pogledu uzdržavanja i obrazovanja ne prestaje automatski kada dijete postane punoljetno (članak 371.-2. Građanskog zakonika). Valja razlikovati dva razdoblja:

dok je dijete maloljetnik ili, ako se radi o punoljetnoj osobi, dok ne postigne financijsku neovisnost, roditelji su obvezni uzdržavati i obrazovati svoje dijete kako bi mu omogućili potrebne uvjete za razvoj i obrazovanje;

nakon prestanka obveze uzdržavanja i obrazovanja primjenjuje se opći sustav uzdržavanja kojim se zahtijeva da podnositelj zahtjeva dostavi dokaze o svojim potrebama (članci 205. i 207. Građanskog zakonika).

Doprinos se može izravno platiti djetetu, u cijelosti ili djelomično, nakon što postane punoljetno.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako se uzdržavanje ne plaća dobrovoljno, osoba s pravom na uzdržavanje, njegov zastupnik ili glavni skrbnik mora pokrenuti pravni postupak u svrhu utvrđivanja iznosa koji je potrebno platiti i nalaganja dužniku da plati taj iznos.

Zahtjev za uzdržavanje može biti glavni predmet postupka ili se može podnijeti u okviru, na primjer, brakorazvodnog postupka ili postupka radi utvrđivanja načina izvršavanja roditeljske skrbi.

U pogledu zahtjeva za uzdržavanje za odrasle osobe, osoba koja zahtijeva uzdržavanje mora dokazati da za to ima potrebu i da ne može sama ispuniti vlastite potrebe. Međutim, ako je osoba koja ima pravo na uzdržavanja teško povrijedila obveze prema dužniku, sudac može osloboditi dužnika odgovornosti plaćanja čitavog duga uzdržavanja ili njegova dijela (članak 207. Građanskog zakonika).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Prema francuskom zakonodavstvu maloljetnici se ne smatraju osobama s pravom na uzdržavanje: samo roditelj ili treća strana koja se skrbi o djetetu može imati to svojstvo i može pokrenuti postupak protiv drugog roditelja ili obaju roditelja radi utvrđivanja doprinosa za obrazovanje i uzdržavanje djeteta.

Socijalna služba može djelovati u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje ako ta osoba to ne može sama učiniti na temelju članka 205. Građanskog zakonika (članak L 132-7 Zakona o socijalnom djelovanju i obitelji).

Bolnice i javne zdravstvene ustanove / ustanove za pružanje skrbi imaju pristup izravnom pravnom sredstvu protiv dužnika uzdržavanja za hospitalizirane osobe (članak L 6145-11 Zakona o javnom zdravlju).

Osobu pod skrbništvom mora zastupati njezin skrbnik (članak 475. Građanskog zakonika).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Postupak se mora pokrenuti pred **sucem za predmete obiteljskog prava** regionalnog suda (članak L. 213-3 Zakona o organizaciji pravosudnog sustava).

Podložno primjeni odredaba Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, člankom 1070. Zakona o parničnom postupku predviđeno je da je nadležni sudac za predmete obiteljskog prava:

sudac u mjestu u kojem se nalazi boravište obitelji;

ako roditelji žive odvojeno, sudac u mjestu boravišta roditelja s kojim obično žive maloljetna djeca u slučaju zajedničkog skrbništva ili u mjestu boravišta roditelja koji sam izvršava roditeljsku skrb; u ostalim slučajevima sudac u mjestu boravišta osobe koja nije pokrenula postupak.

U slučaju zajedničkog postupka u skladu s odabirom roditelja nadležan je sudac u mjestu boravišta jedne od stranaka.

Međutim, ako se spor odnosi isključivo na naknadu za uzdržavanje, doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta, doprinos troškovima braka ili kompenzacijsku naknadu, može se utvrditi nadležnost suca u mjestu boravišta supružnika s pravom na uzdržavanje ili roditelja koji je glavni pružatelj skrbi za djecu, čak i ako se radi o punoljetnim osobama.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Postupak je usmene naravi te ne zahtijeva zastupanje: podnositelj zahtjeva može se osobno pojaviti pred sucem s potrebnim dokazima.

Postupak je moguće pokrenuti slanjem poziva (putem sudskog izvršitelja) ili jednostavnim zahtjevom koji se upućuje sudu.

Ako se uzdržavanje zahtijeva u okviru brakorazvodne parnice, podnositelja zahtjeva mora zastupati odvjetnik.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U prvostupanjskom postupku nema sudskih troškova. U slučaju podnošenja žalbe naplaćuje se pristojba u iznosu od 225 EUR.

Podnositelj zahtjeva može primiti pravnu pomoć u određenim financijskim okolnostima.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta može imati sljedeće oblike:

mjesečna uplata roditelju koji ima pravo na uzdržavanje (najčešće);

izravno plaćanje troškova nastalih u korist djeteta;

pravo na upotrebu nekretnine i stanovanje u nekretnini koja pripada dužniku ili ustupanje imovine na temelju prava plodouživanja ili dodjela osobi koja ima pravo na uzdržavanje imovine koja proizvodi prihode.

Doprinos se računa s obzirom na **sredstva svakog roditelja i potrebe djeteta**. Ministarstvo pravosuđa od 2010. objavljuje referentnu tablicu **koja je samo informativne naravi**, sastavljenu s obzirom na prihode dužnika i osobe s pravom na uzdržavanje, broj djece u kojima skrbi i opseg prava posjeta djeteta i kada dijete boravi kod njega. Sudac u svojoj odluci sustavno predviđa **indeksaciju** doprinosa (najčešće na temelju indeksa potrošačkih cijena za urbana kućanstva).

Ostali oblici alimentacije:

pri utvrđivanju iznosa **doprinosa bračnog druga troškovima braka** sudac mora uzeti u obzir sve troškove zainteresirane osobe koji odgovaraju korisnim ili potrebnim rashodima. Taj se doprinos isplaćuje u obliku financijske naknade, preuzimanja odgovornosti za zajam ili stanovanja u bračnom domu.

U pogledu **alimentacije koja se dodjeljuje bračnom drugu u brakorazvodnoj parnici na temelju obveze pružanja pomoći**, moguće je donijeti odluku o potpunom ili djelomično preuzimanju mjesečnih rata zajma; međutim, sudovi daju prednost plaćanju mjesečnog iznosa. Iznos te naknade utvrđuje se na temelju **životnog standarda koji može potraživati bračni drug koji podnosi zahtjev s obzirom na mogućnosti svojeg supružnika**.

Sredstva za uzdržavanje predaka ili roditelja supružnika dodjeljuju se isključivo u iznosu **razmjernom potrebama osobe koja ih potražuje te imovinskog stanja osobe koja ih duguje**. Sudac može, čak i po službenoj dužnosti te ovisno o predmetnim okolnostima, u takvu naknadu uključiti varijacijsku odredbu dopuštenu važećim zakonima (članak 208. Građanskog zakonika).

U pogledu uzdržavanja uvijek je moguće revidirati iznos naknade pod uvjetom da podnositelj zahtjeva dostavi dokaze o novom čimbeniku koji utječe na sredstva osobe koja ima pravo na uzdržavanje i/ili dužnika i/ili potrebe djeteta / osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Građanskim zakonikom ne daje se prednost nijednom načinu plaćanja. Načini plaćanja mogu se utvrditi sporazumom između stranaka. Ako strane ne postignu takav sporazum, sudac u svojoj odluci određuje način plaćanja.

Naknada za uzdržavanje plaća se izravno osobi koja ima pravo na uzdržavanje ili socijalnoj službi, bolnici ili javnim ustanovama za pružanje skrbi ili zdravstvenim ustanovama koje su pokrenule postupak u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

Potrebno je napomenuti da u slučaju doprinosa za uzdržavanje djeteta naknada za uzdržavanje može u cijelosti ili djelomično biti zamijenjena uplatom određenog novčanog iznosa ovlaštenom tijelu odgovornom za pružanje djetetu indeksiranog prihoda (članak 373-2-3 Građanskog zakonika). Jednako tako, sudac može odlučiti da se naknada za uzdržavanje izravno plaća odraslom djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Vjerovnik koji ima nalog za izvršenje može se izravno obratiti sudskom izvršitelju kako bi potonji pokrenuo ovrhu nad imovinom dužnika (osim ovrhe nad nekretninom ili plaćom, za koje je potrebna prethodna sudska odluka). Kako bi pronašli informacije potrebne da pronađu dužnika ili njegovu imovinu, sudski izvršitelji imaju široke ovlasti za istraživanje kod nadležnih tijela.

Glavni postupci izvršenja koji su na raspolaganju osobi s pravom na uzdržavanje jesu sljedeći:

postupak izravnog plaćanja (članci L 213-1 i R213-1 *et seq.* Zakona o građanskim izvršnim postupcima): tim postupkom omogućuje se naplata naknada za uzdržavanje za šest posljednjih mjeseci i tekuća naknada za uzdržavanje. Sudski izvršitelj obavješćuje treću stranu (poslodavca, bankovnu ustanovu ili bilo koju treću stranu koja je dužnik dužnika obveze uzdržavanja) o njezinoj obvezi da iznos naknade za uzdržavanje uplati izravno sudskom izvršitelju;

ovrha nad plaćom (članci L 3252-1 i R 3252-1 *et seq.* Zakonika o radu): ovrhu mora odobriti sudac okružnog suda;

zapljena i uplata na bankovni račun (članci L 211-1, L 162-1, R 211-1 i R 162-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima) omogućuje provedbu ovrhe nad potraživanjima dužnika (najčešće se radi o ovrsi nad bankovnim računom);

zapljena u svrhu prodaje (članci L 221-1 i R 221-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima): ovrha nad materijalnom pokretnom imovinom (televizor, vozilo itd.);

ovrha nad nekretninama (članci L 311-1 i R 311-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima): postupak se odnosi na nekretninu u vlasništvu dužnika. Prodaju imovine mora odobriti sudac u ovršnom postupku.

Troškove rada sudskog izvršitelja snosi isključivo dužnik naknade za uzdržavanje.

U kaznenom postupku moguće je osuditi dužnika za **napuštanje obitelji**. To je kazneno djelo kažnjivo kaznom od dvije godine zatvora i 15 000 EUR novčane kazne (članak 227-3 Kaznenog zakonika).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U području uzdržavanja zastara nastupa nakon pet godina počevši od dospijea svakog plaćanja (članak 2224. Građanskog zakonika).

Postupak izravnog plaćanja ne može se primijeniti za zaostatke nastale tijekom više od šest mjeseci. Međutim, taj postupak ne isključuje upotrebu drugih postupaka ovrhe u svrhu naplate prethodnih zaostataka.

Ovršni postupci moraju biti ograničeni na ono što je nužno za naplatu duga i ne smije doći do zloupotrebe u odabiru tih mjera.

Za određenu je imovinu zakonom propisano da je neovršiva: naknade za uzdržavanje, pokretne nužne za život i rad dužnika, predmeti koji su neophodni osobama s invaliditetom, određeni socijalni i obiteljski doplatci. Mogu se ovršiti samo iznosi dostupni na bankovnim računima koji prelaze iznos minimalnog dohotka (doplatka za slabije plaćene osobe) za samca. U slučaju ovrhe nad plaćom ovršivi iznos utvrđuje se s obzirom na iznos plaće i broj uzdržanih osoba dužnika.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Organizacije odgovorne za plaćanje obiteljskih naknada u određenim uvjetima mogu preuzeti prava osobe s pravom na uzdržavanje. U tom slučaju mogu pokrenuti postupke u ime i za račun osobe s pravom na uzdržavanje. Jednako tako, ako ne funkcionira privatni ovršni postupak, moguće je obratiti se državnom tužitelju kako bi pokrenuo postupak javne naplate putem javnog računovođe.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Organizacije nadležne za plaćanje obiteljskih naknada u određenim okolnostima mogu platiti osobi s pravom na uzdržavanje obiteljsku naknadu kao predujam dospjelog iznosa naknade za uzdržavanje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako dužnik ima boravište u inozemstvu, a vjerovnik u Francuskoj, vjerovnik se može obratiti Uredu za naplatu naknada za uzdržavanje (fr. *Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires* (RCA)) Ministarstva vanjskih poslova i međunarodnog razvoja. Ured će stupiti u kontakt sa središnjim nadležnim tijelom zemlje boravišta dužnika kako bi naplatio dug.

Jednako tako, vjerovnik se može obratiti Fondu za obiteljske naknade (fr. *Caisse d'Allocations Familiales* (CAF)), koji može pružiti financijsku pomoć u slučaju neplaćanja dužnika, čak i ako se nalazi u inozemstvu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Francuskom središnjem nadležnom tijelu moguće je obratiti se poštom, telefonom ili elektroničkom poštom:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Telefaks: +33 (0)1 43 17 81 97

E-pošta: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr <mailto:obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr>

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako dužnik ima boravište u Francuskoj, a vjerovnik u inozemstvu, potonji **mora kontaktirati sa središnjim nadležnim tijelom zemlje u kojoj ima boravište.**

Središnje nadležno tijelo koje podnosi zahtjev potom se obraća francuskom središnjem nadležnom tijelu (Uredu za naplatu naknada za uzdržavanje Ministarstva vanjskih poslova) koje će poduzeti potrebne korake za naplatu duga.

Ako vjerovnik ima odluku o izvršenju, jednako tako može izravno uputiti sudskog izvršitelja da naplati dug (bez obraćanja središnjim nadležnim tijelima). U tom slučaju ne može upotrijebiti pomoć središnjeg nadležnog tijela.

Potrebno je napomenuti da, u slučaju nepostojanja sudske odluke kojom se utvrđuje načelo naknade za uzdržavanje, središnje nadležno tijelo države članice koje podnosi zahtjev može uputiti zahtjev za ishođenje odluke od Ureda za naplatu naknada za uzdržavanje kako bi se načelo naknade za uzdržavanje utvrdilo odlukom francuskog suda (Prilog VII. Uredbi (EU) br. 4/2009).

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Francuskom središnjem nadležnom tijelu moguće je obratiti se poštom, telefonom ili elektroničkom poštom:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Telefaks: +33 (0)1 43 17 81 97

E-pošta: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

Ako vjerovnik odluči izravno se obratiti sudskom izvršitelju, može pronaći podatke za kontakt nadležnih stručnjaka u rubrici „Traženje sudskog izvršitelja” („Trouver un huissier”) ili na mrežnoj stranici Nacionalne komore sudskih izvršitelja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007?

Da

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Pravna pomoć može biti potpuna ili djelomična. Dodjeljuje se:

automatski za djecu mlađu od 21 godine na temelju članka 46. Uredbe (EZ) br. 4/2009;

u ostalim slučajevima, ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete o resursima utvrđene zakonom (Zakon br. 91-647 od 10. srpnja 1991. o pravnoj pomoći i Uredba br. 91-1266 od 19. prosinca 1991.).

Pravna pomoć u Francuskoj obuhvaća troškove odvjetnika koji je dodijeljen odlukom o pravnoj pomoći za sudski postupak, kao i troškove sudskog izvršitelja imenovanog istom odlukom za postupak naplate potraživanja.

Zahtjevi za sudsku pomoć u području obveza uzdržavanja slijede isti postupak kao i oni za ostale prekogranične sporove u smislu **Direktive Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003.**

Vjerovnik šalje zahtjev za pravnu pomoć sastavljen na francuskom jeziku Službi za pristup pravu i pravosuđu i pomoć žrtvama (fr. *Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes* (SADJAV)) na sljedeću adresu:

Ministère de la Justice
Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes
Bureau de l'aide juridictionnelle
13, Place Vendôme
75042 PARIS cedex 01
Tel.: 01 44 77 71 86
Telefaks: 01 44 77 70 50

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Ured za naplatu naknada za uzdržavanje (RCA) potvrđuje primitak zahtjeva koji je podnijelo strano nadležno tijelo i dostavljenih dokaza. Provjerava je li spis potpun i provjerava točnost i iskoristivost dokumenata, osobito pravnih dokumenata. Kako bi predvidio moguće probleme kod izvršenja, Ured traži od nadležnog tijela podnositelja zahtjeva pojašnjenja i/ili druge izvratke ili prijevode izvadaka kada je to potrebno. Ured za naplatu naknada za uzdržavanje olakšava pokretanje postupka u području potraživanja predviđenih člankom 56. na način da ih šalje teritorijalno nadležnim pravosudnim tijelima.

Ured pomaže u pronalasku dužnika i olakšava potragu za informacijama o sredstvima dužnika na način da se obraća državnom tužitelju i službama Opće uprave za javne financije u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe (EU) br. 4/2009.

Središnje nadležno tijelo omogućuje i mirno rješavanje spora na način da stupa u izravan kontakt s dužnikom i šalje njegov prijedlog za dobrovoljno plaćanje vjerovniku putem središnjeg nadležnog tijela zemlje u kojoj vjerovnik ima boravište.

U slučaju neuspjeha mirnog rješavanja spora uvijek je moguć sudski postupak naplate, pod uvjetom da je strana odluka izvršiva u Francuskoj. Ured je u kontaktu sa sudskim izvršiteljima zaduženima za naplatu kako bi zajamčio dobro napredovanje izvršnih postupaka.

Ured sustavno traži provedbu prijenosa na bankovni račun.

Ako je za naplatu uzdržavanja potrebno utvrditi roditeljski odnos, Ured obavješćuje vjerovnika o nadležnim tijelima koja provode taj postupak.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 08/11/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjevi za uzdržavanje - Hrvatska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

Uzdržavanje je dužnost i pravo roditelja i djece, bračnih i izvanbračnih drugova, srodnika u ravnoj lozi te pastorka i maćehe i očuha, kad je to predviđeno Obiteljskim zakonom. Navedene osobe međusobnom uzdržavanju pridonose prema svojim mogućnostima i potrebama uzdržavane osobe, uz uvjete i na način određen ovim Zakonom.

Roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete. Radno sposoban roditelj ne može se osloboditi dužnosti uzdržavanja maloljetnog djeteta. Ako roditelj ne uzdržava maloljetno dijete, dužni su ga uzdržavati *baka i djed* po tom roditelju. *Maćeha ili očuh* dužni su uzdržavati maloljetnoga pastorka, ako dijete ne može ostvariti uzdržavanje od drugog roditelja.

Roditelji su dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta.

Punoljetno dijete koje je završilo navedeno obrazovanje, a ne može se zaposliti, roditelji su dužni uzdržavati godinu dana nakon prestanka obrazovanja ako dijete nije navršilo dvadeset šest godina. Obveza uzdržavanja punoljetnog djeteta prestat će i prije isteka godine dana od prestanka obrazovanja u trenutku kad dijete navršši dvadeset i šest godina.

Punoljetno dijete koje zbog teške i trajne bolesti ili invaliditeta nije sposobno za rad roditelji su dužni uzdržavati dok ta nesposobnost traje.

Punoljetno dijete je dužno uzdržavati roditelja koji nije sposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine.

Punoljetni pastorka je dužan uzdržavati maćehu, odnosno očuha ako maćeha ili očuh nisu sposobni za rad, a nemaju dovoljno sredstava za život ili ih ne mogu ostvariti iz svoje imovine i ako su ga oni uzdržavali ili se brinuli o njemu dulje vrijeme. *Punoljetno unučje* je dužno uzdržavati baku, odnosno djeda, ako baka, odnosno djed nisu sposobni za rad, a nemaju dovoljno sredstava za život ili ih ne mogu ostvariti iz svoje imovine i ako su ga oni uzdržavali ili su se brinuli o njemu dulje vrijeme.

Bračni drug koji nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, a nije sposoban za rad ili se ne može zaposliti, ima pravo na uzdržavanje od svojeg bračnog druga ako ovaj za to ima dovoljno sredstava i mogućnosti. Na uzdržavanje *izvanbračnih drugova* za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice na odgovarajući se način primjenjuju pravila o uzdržavanju bračnih drugova.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete. Ako roditelj ne uzdržava maloljetno dijete, dužni su ga uzdržavati *baka i djed* po tom roditelju.

Maćeha ili očuh dužni su uzdržavati maloljetnoga pastorka, ako dijete ne može ostvariti uzdržavanje od drugog roditelja.

Roditelji su dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta.

Punoljetno dijete koje je završilo navedeno obrazovanje, a ne može se zaposliti, roditelji su dužni uzdržavati godinu dana nakon prestanka obrazovanja ako dijete nije navršilo dvadeset šest godina. Obveza uzdržavanja punoljetnog djeteta prestat će i prije isteka godine dana od prestanka obrazovanja u trenutku kad dijete navršu dvadeset i šest godina.

Punoljetno dijete koje zbog teške i trajne bolesti ili invaliditeta nije sposobno za rad roditelji su dužni uzdržavati dok ta nesposobnost traje.

Punoljetna je osoba koja je navršila osamnaest godina života.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Potrebno je obratiti se centru za socijalnu skrb i sudu.

Uzdržavanje se može urediti u postupku *obveznog savjetovanja*. Obvezno savjetovanje provodi se prije pokretanja postupka radi razvoda braka u kojem postoji zajedničko maloljetno dijete i prije pokretanja ostalih sudskih postupaka u ostvarivanju roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom. Na obvezno savjetovanje prije pokretanja postupka radi uređenja ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom u slučaju prestanka životne zajednice njegovih roditelja primjenjuju se na odgovarajući način odredbe Obiteljskog zakona o obveznom savjetovanju prije pokretanja postupka radi razvoda braka u kojem postoji zajedničko maloljetno dijete. Obvezno savjetovanje pokreće se na zahtjev stranke koji se podnosi centru za socijalnu skrb. Ako se roditelji nisu sporazumjeli o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, centar za socijalnu skrb će ih savjetovati da pokušaju postići sporazum u postupku obiteljske medijacije, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Uzdržavanje se može odrediti u postupku *obiteljske medijacije* u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti spor iz obiteljskih odnosa uz pomoć jednog ili više obiteljskih medijatora. Obiteljska medijacija je postupak u kojem članovi obitelji sudjeluju dobrovoljno, a iznimno je obavezan prvi sastanak obiteljske medijacije prije pokretanja postupka radi razvoda braka. Glavna svrha postupka obiteljske medijacije je postizanje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi i drugih sporazuma u vezi s djetetom. Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugi sporazum postignut u postupku obiteljske medijacije stječe svojstvo ovršne isprave ako ga sud na prijedlog stranaka u izvanparničnom postupku odobri. Obiteljska medijacije se može provoditi neovisno o sudskom postupku prije pokretanja sudskog postupka, za vrijeme njegova trajanja ili nakon dovršetka sudskog postupka.

Visina uzdržavanja kao obveza roditelja kod kojega dijete ne stanuje može se urediti i *Planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi*, koji roditelji mogu sastaviti samostalno, u postupku obveznog savjetovanja, kao i u postupku obiteljske medijacije. Kako bi stekao svojstvo ovršne isprave, plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi može se podnijeti sudu u izvanparničnom postupku radi provjere sadržaja te odobravanja, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Dijete može podnijeti zahtjev za uzdržavanje u *izvanparničnom pojednostavnjenom postupku za određivanje uzdržavanja*. Stranke u tom postupku su dijete i roditelj koji ne stanuje s djetetom. Dijete u postupku radi uzdržavanja zastupa roditelj s kojim dijete stanuje. Za odlučivanje u pojednostavnjenom postupku u stvarima uzdržavanja nadležan je, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud prebivališta, odnosno boravišta djeteta.

O uzdržavanju djeteta odlučuje se i u bračnom, maternitetском odnosno paternitetском sporu te u sporu o roditeljskoj skrbi, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Bračni drugovi mogu sklopiti sporazum o uzdržavanju u slučaju razvoda braka. U sporazumu se mogu sporazumjeti o visini uzdržavanja, načinu ispunjavanja obveze te trajanju i prestanku obveze uzdržavanja. Bračni drugovi mogu sporazum o uzdržavanju sklopiti u pisanom obliku i predložiti da sud u izvanparničnom postupku odobri sporazum kako bi stekao svojstvo ovršne isprave.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Stranke u postupku radi uzdržavanja djeteta su dijete i osoba koja ga je prema ovom Zakonu dužna uzdržavati. Dijete zastupa roditelj s kojim dijete stanuje. Ako roditelj s kojim dijete stanuje pristane, u postupku radi uzdržavanja dijete zastupa centar za socijalnu skrb. Uz centar za socijalnu skrb, roditelj s kojim dijete stanuje ovlašten je i dalje poduzimati radnje u postupku. U slučaju suprotnosti radnji centra za socijalnu skrb i roditelja s kojim dijete stanuje sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, osobito dobrobit djeteta, procijeniti hoće li uzeti u obzir radnju centra za socijalnu skrb ili roditelja djeteta.

Centar za socijalnu skrb dužan je u ime djeteta pokrenuti i voditi postupak radi uzdržavanja, odnosno radi povećanja uzdržavanja ako roditelj s kojim dijete stanuje to pravo ne ostvaruje iz neopravdanih razloga dulje od tri mjeseca od dana kad je dijete steklo to pravo. Centar za socijalnu skrb zastupa dijete u postupku radi uzdržavanja ako se o djetetu skrbi druga fizička ili pravna osoba. U ovim slučajevima roditelji djeteta nisu ovlašteni uz centar za socijalnu skrb poduzimati radnje u postupku u ime djeteta odnosno kad centar za socijalnu skrb podnese tužbu u ime djeteta, prestaju ovlaštenja roditelja za zastupanje djeteta ovim postupcima.

Sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku stranku kao punomoćnik može zastupati samo odvjetnik, ako zakonom nije drugačije određeno. Stranku kao punomoćnik može zastupati srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra ili bračni drug – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadriparstvom.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Za suđenje u sporovima za zakonsko uzdržavanje, ako je tužitelj osoba koja traži uzdržavanje, nadležan je pored suda opće mjesne nadležnosti i sud na čijem području tužitelj ima prebivalište odnosno boravište. Ako je u sporovima za zakonsko uzdržavanje s međunarodnim elementom sud u Republici Hrvatskoj nadležan zato što tužitelj ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na čijem području tužitelj ima prebivalište. Ako nadležnost suda u Republici Hrvatskoj u sporovima o zakonskom uzdržavanju postoji zato što tuženik ima imovinu u Republici Hrvatskoj iz koje se može naplatiti uzdržavanje, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi ta imovina.

Za odobravanje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za dijete.

Za odobravanje sporazuma o uzdržavanju djeteta nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za dijete.

Za odobravanje sporazuma o uzdržavanju bračnog druga nadležan je sud na čijem području bračni drugovi imaju zajedničko prebivalište. Ako bračni drugovi nemaju zajedničko prebivalište, nadležan je sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište. Ako je u stvarima odobravanja sporazuma o uzdržavanju bračnog druga sud u Republici Hrvatskoj nadležan zato što su bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište u Republici Hrvatskoj, nadležan je sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište.

Za odlučivanje u pojednostavnjenom postupku u stvarima uzdržavanja nadležan je, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud prebivališta, odnosno boravišta djeteta.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Sukladno čl. 89. a Zakona o parničnom postupku stranke mogu poduzimati radnje u postupku osobno ili preko punomoćnika, ali sud može pozvati stranku koja ima punomoćnika da se pred sudom osobno izjasni o činjenicama koje treba utvrditi u parnici. Stranku kao punomoćnik može zastupati samo odvjetnik, ako zakonom nije drugačije određeno. Sukladno članku 89.a. stavku 3. stranku kao punomoćnik može zastupati srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra ili bračni drug – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadriparstvom.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sukladno članku 1. Zakona o sudskim pristojbama u postupku pred sudovima plaćaju se sudske pristojbe. Visina pristojbe utvrđena je Tarifom sudskih pristojbi.

Člankom 16. Zakona o sudskim pristojbama propisano je da su djeca kao stranke u postupcima radi uzdržavanja ili u postupcima o tražbinama na temelju toga prava oslobođeni od plaćanja pristojbi.

Sukladno članku 172. Zakona o parničnom postupku, pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć. Sukladno članku 176. kada je stranka ostvarila pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje pravna pomoć, a sud u postupku utvrdi da je stranka u stanju podmirivati troškove postupka odnosno pristojbe, sud će o tome bez odgode obavijestiti nadležno upravno tijelo.

Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći uređena je svrha, korisnici i vrste besplatne pravne pomoći, pružatelji pravne pomoći, uvjeti, postupak za ostvarivanje pravne pomoći, prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom zakona. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći ne primjenjuje se ako je pravna pomoć osigurana na temelju posebnih propisa.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje za dijete uvijek se određuje u novčanom iznosu.

Roditelj s kojim dijete stanuje svoj udio u obvezi uzdržavanja djeteta ispunjava kroz svakodnevnu skrb o djetetu, a roditelj koji ne stanuje s djetetom obvezu uzdržavanja djeteta ispunjava zadovoljavanjem materijalnih potreba djeteta u obliku novčanog uzdržavanja.

Ukupne materijalne potrebe djeteta koje sud utvrđuje u parničnom postupku odnose se na troškove stanovanja, prehrane, odijevanja, higijene, odgoja, obrazovanja, skrbi o djetetovu zdravlju i druge slične troškove djeteta. Ukupne materijalne potrebe djeteta određuju se prema životnom standardu roditelja koji ima obvezu plaćanja uzdržavanja.

Dijete može imati povećane materijalne potrebe ako mu je potrebna stalna pojačana skrb povezana sa zdravstvenim stanjem djeteta, što se mora uzeti u obzir prigodom određivanja uzdržavanja u parničnom postupku.

Ukupne mogućnosti roditelja obveznika uzdržavanja koje sud utvrđuje u parničnom postupku odnose se na prihode i imovinsko stanje roditelja koji ima obvezu plaćati uzdržavanje u vrijeme kad se uzdržavanje određuje.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi odlukom će jednom godišnje, a najkasnije do 1. travnja tekuće godine odrediti minimalne novčane iznose koji predstavljaju minimum iznosa ukupnih materijalnih potreba za mjesečno uzdržavanje maloljetnog djeteta u Republici Hrvatskoj, koje je dužan platiti roditelj koji ne stanuje s djetetom.

Minimalni iznos određuje se u postotku od prosječne mjesečne isplaćene neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za proteklu godinu, i to:

1. za dijete do 6 godina, 17% prosječne plaće
2. za dijete od 7 do 12 godina, 20% prosječne plaće i
3. za dijete od 13 do 18 godina, 22% prosječne plaće.

Iznimno, potrebe maloljetnog djeteta za uzdržavanje mogu se utvrditi u iznosu nižem od zakonskog minimuma, ali ne manje od jedne polovice zakonskog minimuma:

1. ako je obveznik uzdržavanja dužan uzdržavati dvoje ili više djece ili
2. ako dijete vlastitim приходima pridonosi svojem uzdržavanju.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi odredit će odlukom jednom godišnje, a najkasnije do 1. travnja tekuće godine tablice o prosječnim potrebama maloljetnog djeteta u skladu s dobi djeteta, приходima roditelja obveznika uzdržavanja prema platnim razredima i prosječnim troškovima života u Republici Hrvatskoj.

Osoba koja prima i osoba koja daje uzdržavanje može tražiti da sud povisi ili snizi iznos uzdržavanja, odluči o prestanku uzdržavanja ili promijeni način uzdržavanja određenog prijašnjom ovršnom ispravom ako su se okolnosti promijenile.

U Republici Hrvatskoj ne postoji institut indeksacije u sporovima koje se tiču uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje će se isplaćivati na način te osobi utvrđenoj u sudskoj odluci.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako dužnik dobrovoljno ne plati uzdržavanje, pokreće se i provodi ovršni postupak.

Ovrha radi ostvarenja tražbine uzdržavanja za dijete provest će se na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu prije ovrhe radi naplate svih drugih tražbina neovisno o vremenu njihova nastanka.

Obveznik uzdržavanja može u zapisnik na ročištu pred sudom ili posebnom ovjerenom ispravom dati suglasnost da se radi naplate tražbine ovlaštenika uzdržavanja zaplijene njegova plaća, mirovina ili slično novčano primanje, u cijelosti ili djelomice, i da se isplate obavljaju izravno ovlašteniku uzdržavanja na način određen u toj ispravi. Takva isprava izdaje se u jednom primjerku i ima pravni učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Roditelj koji ne stanuje s maloljetnim djetetom i nije plaćao uzdržavanje za svoje maloljetno dijete dužan je isplatiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje od nastanka tog prava pa do podnošenja tužbe. Tražbina djeteta prema roditelju koji ga nije uzdržavao zastarijeva za vrijeme od pet godina od dana nastanka obveze.

Sukladno članku 226. Zakona o obveznim odnosima tražbine povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima, pa bilo da se radi o sporednim povremenim tražbinama, kao što je tražbina kamata, bilo da se radi o takvim povremenim tražbinama u kojima se iscrpljuje samo pravo, kao što je tražbina uzdržavanja, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja.

Sukladno članku 233. Zakona o obveznim odnosima tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugoga nadležnog tijela javne vlasti, ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina, pa i one za koje zakon inače predviđa kraći rok zastare.

Sukladno članku 235. Zakona o obveznim odnosima zastara ne teče između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo.

Sukladno članku 172. Ovršnog zakona od ovrhe su izuzeta: primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja; primanja po osnovi naknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju; primanja po osnovi socijalne skrbi; primanja po osnovi privremene nezaposlenosti; primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drukčije određeno; primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima; naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika;

primanja po osnovi odličja i priznanja; roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno; ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Članak 173. Ovršnog zakona propisano je ograničenje ovrhe kako slijedi:

(1) Ako se ovrha provodi na plaći ovršenika, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini od jedne polovine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, osim u slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta u kojem slučaju je od ovrhe izuzet iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine prosječne mjesečne isplaćene netoplaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za proteklu godinu.

Ako ovršenik prima plaću koja je manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine plaće ovršenika, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini jedne polovine netoplaće ovršenika.

(3) Prosječna netoplaća u smislu stavka 1. ovoga članka jest prosječan iznos mjesečne netoplaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj, za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti je u »Narodnim novinama«, najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjivat će se u idućoj godini.

(4) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na ovrhu na naknadi umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme, naknadi zbog umanjenja plaće, mirovini, plaći vojnih osoba te na primanja osoba u pričuvnom sastavu za vrijeme vojne službe i na drugom stalnom novčanom primanju civilnih i vojnih osoba, osim na ovrhu na primanjima iz stavaka 5. i 6. ovoga članka.

(5) Ovrha na primanju invalida po osnovi novčane naknade za tjelesno oštećenje i doplatka za tuđu pomoć i njegu može se provesti samo radi naplate tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, i to do iznosa od jedne polovice toga primanja.

(6) Ovrha na primanju po osnovi ugovora o doživotnom uzdržavanju i doživotnoj renti te na primanju po osnovi ugovora o osiguranju života može se provesti samo na dijelu koji prelazi iznos osnovice na temelju koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Centar za socijalnu skrb dužan je voditi očevidnik svih odluka i sudskih nagodbi o uzdržavanju maloljetnog djeteta.

Kad centar za socijalnu skrb primi pravomoćnu sudsku odluku i sudsku nagodbu o uzdržavanju djeteta, dužan je roditelja s kojim dijete stanuje te roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje, odnosno drugu osobu iz članka 288. Obiteljskog zakona koja je dužna plaćati uzdržavanje na temelju sudske odluke, odnosno sudske nagodbe obavijestiti u pisanom obliku o pravima i dužnostima.

U predmetnoj obavijesti centar za socijalnu skrb će roditelja s kojim dijete stanuje:

1. upozoriti da je dužan obavijestiti centar za socijalnu skrb ako obveznik plaćanja uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu redovito i u cijelosti i
2. informirati o uvjetima prema kojima dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje.

U predmetnoj obavijesti centar za socijalnu skrb će roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje, odnosno drugu osobu iz članka 288. Obiteljskog zakona koja je dužna plaćati uzdržavanje na temelju sudske odluke, odnosno sudske nagodbe upozoriti:

1. da će podnijeti kaznenu prijavu protiv obveznika plaćanja uzdržavanja koji ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja u roku od petnaest dana od dana saznanja da se obveza uzdržavanja ne ispunjava redovito i u cijelosti i
2. na pravo Republike Hrvatske da traži povrat iznosa privremenog uzdržavanja koji su isplaćeni sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Kad centar za socijalnu skrb primi pravomoćnu sudsku odluku i sudsku nagodbu o uzdržavanju djeteta, roditelja s kojim dijete stanuje informirat će o uvjetima prema kojima dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje. Pravo na privremeno uzdržavanje, pod uvjetima propisanim Zakonom o privremenom uzdržavanju (Narodne novine, br. 92/14), ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj. U smislu Zakon o privremenom uzdržavanju, dijete je osoba do navršanih 18 godina života koju je roditelj dužan uzdržavati na temelju ovršne isprave.

Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja na temelju ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično, i ako se učini vjerojatnim da baka i djed po tom roditelju ne pridonose djetetovu uzdržavanju najmanje u visini koja je Zakonom određena kao iznos privremenog uzdržavanja.

Pravo na privremeno uzdržavanje traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje u iznosu koji je Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

Dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u ukupnom trajanju od tri godine.

Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu od 50 % zakonskog minimuma uzdržavanja. Privremeno uzdržavanje ne može se odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja određenog ovršnom ispravom.

Isplatom iznosa privremenom uzdržavanja, Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, sa svim sporednim pravima. U postupku radi ostvarenja tražbine iz članka 25. ovoga Zakona Republiku Hrvatsku zastupa nadležno državno odvjetništvo.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da. Sukladno Zakonu o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnju u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja Središnje tijelo za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 je ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Nadležna tijela za postupanje na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 su sudovi i centri za socijalnu skrb, sukladno s propisanim djelokrugom i nadležnostima tih tijela.

Ako se stranka koja nastoji naplatiti uzdržavanje nalazi na području Republike Hrvatske, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi članici, stranka može zatražiti pomoć Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje je određeno Središnjim tijelom Republike Hrvatske.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Obraćanjem Središnjem tijelu i tijelima nadležnim za postupanje na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009.

Kontakt podatci Središnjeg tijela:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Web: <http://www.mspm.hr/>
E-mail: ministarstvo@mdomsp.hr
Tel.: +385 1 555 7111
Fax: + 385 1 555 7222

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne. Sukladno čl. 55. Uredbe Vijeća br. 4/2009, kad se dužnik nalazi u Republici Hrvatskoj, potrebno je uputiti zahtjev Središnjem tijelu Republike Hrvatske, putem Središnjeg tijela države u kojoj se nalazi podnositelj zahtjeva, a sve sukladno čl. 55. Uredbe Vijeća br. 4/2009.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Središnje tijelo države u kojoj se nalazi podnositelj zahtjeva upućuje zahtjev Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje je određeno Središnjim tijelom Republike Hrvatske za Uredbu Vijeća br. 4/2009.

Kontakt podatci Središnjeg tijela:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

1000 Zagreb

Web: <http://mdomsp.gov.hr>

E-mail: ministarstvo@mdomsp.hr

Tel.: +385 1 555 7111

Fax: +385 1 555 7222

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Podnositelj zahtjeva obraća se Središnjem tijelu države članice te se, u području obuhvaćenom Uredbom Vijeća br. 4/2009 pravna pomoć dodjeljuje u skladu s člancima 44. do 47., a prema potrebi se primjenjuju odredbe Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Donesen je Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja (Narodne novine br. 127/2013) te je Središnjim tijelom za provedbu Uredbe Vijeća br. 4/2009 određeno Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Za daljnje informacije vidjeti:

1. Obiteljski zakon (Narodne novine br. 103/15)
2. Ovršni zakon (Narodne novine br. 112/12, 25/13, 93/14)
3. Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 88/01)
4. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine br. 143/2013)
5. Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja (Narodne novine br. 127/2013)
6. Zakon o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14)
7. Zakon o privremenom uzdržavanju (Narodne novine br. 92/14)

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjevi za uzdržavanje - Italija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U talijanskom pravnom sustavu postoje različiti nazivi, uvjeti i iznosi obiteljskih davanja ovisno o odnosu između obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe. „Uzdržavanje” se u načelu definira kao obveze opravdane teškim okolnostima osobe kojoj se ono duguje.

A. **Obbligazione alimentare** pružanje je materijalne pomoći osobi koja se ne može sama uzdržavati. Plaćaju je određene osobe utvrđene zakonom, kao dio njihove dužnosti obiteljske solidarnosti.

Pravila za ovakvu vrstu uzdržavanja utvrđena su u člancima 433. i dalje Građanskog zakonika. Ono se plaća u sljedećim slučajevima:

postoji poseban pravni odnos između obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe
uzdržavanoj osobi, koja ne može sama zarađivati za život, potrebna je pomoć.

Kad je riječ o točki (a), obveznici uzdržavanja redom su sljedeće osobe:

bračni drug

djeca, uključujući posvojenu djecu, ili ako njih nema, izravni srodnici po silaznoj liniji

roditelji, ili ako njih nema, izravni srodnici po uzlaznoj liniji i roditelji posvojitelji

zetovi i snahe

punci i punice, svekri i svekrve

braća i sestre ili polubraća i polusestre, pri čemu prvi imaju prednost pred potonjima.

Najbliži srodnik prema navedenoj ljestvici obvezan je plaćati uzdržavanje;

ako postoji više osoba iste razine, obveza se dijeli u skladu s njihovim financijskim okolnostima.

Kad je riječ o točki (b), iznos koji treba platiti razmjernan je potrebi osobe koja traži uzdržavanje i financijskim okolnostima osobe koja ga mora plaćati.

Međutim, ovakva vrsta uzdržavanja ne bi trebala biti veća od iznosa nužnog za pokriće osnovnih životnih potreba osobe koja je u financijski nepovoljnom položaju, uzimajući u obzir njihov društveni položaj.

B. *Assegno di mantenimento* pružanje je financijske pomoći jednog bračnog druga drugome u slučaju rastave i svrha mu je osigurati da uzdržavana osoba može održati životni standard koji je imala u braku. *Assegno di mantenimento* ne ovisi o tome je li uzdržavana osoba potrebna i može se tražiti čak i ako je uzdržavana osoba zaposlena. Njega se moguće odreći i može ga se zamijeniti jednokratnim plaćanjem.

Budući da je cilj te vrste uzdržavanja osigurati da bračni drug zadrži sličan životni standard kao i prije rastave, obično je riječ o višem iznosu od *assegno alimentare*. Međutim, *assegno di mantenimento* ne plaća se bračnom drugu koji se smatra odgovornim za rastavu.

U slučaju razvoda sud može dodijeliti ***assegno divorzile*** bračnom drugu koji nema dostatna sredstva ili koji ih u svakom slučaju ne može pribaviti zbog objektivnih razloga, uzimajući u obzir zaradu obaju bračnih drugova, razloge za odluku te osobni i financijski doprinos svakog bračnog druga upravljanju obitelji i njihovom imovinom, pri čemu se ti čimbenici ocjenjuju na temelju duljine braka. Pravo na *assegno divorzile* prestaje kad uzdržavana osoba ponovno sklopi brak ili osnuje novu obitelj. Međutim, na temelju presude br. 18287 od 11. srpnja 2018., spojena vijeća Vrhovnog kasacijskog suda (*Suprema Corte di Cassazione*) isključila su mogućnost da se *assegno divorzile* po prirodi isključivo temelji na uzdržavanju, nakon što su utvrdila da taj oblik naknade treba imati ne samo funkciju potpore, već i u istoj mjeri funkciju nadoknade/izjednačavanja. Stoga, kako bi se ta naknada dodijelila, treba donijeti skupni kriterij kojim se, s obzirom na usporednu ocjenu financijskog/imovinskog stanja dotičnih osoba, posebna važnost pridaje doprinosu koji je dao bivši bračni drug koji traži objedinjenje zajedničke i osobne imovine, u odnosu na trajanje braka, potencijalnu buduću zaradu i dob osobe kojoj se naknada dodjeljuje.

Assegno di divorzio može plaćati jedan bračni drug drugome te jedan životni partner drugome: u potonjem slučaju uvjet je da su stranke sklopile životno partnerstvo (Zakon br. 76 iz 2016. kojim se uređuje osnivanje obitelji osoba istoga spola).

C. Pojam *assegno di mantenimento* odnosi se i na financijsku potporu koju roditelji moraju plaćati za svoju djecu kada se rastave, razvedu ili prestanu živjeti zajedno (članak 337.b Građanskog zakonika). Djeca (bez obzira na to jesu li rođena u braku ili izvan njega) imaju pravo na to da ih njihovi roditelji uzdržavaju razmjerno njihovim mogućnostima i u skladu s njihovom sposobnošću za obavljanje nekog zanimanja ili za rad kod kuće. U slučaju da se roditelji rastave, razvedu ili prestanu živjeti zajedno, sud utvrđuje da se plaća redovito uzdržavanje i odlučuje o iznosu u skladu s potrebama djeteta, životnim standardom koji je dijete imalo dok je živjelo s oba roditelja, količinom vremena provedenog sa svakim roditeljem, financijskim mogućnostima oba roditelja i financijskom vrijednosti kućanskih poslova i skrbi o djetetu koje obavlja svaki roditelj.

D. Člankom 1. stavkom 65. Zakona br. 76 od 20. svibnja 2016. (uredba o životnim partnerstvima između osoba istoga spola i zajedničkom životu) propisuje se da, u slučaju da dvoje partnera prestanu živjeti zajedno, sud utvrđuje pravo jednog partnera na primanje naknade za uzdržavanje od drugog partnera kada se on nalazi u financijski nepovoljnom položaju i ne može zarađivati za život. U tim se slučajevima naknada za uzdržavanje dodjeljuje na razdoblje koje je jednako ukupnom vremenu tijekom kojeg su partneri živjeli zajedno, u skladu s člankom 438. stavkom 2. Građanskog zakonika. Kako bi se odredio redoslijed osoba koje su obvezne plaćati naknadu za uzdržavanje kako je utvrđeno u članku 433. Građanskog zakonika, obveza životnog partnera u pogledu plaćanja naknade za uzdržavanje ima prednost pred takvom obavezom braće i sestara.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Djeca imaju pravo na to da ih roditelji uzdržavaju do punoljetnosti (vidjeti prethodni odjeljak). Ako je dijete punoljetno, ali još nije financijski neovisno, sudac može naložiti jednom roditelju ili obama roditeljima da plaćaju redovitu naknadu za uzdržavanje, obično izravno djetetu. Nakon što punoljetno dijete postane financijski neovisno, ako se ponovno nađe u financijski nepovoljnom položaju, roditelji nisu ponovno obvezni plaćati naknadu za uzdržavanje, već imaju samo obvezu u pogledu *assegno alimentare* (vidjeti odjeljak 1. točku A). Ako punoljetno dijete ima teški invaliditet, primjenjuju se pravila koja se primjenjuju na maloljetnu djecu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Za ostvarivanje *alimenti* osoba mora podnijeti zahtjev sudu u mjestu u kojem živi i priložiti sve potrebne dokaze u obliku isprava.

Nakon pokretanja postupka od suda se može tražiti odobravanje privremene naknade za uzdržavanje prije donošenja pravomoćne presude.

Zahtjev za naknadu za uzdržavanje djece ili bračnog druga može se podnijeti u zasebnom postupku ili kao dio postupka u kojem sudjeluju dva partnera koja se rastaju, razvedu ili prestaju živjeti zajedno. Sud može odlučiti o uzdržavanju i na prvoj raspravi u postupku.

Osim toga, odobravanje naknade za uzdržavanje djece, bračnog druga ili životnog partnera može biti jedan od predmeta sporazuma postignutog nakon pregovora provedenih u prisutnosti odvjetnika (članak 6. Uredbe sa zakonskom snagom br. [132/2014](#)): u takvom se sporazumu stranke obvezuju surađivati u dobroj vjeri i pošteno kako bi mirnim putem riješile spor između njih koji se odnosi na njihovu rastavu i skrbništvo nad djecom. Sporazum koji je postignut nakon tih pregovora provedenih u prisutnosti odvjetnika mora se u roku od 10 dana poslati javnom tužitelju pri nadležnom sudu, koji ga odobrava ako smatra da je taj sporazum u skladu s najboljim interesima djece. Odobreni sporazum istovrijedan je rješenju o sudskoj rastavi ili razvodu.

Okružnicom od 22. svibnja 2018. Ministarstvo pravosuđa priznalo je odredbe navedene u nastavku. Ako je sporazum sklopljen pred matičarem, ured tog matičara izdaje potvrdu predviđenu člankom 39. Uredbe br. 2201/2003. S druge strane, kad je riječ o sporazumima postignutima nakon pregovora provedenih u prisutnosti odvjetnika, mora se smatrati da je potvrdu utvrđenu u prethodno navedenom članku 39. izdao javni tužitelj koji je odobrio sporazum ili koji je izdao odobrenje, s obzirom na to da se odvjetnik ne može smatrati „tijelom” za potrebe Uredbe br. 2201/2003 te isto tako uzimajući u obzir činjenicu da sporazum može postati valjan i proizvoditi pravne učinke, te stoga biti priznat i izvršiv u inozemstvu, na temelju pravomoćnog rješenja koje je izdao javni tužitelj. Stoga, u slučaju da je javni tužitelj odbio odobriti sporazum i odobrenje je dao predsjedavajući sudac (u skladu s člankom 6. stavkom 2. Zakonske uredbe), predmetnu potvrdu izdaje nadležno pravosuđe.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Ako se dotična osoba ne može pojaviti pred sudom (ako još nije punoljetna ili je riječ o punoljetnoj osobi bez pravne i poslovne sposobnosti), sudski zahtjev za naknadu za uzdržavanje trebao bi podnijeti njezin pravni zastupnik (roditelji u slučaju maloljetnika, skrbnici u slučaju punoljetnih osoba) koji može biti i službenik za potporu imenovan u skladu s člancima 404. i dalje Građanskog zakonika.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009, u pitanjima koja se odnose na obveze uzdržavanja u državama članicama nadležni su sljedeći sudovi:

sud mjesta u kojem tuženik ima uobičajeno boravište ili

sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište ili

sud koji je u skladu s nacionalnim pravom nadležan za postupke o statusu osobe čiji je predmet o uzdržavanju povezan s tim postupkom, osim ako nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranaka ili

sud koji je u skladu s nacionalnim pravom nadležan za postupke o roditeljskoj odgovornosti, ako je predmet o uzdržavanju povezan s tim postupkom, osim ako je nadležnost utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranaka.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Dokument kojim se pokreće postupak za uzdržavanje mora se podnijeti preko odvjetnika, koji stranku zastupa na sudu.

Pomoć odvjetnika nije nužna ako je odluka o uzdržavanju uključena u sporazum između dva bračna druga koji se rastavljaju uz obostranu suglasnost. U tom slučaju sporazum se podnosi sudu koji ga provjerava i odobrava (članak 711. Zakona o parničnom postupku).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Osoba koja pokreće postupak pred građanskim sudom mora platiti sudsku pristojbu (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Iznos pristojbe ovisi o vrsti i vrijednosti predmeta.

Za naloge koje izdaje sud isto se tako plaća sudska pristojba.

Međutim, nijedna od navedenih sudskih pristojbi ne plaća se u predmetima koji se odnose na uzdržavanje djece.

Stranke moraju platiti i sudske troškove odvjetnika koji ih zastupaju na sudu. Nije moguće navesti okvirni iznos očekivanih sudskih troškova jer se oni razlikuju ovisno o razini složenosti spora.

Osobe koje nemaju dovoljno sredstava mogu zatražiti imenovanje odvjetnika koji će im besplatno pomagati, a troškove će snositi država (pravna pomoć).

Trenutačno, da bi podnositelj zahtjeva imao pravo na pravnu pomoć, mora imati godišnji oporezivi dohodak, kako je iskazan u njegovoj zadnjoj poreznoj prijavi, koji nije veći od 11 493,82 EUR (Ministarska uredba od 16. siječnja 2018., objavljena u Službenom listu (*Gazzetta Ufficiale*) br. 49 od 28. veljače 2018.). Taj se iznos periodički ažurira. Ako dotična osoba živi sa svojim bračnim drugom, životnim partnerom ili drugim članovima obitelji, ukupan godišnji dohodak izračunava se zbrajanjem dohodaka svih članova obitelji, uključujući podnositelja zahtjeva.

Ako dotična osoba živi sa svojim bračnim drugom ili drugim članovima obitelji, ukupan godišnji dohodak izračunava se zbrajanjem dohodaka svih članova obitelji, uključujući podnositelja zahtjeva. U tom se slučaju gornja granica dohotka s obzirom na pravo na pravnu pomoć povećava za 1032,91 EUR za svakog člana obitelji s kojim podnositelj zahtjeva živi.

Zahtjevi za pravnu pomoć podnose se Odvjetničkoj komori (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) u mjestu u kojem se nalazi sud nadležan za predmet. U zahtjevu mora biti naveden temelj i pravna osnova za zahtjev i uz njega moraju biti priloženi dokazi u obliku isprava. Odvjetnička komora neće odobriti pravnu pomoć ako su zahtjevi koji se podnose sudu očito neutemeljeni.

Ako Odvjetnička komora prihvati zahtjev, dotična osoba može odabrati odvjetnika s popisa ovlaštenih odvjetnika koji pružaju pravnu pomoć.

Neke će Odvjetničke komore same odabrati odvjetnika koji će preuzeti predmet.

Zahtjev za pravnu pomoć može se podnijeti u bilo kojoj fazi i stupnju postupka i važeći je za sve sljedeće stupnjeve.

Prethodno navedena gornja granica dohotka ne smije se premašiti tijekom cijelog trajanja postupka.

Ako je zahtjev za pravnu pomoć odbijen, dotična osoba može ga ponovno podnijeti sudu nadležnom za predmet.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sudski nalog u kojem je naveden iznos naknade za uzdržavanje i kojim se nalaže plaćanje naknade za uzdržavanje izvršiv je i stoga čini nalog za izvršenje.

Sudskim nalogom kojim se proglašava pravo na uzdržavanje obvezniku uzdržavanja određuje se obveza plaćanja svega što je uzdržavanoj osobi potrebno za zadovoljavanje njezinih osnovnih životnih potreba (troškovi hrane, stanovanja i odjeće te troškovi za minimalnu količinu robe i usluga koje su potrebne za dostojanstven život). Kada odlučuje o iznosu naknade za uzdržavanje koja će se plaćati, sud mora uzeti u obzir i financijske okolnosti obveznika uzdržavanja.

U sudskom nalogu u kojem je naveden iznos naknade za uzdržavanje koja će se plaćati rastavljenom bračnom drugu mora se voditi računa i o standardu života za vrijeme braka.

U sudskom nalogu u kojem je naveden iznos naknade za uzdržavanje koja će se plaćati djeci koja su još maloljetna, ili djeci koja su postala punoljetna, ali nisu financijski neovisna, mora se voditi računa o njihovim obrazovnim potrebama.

Naknada za uzdržavanje automatski se prilagođava u skladu s indeksima ISTAT-a ili drugim parametrima koje su dogovorile stranke ili koji su navedeni u sudskom nalogu.

Iznos naknade za uzdržavanje koja se treba platiti može se kasnije promijeniti ako uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja to zatraže od nadležnog suda, koji je obično sud koji je donio izvorni nalog.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Način plaćanja utvrđuje sud.

U slučaju zakonske rastave sud može odrediti trećim stranama koje su dužne plaćati obveznika uzdržavanja (npr. njegovu poslodavcu) da plaćaju dio novca izravno rastavljenom bračnom drugu, uključujući na redovnoj osnovi.

Naknada za uzdržavanje mora se plaćati osobi kojoj je određeno pravo na nju.

Naknada za uzdržavanje maloljetne djece obično se plaća bračnom drugu koji ima skrbništvo.

Naknada za uzdržavanje koju je sud odredio za djecu koja su postala punoljetna, ali nisu financijski neovisna, plaća se izravno toj djeci.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako osoba kojoj je određeno plaćanje naknade za uzdržavanje ne plaća tu naknadu dobrovoljno, uzdržavanoj osobi dostupni su uobičajeni načini izvršenja financijskih obveza.

Moguće je primijeniti i članak 614.a Zakona o parničnom postupku, kojim su propisani poticaji za dobrovoljno ispunjenje obveza kako bi se izvršila određena radnja: sud u nalogu može na zahtjev stranke (i pod uvjetom da ta mjera nije očito nepravedna) utvrditi novčani iznos koji obveznik uzdržavanja mora platiti za svako naredno kršenje ili nepoštovanje te obveze ili za svako kašnjenje u provedbi naloga. Nalog čini nalog za izvršenje u pogledu plaćanja iznosa koji se duguju za svako kršenje ili nepoštivanje obveze.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pravo na uzdržavanje samo po sebi ne podliježe zastari. Pojedinačni dospjeli obroci koji nisu plaćeni podliježu petogodišnjem roku zastare (članak 2948. stavak 2. Građanskog zakonika). Nadalje, zastara se obustavlja između bračnih drugova i nositelja roditeljske odgovornosti nad uzdržavanim osobama.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Vidjeti sljedeći odjeljak.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Nedavno je uspostavljen Državni fond za plaćanje naknade za uzdržavanje bračnim drugovima u financijski nepovoljnom položaju koji ne mogu zarađivati za život i maloljetnoj djeci koja žive s njima te punoljetnoj djeci s teškim oblikom invaliditeta, kada drugi bračni drug koji je obveznik uzdržavanja to ne čini. Kako bi joj ta naknada za uzdržavanje bila plaćena (plaćanje izvršava Ministarstvo pravosuđa (*Ministero della Giustizia*)), dotična strana podnosi zahtjev sudu nadležnom u mjestu njezina boravišta.

Uplate Ministarstva pravosuđa izvršavaju se unaprijed. Ministarstvo pravosuđa potom naplaćuje iznos duga od bračnog druga koji nije izvršavao svoje obveze.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Osoba koja ima pravo na to da joj naknadu za uzdržavanje plaća netko tko živi u drugoj državi članici može dobiti pomoć od talijanskog središnjeg tijela. Ta osoba mora podnijeti zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i proglašenje izvršivosti sudske odluke kojom se priznaje njezino pravo na naknadu za uzdržavanje u okviru sustava suradnje utvrđenog u poglavlju VII. Uredbe (EZ) br. 4/2009 putem središnjeg tijela u državi članici u kojoj obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište.

Odjel za maloljetničko pravosuđe i zajednice pri Ministarstvu pravosuđa (*Ministero della Giustizia – Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità*) središnje je tijelo u Italiji imenovano u skladu s člankom 49. Uredbe (EZ) br. 4/2009 za naplatu naknade za uzdržavanje u prekograničnim sporovima u europskom pravosudnom prostoru.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt talijanskog središnjeg tijela:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità

Via Damiano Chiesa 24

00136 RIM

Tel. (+39) 06 68188 326-331-535

Telefaks (+39) 06 06.68808 323

E-pošta: acitalia0409.dgmc@giustizia.it

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako uzdržavana osoba živi u drugoj državi članici i želi u Italiji izvršiti odluku kojom se priznaje njezino pravo na naknadu za uzdržavanje, ona može zatražiti pomoć od središnjeg tijela države članice u kojoj živi i putem tog tijela podnijeti zahtjev u skladu s člankom 56. primjenom sustava suradnje utvrđenog u poglavlju VII. Uredbe (EZ) br. 4/2009.

Uzdržavana osoba koja živi u drugoj državi članici ne može izravno zatražiti pomoć od talijanskog središnjeg tijela.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti prethodni odjeljak.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Kad je riječ o pristupu pravosuđu u prekograničnim predmetima, neposredno se primjenjuje sustav predviđen u poglavlju V. Uredbe (EZ) br. 4/2009.

Stoga, u predmetima koji se odnose na priznavanje ili priznavanje i proglašenje izvršivosti odluke donesene ili već priznate u državi članici, ako je podnositelj zahtjeva osoba mlađa od 21 godine, pravna pomoć odobrava se automatski, bez obzira na dohodak ili na to čini li se zahtjev utemeljenim, u skladu s općim pravilima koja su na snazi u Italiji kad je riječ o pristupu pravnoj pomoći.

Za zahtjeve koji se odnose na naknadu za uzdržavanje djece starije od 21 godine te za zahtjeve koji se odnose na uzdržavanje koje nije utemeljeno na roditeljstvu (tj. za zahtjeve koje podnosi bračni drug ili druga osoba koja je u srodstvu ili je povezana s uzdržavanom osobom) odobrava se pravna pomoć ako su ispunjeni uobičajeni uvjeti u pogledu dohotka i utemeljenosti zahtjeva, u skladu s talijanskim pravom (vidjeti odjeljak 7.).

Primjenom sustava suradnje utvrđenog u poglavlju VII. Uredbe (EZ) br. 4/2009 talijansko središnje tijelo šalje zahtjev za pravnu pomoć nadležnoj odvjetničkoj komori.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Talijansko središnje tijelo na sljedeće načine rješava zahtjeve za suradnju koji su poslani u okviru primjene poglavlja VII.:

potiče mirna rješenja slanjem poziva obveznicima uzdržavanja da dobrovoljno ispune svoju obvezu uzdržavanja

traži od obveznika uzdržavanja da se obrate središnjem tijelu kako bi se dogovorili o postupcima za rješavanje predmeta

pronalazi obveznika uzdržavanja s pomoću baze podataka nacionalnog upisnika talijanskih općina (*Indice nazionale dei comuni italiani*) i zatvorske uprave (*Amministrazione penitenziaria*), ili obraćanjem nacionalnim matičnim uredima

prikuplja informacije o dohotku i imovini obveznika uzdržavanja, uz pomoć porezne policije (*polizia tributaria*)

olakšava prikupljanje dokaza u obliku isprava u skladu s člankom 51. stavkom 2. točkom (g) Uredbe, u suradnji s pravosudnim tijelima

olakšava pružanje pravne pomoći kako je objašnjeno u odjeljcima 7. i 18.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahitjevi za uzdržavanje - Cipar

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Njima su obuhvaćene uobičajene obveze uzdržavanja roditelja prema njihovoj maloljetnoj djeci, u skladu s njihovim financijskim mogućnostima, bez obzira na to jesu li zajedno ili su rastavljeni. Obveze uzdržavanja proširuju se na bivšeg bračnog druga ako se on ili ona ne mogu sami uzdržavati vlastitim financijskim sredstvima.

Uzdržavanje plaćaju roditelji svojoj djeci i/ili bivši bračni drugovi jedni drugima te odrasla djeca roditeljima ako se potonji ne mogu sami uzdržavati iz vlastite imovine ili dohotka.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveze uzdržavanja prestaju kada dijete postane punoljetno, odnosno, kada navrší 18 godina, osim ako se dijete nakon punoljetnosti ne može samo uzdržavati. To se primjenjuje u slučajevima kada dijete boluje od teške fizičke ili psihičke bolesti ili ne može raditi jer polazi nastavu u ustanovi visokog obrazovanja ili ustanovi za strukovnu izobrazbu ili ako muško dijete služi vojni rok.

U skladu s ciparskim zakonom i, posebno, člankom 34. Zakona o odnosima između roditelja i djece, Zakonom 216/90, odrasla djeca imaju obvezu uzdržavanja roditelja.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Trebali biste se obratiti sudu, posebno Obiteljskom sudu u mjestu boravišta.

Postupak se pokreće zahtjevom za naplatu uzdržavanja popraćenim izjavom koju podnositelj daje pod prisegom i koja se unosi u sudsku evidenciju. Zahtjev se dostavlja tuženiku (obvezniku uzdržavanja) koji ima pravo biti saslušan i podnijeti prigovor. Ako obje strane pristanu, donosi se odluka o uzdržavanju na temelju zajedničkog dogovora. U protivnom se zakazuje rasprava i sud donosi odluku na temelju svjedočenja obje strane.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Ako je uzdržavana osoba maloljetnik (tj. dijete mlađe od 18 godina), zahtjev ponosi skrbnik uzdržavane osobe (npr. maloljetnik), u ime i u korist uzdržavane osobe.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s člankom 12. Zakona o obiteljskim sudovima br. 23/90 (kako je izmijenjen), ako je uzdržavana osoba maloljetnik, nadležan je sud u mjestu boravišta uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja (članak 12. stavak 1. točka b). U svim ostalim slučajevima (tj. kada je uzdržavana osoba odrasla osoba), nadležan je sud u mjestu boravišta ili poslovanja podnositelja zahtjeva (uzdržavane osobe) ili obveznika uzdržavanja (članak 12. stavak 1. točka a).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelji zahtjeva mogu zahtjev sudu predati osobno ili putem odvjetnika.

Postupak je opisan u prethodnom odlomku 3.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Postupak podrazumijeva plaćanje pristojbi u obliku odvjetničkih naknada (ako podnositelja zastupa odvjetnik) i stvarnih sudskih troškova. Iznos se utvrđuje uredbama koje povremeno objavljuje Vrhovni sud Cipra. Točan iznos troška ovisi o trajanju i/ili složenosti postupka. Ako podnositelj nema dovoljno financijskih sredstava, on/ona može zatražiti besplatnu pravnu pomoć u skladu sa Zakonom 165(I)/2002, kako je izmijenjen.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Vrste uzdržavanja koje odobrava sud uključuju uzdržavanje djeteta koje plaća roditelj, uzdržavanje roditelja koje plaća dijete i uzdržavanje bivšeg bračnog druga. Iznos uzdržavanja izračunava se uzimajući u obzir potrebe uzdržavane osobe i financijske mogućnosti obveznika uzdržavanja. Uzdržavanje uključuje sve što je nužno za preživljavanje i dobrobit uzdržavane osobe i, dodatno, njegove/njezine troškove obrazovanja, ako je primjenjivo (članak 37. Zakona 216/90).

Sud može revidirati odluku o uzdržavanju na temelju zahtjeva podnositelja (ili njegovog/njezinog predstavnika) ako se promijene troškovi života ili obiteljske okolnosti uzdržavane osobe, ili ako se promijene uvjeti obveznika uzdržavanja (članak 38. stavak 1. Zakona 216/90).

Osim promjena okolnosti ili troškova, Zakonom (članak 38. stavak 2. Zakona 216/90) je predviđeno automatsko povećanje iznosa uzdržavanja od deset posto (10 %) svaka dvadeset i četiri (24) mjeseca, osim ako sud odluči drugačije.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća mjesečno uzdržavanoj osobi ili njegovom skrbniku ili odvjetniku, bankovnim prijenosom, čekom ili gotovinom.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja kojemu je odlukom određena obveza odbije tu obvezu platiti, uzdržavanje se naplaćuje na sličan način kao i zatezne kamate.

Postupak uključuje izdavanje naloga za pritvor (članak 40. Zakona 216/90).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 9. stavkom 3. Zakona 232/91, obveznik uzdržavanja oslobađa se obveze plaćanja dugovanja temeljem odluke o uzdržavanju za razdoblje duže od dvije godine.

Sva razdoblja odsutnosti obveznika uzdržavanja i Republike Cipra isključena su iz izračuna navedenog razdoblja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Na nacionalnoj razini nema takvog tijela ili organizacije.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Vidjeti prethodni odgovor.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u tom slučaju podnositelj/uzdržavana osoba može tražiti pomoć od središnjeg tijela Republike, odnosno, od Ministarstva pravosuđa i javnog reda.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Predmetna osoba ili njegov/njezin odvjetnik mogu se obratiti središnjem tijelu telefonom, pisanim putem (dopisom, faksom ili e-poštom) ili tražiti osobni sastanak.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako se podnositelj/uzdržavana osoba nalazi u drugoj državi, a obveznik uzdržavanja nalazi se na Cipru, podnositelj zahtjeva može tražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa i javnog reda, kao središnjeg tijela, putem relevantnog središnjeg tijela u državi u kojoj se nalazi, ali ne izravno.

U protivnom se on/ona može se izravno obratiti sudu putem svog odvjetnika.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U posebnom slučaju moguće se obratiti središnjem tijelu Cipra telefonom ili pisanim putem (dopisom, faksom ili e-poštom) koje će pomoći sa slanjem pisanog zahtjeva za uzdržavanje nadležnom nacionalnom sudu.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Cipar obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Nakon provedbe nove Uredbe o uzdržavanju (Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009) zahtjevi se sada izravno šalju nadležnom sudu Republike putem središnjeg tijela Republike.

Pristup pravosuđu olakšava se i pružanjem pravne pomoći u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, tj. Zakonom 165(I)/2002, i u kontekstu relevantne Direktive EU-a o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U cilju osiguranja ispravne provedbe članka 51., središnje tijelo blisko surađuje s nadležnim tijelima države kako bi, među ostalim, dobilo tražene informacije, kao što su adresa stanovanja i poslovna adresa obveznika uzdržavanja, prihod i slično, pronašlo obveznika uzdržavanja i osiguralo dostavu sudskih pismena obvezniku uzdržavanja pribavljanjem i pružanjem valjane adrese za dostavu sudskim tijelima.

Unatoč pružanju pravne pomoći, prethodno navedene usluge, kao i slanje zahtjeva u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009, pružaju se podnositeljima putem središnjeg tijela, pa se stoga ne javlja pitanje pravne pomoći.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 17/01/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Latvija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

U latvijskom nacionalnom zakonodavstvu ne postoji sveobuhvatna definicija uzdržavanja, ali postoji zajedničko shvaćanje posebnih pitanja koja se odnose na uzdržavanje druge osobe. Na primjer, uzdržavanje djeteta odnosi se na troškove koje svaki roditelj mora plaćati za dijete, bez obzira na financijsku situaciju. Latvijska vlada utvrdila je najniži iznos uzdržavanja za dijete (*Ministru kabinets*). Definicija uzdržavanja za dijete navedena je u Zakonu o fondu za jamstva za uzdržavanje.

Zajedničko shvaćanje mnogih pitanja koja se odnose na obveze uzdržavanja – koje se može nazivati različitim imenima, kao što je „uzdržavanje” (*uzturīdzekļi*) ili „resursi za osiguranje prethodne razine blagostanja” (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) – temelji se na sudskoj praksi razvijenoj u sudskim odlukama. Na primjer, opće je prihvaćeno da uzdržavanje između bračnih partnera znači dugoročna financijska pomoć koju jedan bračni partner pruža drugome čije su se materijalne okolnosti pogoršale.

Osobe koje imaju obvezu plaćanja uzdržavanja:

Roditelji imaju obvezu uzdržavati svoju djecu

Roditelji djeteta imaju obvezu uzdržavati svoje dijete dok ono ne bude moglo samo sebe uzdržavati. Stoga obveza uzdržavanja djeteta ne prestaje s punoljetnošću djeteta. Međutim, sud može ocijeniti treba li odobriti uzdržavanje ako je dijete postalo punoljetno i prekinulo je obrazovanje ili stručno usavršavanje i može se uzdržavati svojim radom, ali to ne čini. Treba imati na umu da obveza roditelja da uzdržavaju svoju djecu mora biti razmjerna financijskim mogućnostima roditelja. Bez obzira na to, svaki roditelj ima obvezu plaćati najniži iznos uzdržavanja koji je propisala vlada, bez obzira na svoje financijske mogućnosti. Obveza uzdržavanja djeteta obvezujuća je bez obzira na to živi li dijete s jednim ili oba roditelja ili odvojeno.

Uzdržavanje djeteta podrazumijeva osiguravanje hrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi, osobne skrbi, odgoja i obrazovanja (osiguravanje psihičkog i fizičkog razvoja u skladu s djetetovom osobnošću, vještinama i interesima te pripremanje djeteta za koristan rad u društvu).

Djeca imaju obvezu uzdržavanja roditelja

Sva djeca imaju obvezu u jednakoj mjeri uzdržavati svoje roditelje. Ako su financijske mogućnosti djece različite, sud može utvrditi njihove obveze u skladu s financijskim mogućnostima svakog djeteta.

Svaki bračni partner ima obvezu uzdržavati drugog bračnog partnera

U slučaju poništaja braka i ako je samo jedan od bivših bračnih partnera bio svjestan da je brak u trenutku sklapanja bilo moguće poništiti, drugi bračni partner, koji toga nije bio svjestan, ima pravo na potraživanje od prvog bračnog partnera u skladu s njegovim financijskim mogućnostima u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja. U trenutku razvoda braka ili nakon njega bivši bračni partner može od drugog bračnog partnera tražiti sredstva u skladu s njegovim financijskim okolnostima u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja.

U sljedećim slučajevima ne postoji obveza bivšem bračnom partneru osigurati sredstva za osiguranje prethodne razine blagostanja:

vrijeme koje je prošlo od razvoda ili poništaja braka jednako je trajanju razvedenog braka ili trajanju suživota u slučaju poništenog braka;
bivši bračni partner ponovno je sklopio brak;
bivši bračni partner ima dovoljne prihode da može sam sebe uzdržavati;
bivši bračni partner zbog rada se odrekao uzdržavanja;
bivši bračni partner koji ima obvezu plaćati uzdržavanje nema dovoljno sredstava za život ili je postao nesposoban za rad;
bivši bračni partner počinio je kazneno djelo protiv drugog bračnog partnera ili protiv života, zdravlja, slobode, imovine ili časti srodnika drugog bračnog partnera u silaznoj ili uzlaznoj liniji;
bivši bračni partner napustio je drugog bivšeg bračnog partnera u bespomoćnom stanju iako mu je mogao pomoći;
bivši bračni partner namjerno je podnio lažnu tužbu za kazneno djelo protiv jedne od osoba iz točke 6.;
bivši bračni partner živi nemoralno i rasipno;
jedan od bračnih partnera je umro ili se smatra umrlim;
postoje drugi važni razlozi.

Bake i djedovi imaju obvezu uzdržavanja unuka

Ako dijete nema roditelje ili ako roditelji ne mogu uzdržavati dijete, obveza prelazi na djedove i bake u jednakoj mjeri. Ako su financijske mogućnosti bake i djedova različite, sud može utvrditi njihove obveze u skladu s financijskim mogućnostima svakog djeda ili bake.

Unuci imaju obvezu uzdržavanja djedova i baka

Svi unuci, prema potrebi, imaju jednaku obvezu uzdržavanja djedova i baka. Ako su financijske mogućnosti unuka različite, sud može utvrditi njihove obveze uzdržavanja djedova i baka u skladu s financijskim mogućnostima svakog unuka.

Obveze uzdržavanja na temelju ugovora o uzdržavanju

Stranke se mogu dogovoriti da će plaćati uzdržavanje na temelju ugovora o uzdržavanju. U skladu s ugovorom o uzdržavanju, jedna stranka drugoj stranci osigurava neku materijalnu korist u gotovini ili u naravi, a druga stranka zauzvrat preuzima obvezu uzdržavanja prve stranke tijekom njezina života, osim ako je dogovoreno drugačije trajanje. Ako nije dogovoreno drugačije, uzdržavanje uključuje hranu, smještaj, odjeću i skrb. Ako je primatelj uzdržavanja maloljetnik, ono uključuje i odgoj i obrazovanje u ustanovi za obvezno obrazovanje.

Obveza uzdržavanja koja proizlazi iz osobne ozljede

Ako osoba koja je obveznik uzdržavanja u odnosu na neku drugu osobu umre zbog osobne ozljede, obveza prelazi na osobu koja je odgovorna za smrt oštećene stranke. O iznosu takve naknade odlučuje sud uzimajući u obzir dob umrle osobe, njegovu sposobnost da se uzdržava prije smrti i, naposljetku, potrebe osobe kojoj treba plaćati uzdržavanje. Ako osoba kojoj bi trebalo plaćati uzdržavanje ima dovoljno sredstava za život, nema potraživanja.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji djeteta imaju obvezu uzdržavati svoje dijete dok ono ne bude moglo samo sebe uzdržavati. Stoga obveza uzdržavanja djeteta ne prestaje s punoljetnošću djeteta. Međutim, sud može ocijeniti treba li odobriti uzdržavanje ako je dijete postalo punoljetno i prekinulo je obrazovanje ili stručno usavršavanje i može se uzdržavati svojim radom, ali to ne čini.

U latvijskom zakonodavstvu nije definirano što čini sredstva kojima će se osigurati prethodna razina blagostanja drugog bračnog partnera. Također nije definirano što uključuje obveza prema roditeljima ili bakama i djedovima.

U latvijskom zakonodavstvu uzdržavanje djeteta definirano je kao osiguravanje hrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi, osobne skrbi, odgoja i obrazovanja (osiguranje psihičkog i fizičkog razvoja u skladu s djetetovom osobnošću, vještinama i interesima i pripremanje djeteta za koristan rad u društvu). Opseg uzdržavanja ovisi o pravu djeteta na primjerene životne uvjete i o djetetovim stvarnim potrebama.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Kako bi osigurao bilo koji oblik uzdržavanja, podnositelj zahtjeva mora se obratiti sudu u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o parničnom postupku. Podnositelj zahtjeva mora sudu podnijeti zahtjev i sve ostale potrebne isprave.

Djetetovi roditelji mogu sklopiti sporazum u obliku javnobilježničkog akta (*notariāls akts*) u kojem je predviđeno mjesečno plaćanje uzdržavanja. Taj je sporazum građanska transakcija koja ima pravne posljedice jer obvezuje obje stranke na postupanje u skladu s odredbama pravnog ugovora i na usklađivanje s tim ugovorom. Ako jedan od djetetovih roditelja ne ispuni obveze iz sporazuma o plaćanju fiksnog iznosa uzdržavanja ili plaćanju uzdržavanja u određenim vremenskim razmacima, sporazum se može predati sudskom ovršitelju (*tiesu izpildītājs*) na ovrhu.

Latvija je uspostavila Fond za jamstva za uzdržavanje (*Uzturīdzekļu garantiju fonds*) u svrhu plaćanja uzdržavanja za maloljetnu djecu iz državnog proračuna. Nositelj imovine je Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija*). Uprava Fonda izravno je podređena Ministarstvu pravosuđa.

Uzdržavanje se može dobiti iz Fonda za jamstva za uzdržavanje ako se prvo pokušalo naplatiti uzdržavanje sudskim postupkom: ako nije moguće ovršiti tražbinu, uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev upravi Fonda.

Uprava Fonda plaća predujmove uzdržavanja samo ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje plaćanje uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala vlada.

Uprava Fonda dužna je postupati kao ovršitelj duga protiv dužnika bez potrebe za donošenjem posebne sudske odluke za iznos uzdržavanja koji je isplaćen iz Fonda.

Sljedeći se postupak primjenjuje na dobivanje uzdržavanja od uprave Fonda za jamstva za uzdržavanje:

Podnositelj zahtjeva – dijete koje je uzdržavana osoba – može izravno upravi Fonda podnijeti zahtjev kojem su priloženi sljedeći dokumenti:

preslika sudske odluke kojom se određuje uzdržavanje,

potvrda koju je izdao ovršitelj i kojom se potvrđuje da se pokazalo nemogućim izvršiti odluku kojom se od obveznika uzdržavanja traži plaćanje uzdržavanja

te da je obveznik uzdržavanja postupio u skladu sa sudskom odlukom kojom je određeno plaćanje uzdržavanja, ali nije osigurao najniži iznos uzdržavanja koji je propisala vlada. Takva se potvrda mora dostaviti upravi Fonda u roku od mjesec dana od izdavanja,

ako se traži uzdržavanje putem ovlaštenog zastupnika, isprava kojom se potvrđuje ovlaštenje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Da, ovlašteni zastupnik može podnijeti zahtjev u ime srodnika ili bliske rodbine. U slučaju maloljetnika zahtjev mogu podnijeti njihovi zakonski zastupnici, odnosno, njihovi roditelji ili skrbnici.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Pravilima o nadležnosti predviđeno je da je za naplatu uzdržavanja bilo koje vrste nadležan okružni ili gradski sud (*rajona (pilsētas) tiesa*).

U Latviji je sud nadležan u skladu sa sljedećim:

Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o uzdržavanju”),

bilateralnim i multilateralnim ugovorima koji su obvezujući za Republiku Latviju,

Zakonom o parničnom postupku, ako nisu primjenjive odredbe Uredbe o uzdržavanju ili odredbe bilateralnih i multilateralnih ugovora koji su obvezujući za Republiku Latviju.

U Zakonu o parničnom postupku predviđeno je da su sljedeći latvijski sudovi nadležni za zahtjeve za uzdržavanje:

postupak se može pokrenuti na sudu u mjestu boravka tuženika,

ako tuženikovo mjesto boravka nije poznato, ili tuženik nema trajno mjesto boravka u Latviji, moguće je pokrenuti postupak na sudu u mjestu u kojem se nalazi njegova nepokretna imovina ili na sudu u mjestu njegova posljednjeg poznatog boravka,

postupak u vezi s naplatom uzdržavanja za djecu ili roditelje može se pokrenuti na sudu u mjestu boravka tuženika,

postupak u vezi s obvezama uzdržavanja koje proizlaze iz osobne ozljede također se može pokrenuti u mjestu boravka tuženika ili u mjestu u kojem je nanesena ozljeda.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelj zahtjeva ne mora se koristiti uslugama odvjetnika ili nekog drugog posrednika za pokretanje postupka i podnošenje tužbe sudu. Podnositelj zahtjeva ne mora proći postupak mirenja prije razmatranja predmeta na sudu.

Međutim, tijekom priprema za suđenje sudac mora pokušati pomiriti stranke. Stoga se potiče stranke da postignu sporazum prije razmatranja predmeta na sudu.

Također je važno istaknuti da se stranke mogu dogovoriti o zahtjevima za uzdržavanje bez pokretanja sudskog postupka.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U skladu s člankom 43. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku sljedeće osobe oslobođene su plaćanja sudskih troškova državi (državna pristojba (*valsts nodeva*), sudske pristojbe (*kancelejas nodeva*) i troškova postupka (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)):

tužitelji, u slučaju zahtjeva za naplatu uzdržavanja za dijete ili roditelja i u slučaju zahtjeva za utvrđivanje očitstva ako je postupak pokrenut istovremeno sa zahtjevom za naplatu uzdržavanja djeteta,

podnositelji zahtjeva u stvarima koje se odnose na priznanje ili priznanje i izvršenje strane odluke o naplati uzdržavanja za dijete ili roditelja,

tužitelji, u odnosu na potraživanja koja proizlaze iz osobnih ozljeda čija je posljedica osakaćenje ili druga šteta za zdravlje ili smrt osobe,

tuženici u predmetima koji se odnose na smanjenje iznosa uzdržavanja za dijete ili roditelja koje je odredio sud i smanjenje iznosa uzdržavanja koje je sud odredio u odnosu na potraživanje koje proizlazi iz osobnih ozljeda čija je posljedica osakaćenje ili druga šteta za zdravlje ili smrt.

U članku 34. stavku 1. Zakona o parničnom postupku propisano je da tužbeni zahtjev (*prasības pieteikums*) može biti izvorni zahtjev ili protutužba, zahtjev podnesen u predmetu koji je već u tijeku s trećom strankom koja ima neovisno potraživanje u odnosu na predmet spora, zahtjev u posebnom sudskom postupku ili drugi zahtjev koji se podnosi sudu i koji je predviđen u mjerodavnom zakonodavstvu. Za podnošenje svake tužbe plaća se sljedeća pristojba:

do 2 134 EUR: 15 % traženog iznosa, ali ne manje od 70 EUR,

od 2 135 do 7 114 EUR: 320 EUR plus 4 % traženog iznosa koji premašuje 2 134 EUR,

od 7 115 EUR do 28 457 EUR: 520 EUR plus 3,2 % traženog iznosa koji premašuje 7 114 EUR,

od 28 458 do 142 287 EUR: 1 200 plus 1,6 % traženog iznosa koji premašuje 28 457 EUR,

od 142 288 do 711 435 EUR: 3 025 EUR plus 1 % traženog iznosa koji premašuje 142 287 EUR,

više od 711 435 EUR: 8 715 EUR plus 0,6 % traženog iznosa koji premašuje 711 435 EUR.

U predmetima za naplatu uzdržavanja smatra se da je traženi iznos ukupni iznos koji se mora platiti u jednoj godini.

Pravnu pomoć stranim podnositeljima zahtjeva ili podnositeljima zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom o uzdržavanju u Latviji pruža središnje tijelo osnovano u skladu s Uredbom, odnosno, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje pruža pravnu pomoć i usluge zastupanja pred latvijskim sudovima i tijelima za ovrhu domaćim uzdržavanim osobama i stranim uzdržavanim osobama koje imaju pravo na pomoć u skladu s Uredbom.

U slučajevima koji nisu predviđeni u Uredbi o uzdržavanju latvijska država odobrava pravnu pomoć osobi koja zbog svoje situacije ili imovine i prihoda ne može osigurati zaštitu svojih prava. Pravna pomoć odobrava se u skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći.

Pravna pomoć dostupna je za pokrivanje troškova izrade dokumenata u postupku, za pravno savjetovanje tijekom sudskih postupaka i za zastupanje na sudu. U prekograničnim sporovima, povrh navedene pomoći, osoba ima pravo dobiti usluge sudskog tumača, usluge prevođenja određenih sudskih i izvansudskih isprava ili dokumenata koje je podnio tužitelj, a koji su nužni za donošenje odluke o predmetu i u određenim slučajevima čak i plaćanje troškova putovanja na sudske rasprave. Država ne plaća sudske troškove. Troškovi uključuju državnu pristojbu, sudsku pristojbu i troškove postupka te iznose plative svjedocima i vještacima, troškove povezane s ispitivanjem svjedoka, troškove povezane s dostavom preslike zahtjeva tužitelja i sudskih poziva i slično. Međutim, nakon razmatranja materijalnih okolnosti osobe, sud je može u cijelosti ili djelomično osloboditi plaćanja sudskih troškova u državni proračun ili dopustiti obročno plaćanje.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Kada sud odobri uzdržavanje djeteta, on ga može odrediti u fiksnom iznosu ili u nekom drugom obliku, primjerice u hrani, odjeći, smještaju ili i jednom i drugome.

Kada procjenjuje i dodjeljuje konačni iznos uzdržavanja sud će prvo uzeti u obzir financijsko stanje stranaka, životne uvjete i njihove obiteljske okolnosti te će primjereno razmotriti sve dostavljene dokaze.

Kada odlučuje o plaćanju uzdržavanja za dijete, sud će ocijeniti sve okolnosti i dokaze u pojedinom predmetu i utvrditi iznos uzdržavanja. Najniži iznos uzdržavanja koji svaki roditelj mora osigurati u skladu s propisima koje je donijela vlada iznosi 25 % minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila vlada svaki mjesec za svako dijete od rođenja do navršanih 7 godina života te 30 % minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila vlada za svako dijete u dobi od 7 do 18 godina.

Za promjene već utvrđenog iznosa i razdoblja plaćanja te izuzeća od plaćanja predmetna stranka mora podnijeti novi zahtjev. Sud zatim može u novom postupku preispitati iznose plaćanja uzdržavanja na temelju promjena financijske situacije i obiteljskih okolnosti predmetnih stranaka te u skladu s time povećati ili smanjiti iznos uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Obveznik uzdržavanja mora plaćati uzdržavanje uzdržavanoj osobi. Ako u ime maloljetnog djeteta zahtjev podnosi jedan od njegovih roditelja ili skrbnik, uzdržavanje se plaća toj osobi, a ne djetetu. Uzdržavanje se tradicionalno plaća u fiksnim iznosima u određenim vremenskim razdobljima, na primjer u obliku odbitka od plaće. Rjeđe su mogući i drugi oblici plaćanja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje dobrovoljno, osoba kojoj je odobreno uzdržavanje mora ishoditi ovršni nalog (*izpildu raksts*) od suda koji je odlučivao o predmetu. Ovršni nalog ili ovršni nalog sastavljen u drugoj državi članici Europske unije mora se dostaviti sudskom ovršitelju na izvršenje (*tiesu izpildītājs*) u roku od 10 godina od stupanja na snagu sudske odluke ili presude suca, osim ako se primjenjuje zastara. (Ako su plaćanja u određenim razmacima vraćena uslijed sudske presude, ovršni nalog ostaje na snazi za cijelo vrijeme trajanja plaćanja u određenim razmacima, a rok zastare počinje teći od završnog dana svakog plaćanja). Ovršitelj pokreće postupak obvezne ovrhe na temelju pisanog zahtjeva stranke koja traži ovrhu. Sudski ovršitelj mora prihvatiti ovršni nalog ako se mjesto boravka obveznika uzdržavanja ili njegova imovina ili radno mjesto nalaze u okrugu sudskog ovršitelja (*iecirknis*). Sudski ovršitelj može prihvatiti i ovršne naloge koji će se izvršavati u području nadležnosti regionalnog suda (*apgabaltiesa*) kojem je pripojen sudski ovršitelj i u čijem području sudski ovršitelj ima ovlasti djelovati.

Obvezne ovršne mjere uključuju sljedeće: ovrha na pokretnoj imovini koja pripada obvezniku uzdržavanja, uključujući imovinu u vlasništvu drugih osoba i na nepokretnoj imovini obveznika uzdržavanje koja se izvršava prodajom te imovine; ovrha iznosa koje obvezniku uzdržavanja duguju druge osobe (naknada za rad i istovjetna plaćanja, drugi prihod obveznika uzdržavanja, polozi u kreditnim institucijama); ovrha na nepokretnoj imovini koja pripada obvezniku uzdržavanja prodajom imovine ili druge mjere utvrđene u presudi.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 570. Zakona o parničnom postupku ne može se ovršiti imovina obveznika uzdržavanja ako on radi, prima mirovinu ili stipendiju, a iznos koji treba ovršiti ne premašuje dio mjesečnog prihoda koji se u skladu sa zakonom može ovršiti. U Zakonu o parničnom postupku propisane su posebne kategorije imovine koja se ne može ovršiti, odnosno, određeni kućanski uređaji, oprema za kućanstvo ili nužna odjeća obveznika uzdržavanja i članova obitelji koji o njemu ovise. U skladu s člankom 594. Zakona o parničnom postupku, u cilju otplate duga oduzima se dio naknade za rad i istovjetnih plaćanja plaćenih dužniku podložno sljedećem:

U predmetima za naplatu uzdržavanja za prehranu maloljetne djece ili u korist uprave Fonda za jamstva za uzdržavanje, dio plaće obveznika uzdržavanja i istovjetnih plaćanja u iznosu od 50 % minimalne mjesečne plaće mora ostati netaknut i za svako uzdržavano maloljetno dijete moraju se zadržati sredstva jednaka iznosu državnog davanja za socijalno osiguranje.

U drugim predmetima za naplatu uzdržavanja iznos koji se oduzima od naknade za rad obveznika uzdržavanja i plaćanja istovjetnih tom iznosu može iznositi 50 %, ali minimalna mjesečna plaća mora ostati netaknuta i za svako ovisno maloljetno dijete moraju se zadržati sredstva jednaka iznosu državnog davanja za socijalno osiguranje.

U skladu s člankom 632. Zakona o parničnom postupku uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja mogu podnijeti obrazloženu pritužbu kojom osporavaju postupke sudskog ovršitelja u postupku izvršenja presude ili odbijanje ovršitelja da izvrši te radnje, osim u iznimnim okolnostima. Pritužba se podnosi okružnom ili gradskom sudu u mjestu u kojem se nalazi ured sudskog ovršitelja u roku od 10 dana od datuma kada su se dogodile osporene radnje ili, ako je podnositelj pritužbe pravovremeno obaviješten o vremenu i mjestu poduzimanja radnji, od datuma kada je podnositelj pritužbe saznao za takve radnje. U skladu s člankom 634. Zakona o parničnom postupku ako je ukinuta presuda koja je već izvršena i nakon ponovljenog suđenja donesena je presuda kojom se odbacuje zahtjev, ili je donesena odluka o prekidu sudskog postupka ili o tome da neće biti donesena odluka o predmetu, izvršenje presude poništava se i svi iznosi ovršeni od obveznika uzdržavanja u korist tužitelja u skladu s presudom ukidaju se i moraju se vratiti tuženiku.

U skladu s člankom 546. Zakona o parničnom postupku, ovršne isprave za pokretanje obvezne ovrhe mogu se podnijeti u roku od 10 godina od datuma stupanja na snagu sudske presude ili odluke, pod uvjetom da zakonom nisu propisani drugi rokovi zastare. Ako su plaćanja u određenim razmacima vraćena uslijed sudske presude, ovršni nalog ostaje na snazi za cijelo vrijeme trajanja plaćanja u određenim razmacima, a rok zastare počinje teći od završnog dana svakog plaćanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Osoba može podnijeti zahtjev za uzdržavanje maloljetnika upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje plaćanje uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom o obvezi plaćanja, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji se više ne nalazi u Latviji može se naplatiti podnošenjem zahtjeva upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkciju središnjeg tijela u Latviji za potrebe Uredbe.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, osoba koja ima zakonsko pravo na uzdržavanje može podnijeti zahtjev Fondu za jamstva za uzdržavanje i zahtjev upućen drugoj državi članici Europske unije radi:

pribavljanja odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja u državi u kojoj tuženik ima mjesto boravka;

prilagodbe iznosa uzdržavanja (povećanje ili smanjenje);

pribavljanja odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja i utvrđuje očinstvo u državi u kojoj živi tuženik;

priznavanja odluke latvijskog suda kojom se nalaže naplata uzdržavanja, proglašenje uzdržavanja izvršivim te izvršenje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Uprava Fonda može postupati u ime obveznika uzdržavanja djeteta ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala vlada. Ako uprava Fonda plati uzdržavanje, ona ima pravo poduzeti korake za naplatu plaćenih iznosa uz zakonske kamate (vidjeti 3. pitanje).

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako tužitelj i dijete imaju prebivalište u Latviji, ali obveznik uzdržavanja ima boravište u drugoj državi, tužitelj može podnijeti zahtjev za uzdržavanje upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja. Ako obveznik uzdržavanja ima boravište u stranoj državi i u Latviji nema imovinu koja bi se mogla ovršiti, tužitelj bi trebao podnijeti zahtjev za priznanje i izvršenje sudske odluke u predmetnoj stranoj državi prije podnošenja zahtjeva upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje. Ako se pokaže da je izvršenje odluke u predmetnoj stranoj državi nemoguće, tužitelj može podnijeti zahtjev upravi Fonda tražeći da preuzme ulogu obveznika uzdržavanja u odnosu na ovršivo uzdržavanje.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkciju središnjeg tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju (vidjeti 3. i 13. pitanje), stoga se zainteresirane stranke za pomoć u okviru Uredbe mogu obratiti upravi Fonda.

Ako latvijski sud donese odluku o ovrši uzdržavanja, a osoba koja ima boravište u Latviji želi ostvariti priznanje i/ili izvršenje te odluke u drugoj državi članici Europske unije ili želi pribaviti sudsku odluku protiv obveznika uzdržavanja koji ima boravište u drugoj državi članici Europske unije, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje može pomoći toj osobi da, u skladu s Uredbom o uzdržavanju, prosljedi odluku latvijskog suda predmetnoj stranoj državi radi priznanja i/ili izvršenja i donošenja odluke o zahtjevu.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje može postupati umjesto obveznika uzdržavanja i platiti uzdržavanje maloljetnog djeteta te može dostaviti informacije o pitanjima uzdržavanja.

(Vidjeti 3. i 13. pitanje).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Latvija

Telefon: +371 67830626

Faks: +371 67830636

E-adresa: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako se uzdržavana osoba nalazi u drugoj državi članici EU-a, a obveznik uzdržavanja nalazi se u Latviji, uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev središnjem tijelu države u kojoj ima prebivalište u skladu s Uredbom o uzdržavanju. Zahtjevom se može tražiti donošenje odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u Latviji u mjestu u kojem živi obveznik uzdržavanja ili odluke kojom se nalaže plaćanje uzdržavanja usporedno s utvrđivanjem očinstva u Latviji ili odluke kojom se u Latviji proglašava izvršivom strana odluka kojom se nalaže plaćanje ili odluka kojom se provodi strana odluka. U skladu s Uredbom središnje tijelo strane države provodi nužne formalnosti i prosjeđuje zahtjev uzdržavane osobe latvijskom središnjem tijelu osnovanom u skladu s Uredbom. Latvijsko središnje tijelo – uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje – pomoći će stranom podnositelju zahtjeva da podnese odluku stranog suda na izvršenje ili priznanje i izvršenje u Latviji ili će pomoći tužitelju da podnese zahtjev za naplatu uzdržavanja latvijskom sudu u mjestu boravka obveznika uzdržavanja ili zahtjev za naplatu uzdržavanja u skladu s utvrđivanjem očinstva u Latviji.

Ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim parničnim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu sa sudskom odlukom kojom mu je određena obveza plaćanja, ali ne plati najniži iznos uzdržavanja, osoba koja ima prebivalište u Latviji zajedno s djecom, i svi imaju prijavljeno boravište u Latviji, može podnijeti zahtjev upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje zajedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, osoba mora podnijeti zahtjev središnjem tijelu države u kojoj ima boravište. Osoba koja ima boravište u Latviji može podnijeti zahtjev Upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje radi sljedećeg:

za osiguranje odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište;

za osiguranje odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja zajedno s utvrđivanjem očinstva u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište;

ako je odluka kojom se nalaže plaćanje uzdržavanja već donesena, radi priznavanja te odluke i proglašenja njezine izvršivosti i ovrhe u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište.

Ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim parničnim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu sa sudskom odlukom kojom mu je određena obveza plaćanja, ali ne plati najniži iznos uzdržavanja, osoba koja ima prebivalište u Latviji zajedno s djecom, i svi imaju prijavljeno boravište u Latviji, može podnijeti zahtjev upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje zajedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Latvija

Telefon: +371 67830626

Faks: +371 67830636

E-adresa: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkcije središnjeg tijela u Latviji.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje plaća predujmove uzdržavanja uzdržavanoj osobi umjesto obveznika uzdržavanja samo ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala vlada.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Latviju obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Latviju obvezuje Haški protokol iz 2007.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s člankom 43. Zakona o parničnom postupku, sljedeće osobe oslobođene su plaćanja sudskih troškova državi:

tužitelji, u slučaju zahtjeva za naplatu uzdržavanja za dijete ili roditelja i u slučaju zahtjeva za utvrđivanje očinstva ako je postupak pokrenut istovremeno sa zahtjevom za naplatu uzdržavanja djeteta,

podnositelji zahtjeva u stvarima koje se odnose na priznanje ili priznanje i izvršenje strane odluke o naplati uzdržavanja za dijete ili roditelja,

tuženici u predmetima koji se odnose na smanjenje iznosa uzdržavanja za dijete ili roditelja koje je odredio sud.

Ako bivši bračni partner ili podnositelj zahtjeva koji traži priznanje ili priznanje i izvršenje strane sudske odluke u vezi s plaćanjem uzdržavanja za bivšeg bračnog partnera ili druge osobe podnese zahtjev za plaćanje u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja, u skladu s četvrtim stavkom članka 43., sud ili sudac, uzimajući u obzir financijsko stanje pojedinaca, mogu u potpunosti ili u cijelosti osloboditi podnositelja zahtjeva plaćanja sudskih troškova državi ili mogu odgoditi plaćanje sudskih troškova državi ili podijeliti plaćanje u obroke.

Pravnu pomoć stranim podnositeljima zahtjeva ili podnositeljima zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom o uzdržavanju u Latviji pruža središnje tijelo osnovano u skladu s Uredbom, odnosno, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje pruža pravnu pomoć i usluge zastupanja pred latvijskim sudovima i tijelima za ovrhu domaćim uzdržanim osobama i stranim uzdržanim osobama koje imaju pravo na pomoć u skladu s Uredbom.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Latvija je izmijenila nekoliko nacionalnih zakona i propisa kako bi omogućila središnjem tijelu osnovanim u skladu s Uredbom o uzdržavanju da ispuni funkcije iz članka 51. Izmijenjenim latvijskim zakonima i propisima osigurava se pružanje pravne pomoći prekograničnim obveznicima uzdržavanja ili

podnositeljima zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom, uključujući zastupanje predmetne osobe na sudu ili pred izvršnim tijelima. Kako bi moglo utvrditi mjesto boravka obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe u Latviji ili za prikupljanje informacija o obvezniku uzdržavanja ili uzdržavanoj osobi i lokaciji njihove imovine u Latviji, latvijsko središnje tijelo, odnosno uprava Fonda za jamstvo za uzdržavanje, ima izravni pristup različitim upisnicima u Latviji u kojima su navedene te informacije. Zahvaljujući informacijama koje može prikupiti izravno iz upisnika središnje tijelo može prikupiti dokumente i dokaze. U svrhe pokretanja ili olakšavanja postupaka, osiguranja nužnih privremenih mjera i prikupljanja dokaza, uprava Fonda ima pravo podnijeti zahtjev sudovima u Latviji u ime tužitelja ili podnositelja zahtjeva. Uprava Fonda može u ime tužitelja izravno sudu podnijeti zahtjev za utvrđivanje očitstva ako se on podnosi usporedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 02/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahťevi za uzdržavanje - Litva

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Obveza roditelja da skrbe o svojoj djeci

Roditelji su obvezni skrbiti o svojoj maloljetnoj djeci. Roditelji sporazumno određuju način i oblik uzdržavanja. Iznos uzdržavanja mora biti razmjernan potrebama maloljetnika i financijskom stanju njihovih roditelja te se njime moraju štiti uvjeti potrebni za djetetov razvoj. Oba roditelja moraju pružati financijsku potporu svojoj maloljetnoj djeci, u skladu sa svojim financijskim mogućnostima (članak 3.192 Građanskog zakonika (*Civilinis kodeksas*)). U određenim okolnostima koje su propisane zakonom roditelji moraju skrbiti o svojoj punoljetnoj djeci (do navršene 24. godine života), ako su u mogućnosti da to čine (članak 3.192 stavak 1. Građanskog zakonika).

Obveza punoljetne djece da skrbe o svojim roditeljima

Punoljetna su djeca obvezna skrbiti o roditeljima koji su izgubili sposobnost zarađivanja te im je potrebna potpora. Uzdržavanje dodjeljuje sud, a plaća se u obliku mjesečnih isplata fiksnog iznosa (članak 3.205 Građanskog zakonika).

Uzajamna obveza uzdržavanja između bračnih drugova

Pri izdavanju rješenja o rastavi sud može naložiti bračnom drugu odgovornom za rastavu da drugom bračnom drugu kojem je potrebna pomoć plaća uzdržavanje, osim ako su bračni drugovi sporazumno riješili pitanja koja se odnose na uzdržavanje. Sud može naložiti isplatu uzdržavanja u obliku paušalnog iznosa, mjesečnih plaćanja naknade za uzdržavanje ili prijenosa vlasništva (članak 3.78 Građanskog zakonika). U slučaju poništenja braka bračni drug koji nije odgovoran za poništenje braka, a kojem je potrebna pomoć u obliku uzdržavanja, ima pravo tražiti da mu bračni drug koji je odgovoran za poništenje braka isplaćuje naknadu za uzdržavanje u razdoblju od najviše tri godine (članak 3.47 Građanskog zakonika).

Uzajamna obveza uzdržavanja između bivših bračnih drugova

Pri izdavanju rješenja o razvodu sud dodjeljuje uzdržavanje u korist bračnog druga kojem je potrebno uzdržavanje, osim ako su bračni drugovi riješili pitanja koja se odnose na uzdržavanje u okviru sporazuma o posljedicama razvoda braka. Bračni drug nema pravo na uzdržavanje ako su njegova imovina ili dohodak dostatni da u cijelosti zadovolje njegove osnovne životne potrebe. Uzdržavanje se smatra nužnim ako bračni drug odgaja zajedničko maloljetno dijete ili ako zbog svoje dobi ili zdravstvenog stanja nije sposoban za rad. Bračni drug koji je odgovoran za razvod braka nema pravo na uzdržavanje. Pri izdavanju rješenja o uzdržavanju i donošenju odluke o iznosu uzdržavanja sud u obzir uzima trajanje braka, potrebu za uzdržavanjem, imovinu koju posjeduju bivši bračni drugovi, njihovo zdravstveno stanje, dob i sposobnost za rad, vjerojatnost da nezaposleni bračni drug pronađe zaposlenje te druge važne čimbenike. Sud može naložiti isplatu uzdržavanja u obliku paušalnog iznosa, mjesečnih plaćanja naknade za uzdržavanje ili prijenosa vlasništva (članak 3.72 Građanskog zakonika).

Uzajamne obveze uzdržavanja među drugim članovima obitelji

Kad je to moguće, punoljetni braća ili sestre moraju skrbiti o svojoj maloljetnoj braći ili sestrama kojima je potrebna potpora, koji nemaju roditelje ili koji od svojih roditelja ne mogu ostvariti uzdržavanje (članak 3.236 Građanskog zakonika). Ako su u mogućnosti, punoljetni unuci moraju plaćati uzdržavanje za svoju baku ili djeda ako baka ili djed nisu sposobni za rad i potrebna im je potpora. Ako su u mogućnosti, bake i djedovi moraju plaćati uzdržavanje za svoje maloljetne unuke koji nemaju roditelje ili koji od svojih roditelja ne mogu ostvariti uzdržavanje (članak 3.237 Građanskog zakonika).

Ugovor o uzdržavanju i ugovor o doživotnoj renti

Na temelju ugovora o uzdržavanju stranka koja plaća uzdržavanje (obveznik uzdržavanja) obvezna je besplatno ili u zamjenu za prijenos kapitala u njezino vlasništvo vršiti periodična plaćanja, u iznosu utvrđenom u ugovoru o uzdržavanju, drugoj stranci (odnosno korisniku uzdržavanja) ili uzdržavati korisnika uzdržavanja na neki drugi način. Obveza plaćanja uzdržavanja može se utvrditi ugovorom, ali i zakonom, sudskom presudom ili oporukom (članak 6.439 Građanskog zakonika). Na temelju ugovora o doživotnoj renti korisnik rente, koji je fizička osoba, prenosi kuću, stan, zemljište ili neku drugu nekretninu koja mu pripada u vlasništvo davatelja rente, koji je obvezan doživotno uzdržavati korisnika rente i/ili neku drugu osobu (ili više njih) koju on zatraži (članci 6.460 i 6.461 Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji su obvezni skrbiti o svojoj maloljetnoj djeci. Roditelji sporazumno određuju postupak i oblik uzdržavanja. Iznos uzdržavanja mora biti razmjernan potrebama maloljetne djece i financijskom stanju njihovih roditelja te se njime moraju štiti uvjeti potrebni za djetetov razvoj (članak 3.192 Građanskog zakonika). Stoga su roditelji u načelu obvezni u svim slučajevima skrbiti o svojoj djeci do njihove punoljetnosti (18 godina).

Obveza roditelja da skrbe o svojoj djeci dok ona ne navrš 24 godine života ovisi o nekoliko čimbenika. Ako su u mogućnosti, roditelji moraju skrbiti o svojoj punoljetnoj djeci do njihove navršene 24. godine ako su ona upisana u program sekundarnog obrazovanja, program formalnog strukovnog osposobljavanja kojim se stječu početne kvalifikacije ili u redovni studij u visokoškolskoj ustanovi, a potrebna im je financijska pomoć na temelju njihova financijskog stanja, njihovih primanja, vjerojatnosti da samostalno ostvare prihod te drugih važnih čimbenika. Roditelji nisu obvezni skrbiti o punoljetnoj djeci upisanoj u programe visokog obrazovanja kojima se stječu dodatne kvalifikacije ili programe kojima se stječu stručne kvalifikacije (članak 3.192 stavak 1. Građanskog zakonika). Uvjeti koji se odnose na oblik i iznos uzdržavanja maloljetne i punoljetne djece ne razlikuju se te ovise o konkretnim okolnostima.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako djetetu ne bude isplaćeno uzdržavanje, ono će mu se dodijeliti u sudskom postupku. Ako roditelji (ili jedan od njih) ne ispunje obvezu uzdržavanja svoje maloljetne djece, sud može izdati rješenje o uzdržavanju na temelju tužbe koju podnosi djetetov roditelj ili skrbnik ili državna ustanova odgovorna za zaštitu prava djeteta. Sud isto tako može izdati rješenje o uzdržavanju ako roditelji nakon razvoda ili rastave nisu postigli sporazum o uzdržavanju svoje maloljetne djece (članak 3.194 Građanskog zakonika). Ako roditelji (ili jedan od njih) ne ispunje obvezu uzdržavanja svojeg punoljetnog djeteta, dijete može podnijeti tužbu radi ostvarivanja uzdržavanja (članak 3.192 stavak 1. Građanskog zakonika). Uzdržavanje se može dodijeliti i bračnim drugovima, bivšim bračnim drugovima i drugim članovima obitelji u okviru sudskog postupka.

U predmetima uzdržavanja odlučuju okružni sudovi u Litvi. Zahtjevi se podnose sudu u mjestu boravka tuženika. Ako je mjesto boravka tuženika nepoznato, zahtjev se može podnijeti sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina tuženika ili u posljednjem poznatom mjestu boravka tuženika. Ako mjesto boravka tuženika nije u Republici Litvi, zahtjev se može podnijeti sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina tuženika ili u posljednjem poznatom mjestu boravka tuženika u Republici Litvi. Tužba radi ostvarivanja uzdržavanja može se podnijeti i u mjestu boravka podnositelja tužbe (članci 26., 29. i 30. Zakona o parničnom postupku).

Država osigurava uzdržavanje maloljetnicima koji u razdoblju duljem od jednog mjeseca nisu primili naknadu za uzdržavanje od svojih roditelja ili punoljetnih bliskih srodnika koji su u mogućnosti isplatiti naknadu (članak 3.204 Građanskog zakonika). Doplatake za uzdržavanje dodjeljuje i isplaćuje Odbor državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalne sigurnosti i rada. Pri podnošenju zahtjeva za doplatu za uzdržavanje podnositelj zahtjeva (roditelj kojem je sud dodijelio skrbništvo nad djetetom ili skrbnik) mora dostaviti sljedeću dokumentaciju: zahtjev za doplatu za uzdržavanje, sudsku odluku ili ugovor o uzdržavanju djeteta koji je ovjerio sud (ili njihove ovjerene preslike, prijepise ili izvratke u kojima se navodi utvrđeni iznos traženog uzdržavanja za dijete) te dokumentaciju u kojoj se navode sljedeći podaci: da je dijete litavski državljanin, osoba bez državljanstva ili državljanin treće zemlje s prebivalištem u Litvi; da djetetu nije isplaćena naknada za uzdržavanje ili mu je u razdoblju duljem od jednog mjeseca isplaćen samo njezin dio; da je podnositelj zahtjeva litavski državljanin, osoba bez državljanstva ili državljanin treće zemlje s prebivalištem u Litvi (ako ustanova nije u mogućnosti pribaviti navedenu dokumentaciju ili podatke iz registara koje vode država ili ustanove ili iz državnih informacijskih sustava). Plaćanjem doplatka za uzdržavanje u skladu s propisanim postupkom Odbor državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalne sigurnosti i rada stječe pravo, od trenutka kada isplati doplatu za uzdržavanje, da obvezniku uzdržavanja naplati isplaćeni iznos uvećan za kamate na iznos duga za svaki dan kašnjenja. Odluka o naplati isplaćenog doplatka za uzdržavanje i/ili odluka o naplati kamata zajednički čine izvršnu ispravu.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Da. Pravni zastupnik (roditelj, posvojitelj, skrbnik) maloljetnog djeteta može podnijeti zahtjev u njegovo ime. Zahtjev isto tako može podnijeti i pojedinac koji je ovlašten zastupati fizičku osobu na sudu (odvjetnik, pomoćnik odvjetnika itd.). Fizičke osobe mogu ovlastiti i osobe koje su završile sveučilišni studij prava da ih zastupaju na sudu, pod uvjetom da te osobe zastupaju svoje bliske srodnike ili bračnog druga (izvanbračnog druga). Bliski srodnici uključuju srodnike u izravnoj liniji do drugog stupnja, uključujući i drugi stupanj (roditelji i djeca, bake i djedovi te unučad), i srodnike u pobočnoj liniji u drugom stupnju (braća i sestre) (članak 3.135 Građanskog zakonika).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U predmetima uzdržavanja odlučuju okružni sudovi u Litvi. Zahtjevi se podnose sudu u mjestu boravka tuženika. Ako je mjesto boravka tuženika nepoznato, zahtjev se može podnijeti sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina tuženika ili u posljednjem poznatom mjestu boravka tuženika. Ako mjesto boravka tuženika nije u Republici Litvi, zahtjev se može podnijeti sudu u mjestu u kojem se nalazi imovina tuženika ili u posljednjem poznatom mjestu boravka tuženika u Republici Litvi. Tužba radi ostvarivanja uzdržavanja može se podnijeti i u mjestu boravka podnositelja tužbe (članci 26., 29. i 30. Zakona o parničnom postupku).

Pri podnošenju tužbe podnositelj nije obavezan angažirati odvjetnika ili bilo kojeg drugog posrednika. Vidjeti i pitanja br. 3 i 4.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Pri podnošenju tužbe podnositelj nije obavezan angažirati odvjetnika ili bilo kojeg drugog posrednika. Vidjeti i pitanja br. 3 i 4.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski troškovi uključuju sudske pristojbe i troškove održavanja rasprave (članak 79. Zakona o parničnom postupku). Iznosi sudskih pristojbi za podnošenje tužbe uređeni su člankom 80. Zakona o parničnom postupku. Iznos sudskih pristojbi u imovinskim se sporovima izračunava na temelju vrijednosti tražbine: kad je riječ o tražbinama u iznosu do 30 000 EUR – 3 %, ali ne manje od 20 EUR; kad je riječ o tražbinama u iznosu od 30 000 EUR do 100 000 EUR – 900 EUR, uvećano za 2 posto iznosa tražbine koji premašuje iznos od 30 000 EUR; kad je riječ o tražbinama u iznosu većem od 100 000 EUR – 2300 EUR, uvećano za 1 posto iznosa tražbine koji premašuje iznos od 100 000 EUR. Ukupan iznos sudskih pristojbi u imovinskim sporovima ne smije premašiti iznos od 15 000 EUR (članak 80. Zakona o parničnom postupku).

Iznos tražbine u slučaju tužbe radi ostvarivanja uzdržavanja u obliku periodičnih plaćanja utvrđuje se na temelju ukupnog godišnjeg iznosa plaćanja (članak 85. Zakona o parničnom postupku). Podnositelji tužbenog zahtjeva radi ostvarivanja uzdržavanja izuzeti su od obveze plaćanja sudskih pristojbi (članak 83. Zakona o parničnom postupku).

Osobe koje nemaju dovoljno novčanih sredstava mogu ostvariti pravo na pravnu pomoć koju jamči država u skladu s postupkom koji je propisan Zakonom o pravnoj pomoći koju jamči država. Sekundarna pravna pomoć koju jamči država obuhvaća i naknadu sudskih troškova koji nastanu u građanskim postupcima.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzajamne obveze uzdržavanja između roditelja i djece

Sud može izdati rješenje o uzdržavanju kojim obvezuje jednog ili oba roditelja koji nisu ispunili obvezu uzdržavanja svoje djece da svojoj djeci isplate uzdržavanje na načine navedene u nastavku: 1. u obliku mjesečne isplate; 2. u obliku jednokratnog iznosa; 3. prijenosom vlasništva na dijete. Sud može naložiti isplatu privremenog uzdržavanja dok se ne donese odluka u predmetu. Iznos uzdržavanja mora biti razmjernan potrebama djece i financijskom stanju njihovih roditelja te se njime moraju štiti uvjeti potrebni za djetetov razvoj. Oba roditelja moraju uzdržavati svoju djecu, u skladu s financijskim mogućnostima (članci 3.192 i 3.196 Građanskog zakonika).

U okviru tužbe koju podnosi dijete, roditelj tog djeteta, državna ustanova za zaštitu prava tog djeteta ili javni tužitelj, sud može smanjiti ili povećati iznos uzdržavanja ako je nakon izdavanja rješenja o uzdržavanju došlo do znatnih promjena u financijskom stanju stranaka. Sud može naložiti povećanje iznosa uzdržavanja ako nastanu dodatni troškovi povezani sa skrbi za dijete (bolest, ozljeda, njega ili stalna skrb). Sud prema potrebi može izdati nalog za pokrivanje budućih troškova liječenja djeteta. Sud može, na zahtjev prethodno navedenih osoba, promijeniti prethodno utvrđeni način ostvarivanja uzdržavanja (članak 3.201 Građanskog zakonika).

Uzdržavanje za punoljetno dijete roditeljima se isplaćuje (dodjeljuje) u obliku fiksnih mjesečnih isplata. Iznos uzdržavanja utvrđuje sud, pri čemu uzima u obzir financijsko stanje djece i roditelja te druge važne okolnosti predmeta. Pri utvrđivanju iznosa uzdržavanja sud mora u obzir uzeti obvezu roditelja da uzdržava svu svoju punoljetnu djecu, bez obzira na to odnosi li se tužba radi ostvarivanja uzdržavanja na svu djecu ili na samo jedno dijete (članak 3.205 Građanskog zakonika).

U slučaju da se uzdržavanje dodijeli u obliku periodičnih plaćanja, iznos uzdržavanja indeksira se jednom godišnje u skladu sa stopom inflacije i na temelju postupka koji je utvrdila vlada (članak 3.208 Građanskog zakonika).

Uzajamna obveza uzdržavanja između bračnih drugova

Pri izdavanju rješenja o uzdržavanju i određivanju iznosa uzdržavanja sud u obzir mora uzeti trajanje braka, potrebu za uzdržavanjem, financijsko stanje obaju bračnih drugova, njihovo zdravstveno stanje, dob i sposobnost zarađivanja, vjerojatnost da nezaposleni bračni drug pronađe zaposlenje te druge važne okolnosti. Sud može naložiti da se uzdržavanje isplaćuje u obliku fiksnog jednokratnog iznosa, mjesečnih plaćanja ili putem prijenosa vlasništva. Ako se uzdržavanje dodjeljuje u obliku periodičnih plaćanja, bilo koji od bračnih drugova može, u slučaju znatnih promjena okolnosti, zatražiti povećanje ili smanjenje iznosa plaćanja ili prekid plaćanja. Periodična se plaćanja indeksiraju jednom godišnje u skladu s postupkom koji je propisala vlada (članak 3.78 Građanskog zakonika).

Uzajamna obveza uzdržavanja između bivših bračnih drugova

Pri izdavanju rješenja o uzdržavanju i donošenju odluke o iznosu uzdržavanja sud u obzir mora uzeti trajanje braka, potrebu za uzdržavanjem, financijsko stanje obaju bivših bračnih drugova, njihovo zdravstveno stanje, dob i sposobnost za rad, vjerojatnost da nezaposleni bračni drug pronađe posao te druge važne okolnosti. Sud može smanjiti iznos uzdržavanja, pretvoriti uzdržavanje u privremeno uzdržavanje ili odbiti zahtjev za uzdržavanje ako se utvrdi postojanje barem jedne od sljedećih okolnosti:

1. brak je trajao kraće od jedne godine;
2. bračni drug koji ima pravo na uzdržavanje počinio je kazneno djelo nad drugim bračnim drugom ili bliskim srodnicima tog bračnog druga;
3. bračni drug koji ima pravo na uzdržavanje vlastitom je krivnjom prouzročio svoje nesigurno financijsko stanje;
4. bračni drug koji traži uzdržavanje nije pridonio zajedničkoj imovini koju su bračni drugovi stekli ili je namjerno djelovao protivno interesima drugog bračnog druga ili obitelji za vrijeme trajanja braka. Sud može naložiti da se uzdržavanje isplaćuje u obliku fiksnog jednokratnog iznosa, mjesečnih plaćanja ili putem prijenosa vlasništva.

Ako se uzdržavanje dodjeljuje u obliku periodičnih plaćanja, bilo koji od bivših bračnih drugova može, u slučaju znatnih promjena okolnosti, zatražiti povećanje ili smanjenje iznosa plaćanja ili prekid plaćanja. Periodična se plaćanja vrše za cijelog života uzdržavane osobe, a indeksiraju se jednom godišnje u skladu sa stopom inflacije i na temelju postupka koji je utvrdila vlada. Isplaćivanje uzdržavanja prekida se ako nastupi smrt bivšeg bračnog druga kojemu je dodijeljeno uzdržavanje ili ako taj bračni drug ponovno sklopi brak (članak 3.72 Građanskog zakonika).

Uzajamne obveze uzdržavanja među drugim članovima obitelji

Kad je to moguće, punoljetni braća ili sestre moraju skrbiti o maloljetnoj braći ili sestrama kojima je potrebna potpora, koji nemaju roditelje ili koji od svojih roditelja ne mogu ostvariti uzdržavanje (članak 3.236 Građanskog zakonika). Ako su u mogućnosti, punoljetni unuci moraju skrbiti o svojoj baki ili djedu ako baka ili djed nisu sposobni za rad i potrebna im je potpora. Ako su u mogućnosti, bake i djedovi moraju skrbiti o svojim maloljetnim unucima koji nemaju roditelje ili koji od svojih roditelja ne mogu ostvariti uzdržavanje (članak 3.237 Građanskog zakonika). Odredbe Građanskog zakonika kojima se uređuju uzajamne obveze uzdržavanja između djece i roditelja primjenjuju se *mutatis mutandis*.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Obveznik uzdržavanja mora plaćati uzdržavanje uzdržavanoj osobi. Ako zahtjev za uzdržavanje podnese roditelj u ime maloljetnog djeteta, uzdržavanje se isplaćuje roditelju, a ne djetetu. Uzdržavanje za dijete pod skrbništvom isplaćuje se skrbniku, koji se tim uzdržavanjem smije koristiti isključivo u korist djeteta.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Zahtjevi za izvršenje sudskih odluka moraju se podnositi sudskom izvršitelju. Mjere izvršenja temelje se na donesenoj izvršnoj ispravi. Izvršne isprave među ostalim uključuju naloge za izvršenje koji se izdaju na temelju sudske odluke te sudske naloge. Nakon što izvršiva odluka postane konačna prvostupanjski sud uzdržavanoj osobi izdaje nalog za izvršenje na temelju pisanog zahtjeva.

Izbjegavanje obveze uzdržavanja djeteta kažnjivo je u okviru kaznenog prava: člankom 164. Kaznenog zakonika propisano je da se osobu koja izbjegava obvezu koju je naložio sud, a koja se odnosi na uzdržavanje djeteta, plaćanje uzdržavanja za dijete ili pružanje druge vrste potrebne financijske potpore tom djetetu, kažnjava radom za opće dobro, ograničenjem slobode, uhićenjem ili kaznom zatvora u trajanju do dvije godine. Nepoštovanje sudskih odluka drugih vrsta isto tako podliježe kaznenopravnoj odgovornosti: u članku 245. Kaznenog zakonika navedeno je da je osoba koja nije postupila u skladu sa sudskom odlukom kojom se ne izriče kazna počinila lakše kazneno djelo koje se kažnjava radom za opće dobro, novčanom kaznom, ograničenjem slobode ili uhićenjem.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Naplata duga od fizičkih osoba ne može se vršiti nad kućanskim predmetima ili materijalima za rad ili osposobljavanje te drugom imovinom koja je nužna za svakodnevni život obveznika uzdržavanja ili njegove obitelji ili za njegovo zaposlenje ili osposobljavanje. Popis prethodno navedene imovine utvrđuje se u Priručniku o izvršenju odluka. Nadalje, naplata se ne smije izvršavati nad novčanim iznosima koji su manji od iznosa minimalne mjesečne plaće koju utvrđuje vlada ili nad predmetima koji su potrebni djeci i osobama s invaliditetom (članak 668. Zakona o parničnom postupku).

Odbici od dijelova plaće ili jednakovrijednih uplata i naknada obveznika uzdržavanja koji ne premašuju iznos minimalne mjesečne plaće koju utvrđuje vlada odbijaju se na temelju izvršnih isprava dok se iznosi koje je potrebno naplatiti ne pokriju u cijelosti: kad je riječ o izvršenju odluka o uzdržavanju koje se plaća u obliku periodičnih plaćanja ili naknade štete prouzročene trajnom ozljedom, drugim zdravstvenim poteškoćama ili smrću hranitelja obitelji, stopa iznosi 30 posto, osim ako je nalogom za izvršenje propisano drukčije ili ako zakoni ili sud nalažu drukčije. Odbici od dijelova plaće i jednakovrijednih uplata i naknada obveznika uzdržavanja koji premašuju iznos minimalne mjesečne plaće koju utvrđuje vlada iznose 50 posto, osim ako zakoni ili sud nalažu drukčije (članak 736. Zakona o parničnom postupku). Člankom 739. Zakona o parničnom postupku utvrđuju se i novčani iznosi nad kojima se ne smije izvršiti naplata (na primjer, davanja za majčinstvo i očinstvo, dječji doplatak itd.).

Nije dozvoljena naplata novčanih iznosa iz imovine obveznika uzdržavanja ako je on sudskom izvršitelju dostavio dokaze koji pokazuju da se naplativi iznos i troškovi izvršenja mogu naplatiti u razdoblju od šest mjeseci ili, u slučaju da se naplata vrši iz jedine nekretnine obveznika uzdržavanja u kojoj on i boravi, u razdoblju od 18 mjeseci primjenom odbitaka od plaće, mirovine, studentske stipendije ili drugih vrsta prihoda obveznika uzdržavanja koji su utvrđeni u članku 736. Zakona o parničnom postupku.

Nalozila za izvršenje koji se temelje na sudskim odlukama mogu se podnijeti na izvršenje u roku od pet godina od stupanja na snagu te sudske odluke. Ako se sudskom odlukom zahtijeva naplata u obliku periodičnih plaćanja, izvršne isprave bit će valjane tijekom cijelog postupka naplate, a rok za naplatu počinje teći na dan isteka roka za svako pojedinačno plaćanje (članak 605. Zakona o parničnom postupku).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Država skrbi o maloljetnoj djeci koja u razdoblju duljem od jednog mjeseca nisu primila naknadu za uzdržavanje od svojih roditelja ili punoljetnih bliskih srodnika koji su u mogućnosti da to dijete uzdržavaju (članak 3.204 Građanskog zakonika). Doplatake za uzdržavanje dodjeljuje i isplaćuje Odbor državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalne sigurnosti i rada. Pri podnošenju zahtjeva za doplatu za uzdržavanje podnositelj zahtjeva (roditelj kojem je sud dodijelio skrbništvo nad djetetom ili skrbnik) mora dostaviti sljedeću dokumentaciju: zahtjev za doplatu za uzdržavanje, sudsku odluku ili ugovor o uzdržavanju djeteta koji je ovjerio sud (ili njihove ovjerene preslike ili prijepise njihovih izvadaka u kojima se navodi utvrđeni iznos traženog uzdržavanja za dijete) te dokumentaciju u kojoj se navode sljedeći podaci: da je dijete litavski državljanin, osoba bez državljanstva ili državljanin treće zemlje s prebivalištem u Litvi; da djetetu uopće nije isplaćena naknada za uzdržavanje ili mu je u razdoblju duljem od jednog mjeseca isplaćen samo njezin dio; da je podnositelj zahtjeva litavski državljanin, osoba bez državljanstva ili državljanin treće zemlje s prebivalištem u Litvi (ako ustanova nije u mogućnosti pribaviti navedenu dokumentaciju ili podatke iz registara koje vode država ili ustanove ili iz državnih informacijskih sustava). Plaćanjem doplatka za uzdržavanje u skladu s propisanim postupkom odbor Državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalne sigurnosti i rada stječe pravo, od trenutka kada isplati doplatu za uzdržavanje, da obvezniku uzdržavanja naplati isplaćeni iznos uvećan za kamate na iznos duga za svaki dan kašnjenja. Odluka o naplati isplaćenog doplatka za uzdržavanje i/ili odluka o naplati kamata zajednički čine izvršnu ispravu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Vidjeti pitanje br. 12.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Služba za pravnu pomoć koju jamči država središnje je tijelo koje je ovlašteno za obavljanje funkcija utvrđenih u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (dalje u tekstu „Uredba o uzdržavanju“).

Kad je riječ o zahtjevima koji se odnose na obveze uzdržavanja osoba mlađih od 21 godine koje proizlaze iz odnosa između roditelja i djece, funkcije središnjeg tijela navedene u članku 51. Uredbe o uzdržavanju obavlja Odbor državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalne sigurnosti i rada.

U nastavku su podaci za kontakt Službe za pravnu pomoć koju jamči država:

Adresa: Odminių g. 3, 01122 Vilnius, telefon: +370 700 00 211, telefaks: +370 700 35 006, e-pošta: teisinepagalba@vgtp.lt

U nastavku su podaci za kontakt Odbora državnog fonda za socijalno osiguranje u okviru Ministarstva socijalnog osiguranja i rada:

Podružnica Odbora državnog fonda za socijalno osiguranje u gradu Mažeikiai, adresa: Vasario 16-osios g. 4, LT-89225 Mažeikiai, telefon: +370 (443) 26659, telefaks: +370 (443) 27341, e-pošta: mazeikiai@sodra.lt

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti pitanje br. 14.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

U Litvi se primjenjuje Haški protokol iz 2007.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Ako se primjenjuje Uredba o uzdržavanju, pravna se pomoć pruža u skladu s člancima od 44. do 47. Uredbe o uzdržavanju, člankom 31-5 Zakona o primjeni zakonodavstva Europske unije i međunarodnog zakonodavstva kojima se uređuju građanski postupci i Zakonom o pravnoj pomoći koju jamči država. Zahtjevi za pravnu pomoć koju jamči država izravno se proslijeđuju nadležnim tijelima odgovornima za pravnu pomoć koju jamči država (Službi za pravnu pomoć koju jamči država i njezinim lokalnim podružnicama).

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Kako bi se provele odredbe Uredbe o uzdržavanju, donesene su izmjene litavskog Zakona o primjeni zakonodavstva Europske unije i međunarodnog zakonodavstva kojima se uređuju građanski postupci. Njima se utvrđuju ustanove ovlaštene za obavljanje funkcija središnjeg tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju i postupak za pružanje pravne pomoći te se ustanove koje imaju ulogu središnjeg tijela ovlašćuju za besplatno pribavljanje podataka potrebnih za izvršavanje funkcija utvrđenih u Uredbi o uzdržavanju od državnih i općinskih ustanova, drugih tijela, banaka i drugih kreditnih i financijskih institucija te iz državnih registara i drugih informacijskih sustava.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska

komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjev za uzdržavanje - Luksemburg

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Obveze uzdržavanja zakonski su propisane za osobe koje imaju sredstva za uzdržavanje osobe s kojom su u rodbinskom ili bračnom odnosu. U skladu s tim uzdržavanje mogu zatražiti sljedeće osobe:

bračni drug od drugog bračnog druga ili bivšeg bračnog druga (članci 212., 214. i 246. Građanskog zakonika (*Code civil*)) ili partner od drugog partnera s kojim je sklopio partnerstvo obuhvaćeno izmijenjenim Zakonom od 9. srpnja 2004. o pravnim učincima određenih partnerstava (*loi modifiée du 9 juillet 2004 relative aux effets légaux de certains partenariats*) ili, pod određenim uvjetima, od bivšeg partnera;

djeca od roditelja (članci 203., 372.2., 376.2., 376.3. i 376.4. Građanskog zakonika);

očevi, majke i drugi preci od djece (članak 205. Građanskog zakonika);

svekrivi i svekrve od zetova i snaha (članak 206. Građanskog zakonika).

Pravilo da se „uzdržavanje ne može naknadno potraživati“ znači da je uzdržavanje namijenjeno namirivanju trenutačnih i budućih potreba, a ne povratu ranije nastalih troškova. To pravilo ima pravnu snagu oborive pretpostavke, odnosno ne primjenjuje se ako uzdržavana osoba iznese dokaz da se morala zadužiti kako bi preživjela, da nije ostala poslovno neaktivna ili da je nesposobna za rad.

Zahjev za uzdržavanje ne može se prebijati, osim ako je i potraživanje kojim se treba izvršiti prijebom zahtjev za uzdržavanje.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Kada je riječ o zajedničkoj roditeljskoj odgovornosti, svaki je roditelj, bez obzira na to je li u braku, rastavljen ili razveden, obavezan doprinosti uzdržavanju i obrazovanju djeteta razmjerno svojim sredstvima za život i sredstvima drugog roditelja te u skladu s potrebama djeteta. U slučaju razvoda ili rastave roditelji, neovisno o tome imaju li zajedničku odgovornost, moraju nastaviti zajednički doprinosti pokrivanju troškova uzdržavanja i obrazovanja djeteta, ako sud ne odluči drugačije. Taj je doprinos u obliku uzdržavanja koje se ne prestaje automatski isplaćivati nakon što dijete postane punoljetno. Može se izravno isplaćivati punoljetnom djetetu te se njegov iznos može mijenjati u odnosu na potrebe djeteta i promjene u sredstvima za život i troškovima svakog roditelja.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sudac za obiteljske predmete pri okružnom sudu (*tribunaux d'arrondissement*) odlučuje o zahtjevima za uzdržavanje, izvršavanju roditeljske odgovornosti te razvodu i zakonskoj rastavi.

Zahjev za uzdržavanje podnosi se sucu za obiteljske predmete. Ako je zahtjev za uzdržavanje podnesen u okviru brakorazvodne parnice ili postupka za rastavu braka, sudac za obiteljske predmete u okviru odluke o zahtjevu za razvod ili zakonsku rastavu donosi i odluku o zahtjevu za uzdržavanje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

U slučaju skrbništva (*tutelle*) ili odgajateljstva (*curatelle*), skrbnik (*tuteur*) ili odgajatelj (*curateur*) može podnijeti zahtjev u ime roditelja ili maloljetnog djeteta.

Roditelj ili roditelji s roditeljskom odgovornošću za maloljetno dijete mogu podnijeti zahtjev u njegovo ime.

Maloljetno dijete nema pravnu osobnost i ne može samostalno podnijeti zahtjev, osim ako je u skladu s člankom 1007.50. novog Zakona o parničnom postupku (*Nouveau Code de procédure civile*) sposoban za rasuđivanje. U tom kontekstu maloljetnik sposoban za rasuđivanje može u zahtjevu koji podnosi okružnom sudu od suca za obiteljske predmete zatražiti izmjene u pogledu izvršavanja roditeljske odgovornosti, izvršavanja prava na kontakt ili mjesta stanovanja. U tom slučaju sud nalaže da se u roku od 15 dana imenuje odvjetnik koji će zastupati maloljetnika.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Okružni sud s mjesnom nadležnošću je:

sud u mjestu u kojem se nalazi obiteljski dom;

ako roditelji žive odvojeno, sud u mjestu prebivališta roditelja s kojim maloljetna djeca žive u slučaju zajedničke roditeljske skrbi ili sud u mjestu prebivališta roditelja koji sam izvršava roditeljsku odgovornost;

u drugim slučajevima sud u mjestu prebivališta osobe koja nije pokrenula postupak.

U slučaju zajedničkog zahtjeva, stranke odabiru sud u mjestu prebivališta jedne od stranaka.

Međutim, ako su predmet spora uzdržavanje bračnog druga, doprinos za troškove uzdržavanja i obrazovanja djece, doprinos za troškove braka ili hitne i privremene mjere za okončanje registriranog partnerstva, nadležan može biti sud u mjestu prebivališta bračnog druga ili bivšeg partnera koji prima uzdržavanje ili roditelja koji ima primarnu odgovornost za djecu, čak i ako su punoljetna.

Mjesna nadležnost određuje se na temelju mjesta prebivališta na datum podnošenja zahtjeva ili, u slučaju razvoda, na datum podnošenja prvog zahtjeva.

Ako se uzdržavanje zatraži tijekom brakorazvodnog postupka, nadležan je sud pred kojim se vodi postupak.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Postupak pred sucem za obiteljske predmete pokreće se podnošenjem zahtjeva okružnom sudu. Zahtjev se podnosi tajništvu okružnog suda koje o tome obavješćuje suprotstavljenu stranku. Stranke u postupku ne treba zastupati odvjetnik, osim ako se uzdržavanje zatraži tijekom brakorazvodnog postupka zbog trajno poremećenih bračnih odnosa ili tijekom postupka zakonske rastave. U tom je slučaju obvezno zastupanje odvjetnika.

U svakom slučaju, podnositelj zahtjeva sucu mora dostaviti dokumente kojima dokazuje svoje potrebe, npr. obračune plaća, potvrde o neopozivanju, potvrde o nezaposlenosti ili dugotrajnom bolovanju te dokaze o najamnini, zajmu, skrbništvu nad djecom i troškovima njihova uzdržavanja i obrazovanja itd.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Mogući troškovi sudskog postupka obuhvaćaju sudske troškove i troškove postupka koje može djelomično ili u potpunosti snositi stranka koja izgubi u postupku. Mogu obuhvaćati i nagradu za odvjetnika.

Osobe čiji se prihodi prema luksemburškom pravu smatraju nedostatnima mogu dobiti besplatnu pravnu pomoć. Kako bi ostvarile pravo na tu potporu, moraju ispuniti obrazac koji je dostupan u središnjoj službi za socijalnu skrb (*service central d'assistance sociale*) i dostaviti ga mjesno nadležnom predsjedniku odvjetničke komore (*Bâtonnier de l'Ordre des avocats*).

Pravna pomoć, koju odobrava predsjednik odvjetničke komore, pokriva sve troškove sudskih postupaka, procedura ili radnji za koje je dodijeljena. Primjerice, pokriva troškove biljega i naknada za upis, troškove pisarnice, odvjetničke honorare, troškove naknada koje se plaćaju sudskim izvršiteljima, javnobilježničke troškove i nagrade, troškove i honorare tehničara, troškove svjedoka, honorare prevoditelja i sudskih tumača, troškove potvrda o sadržaju propisa dotične države (*certificats de coutume*), putne troškove, troškove pristojbe povezane s formalnostima upisa, hipoteke i založnog prava te, ako je potrebno, troškove objave u novinama.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Vrsta uzdržavanja

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili zakonskoj rastavi, uzdržavanje se najčešće dodjeljuje u obliku plaćanja mjesečnog iznosa.

Međutim, ono može biti u obliku kapitala koji uključuje novčani iznos ili odricanje od dobara u naravi.

Kada je riječ o doprinosu za uzdržavanje i obrazovanje djeteta, uzdržavanje može biti u obliku plaćanja mjesečnih iznosa ili djelomičnog ili potpunog plaćanja nastalih troškova za dijete. Naposljetku, uzdržavanje se može dodijeliti i u obliku prava na korištenje ili stanovanje.

Ako osoba koja mora plaćati uzdržavanje dokaže da to nije u mogućnosti, sud joj može naložiti da osobu kojoj duguje uzdržavanje primi u svoj stambeni prostor te da je hrani i uzdržava.

Izračun uzdržavanja

Ne postoji referentna ljestvica. Iznos uzdržavanja procjenjuje se ovisno o sredstvima obveznika uzdržavanja i potrebama uzdržavane osobe.

Indeksacija

Kako bi uzdržavanje prilagodio promjenama životnih troškova, sudac može, čak i po službenoj dužnosti, odlučiti da će se uzdržavanje indeksirati na temelju zakonom predviđene klauzule o prilagodbi.

Revizija

Ako se pojavi novi element, iznos uzdržavanja može se revidirati, tj. smanjiti ili povećati, pa čak i ukinuti. To se ne primjenjuje na slučajeve kada je uzdržavanje dato u obliku kapitala. Ako stranke nisu suglasne, sud odlučuje o oslobođenju od davanja uzdržavanja ili o njegovu smanjenju.

Sud može i izmijeniti iznos uzdržavanja o kojem su stranke postigle dogovor. Takve ovlasti može primijeniti ako se promijeni situacija uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja te ako sudac primijeti da je iznos nedovoljan ili prekomjeran.

Osim u iznimnim slučajevima, trajanje uzdržavanja dodijeljenog bračnom drugu u okviru brakorazvodnog postupka zbog trajno poremećenih bračnih odnosa ne može biti dulje od trajanja braka.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili zakonskoj rastavi uzdržavanje se isplaćuje bračnom drugu korisniku.

Doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta jedan roditelj plaća drugome ili osobi kojoj je dijete povjereno. Nakon što dijete postane punoljetno, sudac može odlučiti ili se roditelji mogu dogovoriti da će se taj doprinos djelomično ili u potpunosti plaćati izravno djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja izbjegava plaćanje uzdržavanja, uzdržavana osoba raspolaže više načina na koje ga može na to prisiliti.

U pamičnom postupku:

uzdržavana osoba ima nekoliko mogućnosti:

U slučaju razvoda može podnijeti zahtjev okružnom sudu u kojem od suca za obiteljske predmete traži da mu, na račun bivšeg bračnog druga i ne dovodeći u pitanje prava trećih osoba, odobri primanje njegova dohotka, prihode od njegova rada, mirovine i rente te sve druge iznose koje mu duguju treće osobe u omjerima i uvjetima koje utvrdi sudac. Tu je odluku potrebno revidirati ako se okolnosti promijene.

Može pokrenuti ovršne postupke, odnosno zapljene (na primjer na bankovnom računu), zapljene pokretne (automobil, nakit itd.) te zapljene nekretnine (kuća, zemljište itd.) na temelju sudske odluke ili ovršne isprave.

U kaznenom postupku:

uzdržavana osoba može podnijeti kaznenu prijavu za:

Kazneno djelo napuštanja obitelji koje je kažnjivo kaznom zatvora od mjesec dana do godinu dana i novčanom kaznom od 251 do 2 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.a Kaznenog zakonika, *Code pénal*). Ono podrazumijeva da obveznik uzdržavanja ne ispunjava svoje zakonom propisane obveze prema uzdržavanoj osobi, bilo da je odbio ispuniti te obveze, a mogao ih je ispuniti, bilo da ih svojom krivicom ne može ispuniti.

Utvrđena je obveza uzdržavanja koju roditelji imaju prema svojem djetetu, obveza koju bračni drugovi imaju jedan prema drugom te obveza koju posvojitelj ima prema posvojeniku.

Prije započinjanja kaznenog progona luksemburški policijski službenik ispituje obveznika uzdržavanja, o čemu se sastavlja zapisnik. Ispitivanje nije potrebno ako prebivalište obveznika uzdržavanja nije poznato.

Kazneno djelo prijevarne nesolventnosti kažnjivo je kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine i novčanom kaznom od 500 do 12 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.b Kaznenog zakonika). Ono podrazumijeva da je obveznik uzdržavanja čak i prije sudske odluke prouzročio svoju nesolventnost ili joj je dodatno pridonio povećanjem pasive ili smanjenjem aktive svoje imovine ili skrivanjem dijela svoje imovine, kako bi izbjegao izvršenje presude građanskog suda u predmetu uzdržavanja.

U svrhu primjene članka 391.b Kaznenog zakonika, s takvom su presudom izjednačene sudske odluke i sudski ovjereni ugovori o obvezi plaćanja naknada, potpora ili doprinosa za troškove bračnog života te odredbe o uzdržavanju iz sporazuma koji prethode sporazumno razvodu braka.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U roku od pet godina zastarijevaju tužbe za isplatu neplaćenih iznosa stalnih i doživotnih renti te uzdržavanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Državni fond solidarnosti (*Fonds national de solidarité*) može na zahtjev uzdržavane osobe osigurati svako uzdržavanje koje se duguje bračnom drugu, pretku ili potomku. Za iznose koje treba osigurati na Državni fond solidarnosti prenose se udjeli i jamstva kojima uzdržavana osoba raspolaže za osiguranje uzdržavanja. Nakon što primi obavijest o osiguranim iznosima, uzdržavana osoba te iznose treba isplatiti predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Državni fond solidarnosti može pod određenim uvjetima plaćati uzdržavanje umjesto obveznika uzdržavanja. Uzdržavana osoba ili njezin pravni zastupnik upućuje zahtjev za plaćanje predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

Taj zahtjev odobrava predsjednik ili njegov zamjenik ako uzdržavana osoba dokaže:

da ima zakonito prebivalište u Luksemburgu i da on ili njegov zakonski zastupnik ondje borave pet godina;

da je njegovo uzdržavanje utvrđeno sudskom odlukom izvršivom u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu;

da se provedenim ovršnim postupkom nije mogla ostvariti potpuna ili djelomična naplata uzdržavanja;

da se nalazi u teškoj financijskoj situaciji.

Čak i ako uvjet iz točke (c) nije ispunjen, zahtjev se odobrava ako se čini da ovršni postupak neće biti uspješan ili ako obveznik uzdržavanja boravi u inozemstvu.

Za moguće prigovore nadležan je mirovni sudac u mjestu prebivališta uzdržavane osobe pred kojim je potrebno pokrenuti postupak u roku od 40 dana od obavijesti o odluci predsjednika.

Uzdržavane osobe imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć. U razdoblju od prihvaćanja zahtjeva do kraja isplata Fonda uzdržavana osoba ne može podnijeti tužbu protiv obveznika uzdržavanja za naplatu uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s Njujorškom konvencijom od 20. lipnja 1956. i Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, u slučaju da obveznik uzdržavanja živi u inozemstvu podnositelj zahtjeva s prebivalištem u Luksemburgu može svoj zahtjev za dobivanje uzdržavanja podnijeti glavnom državnom tužitelju (*Procureur Général d'Etat*).

Glavni državni tužitelj, u svojstvu središnjeg tijela, prosljedit će zahtjev i priložene dokumente središnjem tijelu zemlje u kojoj obveznik uzdržavanja živi kako bi to središnje tijelo pomoglo podnositelju zahtjeva da dobije dugovano uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Vjerovnik uzdržavanja podnosi zahtjev nadležnom pošiljatelju, odnosno glavnom državnom tužitelju koristeći se za to predviđenim obrascima iz Uredbe (EZ) br. 4/2009.

Procureur Général d'Etat (Glavni državni tužitelj)

Cité Judiciaire

Bâtiment CR

L-2080 Luxembourg

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji nema prebivalište u Luksemburgu podnosi zahtjev središnjem tijelu zemlje u kojoj živi. Ne može izravno uputiti zahtjev luksemburškoj organizaciji ili tijelu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Nije primjenjivo.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Neovisno o odredbama nacionalnog prava, vjerovnici uzdržavanja mlađi od 21 godine imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u slučaju zahtjeva na temelju Uredbe.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Kako bi središnje tijelo moglo pružiti pomoć iz članka 51. Uredbe o obvezi uzdržavanja, Luksemburg je 3. kolovoza 2011. donio zakon o provedbi te Uredbe i Uredbu Velikog Vojvodstva o izvršenju članaka 2. i 3. zakona od 3. kolovoza 2011. (Službeni list (*Mémorial*) A br. 175 od 12. kolovoza 2011.).

Tim je zakonskim odredbama glavni državni tužitelj dobio izravan pristup određenim bazama podataka.

Druge poveznice

 [Legilux](#)

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Mađarska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Obveza uzdržavanja u načelu podrazumijeva odgovornost izravnih srodnika jednih prema drugima:

- roditelj ima obvezu uzdržavanja djeteta, a dijete ima obvezu uzdržavanja roditelja,
- ako dijete koje ima pravo na uzdržavanje nema roditelja koji je obavezan plaćati uzdržavanje, obveza uzdržavanja tog djeteta prelazi na dalje srodnike,
- ako osoba koja ima pravo na uzdržavanje nema djece, za njezino su uzdržavanje odgovorni dalji potomci (odjeljak 4:196, stavci 1. do 4. Građanskog zakona).

Maloljetnike koji nemaju izravnog srodnika koji bi mogao imati obvezu plaćanja uzdržavanja moraju uzdržavati stariji brat ili sestra pod uvjetom da stariji brat ili sestra mogu ispuniti obvezu uzdržavanja, a da time ne ugroze svoje uzdržavanje, uzdržavanje svojeg bračnog druga ili životnog partnera ili svoje ovisne izravne srodnike (odjeljak 4:197 Građanskog zakona).

Bračni drugovi koji zajedno žive moraju uzdržavati u svojem kućanstvu ovisne maloljetnike drugog bračnog druga (pokćerku ili posinka) koje je u zajedničko kućanstvo doveo drugi bračni drug uz suglasnost bračnog druga kojih ih uzdržava (odjeljak 4:198 stavak 1. Građanskog zakona).

Pokćerke i posinci imaju obvezu uzdržavanja svojeg poočima ili pomajke koji ovisе o uzdržavanju ako su ih poočim ili pomajka uzdržavali dulje vremensko razdoblje (odjeljak 4:199 stavak 1. Građanskog zakona).

Djeca koja su bila u udomiteljskoj obitelji imaju obvezu uzdržavanja osobe koja je za njih skrbila u svojem kućanstvu dulje vremensko razdoblje i nije tražila financijsku naknadu i koja nije njihov biološki roditelj, posvojitelj ili poočim ili pomajka (odjeljak 4:199 stavak 2. Građanskog zakona).

Uzdržavanje može tražiti jedan bračni drug od drugoga u slučaju zakonske rastave, ili od bivšeg bračnog druga u slučaju razvoda, ako bračni drug ne može sam sebe uzdržavati, ali ne svojom krivnjom (odjeljak 4:29 stavak 1. Građanskog zakona).

U slučaju zakonske rastave, bivši partner koji se ne može uzdržavati, ali ne svojom krivnjom, može tražiti uzdržavanje od svojeg bivšeg partnera, pod uvjetom da je veza trajala najmanje godinu dana i završila rođenjem djeteta (odjeljak 4:86 stavak 1. Građanskog zakona).

Postoje dvije vrste „uzdržavanja“: u naravi ili u gotovini (uzdržavanje).

U slučaju maloljetnika „obveza uzdržavanja“ znači da roditelj djeteta ima pravo i obvezu skrbiti za svoje dijete u obitelji, odgajati dijete i osigurati uvjete potrebne za djetetov fizički, kognitivni, emocionalni i moralni razvoj – posebno za smještaj, hranu i odjeću – te za djetetov pristup obrazovanju i zdravstvenoj skrbi.

Roditelj koji skrbi za dijete i živi u istom kućanstvu kao i dijete zadovoljava djetetove potrebe u naravi, a roditelji koji živi odvojeno (ili u istom kućanstvu, ali ne pridonosi uzdržavanju djeteta) skrbi o djetetu uglavnom plaćanjem uzdržavanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Svi maloljetnici (osobe mlađe od 18 godina) imaju pravo na uzdržavanje pod pretpostavkom potrebe utvrđene zakonom. Djeca mlađa od 20 godina također imaju pravo na uzdržavanje, pod uvjetom da pohađaju srednje obrazovanje.

Djeca radne dobi (18 godina ili više) koja se dalje školuju imaju pravo na uzdržavanje bez obzira na pretpostavku potrebe ako im je uzdržavanje potrebno kako bi mogla nastaviti studij u razumnom roku. Dijete mora bez odlaganja obavijestiti roditelja o svojoj namjeri nastavka studija (odjeljak 4:220 stavak 1. Građanskog zakona).

Studij uključuje tečaj ili osposobljavanje koji su potrebni za stjecanje kvalifikacija za pripremu za određeno zanimanje te dodiplomski ili magistarski studij u okviru višeg obrazovanja ili višeg strukovnog obrazovanja koji se redovito pohađa.

U iznimnim opravdanim okolnostima, roditelji mogu imati obvezu osigurati uzdržavanje djeteta starijeg od 25 godina (odjeljak 4:220 stavak 5. Građanskog zakona).

Međutim, roditelji nemaju obvezu uzdržavanja odraslog djeteta koje pohađa studij ako se smatra da dijete ne zaslužuje uzdržavanje, ako vlastitom krivnjom ne ispunjuje svoje obrazovne i ispitne obveze ili ako bi se pružanjem uzdržavanja ugrozila mogućnost roditelja da uzdržava sam sebe ili maloljetno dijete. Za odraslo dijete također se smatra da ne zaslužuje uzdržavanje ako, bez opravdanog razloga, ne održava odnose s roditeljem koji ga je obavezan uzdržavati (odjeljak 4:220 stavci 3. i 4. Građanskog zakona).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Iznos i oblik uzdržavanja uređeni su sporazumom između osobe koja ima pravo na uzdržavanje i osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje (u slučaju uzdržavanja djeteta, to je roditelj). U slučaju da nema sporazuma, osoba koja ima pravo na uzdržavanje može tražiti od suda donošenje odluke o uzdržavanju. Ako roditelji nisu postigli sporazum, o naknadi za uzdržavanje djeteta odlučuje sud.

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može podnijeti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo. Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja.

Roditelji ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može tražiti plaćanje uzdržavanja unaprijed od tijela nadležnog za skrbništvo ako se uzdržavanje ne može naplatiti najmanje prethodnih šest mjeseci.

U zahtjevu mora biti navedeno da nema osnove za odbijanje plaćanja predujma te moraju biti navedeni razlozi i činjenice kojima se opravdava zahtjev.

Zahtjevu se moraju priložiti sljedeći dokumenti: odgovarajuće potvrde o plaći; pravomoćna sudska odluka kojom se utvrđuje uzdržavanje djeteta ili dokument kojim se dokazuje opis djeteta u redovno srednje obrazovanje, ako je primjenjivo; izvješće koje nije starije od šest mjeseci o zapljeni imovine u kojem je navedena obustava ovršnog postupka ili dokument kojim se dokazuje da je pokrenut postupak za naplatu neplaćenog iznosa uzdržavanja.

Nadležno tijelo za skrbništvo mora provjeriti da se uzdržavanje privremeno, odnosno najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, nije moglo naplatiti. Plaćanje predujma uzdržavanja može se odobriti ako je osoba koja ima pravo na uzdržavanje tražila izvršenje obveze uzdržavanja utvrđene u sudskoj odluci, a ovrha na plaći, drugom redovnom prihodu ili drugoj imovini obveznika uzdržavanja nije bila uspješna ili je obustavljena ili ako djelomični plaćeni iznos ili naplaćeni iznos ne premašuju 50 % iznosa uzdržavanja koji je utvrdio sud.

U slučaju potrebe, tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od suda ili ovršitelja informacije o ishodu ovršnog postupka koji je pokrenuo podnositelj zahtjeva.

Ako je to potrebno u svrhe pojašnjenja činjenica, tijelo nadležno za skrbništvo tražit će pojedinosti o ovrši od poslodavca.

U obavijesti o pokretanju postupka tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od obveznika uzdržavanja da odmah plati uzdržavanje i da o tome dostavi izjavu.

Nadležno tijelo za skrbništvo obavijestit će o svojoj odluci poslodavca obveznika uzdržavanja, ovršni sud, neovisnog sudskog ovršitelja, ured državnog odvjetnika koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja, javnog bilježnika koji je nadležan u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja te porezno tijelo i ured lokalne uprave u Budimpešti ili okrugu koji osigurava predujam naknade uzdržavanja.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Da, roditelj ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može tražiti plaćanje predujma uzdržavanja od tijela nadležnog za skrbništvo.

Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja.

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može pokrenuti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s općim pravilima o nadležnosti, nadležan je sud u mjestu boravišta tuženika (obveznika uzdržavanja).

Ako nema boravište u Mađarskoj, nadležnost ovisi o mjestu boravišta tuženika. Ako mjesto boravišta tuženika nije poznato ili se nalazi u inozemstvu, nadležnost se određuje prema njegovu posljednjem mjestu prebivališta u Mađarskoj. Ako prebivalište nije moguće utvrditi ili tuženik nije imao prebivalište, nadležnost se utvrđuje na temelju prebivališta tužitelja ili, na temelju njegova ili njezina mjesta boravišta.

Ako mjesto rada i prebivalište tuženika nisu u istom mjestu, sud, na temelju zahtjeva tuženika podnesenog najkasnije na prvoj raspravi u predmetu, upućuje predmet nadležnom sudu u mjestu rada tuženika u cilju održavanja rasprave i donošenja presude (članak 29. Zakona o parničnom postupku).

Sudski postupak za utvrđivanje obveze uzdržavanja može se pokrenuti i pred nadležnim sudom u mjestu prebivališta tužitelja (članak 34. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Popis nadležnih sudova dostupan je [ovdje](#).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelj zahtjeva ne mora pokretati postupak putem posrednika. Podnositelj zahtjeva može zahtjev podnijeti izravno sudu (nema obvezu uzeti zastupnika) (vidi pitanja 3., 4. i 5.).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Bez obzira na svoje prihode i financijsku situaciju, stranke – osim ako su oslobođene plaćanja materijalnih troškova postupka u skladu sa zakonom, izravno ili opće primjenjivim aktom Europske unije ili međunarodnim ugovorom – imaju pravo na odgodu plaćanja troškova postupka pokrenutog radi zakonskog uzdržavanja, uključujući troškova naplate uzdržavanja od tijela koje plaća naknadu obveznika uzdržavanja ili od druge osobe, ukinuti ili izmijeniti iznos uzdržavanja, prekinuti ili ograničiti ovrhu uzdržavanja i, u slučaju prekograničnog uzdržavanja, prikupiti osobne podatke o obvezniku uzdržavanja.

U slučaju odgode plaćanja materijalnih troškova:

(a) država plaća troškove nastale u postupku (troškove svjedoka ili vještaka, tumača, administratora i odvjetnika, troškove održavanja rasprave i istrage provedene na licu mjesta itd.) osim troškova koji nisu obuhvaćeni odgodom te ih stoga stranka mora platiti unaprijed;

(b) stranci je odobrena odgoda plaćanja sudskih pristojbi.

Čak i ako nema međunarodnog ugovora ili uzajamnosti, i stranci imaju pravo na odgodu plaćanja materijalnih troškova.

Ako, u slučaju odgode plaćanja materijalnih troškova, sud naloži stranci da snosi troškove postupka, stranka mora snositi sve troškove koje je država platila unaprijed i troškove svih državnih pristojbi.

Pristojba za pokretanje postupka iznosi 6 % odnosno najmanje 15 000 HUF i najviše 1 500 000 HUF. U slučaju postupka povodom zahtjeva za uzdržavanje, osnovica za izračun pristojbe jednaka je neplaćenom iznosu uzdržavanja, ali nije više od jedne godine uzdržavanja.

Ako nema dovoljno financijskih sredstava za plaćanje troškova postupka, stranka može sudu podnijeti zahtjev za oslobođenje od plaćanja.

Kako bi se olakšalo ostvarivanje njihovih prava, fizičke osobe (uključujući posrednike) koje nisu u mogućnosti snositi troškove postupka zbog svojih prihoda i financijske situacije bit će, na zahtjev, u potpunosti ili djelomično oslobođene plaćanja tih troškova.

Ako prihod stranke (plaća, mirovina ili ostali redovni financijski prihodi) ne premašuje trenutni najmanji iznos mirovine utvrđen na temelju broja godina aktivne zaposlenosti i stranka nema imovine – osim uobičajenih predmeta u kućanstvu, uređaja i namještaja – mora biti oslobođena plaćanja troškova.

Oslobođenje od plaćanja troškova mora se odobriti – bez ispitivanja njihovih prihoda i financijske situacije – strankama koje imaju pravo na davanja koja se dodjeljuju osobama radne dobi ili osobama koje žive u istom kućanstvu sa bliskim srodnikom koji ima pravo na davanja koja se dodjeljuju osobama radne dobi.

Oslobođenje od plaćanja troškova uključuje sljedeće koristi:

(a) oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi;

(b) oslobođenje od plaćanja troškova nastalih u postupku (naknade za svjedoke i vještake, tumače, administratora i odvjetnika, troškovi rasprave i istrage koja se provodi na licu mjesta) unaprijed i – ako nije drukčije predviđeno u primjenjivom pravu – općenito;

(c) oslobođenje od obveze plaćanja pologa za trošak postupka;

(d) zahtjev za odobrenje zastupanja po odvjetniku, ako je dopušteno zakonom.

Oslobođenje od plaćanja troškova odobrava sud, na zahtjev, i odlučuje i o povlačenju tog oslobođenja.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Ako roditelji nisu postigli dogovor, o uzdržavanju odlučuje sud.

Kod utvrđivanja iznosa uzdržavanja u obzir se mora uzeti sljedeće:

(a) opravdane potrebe djeteta (redovni troškovi potrebni za pokrivanje troškova uzdržavanja djeteta, liječničke skrbi, odgoja i obrazovanja);

(b) prihodi i financijska situacija obaju roditelja;

(c) ostala djeca koja žive u istom kućanstvu kao i roditelji (bez obzira jesu li to njihova vlastita djeca, posinak ili pokćerka ili pastorci) i djeca prema kojima roditelji imaju obvezu uzdržavanja;

(d) vlastiti prihod djeteta i

(e) davanja za zaštitu djeteta, obiteljska davanja, davanja za socijalno osiguranje koji se isplaćuju djetetu i roditelju za odgoj djeteta (odjeljak 4:218. stavak 2. Građanskog zakona).

Uzdržavanje se mora plaćati kao fiksni iznos. Sud može odlučiti da se iznos uzdržavanja mora automatski prilagođavati svake godine u skladu s rastom indeksa potrošačkih cijena koji svake godine objavljuje mađarski Državni ured za statistiku od 1. siječnja sljedeće godine (odjeljak 4:207 Građanskog zakona). Iznos uzdržavanja koje se plaća po djetetu određuje se u načelu kao 15 – 25 % prosječnog prihoda osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje. U načelu, kod utvrđivanja prosječnog prihoda osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje uzima se u obzir ukupni godišnji dohodak osobe tijekom godine koja prethodi pokretanju postupka za uzdržavanje (odjeljak 4:218 stavak 4. Građanskog zakona).

Ako bi se izmjenom sporazuma između stranaka ili okolnosti na kojima se temeljila sudska odluka o iznosu uzdržavanja ugrozio važan pravni interes neke od stranaka ako bi ta stranka nastavila plaćati uzdržavanje pod istim uvjetima, ta stranka može zatražiti promjenu iznosa uzdržavanja ili uvjeta plaćanja. Izmjenu dogovorenog uzdržavanja ne može tražiti stranka koja je u trenutku sklapanja sporazuma o uzdržavanju trebala predvidjeti promjenu svojih okolnosti ili stranka koja je osobno odgovorna za takvu promjenu.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osoba koja ima obvezu plaćanja uzdržavanja mora unaprijed plaćati uzdržavanje osobi koja ima pravo na uzdržavanje u odgovarajućim vremenskim razmacima (npr. mjesečno).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje dobrovoljno, uzdržavana osoba može pokrenuti sudski postupak i sud može naložiti ovrhu iznosa uzdržavanja. Zahtjev za uzdržavanje stariji više od šest mjeseci može se izvršiti retroaktivno ako je uzdržavana osoba imala valjani razlog zašto je kasnila sa svojim zahtjevom za ovrhu. Zahtjevi za uzdržavanje koji su stariji više od tri godine ne mogu se sudski izvršiti (odjeljak 4:208 stavak 3. Građanskog zakona).

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može podnijeti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo (odjeljak 4:208 stavak 1. Građanskog zakona).

Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja (odjeljak 4:208 stavak 2. Građanskog zakona).

U svojoj odluci kojom obvezuje osobu koja prima plaću da plati naknadu za uzdržavanje sud, na zahtjev uzdržavane osobe, traži izravno od poslodavca da izvrši iznos naveden u odluci i plati ga uzdržavanoj osobi.

Ako sud nije izdao izravni poziv već je stranka kasnije podnijela zahtjev za ovrhu na temelju sudske odluke ili sporazuma između stranaka koji je odobren sudskom odlukom, sud nalaže ovrhu uzdržavanja izdavanjem ovršnog naloga, ako se ovršenom plaćom može pokriti predmetni iznos.

Oduzeti iznos ne smije premašiti 50 % plaće zaposlenika. S davanja za nezaposlenost (davanje za nezaposlenost, davanje za nezaposlenost prije odlaska u mirovinu, doplatak na plaću ili naknada za tražitelja posla) za uzdržavanje se može oduzeti najviše 33 %.

Ako obveznik uzdržavanja nema redovne prihode ili se iznosom koji će se oduzeti od njegova dohotka ne pokriva iznos dugovanja, sud nalaže ovrhu izdavanjem dokumenta o ovrsi. U tom slučaju, ovrha se vrši ne samo na plaći već i na drugoj imovini koja je propisana u Ovršnom zakonu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Posjetite [web-mjesto](#) s informacijama o [Postupcima za izvršenje presuda](#).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Vidi odgovor na pitanje 10.

Roditelj ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može od tijela nadležnog za skrbništvo tražiti plaćanje uzdržavanja unaprijed, ako se uzdržavanje ne može naplatiti najmanje prethodnih šest mjeseci.

U obavijesti o pokretanju postupka tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od obveznika uzdržavanja da odmah plati uzdržavanje i da dostavi izjavu o tome. Nadležno tijelo za skrbništvo obavijestit će o svojoj odluci poslodavca obveznika uzdržavanja, ovršni sud, neovisnog sudskog ovršitelja, ured državnog odvjetnika koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja, javnog bilježnika koji je nadležan u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja te porezno tijelo i ured lokalne uprave u Budimpešti ili okrugu koji osigurava predujam uzdržavanja.

Neplaćanje uzdržavanja kazneno je djelo. Osoba koja vlastitom krivnjom ne izvrši svoju zakonsku obvezu uzdržavanja utvrđenu u izvršivoj odluci nadležnog tijela bit će osuđena na kaznu od dvije godine zatvora.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Da (vidi pitanje 3.).

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Mađarsko ministarstvo pravosuđa pruža pomoć na zahtjev podnositelja koji žive u Mađarskoj u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 i međunarodnim sporazumima i u stalnom je kontaktu sa središnjim tijelima odgovornima za pitanja uzdržavanja u drugim dotičnim državama članicama. Podnositelj može tražiti da se odluka o plaćanju uzdržavanja koju je donio mađarski sud izvrši u inozemstvu i – ako nema takve odluke – da se obveza plaćanja uzdržavanja utvrdi u inozemstvu, ili može tražiti povećanje iznosa uzdržavanja koji će se plaćati u inozemstvu. Formalni zahtjev ne podnosi se Ministarstvu pravosuđa, već nadležnom okružnom sudu prema mjestu prebivališta, mjestu boravišta ili mjestu rada podnositelja zahtjeva ili okružnom sudu koji je donio prvostupanjsku odluku čije se izvršenje traži. Nije potrebno imati odvjetnika za podnošenje zahtjeva ili pokretanje postupka u inozemstvu. Stranci koja nema pravnog zastupnika sud će pomoći da podnese zahtjev. Sud će zahtjev i potrebne podneske proslijediti Ministarstvu pravosuđa. Ministarstvo pravosuđa poslat će prevedeni zahtjev središnjem tijelu nadležnom za pitanja uzdržavanja u drugoj državi članici. Središnje tijelo poduzet će potrebne mjere za pokretanje postupka protiv obveznika uzdržavanja. Na temelju informacija koje dobije iz inozemstva, ministarstvo pravosuđa redovito obavješćuje podnositelja zahtjeva o napretku u postupku.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Ministarstvo pravosuđa, Odjel za međunarodno privatno pravo (*Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály*)

Adresa: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Poštanska adresa: 1357 Budapest, Pf.: 2.

Broj telefona: +36 1 795-5397, +36 1 795-3188

Broj faksa: +36 (1) 550-3946

E-pošta: nmfo@im.gov.hu

Web -mjesto: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekelviteli-es-tartasdiijal-kapcsolatos-ugyek>

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne, zahtjev se mora podnijeti središnjem tijelu odgovornom za pitanja uzdržavanja u državi članici boravišta podnositelja zahtjeva.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Središnja tijela država članica navedena su [ovdje](#).

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

-

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Ministarstvo pravosuđa će se, u vezi sa zaprimljenim zahtjevima, obratiti nadležnoj službi koja pruža pravnu pomoć kako bi ona dodijelila odvjetnika podnositelju zahtjeva koji živi u inozemstvu. U slučaju iz članka 46. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009, zajamčeno je potpuno oslobođenje od troškova, a troškove odvjetnika također plaća država. U slučajevima iz članka 47., stranke u skladu s mađarskim pravom imaju pravo na odgodu plaćanja materijalnih troškova. U skladu s tim pravom, država unaprijed plaća troškove nastale u postupku (npr. sudske pristojbe, troškove odvjetnika) bez obzira na financijsku situaciju dotične stranke, ali ako stranka ne bude uspješna u postupku, sud joj može naložiti vraćanje tih troškova. Ako podnositelj zahtjeva dokaže da zbog svoje financijske situacije ima pravo na potpuno oslobođenje od plaćanja troškova u skladu s mađarskim pravom, on neće morati platiti troškove čak ni ako izgubi spor.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Na provedbu Uredbe o uzdržavanju u Mađarskoj primjenjuje se [Zakon LXVII. iz 2011.](#)

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahitjevi za uzdržavanje - Malta

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

U Malti se pojam „uzdržavanje” odnosi na iznos koji obveznik uzdržavanja duguje uzdržavanoj osobi u skladu s obvezom uzdržavanja koja proizlazi iz obiteljskog odnosa. Kada odnos potvrdi vjenčanjem ili nevjenčanom zajednicom, svaka stranka u tom odnosu ima obvezu uzdržavati drugu stranku. Pojam „obveza uzdržavanja” odnosi se na obvezu plaćanja iznosa uzdržavanja koji je obveznik uzdržavanja dužan plaćati uzdržavanoj osobi u opisanim okolnostima. Obveza uzdržavanja postoji bez obzira na to je li utvrđen ukupan iznos uzdržavanja i ne ovisi o tome plaća li se uzdržavanje ili ne.

U članku 3.B Građanskog zakona propisano je da bračni drugovi i bivši bračni drugovi imaju obvezu uzdržavanja jedni prema drugima i da roditelji imaju obvezu uzdržavanja djece. U članku 4. Zakona o izvanbračnoj zajednici propisano je da stranke u izvanbračnoj zajednici imaju ista prava i obveze kao stranke u braku i stoga imaju obvezu jedna drugu uzdržavati i nakon prestanka njihova odnosa, osim ako postoji opravdani razlog za neplaćanje tog uzdržavanja. U iznimnim okolnostima, u skladu s člankom 8. Građanskog zakona djeca imaju obvezu uzdržavanja roditelja ili drugih predaka.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Dijete u načelu ima pravo na uzdržavanje do šesnaeste godine. Međutim, u članku 3.B stavku 2. Građanskog zakona propisano je da i roditelji imaju obvezu na primjeren način uzdržavati djecu ako se ona još školuju ili sudjeluju u redovnom programu obrazovanja, osposobljavanja ili učenja do dvadeset i treće godine. U istom je članku propisano da roditelji moraju uzdržavati djecu ako djeca imaju fizički ili psihički invaliditet, kako je propisano u Jednakim mogućnostima (osobe s invaliditetom).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Za donošenje odluke o iznosu uzdržavanja i učestalosti plaćanja uzdržavanja potrebno je podnijeti zahtjev Građanskom sudu (Obiteljski odjel).

U tom slučaju sud pokreće postupak imenovanjem posrednika koji će zatim pozvati stranke (ili njihove zastupnike) na sastanak na sudu. Za vrijeme tog sastanka posrednik će pomoći strankama da postignu sporazumni dogovor. Ako se stranke slože oko teksta sporazuma o uzdržavanju, posrednik šalje presliku nacrtu sporazuma predsjedavajućem sucu Obiteljskog suda. Sud preispituje sporazum i ako smatra da nije na štetu niti jedne od stranaka, uključujući uzdržavanu osobu, donosi odluku o nacrtu odluke i stranke mogu taj sporazum potpisati pred javnim bilježnikom.

Ako se stranke tijekom postupka posredovanja ne uspiju dogovoriti o nacrtu sporazuma o uzdržavanju, posrednik će o tome izvjestiti predsjedavajućeg suca Obiteljskog suda kako bi mogao započeti sudski postupak. U tom slučaju Obiteljski sud saslušat će izjave odvjetnika objiju stranaka i donijeti presudu o tom pitanju.

Postupci pred posrednikom besplatni su i stranke ne moraju imati odvjetnika. Međutim, uvijek je bolje zatražiti pravnu pomoć prije sklapanja takvih sporazuma. S druge strane, u sudskim postupcima sudjeluju odvjetnici i nastaju sudski troškovi, osim ako stranke zatraže i dobiju pravnu pomoć.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahitjeve može podnijeti uzdržavana osoba, njezin zastupnik ili djetetov skrbnik. Uzdržavanje djeteta može tražiti osoba koja ima skrbništvo nad djetetom.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Na temelju Pravne obavijesti 396 iz 2003. ([Provedbeni propis 12.19](#)) nadležni sud u obiteljskim stvarima jest Građanski sud (Obiteljski odjel). Stoga Građanski sud (Obiteljski odjel) odlučuje o iznosu uzdržavanja koji se mora plaćati (osim ako je postignut dogovor pred posrednikom).

Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje, uzdržavana osoba može podnijeti prijavu policiji koja može pokrenuti sudski postupak protiv obveznika uzdržavanja. Taj će se postupak pokrenuti pred Kaznenim sudom.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Osoba koja želi pokrenuti postupak za uzdržavanje iz inozemstva na temelju primjene Uredbe (EZ) br. 4/2009 mora se obratiti središnjem tijelu Malte koje će, ako to smatra nužnim, pokrenuti postupak pred posrednikom i pred Građanskim sudom (Obiteljski odjel).

Malteško središnje tijelo pomoći će uzdržavanoj osobi pri podnošenju odgovarajućih policijskih prijava kako bi se, u slučaju potrebe, mogao pokrenuti kazneni postupak.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U skladu s Uredbom (EZ) 4/2009 postupke koji se odnose na uzdržavanje djeteta besplatno pokreće središnje tijelo.

U slučaju uzdržavanja bračnog druga, središnje tijelo pomoći će bračnom drugu u postupcima koji su besplatni, kao što je posredovanje pred Obiteljskim sudom. U slučaju neuspješnog posredovanja, uzdržavana osoba mora tražiti pomoć privatnog odvjetnika koji će pomoći podnositelju zahtjeva pred malteškim sudovima. Sudske pristojbe i troškovi odvjetnika propisani su u Dodatku A [Zakona o organizaciji i pamičnom postupku](#) (poglavlje 12. Malteškog zakona). Ako podnositelj zahtjeva za uzdržavanje bračnog druga ispunjuje uvjete za pravnu pomoć propisane u malteškom pravu, središnje mu tijelo u tome pomaže.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Način izračuna iznosa uzdržavanja koje se može dodijeliti razlikuje se od suda do suda jer ovisi o nizu kriterija. Bez obzira na to što postoji formula za izračun uzdržavanja, Građanski sud (Obiteljski odjel) uzima u obzir sljedeće čimbenike:

- životni standard obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe i/ili djece;
- trebaju li djetetu dodatna sredstva zbog nedostatka ili potreba koje ima i
- održava li obveznik uzdržavanja kontakte s djetetom.

Moguće je preispitivanje sudske odluke, ali je odluku o uzdržavanju teško izmijeniti, posebno ako se okolnosti nisu promijenile. U slučaju promijenjenih okolnosti (npr. maloljetniku treba viši iznos uzdržavanja zbog dugotrajne bolesti ili je došlo do znatne promjene u iznosu plaće obveznika uzdržavanja), sudovi mogu izmijeniti uvjete uzdržavanja.

Obiteljski sud obično zahtijeva godišnje povećanje iznosa uzdržavanja ovisno o nacionalnoj stopi inflacije. Osim toga, odredba o povećanju uzdržavanja zbog stope inflacije obično se uključuje u sporazum o uzdržavanju sklopljen u postupku posredovanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Obveznik uzdržavanja može plaćati uzdržavanje izravno uzdržavanoj osobi u gotovini, čekom ili bankovnim prijenosom. Sud može odlučiti da će se iznos uzdržavanja odbiti od dohotka obveznika uzdržavanja i izravno poslati uzdržavanoj osobi. Potonja mogućnost događa se kada obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje redovito.

Ako je središnje tijelo u Malti dobilo upute da pokrene postupak u ime uzdržavane osobe, navedeno tijelo poduzet će korake da potakne obveznika uzdržavanja da novac izravno pošalje uzdržavanoj osobi. Ako obveznik uzdržavanja odbije platiti, pokreće se sudski postupak.

U tom slučaju malteško središnje tijelo tražit će od suda izdavanje nužne privremene mjere radi ovrhe na bankovnim računima obveznika uzdržavanja i slanja novca uzdržavanoj osobi.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Središnje tijelo iskoristit će sve pravne lijekove dostupne u skladu s malteškim pravom. Malteško središnje tijelo prvo će poslati dopis u kojem će navesti da će protiv te osobe biti pokrenut sudski postupak. Ako se ne postupi u skladu s tim dopisom, malteško središnje tijelo tražit će od uzdržavane osobe izjavu i predmet će se uputiti malteškoj policiji kako bi ona mogla postupati protiv obveznika uzdržavanja u skladu s odredbama Kaznenog zakona.

Ako je nužno, malteško središnje tijelo pomoći će podnositelju zahtjeva tako što će odvjetnici, iz odjela za pravnu pomoć ili iz središnjeg tijela, pokrenuti sudski postupak protiv obveznika uzdržavanja radi plaćanja zaostalih iznosa. Ako obveznik uzdržavanja ima redovite prihode, od Suda se može tražiti ovrha dijela prihoda i njihov izravan prijenos obvezniku uzdržavanja. Ako obveznik uzdržavanja ima vrijednu imovinu, ali nema prihoda, sud može prodati imovinu i uplatiti novac središnjem tijelu koje će ga poslati uzdržavanoj osobi.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Rok za pokretanje kaznenog postupka zbog neplaćanja uzdržavanja iznosi šest (6) mjeseci. Kazneni postupak ne može se pokrenuti ako obveznik uzdržavanja nije podnio policijsku prijavu u roku od 6 mjeseci od datuma dospijeca uzdržavanja.

U članku 2156. Građanskog zakona navedeno je da je rok zastare za postupke radi plaćanja uzdržavanja 5 godina.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Središnje tijelo u Malti pomoći će sljedećim osobama:

a. uzdržanim osobama koje žive u Malti i koje moraju tužiti obveznika uzdržavanja u Malti, tražeći obveznika uzdržavanja i olakšavanjem postupka protiv obveznika uzdržavanja (takvi se zahtjevi smatraju „dolaznim predmetima”);

b. uzdržanim osobama koje žive u Malti i koje moraju tužiti obveznika uzdržavanja koji živi izvan Malte slanjem zahtjeva drugom središnjem tijelu kako bi ono moglo tražiti obveznika uzdržavanja i tužiti ga.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne, to nije moguće.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako uzdržavana osoba ima boravište u Malti, a obveznik uzdržavanja u drugoj državi članici, taj obveznik uzdržavanja može tražiti od središnjeg tijela Malte da surađuje sa središnjim tijelom u toj drugoj državi članici kako bi pronašli obveznika uzdržavanja i obavijestili ga o obvezi plaćanja uzdržavanja.

Ako nije donesena odluka o iznosu uzdržavanja, središnje tijelo u Malti trebalo bi se povezati sa središnjim tijelom u toj drugoj državi članici i tražiti pomoć kako bi sudovi ili upravna tijela te države članice mogli donijeti odluku o iznosu uzdržavanja koji će plaćati obveznik uzdržavanja.

Nakon toga, središnje tijelo u Malti trebalo bi se povezati sa stranim središnjim tijelom kako bi dobilo informacije o najboljim mogućim načinima za osiguranje izvršenja te odluke o uzdržavanju, osim ako obveznik uzdržavanja dobrovoljno surađuje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt središnjeg tijela Malte objavljeni su na web-mjestu Pravosudnog atlasa EU-a.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

U prekograničnim slučajevima uzdržavanja, malteško središnje tijelo pomaže uzdržavanoj osobi iz inozemstva da osigura obvezu uzdržavanja. U tom slučaju malteško središnje tijelo zastupać će uzdržavanu osobu pred svim upravnim tijelima ili pred sudovima ovisno o okolnostima slučaja. Malteško središnje tijelo tražit će ispunjavanje nužnih obrazaca i može tražiti i odobrenje od uzdržavane osobe prije pokretanja sudskog postupka.

Ako uzdržavana osoba od obveznika uzdržavanja zahtijeva naplatu uzdržavanja za bivšeg bračnog druga, besplatna pravna pomoć pružit će se takvoj uzdržavanoj osobi samo ako ona ispunjuje iste kriterije za pravnu pomoć kao i osoba koja ima boravište u Malti.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Podaci za kontakt središnjeg tijela Malte nalaze se u Pravosudnom atlasu EU-a. Središnje tijelo izvršava zadaće koje su iscrpno opisane u odgovoru na pitanje 21., zadaće (i) do (j), odnosno pronalaženje obveznika uzdržavanja, osiguravanje da postoji izvršna odluka protiv obveznika uzdržavanja (a ako je nema, pomoći uzdržavanoj osobi da je ishod) i pomaganje obvezniku uzdržavanja pri izvršavanju takve odluke.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, za Maltu je obvezujuć Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo pruža besplatne smjernice osobama koje su mu se obratile u vezi s predmetima prekograničnog uzdržavanja. U slučaju zahtjeva osobe koja živi u inozemstvu, malteško središnje tijelo osigurat će toj osobi potrebnu pomoć u skladu s prirodom podnesenog zahtjeva. Ako se zahtjev odnosi na osobnu potporu, malteško središnje tijelo podnositelju zahtjeva daje savjete i opće smjernice.

Ako se zahtjev za uzdržavanje odnosi na djecu, malteško središnje tijelo osigurava besplatno pokretanje sudskog postupka protiv obveznika uzdržavanja.

Ako uzdržavana osoba koja živi u Malti zatraži od malteškog središnjeg tijela pomoć s naplatom uzdržavanja iz inozemstva, malteško središnje tijelo pomoći će toj osobi da pokrene postupak pred sudovima i održava kontakt sa stranim središnjim tijelom u cilju razmatranja ishoda predmeta i razgovora o mogućnosti naplate neplaćenog uzdržavanja.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Svakom su predmetu dodijeljeni službenici kako bi malteško središnje tijelo moglo prosljeđivati zahtjeve, primati zahtjeve, kontaktirati s obveznikom uzdržavanja i uzdržanom osobom i obavješćivati strano središnje tijelo o napretku svakog predmeta. Službenicima pomažu odvjetnici koji imaju više godina radnog iskustva u obiteljskim i upravnim postupcima.

U slučaju izlaznih predmeta službenik je u izravnom kontaktu s osobom u Malti i inozemnim središnjim tijelom. Obično se dopisivanje obavlja e-poštom i/ili redovnom poštom. Međutim, u nekim se situacijama obavljaju telefonski razgovori sa stranim središnjim tijelom ili osobom koja traži usluge od malteškog središnjeg tijela. U ulaznim predmetima malteško središnje tijelo nastoji uključiti stranku u cijelu korespondenciju između središnjih tijela.

U nastavku su navedene neke mjere koje se poduzimaju u sljedećim okolnostima:

(a) prema potrebi, pružanje ili olakšavanje pružanja pravne pomoći: ako je to potrebno i nužno, središnje tijelo može angažirati odvjetnika koji će zastupati stranku ili može naložiti da stranci pomažu odvjetnici koji nude pravnu pomoć ili drugi odvjetnici, ovisno o okolnostima slučaja;

(b) pomoć u pronalaženju obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, posebno u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe: u takvim okolnostima središnje tijelo prvo će pretražiti javne baze podataka tražeći registrirane adrese i podatke za kontakt te osobe. Ako je malteškom središnjem tijelu dostavljeno više informacija, ono će u skladu s time provoditi pretraživanje te će se obratiti drugim državnim tijelima tražeći informacije o imovini obveznika uzdržavanja;

(c) pomoć u prikupljanju potrebnih informacija o prihodima i, ako je potrebno, drugim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine, posebno u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe: središnje tijelo obratit će se nacionalnom uredu za zapošljavanje kako bi utvrdilo je li ta osoba zaposlena ili nije. Ako je pokrenut sudski postupak protiv obveznika uzdržavanja, središnje tijelo predlaže da odvjetnik koji zastupa uzdržavanu osobu traži od suda da od drugih državnih tijela, kao što su Porezna uprava, Nadležno tijelo za promet i lokalne banke ili neko drugo nadležno tijelo, zatraži da dostave dokaze o prihodima i imovini obveznika uzdržavanja;

(d) poticanje sporazumnih rješenja u cilju dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja, ako je to primjereno uporabom posredovanja, mirenja ili sličnih postupaka: prije pokretanja bilo kakve vrste sudskog postupka, malteško središnje tijelo obraća se obvezniku uzdržavanja i potiče pronalaženje sporazumnog dogovora te objašnjava zašto je to uvijek u najboljem interesu osobe. Ako postoji velika vjerojatnost da će se posredovanjem postići rješenje, malteško središnje tijelo upućuje predmet stručnim posrednicima. Međutim, ako nema izgleda da će stranke spor riješiti na prijateljski način, pokreće se sudski postupak;

(e) olakšavanje izvršavanja odluka o uzdržavanju, uključujući zaostatke: malteško središnje tijelo može pokrenuti postupak ili predložiti pokretanje sudskog postupka protiv pojedinog obveznika uzdržavanja u cilju likvidacije imovine obveznika uzdržavanja ili zaprima sudski nalog za ovrhu dijela dohotka;

(f) olakšavanje naplate i brzog prijenosa uzdržavanja: malteško središnje tijelo pokrenut će sudski postupak tražeći od suda da naloži obvezniku uzdržavanja da plati izravno uzdržavanoj osobi. Ako obveznik uzdržavanja ne izvrši takva plaćanja, malteško središnje tijelo, u slučaju alimentacije za dijete, zahtijeva od sudova da izdaju potrebnu privremenu mjeru u cilju ovrhe na imovini obveznika uzdržavanja i slanja naplaćenog iznosa uzdržavanoj osobi. U slučaju uzdržavanja bivšeg bračnog druga, malteško središnje tijelo pomoći će podnositelju zahtjeva u tome uz pomoć privatnih odvjetnika ili putem sustava pravne pomoći;

(g) olakšavanje prikupljanja dokumentiranih ili drugih dokaza, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1206/2001: ako su potrebni dokument ili podaci već javno dostupni, malteško središnje tijelo prikuplja te podatke i dostavlja ih uzdržavanoj osobi. Ako podaci nisu javno dostupni, podnosi se poseban zahtjev nadležnom tijelu ili subjektu koji ima te podatke. Ako se ti podaci ne mogu otkriti, središnje tijelo može tražiti od suda da naloži davanje takvih podataka na raspolaganje, u skladu s okolnostima predmeta;

(h) pružanje pomoći pri utvrđivanju roditeljstva ako je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje: malteško središnje tijelo vodit će podnositelja zahtjeva kroz sudski postupak utvrđivanja roditeljstva i dat će mu informacije o privatnim uslugama potrebnima u takvom postupku, posebno onima koje se odnose na DNA testiranje, ako je primjenjivo.

Ako je potrebno, središnje tijelo pomaže strancu da pronađe zastupnika koji ga u Malti može zastupati u odgovarajućem javnom postupku. U protivnom će o pitanju roditeljstva možda morati odlučivati sudovi i stoga će malteško središnje tijelo samo osigurati pokretanje sudskog postupka kako bi sud mogao odlučiti o tom pitanju;

(i) pokretanje ili olakšavanje pokretanja postupka za ishođenje nužnih privremenih mjera teritorijalne prirode čija je svrha osigurati rješavanje tekućeg zahtjeva za uzdržavanje: ako malteško središnje tijelo sumnja da obveznik uzdržavanja poduzima mjere kako bi pogoršao svoju financijsku situaciju, malteško središnje tijelo osigurava traženje nužnih sudskih privremenih mjera kako bi se obvezniku uzdržavanja zabranilo rasipanje imovine na štetu interesa uzdržavane osobe;

(j) olakšavanje dostave pismena, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1393/2007: ako su potrebni dodatni podaci o obvezniku uzdržavanja i te podatke može zakonito prikupiti i dostaviti privatna osoba u Malti, malteško središnje tijelo tražit će od svojih zaposlenika da prikupe takve podatke. Podaci se mogu prikupiti od javnih ili privatnih tijela.

Ako je to nužno, malteško središnje tijelo povezuje se s tijelima za slanje ili zaprimanje određenima u skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007 kako bi osiguralo primjerenu dostavu određenih pismena.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Nizozemska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

Uzdržavanje je obveza sudjelovanja u životnim troškovima uzdržavane osobe. Obveza plaćanja uzdržavanja proizlazi iz krvnog i tazbinskog srodstva te iz (prethodne) bračne veze.

Tko mora plaćati doplatka za uzdržavanje drugoj osobi:

- roditelji svojoj djeci,
- djeca svojim roditeljima,
- razvedeni bračni drug drugom bračnom drugu (bivši registrirani partneri).

Obveza uzdržavanja koja postoji između bračnih drugova tijekom braka nastavlja se i nakon raskida braka. Presudom o razvodu braka ili kasnijom presudom sud može o trošku jednog bivšeg bračnog druga dodijeliti doplatka za uzdržavanje drugog bivšeg bračnog druga koji nema dovoljno prihoda za plaćanje životnih troškova (te ih, koliko se razumno može očekivati, ne može zaraditi), na zahtjev potonjega. Pri utvrđivanju doplatka za uzdržavanje sudac uzima u obzir potrebe jednog bivšeg bračnog druga i sredstva (financijska sredstva) drugog bračnog druga. Nefinancijski čimbenici kao što su trajanje braka ili trajanje zajedničkog života također mogu imati ulogu. Ako sud ne odredi vremensko ograničenje za obvezu uzdržavanja, obveza uzdržavanja automatski

prestaje nakon 12 godina. Sud može produljiti to razdoblje na zahtjev bivšeg bračnog druga kojemu je potrebno uzdržavanje u slučajevima kad je potonji u posebnim financijskim poteškoćama. Nakon kratkog braka (ne duljeg od pet godina) u kojem nisu rođena djeca, trajanje obveze uzdržavanja u načelu nije duže od trajanja samog braka.

Prethodno se primjenjuje i u pogledu uzdržavanja bivših registriranih partnera.

Bivši se bračni drugovi o uzdržavanju mogu dogovoriti izvansudskom nagodbom. To je obično utvrđeno u sporazumu o razvodu. U praksi će sud potvrditi taj sporazum u presudi o razvodu. Takva vrsta potvrde uzdržavanoj osobi pruža veću pravnu sigurnost.

Druge kategorije obveze uzdržavanja:

Bračni drugovi / registrirani partneri

Bračni drugovi i registrirani partneri moraju zajednički pridonositi plaćanju kućanskih troškova, osim u iznimnim okolnostima. Mogu se dogovoriti i o drugim pitanjima u tom pogledu u predbračnom ugovoru ili ugovoru o registriranom partnerstvu.

Biološki otac / majčin životni partner

Biološki otac djeteta obavezan je plaćati uzdržavanje za dijete čiji je otac (a koje nije priznao) sve dok dijete ne uspostavi pravni obiteljski odnos s tim muškarcem ili bilo kojim drugim muškarcem (drugim riječima, sve dok nema zakonskog oca). Ista se obveza određuje i životnom partneru majke koji se svojevrijem upušta u odnose koji bi mogli dovesti do začeca.

Zajedničko skrbništvo

Osoba koja nije roditelj, ali skrbi se o djetetu zajedno s roditeljem djeteta ima obvezu uzdržavanja prema tom djetetu (članak 1:253w Građanskog zakonika). Obveza uzdržavanja postoji do djetetova 21. rođendana kad prestaje zajedničko skrbništvo jer dijete postaje punoljetna osoba.

U kojim situacijama?

Općenito, obveza plaćanja doplatka za uzdržavanje postoji samo ako je uzdržavanoj osobi potrebna. Smatra se da je osobi potrebna pomoć ako nema dovoljno prihoda kako bi samu sebe uzdržavala te ako ih u razumnim okolnostima nije sposobna sama osigurati.

Iznimka

Iznimku od ovog pravila predstavljaju slučajevi obveze uzdržavanja koju imaju roditelji i biološki očevi prema svojoj maloljetnoj djeci i prema mlađoj odrasloj djeci (do 21 godine). U tim se slučajevima obveza uzdržavanja primjenjuje čak i ako uzdržavanoj osobi nije potrebna pomoć.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Kad je riječ o djeci mlađoj od 18 godina (maloljetnicima), roditelji moraju plaćati troškove skrbi i podizanja djece. To se odnosi na životne troškove i ostale troškove koji nastaju tijekom podizanja djeteta, kao što su obrazovanje i aktivnosti za vrijeme slobodnog vremena. Roditelji su u skladu sa svojim sredstvima obvezni snositi troškove skrbi i podizanja djeteta. Obveza se primjenjuje čak i ako dijete ima svoja sredstva i/ili prihode.

Kad je riječ o djeci od 18, 19 i 20 godina („mlađe odrasle osobe“), roditelji su obvezni plaćati životne troškove i troškove obrazovanja. Životni troškovi i troškovi obrazovanja znače isto što i troškovi skrbi i podizanja djeteta tijekom djetinjstva. Obveza uzdržavanja neovisna je o potrebama uzdržavanih osoba. Produljena obveza uzdržavanja postoji i u ovoj kategoriji djece, čak i ako djeca imaju vlastite prihode od zaposlenja ili kapitala, ili ako su u braku. Međutim, bilo kakvi prihodi samog djeteta određuju u kojoj je mjeri djetetu potreban doplatka za uzdržavanje.

Kad je riječ o djeci od 21 godine i starijoj djeci, roditelji imaju obvezu uzdržavanja samo ako je ono djetetu potrebno te ako dijete nije sposobno brinuti se samo o sebi. Na primjer, ako je dijete fizički ili mentalno hendikepirano.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Iznos koji obveznik uzdržavanja mora platiti mogu utvrditi same stranke ili se može utvrditi ugovorom ili sudskom odlukom.

U okviru postupka za razvod braka sud često mora donijeti odluku i o uzdržavanju bivšeg bračnog druga ili djeteta.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Ne: zahtjev mora predati odvjetnik uzdržavane osobe. Uzdržavane osobe ne smiju podnijeti zahtjev bez odvjetnika. Maloljetno dijete zastupa njegov pravni zastupnik (obično roditelj).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U tom se slučaju razlikuju međunarodna nadležnost suda (ima li nizozemski sud sudsku nadležnost?) i unutarnja nadležnost suda (koji je nizozemski sud nadležan?).

Međunarodna nadležnost u Europskoj uniji

U pogledu međunarodne nadležnosti nizozemskog suda, u okviru Europske unije primjenjuje se takozvana Uredba „Bruxelles I“. U toj su Uredbi sadržana pravila o nadležnosti sudova u pogledu zahtjeva za uzdržavanje.

U skladu s člankom 2. Uredbe, obveznika uzdržavanja (tuženik) koji ima boravište u Nizozemskoj, uzdržavana osoba (podnositelj zahtjeva) u načelu poziva pred nizozemski sud.

Uredba „Bruxelles I“ sadržava i alternativno pravilo u pogledu obveza uzdržavanja. U članku 5. stavku 2. utvrđeno je da tuženik koji ima boravište na području određene države članice može dobiti sudski poziv iz druge države članice:

sa suda u mjestu u kojemu je prebivalište ili uobičajeno boravište osobe koja ima pravo na uzdržavanje,

ili ako je to dodatni uvjet koji se odnosi na zahtjev u pogledu statusa osoba u okviru obiteljskog prava, tj. postupak koji vodi sudac sa suda za razvode ili, na primjer sudac koji odlučuje o očinstvu, sa suda koji je nadležan za takve postupke, osim ako se nadležnost temelji isključivo na državljanstvu jedne od stranaka.

U skladu s prvom alinejom, uzdržavana osoba koja ima boravište u Nizozemskoj može primjerice uputiti sudski poziv obvezniku uzdržavanja čije je boravište u Francuskoj da se pojavi pred nizozemskim sudom koji ima međunarodnu nadležnost u skladu s člankom 5. stavkom 2. Nadležan je sud u mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.

Osim toga, u pogledu obveza uzdržavanja u Europskoj uniji, Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja na snazi je od 18. prosinca 2011.

Pravila o nadležnosti u Uredbi o uzdržavanju uvelike se podudaraju s onima iz Uredbe Bruxelles I. Općenito je pravilo da sud u mjestu uobičajenog boravišta tuženika ili uzdržavane osobe ima nadležnost u predmetima koji se odnose na uzdržavanje. Za razliku od Uredbe Bruxelles I, u primjeni Uredbe o uzdržavanju ne postoji zahtjev prema kojem se uobičajeno boravište tužitelja mora nalaziti na državnom području države članice.

Međunarodna nadležnost izvan Europske unije

U pogledu međunarodne nadležnosti nizozemskog suda izvan okvira Europske unije primjenjuje se sljedeće. Ako tuženik (uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja) boravi izvan Europske unije, onda se prethodno navedena Uredba „Bruxelles I“ ne primjenjuje, a nadležnost nizozemskog suda proizlazi iz Zakona o parničnom postupku (nizoz. *Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Stoga je nizozemski sud za razvod braka ovlašten za sklapanje privremenih dogovora u pogledu razvoda braka ili donošenje dodatnih odredaba kao što su doplatka za uzdržavanje ili kontinuirani boravak u zajedničkom kućanstvu. U

skladu s tim, nizozemski sud nadležan je odlučivati o neovisnom zahtjevu za doplatka za uzdržavanje ako bilo koji od podnositelja zahtjeva ili jedna ili više stranaka u postupku navedu da žive u Nizozemskoj ili ako je predmet na drugi način dovoljno povezan s pravnom sustavom Nizozemske, ako su izabrali nadležnost nizozemskog suda ili ako se dotična stranka pojavi pred sudom tijekom postupka te ne podnese prigovor nenadležnosti tog suda.

Unutarnja nadležnost

U pogledu unutarnje nadležnosti nizozemskog suda, u skladu s pravilom koje se odnosi na vrstu suda (prvostupanjski sud, žalbeni sud, nizozemski Vrhovni sud) predmeti u pogledu uzdržavanja u nadležnosti su prvostupanjskog suda. Nadležan sud utvrđuje se u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. Nadležan je sud u mjestu boravišta bilo kojeg od podnositelja zahtjeva (jednog od njih) ili jedne od dotičnih stranaka navedenih u zahtjevu ili, ako ne postoji prebivalište jedne od stranaka, sud u mjestu boravišta jedne od njih.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahtjev za utvrđivanje, izmjenu ili ukidanje doplatka za uzdržavanje mora predati odvjetnik. Odvjetnik zastupa podnositelja zahtjeva tijekom ročišta. Imena i adrese odvjetnika nalaze se na [web-mjestu Nacionalne odvjetničke komore](#).

Članovi [Društva obiteljskih odvjetnika i izmiritelja u postupcima razvoda braka](#) specijalizirani su, među ostalim, za razvode i uzdržavanje. Specijalizirani su i za mirenje u postupcima razvoda braka i sva povezana pitanja.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Potrebno je platiti naknadu za troškove nastale tijekom sudskog postupka. Riječ je o sudskoj pristojbi. Osim toga, snosit će se i troškovi odvjetnika i sudskog ovršitelja.

Ako stranka ne može pokriti (pune) troškove odvjetnika, u određenim okolnostima može ispunjavati uvjete za pravnu pomoć. To se naziva „predmet pravne pomoći”. Država plaća dio troškova, a stranka plaća „osobni doprinos”. Visina tog „osobnog doprinosa” ovisi o dohotku i financijskim sredstvima stranke. [Vijeće za pravnu pomoć](#) dodjeljuje pravnu pomoć. Zahtjev za pravnu pomoć stranka mora podnijeti Vijeću na području sudske nadležnosti (= nadležnosti žalbenog suda) kojoj pripada odvjetnički ured. U praksi zahtjev često podnosi odvjetnik ako mu se stranka obrati prije podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć. Potrebno je predati i „Izjavu o dohotku i imovini” (koju može izdati općinsko tijelo u mjestu boravišta). Ta se izjava sa zahtjevom mora poslati Vijeću za pravnu pomoć koje će istražiti ispunjava li stranka uvjete za pravnu pomoć. Ako ih ispunjava, izdaje se dokaz o pravu na ostvarenje pravne pomoći. U takvim je slučajevima smanjena i sudska pristojba.

Pravo na pravnu pomoć primjenjuje se i u slučaju prekograničnih sporova, tj. ako podnositelj zahtjeva ne boravi u Nizozemskoj. To je propisano u europskoj [Direktivi o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima](#). Pravna pomoć može se zatražiti pozivanjem na članke 23.A do 23.K Zakona o pravnoj pomoći (*Wet op de rechtsbijstand*), putem Vijeća za pravnu pomoć u Haagu, predajom standardnog obrasca priložena toj Direktivi koji je jednak u svim državama članicama.

Ako je potrebno, [Vijeće za pravnu pomoć](#) može pomoći odabirom odvjetnika. Adresa Vijeća navedena je u odgovoru na pitanje 14.2.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud će pri donošenju odluke uzeti u obzir potrebe osobe koja podnosi zahtjev za doplatka za uzdržavanje ili ga već prima i sredstva (financijska sredstva) osobe koja je obvezna plaćati doplatka za uzdržavanje ili ga već plaća. Potrebe i sredstva relativni su pojmovi. Sud je donekle slobodan donijeti odluku u skladu s okolnostima pojedinačnog predmeta. Smjernice je izradilo pravosuđe (tzv. standarde *Trema*) iako one nisu obvezujuće na sudu.

U sudskoj su odluci važni sljedeći dohoci i rashodi:

- dohodak iz radnog odnosa,
- dohodak od dodatnog rada,
- stipendije,
- socijalne naknade,
- mirovina,
- dohodak od iznajmljivanja,
- kamate i ostali dohoci od imovine,
- doprinos ostalih članova u izdacima za vođenje zajedničkog kućanstva,
- moгуćnosti za povećanje dohotka (sposobnost zarađivanja),
- izjava o imovini,
- najamnina,
- otplata hipoteke i kamate te fiksni troškovi. Potrebno je navesti i dio hipoteke koji još nije otplaćen.
- police osiguranja,
- neizbježni redoviti putni troškovi,
- financijske obveze prema drugima,
- troškovi posebne zdravstvene skrbi uzdržavane osobe i/ili članova njezine obitelji,
- troškovi povezani s ostvarenjem dohotka,
- bilo kakve izjave o dugovanjima.

Zakonska indeksacija

Ministar pravosuđa svake godine u skladu sa zakonom određuje postotak povećanja doprinosa za uzdržavanje koji određuje sud ili doprinosa uređena ugovorom. Pri izračunu tog povećanja postotka, ministar uzima u obzir kretanje plaća u poslovnoj zajednici i državnom sektoru te kretanje plaća u ostalim sektorima. Postotak se objavljuje u *Staatscourant* [službeni list nizozemske vlade].

Brojne su iznimke u toj automatskoj prilagodbi doplatka za uzdržavanje. Stranke, kao i sud, mogu isključiti zakonsku indeksaciju ili uvesti drugu metodu indeksacije.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje bivših bračnih drugova plaća se izravno uzdržavanoj osobi. Doplatci za uzdržavanje maloljetne djece koje određuje sud, plaćaju se izravno roditelju (ili skrbniku) koji se brine o djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako je obveza uzdržavanja određena sudskim rješenjem, a obveznik uzdržavanja nije podmirio obvezu plaćanja doplatka za uzdržavanje djeteta, odnosno doprinos za uzdržavanje partnera, izvršenje odluke može se zatražiti putem [Nacionalnog ureda za naplatu doplatka za uzdržavanje](#) (LBIO) u Rotterdamu. Izvršenje odluke može pokrenuti i ovršitelj. Ako ne postoji sudsko rješenje, predmet se mora uputiti sudu. U tom je slučaju potrebno osigurati odvjetnika.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U slučaju ovrhe nad socijalnom naknadom ili plaćom, potrebno je uzeti u obzir stopu izuzeća od ovrhe. Rok zastare plaćanja mjesečnog doplatka za uzdržavanje jest pet godina. Ako postoji presuda u kojoj su navedena nepodmirena plaćanja, tj. ako zapravo postoji utvrđeni iznos, rok zastare iznosi 20 godina. Kako bi se spriječio istek potraživanja, rok zastare mora se ukinuti.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U slučaju nepodmirenog doplatka za uzdržavanje za dijete, odnosno doplatka za uzdržavanje partnera nadležan je [Nacionalni ured za naplatu doplatka za uzdržavanje](#) (LBIO).

LBIO za to mora dobiti odobrenje uzdržavane osobe. Ako je potrebno, radi naplate nepodmirenih plaćanja LBIO može pokrenuti postupak ovrhe. LBIO može na primjer izvršiti ovrhu na plaći, socijalnim naknadama ili nepokretnoj ili pokretnoj imovini obveznika uzdržavanja.

Usluge LBIO-a besplatne su za obveznika uzdržavanja ako obje stranke imaju boravište u Nizozemskoj. Nakon primitka zahtjeva za naplatu najprije se nastoji spriječiti naplata troškova putem kratkog posredovanja i/ili iznošenjem obrazloženja. To uspješno prolazi u gotovo tri četvrtine predmeta. Međutim, kad LBIO preuzme naplatu, obveznik uzdržavanja plaća troškove naplate LBIO-u. LBIO određuje dodatnu pristojbu za izvršenje naplate. Ta dodatna pristojba iznosi 15 % mjesečnog dugovanog iznosa i nepodmirenog doplatka obveze uzdržavanja. Sve troškove izvršenja odluke također pokriva obveznik uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Iako je LBIO državna institucija, doplatka za uzdržavanje ne isplaćuje se unaprijed. Država to može učiniti u slučaju doplatka za uzdržavanje za dijete ili u slučaju pravne pomoći.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

LBIO ima zadaće i u području međunarodne naplate doplatka za uzdržavanje. Te zadaće proizlaze iz uredbi i konvencija čija je potpisnica Nizozemska. Nizozemska je stranka Konvencije UN-a o ostvaranju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu potpisane u New Yorku 20. lipnja 1956. Riječ je o konvenciji o uzajamnoj pravnoj pomoći čiji je cilj olakšati ostvarenje doplatka za uzdržavanje u međunarodnim predmetima. U tu je svrhu Konvencijom uspostavljen sustav institucija koje šalju i primaju zahtjeve, što uzdržavanim osobama pomaže u potraživanju doplatka za uzdržavanje. LBIO je institucija u Nizozemskoj koja šalje i prima zahtjeve.

Svatko tko boravi u Nizozemskoj te ne uspijeva ostvariti doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji boravi u inozemstvu (tj. u zemlji koja je potpisnica Njujorške konvencije) može se pozvati na Njujoršku konvenciju. Konvencija se odnosi na doplatka za uzdržavanje djece, kao i na doplatka za uzdržavanje partnera.

Konvencija od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja na snazi je od 1. kolovoza 2014. u Europskoj uniji (osim u Danskoj) i u ostalim ugovornim državama. Osim u državama članicama EU-a Konvencija je na snazi i u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Norveškoj i Ukrajini. Kad je riječ o odnosima među državama članicama EU-a, Uredba o uzdržavanju (Uredba (EZ) br. 4/2009) ima prednost. Haška konvencija o uzdržavanju primjenjuje se na djecu mlađu od 21 godine. Njezino područje primjene može se proširiti i na ostale članove obitelji ako obje predmetne ugovorne države daju izjavu s takvim učinkom.

Za angažiranje LBIO-a potrebno je podnijeti obrazac sa zahtjevom za „[naplatu međunarodnog doplatka za uzdržavanje](#)”. Obrazac se može preuzeti na web-mjestu [LBIO-a](#).

Aktivnosti koje provode LBIO i same strane institucije u okviru Njujorške konvencije i Ugovora sa Sjedinjenim Američkim Državama u načelu su besplatne. Troškovi mogu nastati u okviru pravnih postupaka u inozemstvu ili u okviru naplate doplatka za uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Kad je riječ o doplatku za uzdržavanje djeteta ili doplatku za uzdržavanje partnera:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901,

3009 AX Rotterdam

Kad je riječ o pravnoj pomoći:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,

2501 CL Haag

Broj telefona +31703701414

Kad je riječ o pravnoj pomoći u slučaju prekograničnih sporova:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

n/r Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Den Haag

Tel.: 0031(0)88 787 1320

e-pošta: j.ouwehand@rvr.org

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

LBIO na zahtjev uzdržavanih osoba koje borave u inozemstvu izvršava naplatu doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja u Nizozemskoj. Ako uzdržavana osoba koja boravi u drugoj državi članici želi podnijeti zahtjev za naplatu doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji boravi u Nizozemskoj, može se pozvati na sustav Konvencije. Zatim može podnijeti zahtjev instituciji za slanje u svojoj zemlji koja potom kontaktira instituciju za slanje u Nizozemskoj (LBIO). Institucija koja prima zahtjev zatim poduzima potrebne mjere za naplatu doplatka za uzdržavanje.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Za podatke za kontakt vidjeti odgovor na pitanje 14.2.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koj su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koj su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Potrebno je platiti naknadu za troškove nastale tijekom sudskog postupka. Riječ je o sudskoj pristojbi. Osim toga, snosit će se i troškovi odvjetnika i sudskog ovršitelja. Ako stranka ne može pokriti (pune) troškove odvjetnika, u određenim okolnostima može ispunjavati uvjete za pravnu pomoć. To se naziva „predmet pravne pomoći“. Država plaća dio troškova, a stranka plaća „osobni doprinos“. Visina tog „osobnog doprinosa“ ovisi o dohotku i financijskim sredstvima stranke.

Vijeće za pravnu pomoć dodjeljuje pravnu pomoć. Zahtjev za pravnu pomoć stranka mora podnijeti Vijeću na području sudske nadležnosti (= nadležnosti žalbenog suda) kojoj pripada odvjetnički ured. U praksi zahtjev često podnosi odvjetnik ako mu se stranka obrati prije podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć. Potrebno je predati i „Izjavu o dohotku i imovini“ (koju može izdati općinsko tijelo u mjestu boravišta). Ta se izjava sa zahtjevom mora poslati Vijeću za pravnu pomoć koje će istražiti ispunjava li stranka uvjete za pravnu pomoć. Ako ih ispunjava, izdaje se dokaz o pravu na ostvarenje pravne pomoći. U takvim je slučajevima smanjena i sudska pristojba. Pravo na pravnu pomoć primjenjuje se i u slučaju prekograničnih sporova, tj. ako podnositelj zahtjeva ne boravi u Nizozemskoj. To je propisano u europskoj Direktivi o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima. Pravna pomoć može se zatražiti pozivanjem na članke 23. A do 23.K Zakona o pravnoj pomoći, putem Vijeća za pravnu pomoć u Haagu, predajom standardnog obrasca priložena toj Direktivi koji je jednak u svim državama članicama. Ako je potrebno, Vijeće za pravnu pomoć može pomoći odabirom odvjetnika.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Nema izmjena u skladu s člankom 51. Uredbe.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 22/11/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjev za uzdržavanje - Austrija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Uzdržavanje služi pokrivanju svih primjerenih, dakle nužnih i uobičajenih materijalnih potreba, pri čemu je potrebno uzeti u obzir odgovarajuće životne uvjete. Time su posebno obuhvaćeni prehrana, odjeća, smještaj (uključujući grijanje i električnu energiju), opskrba medicinskim i higijenskim proizvodima te plaćanje dodatnih doprinosa za socijalno osiguranje, slobodno vrijeme i odmor, sudjelovanje u kulturnim i sportskim aktivnostima, komunikacija i masovni mediji (telefon, radio, televizija, internet) te obrazovanje i dodatno usavršavanje. Uzdržavanjem nisu obuhvaćeni doprinosi za štednju ili dobrovoljno mirovinsko osiguranje.

Obveza uzdržavanja znači obvezu plaćanja primjerenog iznosa za uzdržavanje. Razmjer pojedine tražbine za uzdržavanje s jedne strane ovisi o konkretnim potrebama uzdržavane osobe, a s druge strane o sposobnosti plaćanja obveznika uzdržavanja.

Uzdržavanje moraju plaćati

roditelji svojoj djeci i unucima

djeca svojim roditeljima te bakama i djedovima

uzajamno bračni drugovi i životni partneri.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Ne postoji dobna granica. Dijete ima pravo na uzdržavanje sve dok se ne bude moglo samo uzdržavati.

Razlike između tražbina za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba postoje prije svega u slučaju njihove naplate sudskim putem.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Zahtjev za uzdržavanje potrebno je podnijeti sudu.

Bračni drugovi i životni partneri u parničnom postupku svoja prava ostvaruju tužbom. Sud, odnosno sudac, odlučuje presudom nakon izvođenja dokaza. Usto se u okviru postupka radi određivanja uzdržavanja, razvoda ili poništaja braka može zatražiti i privremena mjera određivanja privremenog uzdržavanja. O tome odlučuje sud nakon postupka prikupljanja potvrda.

Zahtjev za uzdržavanje djece potrebno je podnijeti u izvanparničnom postupku, što vrijedi i za punoljetnu djecu. Sud koji odlučuje o skrbništvu (*Pflegschaftsgericht*), u praksi viši ovlašteni austrijski sudski službenik (*Rechtspfleger*), donosi odluku nakon izvođenja dokaza. Usto dijete u okviru postupka radi određivanja uzdržavanja može zatražiti i mjeru određivanja privremenog uzdržavanja, o čemu odlučuje sud nakon postupka prikupljanja potvrda.

Maloljetno dijete može zatražiti privremeno uzdržavanje neovisno o postupku radi određivanja uzdržavanja.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za određivanje ili naplatu uzdržavanja maloljetne djece može podnijeti zakonski zastupnik, odnosno ona osoba kojoj je povjerena skrb nad djetetom.

Uz njezinu suglasnost dijete može zastupati i ustanova za zaštitu djece i mladih (*Kinder- und Jugendhilfeträger*).

Inače je za zastupanje u postupku radi određivanja uzdržavanja potrebna punomoć ili posebno pravno zastupanje (*Erwachsenenvertreter*).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Nadležnost za predmete uzdržavanja uređena je zakonom.

U skladu s člankom 114. Zakona o sudskoj nadležnosti (*Jurisdiktionsnorm* – JN) sud koji odlučuje o skrbništvu nadležan je i za odluku o zakonskim pravima maloljetnog djeteta na uzdržavanje; za zakonska prava na uzdržavanje drugih srodnika u ravnoj lozi nadležan je onaj sud u čijem se području opće sudske nadležnosti u parničnim pitanjima nalazi osoba s pravom na uzdržavanje. Ono se određuje na temelju prebivališta ili uobičajenog boravišta.

U skladu s člankom 76.a JN-a za uzdržavanje bračnih drugova ili životnih partnera nadležan je sud pred kojim se vodi postupak razvoda ili poništaja braka.

Ako takav postupak nije u tijeku, nadležnost se određuje na temelju opće sudske nadležnosti tuženika (članci 65. do 71. JN-a).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Uzdržavanje djece: U prvom stupnju stranke ne moraju imati zastupnika. Međutim, ako žele imati zastupnika, to u postupcima čija vrijednost premašuje 5 000 EUR u novcu ili novčanoj vrijednosti može biti samo odvjetnik (relativna obveza zastupanja; članak 101. stavak 1. austrijskog Zakona o izvanparničnom postupku (*Außerstreitgesetz* – AußStrG)). U žalbenim postupcima postoji apsolutna obveza zastupanja.

Uzdržavanje bračnih drugova ili životnih partnera: U prvom stupnju stranke ne moraju imati zastupnika. Međutim, ako žele imati zastupnika, to u postupcima čija vrijednost premašuje 5 000 EUR u novcu ili novčanoj vrijednosti može biti samo odvjetnik (relativna obveza zastupanja; članak 29. stavak 1. austrijskog Zakona o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung* – ZPO)). U žalbenim postupcima postoji apsolutna obveza zastupanja.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Iznos sudskih pristojbi za postupak radi određivanja uzdržavanja određuje se na temelju dodijeljenog iznosa uzdržavanja. Prema tome, za pravo na uzdržavanje dodijeljeno za prošlost kao osnovica za obračun služi dosuđeni iznos. Za dodjelu iznosa uzdržavanja za buduće vrijeme uzima se jednostruki iznos godišnjeg davanja. Ako se pravo dodijeli za razdoblje kraće od jedne godine, kao temelj za određivanje pristojbi potrebno je uzeti ukupni iznos (napomena 1 uz tarifnu stavku 7 austrijskog Zakona o sudskim pristojbama (*Gerichtsgebührengesetz* – GGG) za postupak radi određivanja uzdržavanja djeteta; članak 15. stavak 5. GGG-a za postupak radi određivanja uzdržavanja bračnog druga ili životnog partnera).

Pri određivanju iznosa pravi se razlika između postupka radi određivanja uzdržavanja djeteta u izvanparničnom postupku, s jedne strane, i postupka radi određivanja uzdržavanja bračnog druga ili životnog partnera, s druge strane.

U postupcima radi određivanja **uzdržavanja djeteta** maloljetni podnositelji zahtjeva (mlađi od 18 godina) oslobođeni su plaćanja pristojbe.

Punoljetni podnositelji zahtjeva plaćaju paušalnu pristojbu za odluke te nagodbe u pogledu **zahtjeva** za uzdržavanje u visini od 0,5 % dodijeljenog iznosa (tarifna stavka 7 GGG-a). Ako se na temelju novog zahtjeva **poveća** iznos uzdržavanja koji je već pravomoćno dodijeljen ili dogovoren, polazi se od iznosa razlike između dodijeljenog iznosa i onog koji se dotad morao plaćati.

Primjer: dodjeljuje se budući mjesečni iznos za uzdržavanje od 250,00 EUR.

Paušalna pristojba iznosi 15,00 EUR (250,00 EUR * 12 * 0,05).

Ako odrasla osoba koja je obveznik uzdržavanja zatraži smanjenje iznosa uzdržavanja, (fiksna) paušalna pristojba iznosi 14,40 EUR. Ta se pristojba ne plaća ako se u potpunosti prihvati zahtjev obveznika uzdržavanja za smanjenje uzdržavanja (napomena 3. uz tarifnu stavku 7 GGG-a).

U postupcima radi određivanja **uzdržavanja bračnog druga ili životnog partnera** primjenjuje se tarifna stavka 1 GGG-a. Paušalna pristojba primjenjuje se samo za tužbu kojom se pokreće postupak i stupnjuje se u skladu s temeljem za određivanje pristojbi. Primjerice, u nastavku su prikazane primjenjive pristojbe u skladu s tarifnom stavkom 1 GGG-a (stanje na dan 1. 12. 2018.):

Vrijednost predmeta spora – iznos pristojbe

do 150 EUR – 23 EUR

iznad 150 EUR do 300 EUR – 45 EUR

iznad 300 EUR do 700 EUR – 64 EUR

iznad 700 EUR do 2 000 EUR – 107 EUR

iznad 2 000 EUR do 3 500 EUR – 171 EUR

iznad 3 500 EUR do 7 000 EUR – 314 EUR

iznad 7 000 EUR do 35 000 EUR – 743 EUR

iznad 35 000 EUR do 70 000 EUR – 1459 EUR

U građanskom postupku u skladu s člancima od 63. do 73. Zakona o parničnom postupku (ZPO) pravnu pomoć (pomoć za troškove postupka) potrebno je odobriti na zahtjev ako stranka nije u mogućnosti snositi troškove postupka bez ugrožavanja nužnog iznosa uzdržavanja. U skladu s člankom 7. stavkom 1. Zakona o izvanparničnom postupku te je odredbe potrebno na odgovarajući način primjenjivati u izvanparničnom postupku (kao što su postupci u pogledu uzdržavanja djeteta).

Nužni iznos uzdržavanja apstraktno je određen između statističkog prosječnog dohotka od nesamostalnog rada i iznosa egzistencijalnog minimuma. Smatra se ugroženim ako stranka i njezina obitelj koja ima pravo na uzdržavanje ne bi mogla voditi ni skroman život, pri čemu je potrebno uzeti u obzir imovinu koja se može prodati ili mogućnost uštede iznosa tijekom duljeg trajanja postupka. Moguća je i djelomična pravna pomoć.

Pravnu pomoć potrebno je odobriti samo ako se željeno pravno sredstvo ili pravna obrana ne doimaju očito neopravdanima ili bezizglednima. Državljanstvo stranke nije važno.

U okviru pravne pomoći posebno je obuhvaćeno privremeno oslobađanje od plaćanja sudskih pristojbi, pristojbi za svjedoke, vještake i prevoditelje, ali i za putne troškove stranke ako ona mora biti osobno prisutna. Ako je zakonom određeno zastupanje preko odvjetnika (tj. u slučaju žalbe) ili je to potrebno zbog prirode predmeta, potrebno je privremeno bez naknade osigurati austrijskog odvjetnika. Usluga odvjetnika uključuje i pravno savjetovanje prije postupka u pogledu izvansudske nagodbe.

Člankom 71. ZPO-a određeno je da je stranka koja dobiva pravnu pomoć obvezna poslije platiti cijeli ili dio iznosa od čijeg je plaćanja privremeno bila oslobođena i koji još nije plaćen, kao i naknadu za odvjetnika koji joj je dodijeljen u skladu s tarifom ako je i čim je za to sposobna bez ugrožavanja nužnog uzdržavanja. Nakon isteka razdoblja od tri godine nakon dovršetka postupka više se ne može nametnuti obveza naknadnog plaćanja. Kako bi se provjerilo postoje li uvjeti za naknadno plaćanje, sud može od stranke zatražiti dostavljanje nove izjave o imovini uključujući potrebne dokaze u primjerenom roku.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud određuje uzdržavanje kao plaćanje u novcu. Roditelj koji vodi kućanstvo u kojem se skrbi o djetetu time pridonosi uzdržavanju. Drugi roditelj obavezan je plaćati uzdržavanje u novcu.

Iznos uzdržavanja djeteta ovisi o sposobnosti roditelja i potrebama djeteta te se određuje u svakom pojedinom slučaju. Na temelju metode postotne vrijednosti utvrđene sudskom praksom kao smjernica obveznik uzdržavanja plaća određeni postotak svojeg (neto) mjesečnog dohotka, to jest:

16 % za djecu mlađu od 6 godina,

18 % za djecu u dobi od 6 do 10 godina,

20 % za djecu u dobi od 10 do 15 godina i

22 % za djecu stariju od 15 godina.

Veći broj obveza uzdržavanja jednog obveznika uzdržavanja uzima se u obzir smanjenjem odgovarajućeg postotka. Za još jedno dijete s pravom na uzdržavanje potrebno je oduzeti po 1 postotni bod za dijete mlađe od 10 godina, po 2 postotna boda za dijete starije od 10 godina te 0 do 3 postotna boda za bračnog druga koji ima pravo na uzdržavanje.

Sudskom je praksom utvrđena gornja granica iznosa uzdržavanja (takozvana „granica luksuza” – *Luxusgrenze*) za tražbine za uzdržavanje u slučaju dvostrukog ili trostrukog prosječnog osnovnog iznosa uzdržavanja (*Regelbedarf*), koji je isto tako utvrđen sudskom praksom. Taj se iznos prilagođava na godišnjoj razini i od 1. srpnja 2020. primjenjuju se sljedeći iznosi:

za djecu do 3 godine:	213 EUR
za djecu u dobi od 3 do 6 godina:	274 EUR
za djecu u dobi od 6 do 10 godina:	352 EUR
za djecu u dobi od 10 do 15 godina:	402 EUR
za mlade u dobi od 15 do 19 godina:	474 EUR
za mlade u dobi od 19 do 25 godina:	594 EUR

Iznos uzdržavanja bračnog druga ili životnog partnera tijekom braka ili životnog partnerstva isto je tako potrebno utvrditi u pojedinačnom slučaju ovisno o sposobnosti plaćanja obveznika uzdržavanja i potrebama osobe s pravom na uzdržavanje. Na temelju metode postotne vrijednosti kao smjernice razvijene na temelju sudske prakse pravo na uzdržavanje stranke koja manje zarađuje izračunava se kao 40 % obiteljskih prihoda (neto prihod obaju bračnih drugova) bez vlastitih primanja. Ako jedna stranka samo vodi kućanstvo bez vlastitog dohotka, pripada joj trećina (33 %) neto dohotka stranke koja zarađuje. Potrebno je uzeti u obzir druge obveze u pogledu skrbi (smanjenjem postotaka).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća unaprijed početkom relevantnog mjeseca (članak 1418. austrijskog Građanskog zakonika (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* – ABGB); članak 70. austrijskog Zakona o braku (*Ehegesetz*); članak 22. stavak 1. austrijskog Zakona o životnom partnerstvu (*Eingetragene Partnerschaft-Gesetz* – EPG)). Iznos se plaća nositelju prava na uzdržavanje ili njezinu zastupniku (roditelju, posebnom zakonskom zastupniku *Erwachsenenvertreter*).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Nakon utvrđivanja iznosa uzdržavanja u postupku radi određivanja uzdržavanja nad obveznikom uzdržavanja može se na temelju općih pravila provesti ovršni postupak (prisilna naplata).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Obvezniku uzdržavanja (u ovršnom postupku: ovršenik) mora preostati minimalan iznos (iznos izuzet iz ovrhe) jednak iznosu egzistencijalnog minimuma – *Existenzminimum*). Iznos egzistencijalnog minimuma određuje se na temelju nekoliko čimbenika i prilagođava se na godišnjoj razini. U skladu s člankom 291. b Ovršnog zakona (*Exekutionsordnung* – EO) ovršenik u slučaju ovrhe na temelju zakonskog prava na uzdržavanje može zadržati samo 75 % iznosa egzistencijalnog minimuma. Iz razlike između tog smanjenog iznosa egzistencijalnog minimuma i uobičajenog iznosa egzistencijalnog minimuma potrebno je unaprijed podmiriti važeće zakonske zahtjeve za uzdržavanje neovisno o njihovu utvrđenom redoslijedu naplate u omjeru koji odgovara iznosu važećeg mjesečnog iznosa uzdržavanja. U tom pogledu prednost imaju nositelji prava na uzdržavanje.

(Dospjele) tražbine na temelju pravomoćne sudske odluke (*Judikatsschulden*) zastarijevaju nakon 30 godina i stoga ih se u tom roku može naplatiti sudskim putem.

U pogledu ovrhe na tražbinama za uzdržavanje ne postoje posebni prekluzivni rokovi.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako postoji pisana suglasnost drugog zakonskog zastupnika maloljetnog djeteta, ustanova za zaštitu djece i mladih može djelovati kao zastupnik maloljetnog djeteta kad je riječ o određivanju ili izvršenju njegova zahtjeva za uzdržavanje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Predujam za uzdržavanje služi osiguranju uzdržavanja maloljetne djece kad roditelj ne ispunjuje svoju obvezu plaćanja ili je ne ispunjuje redovito. Predujam za uzdržavanje odobrava država na zahtjev. Zahtjev sudu u ime djeteta mora podnijeti onaj roditelj koji je ovlašten za zastupanje djeteta.

Pravo na to imaju maloljetna djeca

koja imaju uobičajeno boravište u Austriji,

koja su državljani Austrije ili jedne od država članica EU-a/EGP-a ili su bez državljanstva i

koja ne žive u zajedničkom kućanstvu s obveznikom uzdržavanja.

Predujam za uzdržavanje odobrava se od početka mjeseca u kojem je podnesen zahtjev na najviše pet godina te ga Viši pokrajinski sud isplaćuje nositelju prava na uzdržavanje prvog dana svakog mjeseca.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

Ako obveznik uzdržavanja živi u inozemstvu i nema ovršivu imovinu u Austriji, potrebno je provesti ovršni postupak u inozemstvu. Tome služe i zahtjevi preko Središnjeg tijela (*Zentrale Behörde*) (članak 8. austrijskog Zakona o naplati tražbina za uzdržavanje u odnosima sa stranim državama iz 2014. – *Auslandsunterhaltsgesetz* 2014).

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ustanova za zaštitu djece i mladih (uprave okruga i magistrati) i prvostupanjski sudovi pružaju potporu ovlaštenicima prava na uzdržavanje pri ostvarivanju ili naplati njihovih tražbina. Središnje tijelo prosljeđuje zahtjeve u inozemstvo.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Dogovorene konzultacije pri nadležnim tijelima i sudovima; informacije koje Središnje tijelo pruža telefonom i elektroničkom poštom.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

Čim nadležni sud zaprimi njegov zahtjev, s njim se u načelu postupi jednako kao s ovlaštenikom koji živi u Austriji.

Sud zaprima zahtjeve preko Središnjeg tijela. Ono, prema potrebi, odobrava pravnu pomoć i od nadležne odvjetničke komore traži imenovanje odvjetnika kao punomoćnika za zastupanje bez prava na nagradu. Taj zastupnik ovlaštenika prava na uzdržavanje iz inozemstva upoznat s austrijskim pravnim poretkom obavezan je podnositi daljnje zahtjeve, prosljeđivati naplaćene iznose uzdržavanja i izvješćivati o tome (članak 9. austrijskog Zakona o naplati tražbina za uzdržavanje u odnosima sa stranim državama iz 2014.).

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Budući da vrijedi načelo suradnje između dvaju središnjih tijela, za pružanje pomoći ponajprije su zadužena nadležna tijela u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima prebivalište.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Nije primjenjivo.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Do 1. 8. 2014. neposredno su se morale primjenjivati samo odredbe tog poglavlja; otad je provedba pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima uređena i člankom 10. i sljedećima austrijskog Zakona o naplati tražbina za uzdržavanje u odnosima sa stranim državama iz 2014., Službeni list BGBl I br. 34 /2014.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Zakonom o naplati tražbina za uzdržavanje u odnosima sa stranim državama iz 2014. uspostavljeni su jednostavniji postupci obrade dokumenata kako bi Odjel I 10 Saveznog ministarstva pravosuđa mogao obraditi veći broj slučajeva uz isti broj zaposlenika.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 18/01/2022

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [PL](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Zahjevi za uzdržavanje - Poljska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

U skladu s člankom 128. Zakonika o obitelji i skrbništvu, „obveza uzdržavanja” je obveza koja se određuje krvnim srođnicima u ravnoj lozi te braći i sestrama da osiguraju sredstva za život (uključujući odjeću, hranu, smještaj, gorivo za ogrjevanje i lijekove) i, ako je potrebno, sredstva za odgoj (uključujući brigu za fizički i psihički razvoj te osiguranje pristupa obrazovanju i kulturi).

„Uzdržavanje” je davanje u gotovini ili u naravi. Kad je riječ o djeci, obuhvaća i osobni doprinos njihovom odgoju i rad u zajedničkom kućanstvu u skladu s obvezom uzdržavanja.

„Zahtjev za uzdržavanje” je pravo osobe da traži od druge osobe ispunjenje obveze uzdržavanja.

U pravilu obveza uzdržavanja proizlazi iz različitih vrsta obiteljskih odnosa.

Ovisno o vrsti obiteljskog odnosa, u poljskom pravu razlikuju se vrste obveza uzdržavanja navedene u nastavku:

obveza uzdržavanja među srođnicima (uzdržavanje djeteta poseban je oblik te obveze): kad je riječ o srođnicima, pravo na uzdržavanje imaju samo osobe koje imaju financijske poteškoće. Roditelji su obvezni plaćati uzdržavanje djeci koja još ne mogu sama zarađivati za život, osim ako je dohodak od imovine djeteta dovoljan za pokrivanje troškova djetetova uzdržavanja i odgoja. Djeca starija od 18 godina više nemaju pravo na uzdržavanje, osim ako žele nastaviti obrazovanje i taj je izbor opravdan njihovim dotadašnjim uspjesima ili ako bi obvezu uzdržavanja trebalo zadržati zbog zdravlja ili osobne situacije djeteta.

Nadalje, roditelji nisu obvezni plaćati uzdržavanje djece koja su starija od 18 godina i koja, iako su spremna za zaposlenje, počnu studirati i zatim zanemare studij, ne ostvaruju odgovarajući napredak, ne dobivaju prolazne ocjene i ne prolaze ispite u propisanim rokovima te, zbog tih razloga, ne završe studij u roku predviđenom u programu studija.

Ako nije moguće dobiti uzdržavanje od osobe s primarnom odgovornošću (roditelja) ili ako ga je vrlo teško dobiti, plaćanje uzdržavanja može se odrediti drugim srođnicima (npr. djedovima i bakama djeteta kao roditeljima obveznika uzdržavanja koji se skriva). Međutim, uzdržavanje od djedova i baka ne može se dobiti samo iz razloga što obveznik uzdržavanja nije platio dosuđeni iznos. Da bi djedovi i bake bili obvezni plaćati uzdržavanje, uzdržavana osoba mora imati financijske poteškoće, a djedovi i bake moraju imati financijska sredstva za plaćanje uzdržavanja. Uzdržavanje od djedova i baka obično se dodjeljuje u nižim iznosima od onoga koji se dodjeljuje osobi s primarnom odgovornošću

obveza koja nastaje posvajanjem: ako se posvajanjem zasniva odnos isključivo između posvojitelja i posvojenika, obveza uzdržavanja posvojitelja prema posvojeniku ima prednost nad obvezom uzdržavanja srođnika po uzlaznoj liniji te braće i sestara posvojenika prema toj osobi, dok je obveza uzdržavanja posvojenika prema njegovim srođnicima po uzlaznoj liniji te braći i sestrama na posljednjem mjestu. U protivnom se na posvojenika primjenjuju pravila utvrđena u točki 1.

obveza između osoba koje su u tazbinskom srođstvu (pomajka, poočim, pastorci): samo osobe u financijskim poteškoćama imaju pravo na uzdržavanje, pod uvjetom da je u predmetnoj situaciji određivanje obveze uzdržavanja u skladu s načelima društvenih odnosa. U skladu s poljskim zakonodavstvom i sudskom praksom, „financijske poteškoće” znači nemogućnost ispunjavanja razumnih potreba osobe iz vlastitih sredstava i vlastitim naporima

obveza između bračnih drugova tijekom braka: članovi obitelji mogu tražiti pravo na „jednak standard života” svih članova obitelji. U skladu s člankom 27.

Zakonika o obitelji i skrbništvu oba su bračna druga obvezna, u skladu sa svojim sposobnostima te prihodima i financijskim mogućnostima, pomoći u ostvarivanju potreba obitelji koju su zasnovali svojim odnosom. Ta se obveza može smatrati ispunjenom u potpunosti ili djelomično u obliku osobnih nastojanja u pogledu odgoja djece i brige za zajedničko kućanstvo

obveza između bračnih drugova nakon prestanka braka: ako je utvrđeno da jedan bračni drug snosi isključivu odgovornost za poremećene bračne odnose, a razvodom se znatno pogoršava financijska situacija drugog bračnog druga, potonji može tražiti ispunjavanje svojih razumnih potreba, čak i ako ta osoba nije u financijskim poteškoćama.

U drugim slučajevima, bračni drug u financijskim poteškoćama može tražiti uzdržavanje od bivšeg bračnog druga razmjerno svojim razumnim potrebama te prihodima i financijskim mogućnostima bivšeg bračnog druga. Obveza uzdržavanja prema bračnom drugu istječe kada taj bračni drug sklopi novi brak.

Međutim, ako uzdržavanje mora plaćati razvedeni bračni drug kojem nije utvrđena odgovornost za poremećene bračne odnose, obveza uzdržavanja istječe pet godina nakon donošenja odluke o razvodu, osim ako sud zbog iznimnih okolnosti ne produlji to petogodišnje razdoblje na zahtjev uzdržavane osobe

obveza oca djeteta rođenog izvan braka prema djetetovoj majci: otac koji nije majčin suprug mora u skladu s vlastitim mogućnostima pridonositi troškovima povezanim s trudnoćom i rođenjem djeteta te troškovima tromjesečnog uzdržavanja majke u trenutku rođenja djeteta. Ako za to postoje važni razlozi, majka može tražiti da otac doprinosi njezinim troškovima uzdržavanja dulje od tri mjeseca.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji su obvezni plaćati uzdržavanje djeci koja se još ne mogu sama uzdržavati. Budući da su djeca obvezna nastaviti s obrazovanjem do 18. godine, obično imaju pravo na uzdržavanje do punoljetnosti ili dok ne završe obrazovanje. Kad se osoba koja ima pravo na uzdržavanje ne može sama brinuti o sebi (npr. zbog bolesti ili invaliditeta), to pravo može imati u neograničenom razdoblju.

Doplatak iz državnog fonda za uzdržavanje plaća se osobama koje ga imaju pravo primati dok ne navrše 18 godina. Takve osobe imaju pravo na doplatku dok ne navrše 25 godina ako nastave s obrazovanjem u školama ili ustanovama visokog obrazovanja ili na neograničeno vrijeme ako im je potvrđen teški invaliditet. Doplatak iz fonda za uzdržavanje može se dobiti pod uvjetom da obiteljski dohodak po osobi nije veći od 800 PLN mjesečno, a od 1. srpnja 2020. 900 PLN mjesečno.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Moguće su sljedeće situacije:

1. osoba koja mora plaćati uzdržavanje dobrovoljno ispunjava obvezu uzdržavanja
2. stranke su se dogovorile o obvezi uzdržavanja izvan suda
3. ako osoba koja mora plaćati uzdržavanje ne ispunji svoju obvezu, zahtjev za uzdržavanje podnosi se okružnom sudu (*sąd rejonowy*) koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe (članak 32. Zakonika o parničnom postupku) ili tuženika (članak 27. stavak 1. Zakonika o parničnom postupku) ili se takav zahtjev podnosi tijekom postupka razvoda ili rastave koji se vodi na regionalnom sudu (*sąd okręgowy*)

Za zahtjev se ne plaća sudska pristojba. Međutim, on bi trebao ispunjavati zahtjeve za predstavku, odnosno trebao bi uključivati ime suda kojem se podnosi, imena i prezimena stranaka, njihovih pravnih zastupnika i odvjetnika, vrstu predstavke, jasan opis zahtjeva, vrijednost potraživanja, opis činjenica na kojima se temelje zahtjev i, ako je potrebno, nadležnost suda, potpis stranke ili njezina pravnog zastupnika ili odvjetnika (mora biti uključena punomoć), popis priloga, mjesto boravišta ili sjedišta stranaka, njihovih pravnih zastupnika i odvjetnika i opis potraživanja. Naknadni podnesci moraju sadržavati upućivanje na spis predmeta. Uz zahtjev treba priložiti i rodni list djeteta u kojem je tuženik naveden kao djetetov roditelj, a ako je potrebno, uz zahtjev za uzdržavanje može se podnijeti zahtjev za utvrđivanje roditeljstva

4. moguće se i nagoditi kod javnog bilježnika, u kojem će slučaju Okružni sud izdati samo nalog kojim se odobrava izvršenje nagodbe. Za potpisivanje sporazuma o nagodbi kod javnog bilježnika plaća se pristojba, kao i za zahtjev za izdavanje naloga za izvršenje

5. nagoditi se može i na sudu, u kojem slučaju tuženik može biti oslobođen plaćanja sudske pristojbe ili mora platiti samo polovinu iste.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Sljedeće osobe mogu podnijeti zahtjev za uzdržavanje u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje:

– odvjetnik (osim odvjetnika i pravnog savjetnika, sljedeće osobe mogu djelovati u svojstvu odvjetnika: roditelji, bračni drug, braća i sestre, srodnici po uzlaznoj liniji ili osobe povezane s osobom koja ima pravo na uzdržavanje na temelju posvojenja te osoba koja upravlja imovinom osobe koja ima pravo na uzdržavanje)

– predstavnik lokalnog državnog tijela nadležnog za socijalnu pomoć (u skladu sa Zakonom od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (Službeni list /Dziennik Ustaw/ iz 2004., br. 64, točka 593.), a ti su predstavnici: upravitelji općinskih centara za socijalnu pomoć ili okružnih centara za pomoć obiteljima)

– člankom 61. stavkom 1. podstavkom 1. Zakonika o parničnom postupku propisano je da nevladine organizacije mogu, u okviru svojih zakonskih dužnosti, pokrenuti postupak radi uzdržavanja pod uvjetom da za to imaju pisanu suglasnost dotične fizičke osobe

– javni tužitelj, ako je to potrebno u skladu s vladavinom prava i javnim interesom.

Pravni zastupnici djeluju u ime maloljetnika koji imaju pravo na uzdržavanje. Međutim, nakon punoljetnosti djeca moraju samostalno djelovati.

Osoba koja živi s uzdržavanom osobom ili koja je njezin poznanik ne može djelovati u ime uzdržavane osobe ako nije jedna od prethodno navedenih osoba.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu sa Zakonikom o parničnom postupku za predmete uzdržavanja stvarnu nadležnost imaju okružni sudovi. Teritorijalna nadležnost utvrđuje se na temelju mjesta boravišta uzdržavane osobe ili mjesta boravišta tuženika. Sudovi koji su nadležni u određenim općinama navedeni su u Uredbi Ministra pravosuđa od 28. prosinca 2018. o utvrđivanju sjedišta i nadležnosti žalbenih, regionalnih i okružnih sudova te opsega njihove nadležnosti (Službeni list iz 2018., točka 2548.).

Za predmete koji se odnose na priznavanje odluka sudova država članica u Poljskoj nadležni su regionalni sudovi (članak 1151.1 stavak 1. Zakonika o parničnom postupku) ako je odluka donesena prije nego što je za državu u kojoj je donesena postao obvezujuć Haški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja (SL L 331, 16.12.2009., str. 17.), tj. prije 18. lipnja 2011.

U skladu s člankom 1153.14 izmijenjenog Zakonika o parničnom postupku u Poljskoj postoje sljedeće izvršive isprave:

1. presude koje su donijeli sudovi država članica te nagodbe i službene isprave koje su izdale te države, a obuhvaćene su Uredbom br. 1215/2012, ako su izvršive
2. presude koje su donijeli sudovi država članica, nagodbe i službene isprave koje su izdale te države, a potvrđene su kao europski nalog za izvršenje
3. europski platni nalozi koje su izdali sudovi država članica, a čija je izvršivost u tim državama proglašena na temelju Uredbe br. 1896/2006
4. presude koje su sudovi država članica donijeli u okviru europskog postupka za sporove male vrijednosti, a potvrđene su u tim državama na temelju Uredbe br. 861/2007
5. odluke o pitanjima koja se odnose na uzdržavanje koje su donijeli sudovi u državama članicama strankama Haškog protokola od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja (SL L 331, 16.12.2009., str. 17.) te nagodbe i službene isprave o pitanjima koja se odnose na uzdržavanje iz tih država, a koje su obuhvaćene Uredbom br. 4/2009
6. presude donesene u državama članicama koje sadržavaju zaštitne mjere obuhvaćene Uredbom br. 606/2013, ako su izvršive.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

U postupcima povezanim s uzdržavanjem nije obvezno zastupanje po odvjetniku. Stranke mogu djelovati u svoje ime ili preko stručnih zastupnika.

Za detaljne informacije o mogućnosti imenovanja odvjetnika po službenoj dužnosti koji će djelovati u ime uzdržavane stranke vidjeti točke 7. i 20.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Stranka koja traži uzdržavanje i tuženik u predmetu koji se odnosi na smanjenje uzdržavanja oslobođeni su plaćanja sudskih troškova (članak 96. stavak 1. podstavak 2. Zakona od 28. srpnja 2005. o sudskim troškovima u građanskim predmetima (Službeni list iz 2005., br. 167, točka 1398., kako je izmijenjen)).

Takve su osobe u potpunosti oslobođene plaćanja sudskih troškova, što znači da nemaju nikakvih sudskih troškova, troškova žalbe ili izvršenja.

Osoba koja je obvezna plaćati uzdržavanje može zatražiti i oslobodjenje od sudskih troškova kad traži promjenu dodijeljenog iznosa. To zahtijeva podnošenje izvješća o imovini i prihodima. Odluku donosi sud nakon što je ispitao zahtjev.

Osim toga, stranka koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć u obliku imenovanja odvjetnika po službenoj dužnosti. Ako se zahtjev za imenovanje odvjetnika prihvati, troškove odvjetnika stranke kojoj je dodijeljen odvjetnik pokriva suprotna stranka. Ako ta osoba izgubi spor, troškovi odvjetnika plaćaju se iz državnog proračuna.

Prava državljana država članica u tom pogledu uređena su Zakonom od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije i o pravu na pomoć u cilju sporazumnog rješavanja spora prije pokretanja građanskog postupka (Službeni list iz 2005., br. 10, točka 67.).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Iznos uzdržavanja ovisi o prihodima i financijskim mogućnostima osobe koja ga mora plaćati i o razumnim potrebama uzdržavane osobe. Razumne potrebe uzdržavane osobe uključuju sve što je potrebno za njezino uzdržavanje u smislu materijalnih i nematerijalnih (kulturnih i duhovnih) potreba. Potrebe maloljetnika uključuju i troškove njihova odgoja. Pri procjeni prihoda i financijskih mogućnosti obveznika uzdržavanja ne uzima se u obzir dohodak koji stvarno zarađuju već dohodak koji bi mogli zaraditi da su u potpunosti iskoristili svoju sposobnost privređivanja. To znači da se čak i nezaposlenoj osobi koja ne ostvaruje redoviti dohodak može odrediti plaćanje uzdržavanja i ta će se plaćanja izvršiti.

U slučaju promjene okolnosti, može se tražiti izmjena sudske odluke ili ugovora o uzdržavanju. Takvu izmjenu može zatražiti bilo koja stranka u odnosu uzdržavanja. Ovisno o stvarnim okolnostima, stranka može tražiti ukidanje obveze uzdržavanja ili smanjenje ili povećanje iznosa uzdržavanja. Iznos uzdržavanja može se izmijeniti ako su se povećale ili smanjile razumne potrebe uzdržavane osobe ili sposobnost zarađivanja obveznika uzdržavanja.

U Poljskoj ne postoji fiksni iznos uzdržavanja i on se ne izračunava kao fiksni postotak prihoda obveznika uzdržavanja. Minimalna plaća 2014. iznosila je 1680 PLN (oko 400 EUR) bruto. Prosječna naknada 2013. iznosila je 3650 PLN (oko 900 EUR) bruto mjesečno. Minimalna plaća 2015. iznosila je 1750 PLN bruto, 2016. iznosila je 1850 PLN bruto, 2019. iznosila je 2250 PLN bruto, a 2020. iznosi 2600 PLN bruto. U praksi u većini slučajeva iznos uzdržavanja koji dodjeljuju sudovi iznosi od 300 PLN do 1000 PLN mjesečno po djetetu. Iznos uzdržavanja ne podliježe automatskoj indeksaciji ovisno o dobi djeteta ili inflaciji.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osoba koja je imenovana obveznikom uzdržavanja u nalogu za izvršenje dužna je plaćati uzdržavanje. U načelu se uzdržavanje dodijeljeno u Poljskoj plaća zakonskom zastupniku maloljetnika (u gotovini ili bankovnim prijenosom) u poljskim zlotima svaki mjesec, obično do 10. u mjesecu. U slučaju zakašnjelog plaćanja, u presudama su predviđene zakonske kamate (od 29. svibnja 2020. kamata je iznosila 3,6 % godišnje) na iznos dugovanja (vidjeti informacije koje je Poljska dostavila o zakonskoj kamati).

U načelu obvezu uzdržavanja snosi isključivo obveznik uzdržavanja. Ako ta osoba ne plati dobrovoljno, uzdržavana osoba može od nadležnog tijela za izvršenje (obično od izvršitelja) zatražiti pokretanje postupka izvršenja. Izvršenje se može pokrenuti i po službenoj dužnosti na zahtjev prvostupanjskog suda koji je odnio odluku o iznosu uzdržavanja. Uzdržavana osoba može podnijeti nalog za izvršenje poslodavcu obveznika uzdržavanja ili ustanovi koja isplaćuje njegovu mirovinu i tražiti oduzimanje iznosa uzdržavanja od iznosa koji se isplaćuje obvezniku uzdržavanja. Takav zahtjev obvezujuć je za uplatitelja.

Zahtjev za pokretanje postupka izvršenja protiv obveznika uzdržavanja može se podnijeti bilo kojem sudskom izvršitelju. Međutim, kad se ovršava dug nad imovinom obveznika uzdržavanja, nadležnost ima sudski izvršitelj u regiji u kojoj obveznik uzdržavanja živi.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne ispunji svoju obvezu plaćanja uzdržavanja dobrovoljno, može biti prisiljen to učiniti (vidjeti točku 9.).

Nadalje, u skladu s člankom 209. Kaznenog zakona (Službeni list iz 1997., br. 88, točka 553.), svaka osoba koja izbjegava poštovanje obveze uzdržavanja utvrđene sudskom odlukom, nagodbom sklopljenom pred sudom ili drugim tijelom ili u okviru drugog sporazuma kaznit će se novčanom kaznom, kaznom društveno korisnog rada ili kaznom zatvora u trajanju od najviše godinu dana ako je ukupan iznos dugovanja jednak najmanje trima uplatama redovnog uzdržavanja ili ako je kašnjenje plaćanja neredovitog uzdržavanja dulje od tri mjeseca. Ako zbog počinitelja osoba koja ima pravo na uzdržavanje ne može zadovoljiti svoje osnovne životne potrebe, počinitelja će se kazniti novčanom kaznom, kaznom društveno korisnog rada ili kaznom zatvora u trajanju od najviše dvije godine.

Kazneni postupak za predmetno djelo pokreće se na zahtjev žrtve, ustanove za socijalnu skrb ili tijela koje pokreće postupak protiv obveznika uzdržavanja. Ako je žrtvi dodijeljena odgovarajuća obiteljska naknada ili doplatka koji se plaća u slučaju neuspješnog izvršenja plaćanja uzdržavanja, kazneni se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

Člankom 5. stavkom 3.b podstavkom 2. Zakona od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržanim osobama (Službeni list iz 2007., br. 192, točka 1378.) propisano je da nadležno tijelo može podnijeti zahtjev za oduzimanje vozačke dozvole obveznika uzdržavanja.

Ako izvršenje nije uspješno, izvršitelj može podnijeti zahtjev za upis obveznika uzdržavanja u upisnik nesolventnih obveznika uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 1083. stavkom 2. Zakonika o parničnom postupku, neplaćeni iznosi uzdržavanja mogu se u potpunosti pokriti zaplijenom bankovnog računa.

U skladu s člankom 833. stavkom 1. Zakonika o parničnom postupku, naknada za rad podliježe izvršenju u mjeri propisanoj u Zakoniku o radu. U načelu je moguće zaplijeniti 60 % plaće. Moguće je zaplijeniti i do tri petine iznosa koje je dodijelila državna riznica u posebne svrhe, posebno bespovratna sredstva i potporu (članak 831. stavak 1. podstavak 2. Zakonika o parničnom postupku).

Osim toga, u skladu s člankom 829. Zakonika o parničnom postupku, sljedeće stavke ne podliježu izvršenju:

1. kućanski predmeti, posteljina, donje rublje i svakodnevna odjeća koji su neophodni obvezniku uzdržavanja i uzdržanim članovima obitelji te odjeća neophodna za pružanje usluge ili za stručni rad
2. jednomjesečne zalihe hrane i goriva koje su neophodne obvezniku uzdržavanja i uzdržanim članovima obitelji
3. jedna krava ili dvije koze ili tri ovce koje su neophodne za prehranu obveznika uzdržavanja i uzdržanih članova obitelji, zajedno sa zalihama hrane za životinje i steljom do sljedeće žetve
4. alati i drugi predmeti koji su obvezniku uzdržavanja neophodni za obavljanje plaćenog posla i sirovine koje su neophodne za jednotjednu proizvodnju, osim motornih vozila
5. u slučaju periodičnog stalnog radnog odnosa obveznika uzdržavanja, iznos novca koji odgovara dijelu plaće koji ne podliježe izvršenju u razdoblju do sljedećeg datuma dospijeaća, a u slučaju obveznika uzdržavanja koji nemaju redovitu plaću, iznos novca koji je neophodan za životne potrebe obveznika uzdržavanja i uzdržanih članova obitelji u razdoblju od dva tjedna
6. predmeti nužni u obrazovne svrhe, osobni dokumenti, ukrasi i predmeti koji se upotrebljavaju za prakticiranje vjere i svakodnevnih predmeti koji bi se mogli prodati jedino znatno ispod njihove vrijednosti, ali su korisni za obveznika uzdržavanja

7. lijekovi u smislu Zakona o farmaceutskim proizvodima od 6. rujna 2001. (Službeni list iz 2019., točka 499., kako je izmijenjen), neophodni za funkcioniranje ustanove za zdravstvenu skrb u smislu zakonskih odredbi o zdravstvenoj skrbi u razdoblju od tri mjeseca te lijekovi neophodni za njezino funkcioniranje u smislu Zakona o lijekovima od 20. svibnja 2010. (Službeni list, br. 107, točka 679. i Službeni list iz 2011., br. 102, točka 586. i br. 113, točka 637.)

8. predmeti prijeko potrebni zbog invaliditeta obveznika uzdržavanja ili članova njegove obitelji.

U skladu s člankom 833. stavkom 6. Zakona o parničnom postupku naknade za uzdržavanje, naknade koje se plaćaju u slučaju neuspješnog izvršenja plaćanja uzdržavanja, obiteljske naknade, obiteljski doplatak, doplatak za njegu ili rođenje djeteta, doplatak za siročad, naknade za njegovatelje, socijalne naknade, naknade za integraciju, naknade za odgajanje ili jednokratna naknada iz članka 10. Zakona od 4. studenoga 2016. o potpori trudnicama i njihovim obiteljima „Za život“ (Službeni list iz 2019., točka 473.) ne podliježu ovrsi.

Ministar pravosuđa će u savjetovanju s ministrom poljoprivrede i ministrom financija pravilnikom odrediti koji predmeti koji pripadaju poljoprivredniku ne mogu podliježati ovrsi (članak 830.).

Nadalje, člankom 831. Zakonika o parničnom postupku propisano je da posebno ne podliježu izvršenju naknade za socijalnu pomoć u smislu Zakona od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (Službeni list iz 2013., točka 182., kako je izmijenjen) i potraživanja obveznika uzdržavanja iz državnog proračuna ili nacionalnog zavoda za zdravstveno osiguranje (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) za isplatu davanja za zdravstvenu skrb u smislu Zakona od 27. kolovoza 2004. o davanjima za zdravstvenu skrb koja se financiraju iz javnih sredstava (Službeni list iz 2008., br. 164, točka 1027., kako je izmijenjen) prije nego što su isplaćena ta davanja, do 75 % svake isplate, osim ako je riječ o potraživanjima zaposlenika obveznika uzdržavanja ili pružatelja usluga obvezniku uzdržavanja iz članka 5. stavka 41. točki (a) i (b) Zakona od 27. kolovoza 2004. o davanjima za zdravstvenu skrb koja se financiraju iz javnih sredstava. Člankom 137. stavkom 1. Zakonika o obitelji i skrbništvu propisano je da se na tražbine koje se odnose na uzdržavanje primjenjuje zastara od tri godine. Člankom 121. stavkom 1. Građanskog zakonika propisano je da zastara ne počinje teći i, ako je počela teći, obustavlja se za tražbine djece u odnosu na roditelje za trajanja roditeljske odgovornosti.

Ako obveznik uzdržavanja osporava valjanost obveze uzdržavanja prema odraslom djetetu, izvršitelj može zatražiti od vjerovnika da dostavi potvrdu da nastavlja obrazovanje, da ne zarađuje ili da se liječi te da mu je stoga i dalje potrebna financijska potpora obveznika uzdržavanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Kako je navedeno u točki 4., zahtjev za uzdržavanje mogu u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje podnijeti, među ostalim, ravnatelj centara za socijalnu pomoć, određene socijalne organizacije, predstavnici lokalnih tijela odgovornih za socijalnu pomoć te u nekim slučajevima i javni tužitelji. Ti subjekti mogu podržati tužitelja i sudjelovanjem u postupku radi uzdržavanja koji je već u tijeku. Njihova je uloga da podrže osobu koja ima pravo na uzdržavanje u postupcima pred sudom.

Regionalni sudovi pomažu uzdržavanim osobama u podnošenju zahtjeva za uzdržavanje u inozemstvu.

Osobe koje borave u inozemstvu i žele potraživati uzdržavanje od dužnika s prebivalištem u Poljskoj mogu dobiti pomoć od nadležnih središnjih tijela: <https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>.

Informacije o načinu dobivanja besplatne pravne pomoći dostupne su i na internetskim stranicama <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/>.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U Zakonu od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržavanim osobama (Službeni list iz 2009., br. 1, točka 7., kako je izmijenjen) utvrđena su pravila za državnu pomoć uzdržavanim osobama u slučajevima neuspješnog izvršenja.

Doplatka iz fonda za uzdržavanje može se dobiti samo ako obiteljski dohodak po osobi nije veći od 800 PLN mjesečno, a od 1. srpnja 2020. 900 PLN mjesečno.

Od 1. srpnja 2020. primjenjuje se i pravilo „1 zlot za 1 zlot“: ako je obiteljski dohodak

po osobi veći od prethodno navedenog iznosa od 900 PLN, potpora se smanjuje i dopijeva u iznosu koji predstavlja razliku između iznosa naknade iz fonda za uzdržavanje koja pripada uzdržavanoj osobi i iznosa za koji je premašen obiteljski dohodak po osobi

(članak 9. stavak 2.a). Međutim, ako je naknada izračunana na ovaj način manja od 100 PLN, donosi se rješenje o odbijanju i naknada se ne isplaćuje (članak 9. stavak 2.b).

Zahtjev se podnosi općinskom ili gradskom uredu koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe. Isplata naknada iz fonda može se delegirati i organizacijskoj jedinici općine, na primjer centru za socijalnu skrb.

Međutim, ako osoba koja ima pravo na predujam za uzdržavanje živi u ustanovi koja pruža cjelodnevno uzdržavanje (npr. centar za socijalnu pomoć, ustanova za odgoj i obrazovanje, pritvor za mlade ili odgojni centar) ili kod skrbnika, sklopila je brak ili ima dijete i ima pravo na obiteljsku naknadu, toj se osobi predujam neće odobriti.

Zakon se primjenjuje samo ako osoba koja ima pravo na uzdržavanje živi u Poljskoj u razdoblju u kojem se treba isplatiti davanje.

Za više informacija vidjeti <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego>.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

Ako obveznik uzdržavanja ima boravište u inozemstvu, a osoba koja ima pravo na uzdržavanje živi u Poljskoj, regionalni sud nadležan u mjestu boravišta osobe koja ima pravo na uzdržavanje pomaže toj osobi da podnese zahtjev za uzdržavanje. Ta pomoć uključuje pružanje osobi koja ima pravo na uzdržavanje svih informacija i pomoći potrebne za ispunjavanje potrebnih isprava i provjeravanje formalne točnosti zahtjeva.

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Dio A zahtjeva koji se podnosi u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja ispunjuje regionalni sud.

Popis regionalnih sudova koji ispunjavaju funkciju središnjeg tijela

Sud	Adresa	Telefon: (+48)	Faks: (+48)	E-adresa
Regionalni sud u Białystoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7421517	85 7421517	oz@bialystok.so.gov.pl
Regionalni sud u Bielsko-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	boguslawa.pokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Regionalni sud u Bydgoszczu	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Regionalni sud u Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684420	prezes@czestochowa.so.gov.pl anna.bocianowska@czestochowa.so.gov.pl

Regionalni sud u Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Regionalni sud u Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213119 [uzdržavanje] 58 3213141 [Voditelj upravnog ureda]	58 3213234	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Regionalni sud u Gliwicama	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Regionalni sud u Gorzówu Wielkopolskom	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718 95 7256702	95 7202807 95 7256790	marta.samolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl sekretariat@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Regionalni sud u Jeleni Górze	al. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl o.administracyjny@jelenia-gora.so.gov.pl
Regionalni sud u Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657764	62 7574936	administracja@kalisz.so.gov.pl
Regionalni sud u Katowicama	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 7836806	32 6070184	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Regionalni sud u Kielcu	ul. Seminaryjska 12 a 25-372 Kielce	41 3402320	41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Regionalni sud u Koninu	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Regionalni sud u Koszalinu	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Regionalni sud u Krakovu	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Krakow	12 6195241 12 6195262 12 6195204	12 6195665	oz@krakow.so.gov.pl
Regionalni sud u Krosnom	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671 13 4373673	13 4320570	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl administracja@krosno.so.gov.pl
Regionalni sud u Legnici	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	76 7545036	76 7545107 76 7545012	oz@legnica.so.gov.pl
Regionalni sud u Lublinu	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601013	malgorzata.stec-szewczyk@lublin.so.gov.pl obrotzagraniczny@lublin.so.gov.pl
Regionalni sud u Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2166281 862154254	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Regionalni sud u Łódźu	XI Wydział Wizytacyjny (11. Odjel za inspekcje) Plac Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź (soba br. 118)	42 6778799	42 2126082	oz@lodz.so.gov.pl
Regionalni sud u Nowy Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145	18 4482185	alimenty@nowysacz.so.gov.pl
Regionalni sud u Olsztynu	ul. Dąbrowszczaków 44A 10-543 Olsztyn	89 5216049	89 6123838	oz@olsztyn.so.gov.pl
Regionalni sud u Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134	77 5418109	Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Regionalni sud u Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Regionalni sud u Piotrkówu Trybunalskom	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl [najważnije] biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl jolanta.sipinska@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Regionalni sud u Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697320 24 2697364	24 2625253	oz@plock.so.gov.pl urszula.kaluzna@plock.so.gov.pl urszula.wyrwas@plock.so.gov.pl
Regionalni sud u Poznaniu	ul. Stanisława Hejmowskiego 2 61-736 Poznań	61 6283730 61 6283731 61 6283734	61 6283739	opzagr@poznan.so.gov.pl
Regionalni sud u Przemyślu	ul. Konarskiego 6 37-700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Regionalni sud u Radomu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 6776780 48 6776788	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl
	ul. Józefa Piłsudskiego 33	32 7840578	32 7840402	oz@rybnik.so.gov.pl

Regionalni sud u Rybniku	44-200 Rybnik			
Regionalni sud u Rzeszówu	Plac Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8627265	elzbieta.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Regionalni sud u Siedlceu	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Regionalni sud u Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl katarzyna.szala@sieradz.so.gov.pl
Regionalni sud u Słupsku	ul. Zamenhofska 7 76-200 Słupsk	59 8469543 59 8469513	59 8469424 59 8469429	agnieszka.kozlowska@slupsk.so.gov.pl referat.wiz@slupsk.so.gov.pl
Regionalni sud u Suwałkiju	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213 87 5631300	87 5631303	sekretariat@suwalki.so.gov.pl anna.klekołko@suwalki.so.gov.pl
Regionalni sud u Szczecinu	ul. Małopolska 17 70-227 Szczecin	91 4830170	91 4830170	jsurowa@szczecin.so.gov.pl amazur@szczecin.so.gov.pl [sprawy alimentacyjne – slučajevi uzdržavanja]
Regionalni sud u Świdnici	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	74 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Regionalni sud u Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 688 2500	15 6882678 15 8229756	oz@tarnobrzeg.so.gov.pl halina.rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl magdalena.kochanowska-lezon@tarnobrzeg.so.gov.pl
Regionalni sud u Tarnówu	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409	14 6887417	sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Regionalni sud u Toruńu,	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609	56 6555706	oz@torun.so.gov.pl
Regionalni sud u Varšavi	al. „Solidarności” 127 00-898 Varšava	22 440 11 54 [uzdržavanje] 22 6544443	22 6544411	m.karcz@warszawa.gov.pl [do rujna 2020.] a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl p.luscinska@warszawa.so.gov.pl
Regionalni sud za Varšavu-Praga u Varšavi	ul. Poligonowa 3 04-051 Varšava	22 4177393		oz@warszawapraga.so.gov.pl dariusz.olowski@warszawapraga.so.gov.pl kontakt@warszawapraga.so.gov.pl
Regionalni sud u Włocławeku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Włocławek	54 4120365	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Regionalni sud u Wrocławu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 7482964	oz@wroclaw.so.gov.pl
Regionalni sud u Zamośću	ul. Wyszyńskiego 11 22-400 Zamość	84 6316927 84 6316928	84 6316993	aneta.juszczak@zamosc.so.gov.pl prezes@zamosc.so.gov.pl
Regionalni sud u Zielonj Góri	pl. Słowiański 1 65-069 Zielona Góra	68 3220221	68 4567769	oz@zielona-gora.so.gov.pl e.branicka@zielona-gora.so.gov.pl k.zubryk@zielona-gora.so.gov.pl z.pejs@zielona-gora.so.gov.pl

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

U članku 55. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja nije propisano da se zahtjevi moraju podnositi putem središnjeg tijela države u kojoj žive podnositelji zahtjeva. Zahtjevi se mogu slati izravno nadležnom poljskom sudu, što je u skladu s formalnim zahtjevima utvrđenima u poglavljima IV. i VI. Uredbe i Zakoniku o parničnom postupku.

Podaci o tijelima pošiljateljima dostupni su na:

<https://www.gov.pl/web/stopuprowadzeniomdzieci/lista-organow-centralnych>.

Tijela stranih zemalja za prosljeđivanje zahtjeva navedena u izjavama priloženima uredbi pružaju uzdržavanoj osobi sve potrebne informacije, pomažu joj da ispuni sve potrebne isprave, provjeravaju formalnu točnost zahtjeva te osobe i šalju zahtjev u inozemstvo.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako je sud dodijelio uzdržavanje i na predmet se primjenjuje Uredba (EZ) br. 4/2009, vjerovnik koji živi u inozemstvu može upotrijebiti postupak predviđen u toj uredbi i podnijeti zahtjev tijelu nadležnom za prosljeđivanje zahtjeva države u kojoj živi ili može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za proglašenje izvršivosti strane odluke (vidjeti točku 5.). Zahtjevi za izvršenje podnose se uredu bilo kojeg sudskog izvršitelja.

Ako su Poljska i zemlja u kojoj vjerovnik živi stranke konvencije ili bilateralnog sporazuma o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u predmetima uzdržavanja, takva se pomoć pruža u mjeri predviđenoj u tom sporazumu. U pravilu je u bilateralnim sporazumima predviđeno podnošenje zahtjeva poljskom sudu izravno ili putem suda u zemlji u kojoj je presuda donesena. U potonjem slučaju zahtjeve prosljeđuju središnja tijela, obično Ministarstvo pravosuđa ili tijela obaviještena za potrebe Konvencije iz New Yorka:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDGS/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>.

Pojedinosti o sudovima dostupne su na

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/znajdz-wybrany-sad-powszechny>,

dok su pojediniosti o izvršiteljima dostupne na: <http://komornik.pl/>.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, za nju je Protokol obvezujući od 18. lipnja 2011.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Propisi koji se primjenjuju u Poljskoj su Zakon od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije (Službeni list iz 2005., br. 10, točka 67., kako je izmijenjen) i Direktiva Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima (SL L 26/41, 31.1.2003., str. 90.), kojima se dopunjuju odredbe Zakonika o parničnom postupku i Zakona o sudskim troškovima u građanskim predmetima. Stranka koja očekuje da će dobiti posebnu vrstu pomoći (npr. imenovanje odvjetnika, prijevod isprava, naknada putnih troškova) trebala bi o tome jasno obavijestiti sud uporabom obrasca EU-a https://e-justice.europa.eu/dynform_intro_form_action.do?idTaxonomy=157&plang=hr&init=true&refresh=1.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Poljski je zakonodavac 28. travnja 2011. donio Zakon o izmjeni Zakonika o parničnom postupku i drugih zakona (Zakon od 28. travnja 2011. o izmjeni Zakonika o parničnom postupku, Zakona o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije i o pravu na pomoć u cilju sporazumnog rješavanja spora prije pokretanja građanskog postupka te Zakona o pomoći uzdržanim osobama – Službeni list iz 2011., br. 129, točka 735.) u skladu s kojim poljsko središnje tijelo može tijelu nadležnom za obveznika uzdržavanja naložiti provođenje istrage za potrebe uzdržavanja.

Ako je mjesto boravišta tuženika ili sudionika nepoznato, Ministarstvo pravosuđa vrši uvid u središnje i lokalne spisnike i evidenciju (uključujući mogućnost uporabe baze podataka PESEL) kako bi se utvrdio nadležni sud ili izvršitelj ili da bi se odgovorilo na zahtjev za posebne mjere. Trenutačno se ne planiraju promjene zakonskih osnova, financiranja i tima središnjeg tijela kako bi se osiguralo da su zadaće opisane u članku 51. dovršene.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 27/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Izvorna jezična inačica ove stranice [pt](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

Zahjevi za uzdržavanje - Portugal

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

„Uzdržavanje” znači sve što je nužno za prehranu, smještaj i odijevanje osobe. Uzdržavanje uključuje i obrazovanje i osposobljavanje osobe ako je riječ o maloljetnom djetetu.

U skladu sa zakonom, sljedeće su osobe dužne plaćati uzdržavanje navedenim redoslijedom:

bračni drug ili bivši bračni drug

potomci

predci

braća i sestre

bliži srodnici dok je osoba kojoj je potrebno uzdržavanje maloljetna

očuh i maćeha maloljetnog pastorka koji su se o njemu brinuli u trenutku smrti bračnog druga.

Uz navedene slučajeve u kojima je obveza uzdržavanja utvrđena zakonom, obveze uzdržavanja mogu se i naslijediti (uzdržavanje kao nasljeđe određeno u oporuci) ili odrediti u ugovoru.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Dijete se može uzdržavati dok ne postane punoljetno, a punoljetnost se stječe s 18 godina. U dobi od 16 do 18 godina dijete se može emancipirati brakom.

Postoje razlike između propisa materijalnog prava koji se primjenjuju na uzdržavanje djece i onih koji se primjenjuju na uzdržavanje odraslih: uzdržavanje odraslih obuhvaća samo troškove prehrane, smještaja i odjeće, dok uzdržavanje djeteta uz te troškove podrazumijeva i troškove osposobljavanja i obrazovanja.

Ako dijete, kada postane punoljetno ili se emancipira, odluči nastaviti osposobljavanje ili obrazovanje, može radi uzdržavanja pokrenuti postupak protiv roditelja. U tom su slučaju uzdržavanjem, uz troškove prehrane, smještaja i odjeće, obuhvaćeni i troškovi obrazovanja te osposobljavanja. Razdoblje tijekom kojeg se ti troškovi plaćaju utvrđuje se sporazumom ili odlukom. U toj se odluci utvrđuje odgovarajuće trajanje razumnog razdoblja osposobljavanja ili obrazovanja.

U prethodno opisanoj iznimnoj situaciji kad odraslo dijete nastavlja s obrazovanjem, uzdržavanje odrasle osobe uključuje i troškove obrazovanja i osposobljavanja. Konkretno, zakonom je predviđeno da ako se uzdržavanje zatraži za odraslo dijete, do njegove 25. godine, zadržava se iznos uzdržavanja utvrđen dok je dijete bilo maloljetno. U tom je slučaju roditelj taj koji mora dokazati da iznos uzdržavanja koji je utvrđen dok je dijete bilo maloljetno više nije potreban ili da je taj iznos prekomjeran jer je dijete postalo punoljetno.

Propisi građanskog postupka koja se primjenjuju na utvrđivanje i izvršenje uzdržavanja djece i odraslih isto se tako razlikuju u nekim slučajevima. Razlike između primjenjivih postupovnih pravila navedene su u odgovorima na pitanja *Para obter uma pensão de alimentos, devo recorrer a uma autoridade competente ou um tribunal? Quais são os elementos principais deste processo? e Se a pessoa em causa (devedor) não pagar voluntariamente, quais os meios disponíveis para a coagir a efectuar o pagamento?*

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Odgovor na ovo pitanje razlikuje se ovisno o situacijama opisanim u nastavku.

Utvrđivanje uzdržavanja djeteta i uzdržavanja između bračnih drugova u slučaju izvornog sporazuma

O iznosu se mogu dogovoriti obveznik uzdržavanja i primatelj uzdržavanja. U slučaju uzdržavanja djeteta ili uzdržavanja između bračnih drugova, stranke mogu zatražiti ovjeru sporazuma na sudu ili kod matičara (*Conservador do Registo Civil*), ovisno o tome primjenjuju li se okolnosti navedene u nastavku.

U slučaju brakorazvodne parnice ipak se može postići dogovor o uzdržavanju maloljetne djece. U tom slučaju, sporazum o uzdržavanju djeteta mora odobriti sud u okviru postupka radi uređivanja ostvarivanja roditeljske odgovornosti. U sljedećem su potpoglavlju istaknuti glavni elementi tih postupaka.

U slučaju sporazumnog razvoda, sporazum o uzdržavanju između bračnih drugova i/ili o uzdržavanju maloljetne djece mora ovjeriti matičar. Za taj postupak, koji se može pokrenuti u bilo kojem matičnom uredu, isključivo je nadležan matičar. Kad je riječ o sporazumima o uzdržavanju djeteta, prethodno mišljenje mora dati javni tužitelj na sudu u mjestu u kojem se nalazi matični ured na kojem je pokrenut postupak. Ako se sporazum odobri, donosi se odluka o razvodu braka. Ako se sporazum ne odobri, postupak sporazumnog razvoda braka upućuje se sudu na kojem će se rješavati postupak sporazumnog razvoda. U tom je slučaju sud odgovoran za ocjenu i odobrenje sporazuma o uzdržavanju djeteta ili uzdržavanju između bračnih drugova.

Isti se propisi primjenjuju u slučaju zakonske rastave, proglašenja ništavosti ili poništaja braka.

Čak i ako nije riječ o postupku razvoda ili rastave, ako postoji sporazum, roditelji moraju sporazum kojim se uređuje ostvarivanje roditeljske odgovornosti ili bilo kakve njegove izmjene dostaviti na odobravanje matičnom uredu na način sličan onom prethodno utvrđenom.

Utvrđivanje uzdržavanja kada ne postoji izvorni sporazum

Roditelji koji uzdržavaju maloljetnu djecu

U slučaju brakorazvodne parnice, da bi se moglo odrediti uzdržavanje djece, mora se zatražiti zaštitni sudski postupak radi uređivanja ostvarivanja roditeljske odgovornosti. Roditelji poslije mogu zatražiti odobrenje sporazuma o roditeljskoj odgovornosti. Ako takav sporazum ne postoji ili nije odobren, javni tužitelj zatražit će uređivanje ostvarivanja roditeljske odgovornosti. Postupak se provodi na sudu. Roditelji se poziva na sastanak na koji se mogu pozvati i maloljetnik i drugi srodnici. Ako se na sastanku ne može postići dogovor, sudac uspostavlja privremeni način za ostvarivanje roditeljske odgovornosti, a stranke se upućuje na mirenje ili specijaliziranu tehničku raspravu. Ako i dalje nije moguće postići dogovor, roditelje se obavješćuje o tome da moraju podnijeti podneske i dokaze. Slijede izjave, rasprava i presuda.

Isti se propisi primjenjuju u slučaju zakonske rastave, proglašenja ništavosti ili poništaja braka.

Uzdržavanje koje plaćaju roditelji ili druge osobe koje su obvezne plaćati uzdržavanje maloljetnog djeteta

Uzdržavanje maloljetnika može se utvrditi i u zaštitnom postupku radi uzdržavanja maloljetnog djeteta kada se, primjerice, mora pokrenuti postupak protiv osoba koje su obvezne plaćati uzdržavanje posebno za tu svrhu. Tim se postupkom može i izmijeniti prethodno utvrđeni način uzdržavanja. Postupak se odvija na sudu. Pokreće se zahtjevom kojem se prilažu sljedeći dokumenti: potvrde kojima se dokazuje srodstvo ili veza djeteta i tuženika, preslika presude kojom je prethodno utvrđeno uzdržavanje, ako je primjenjivo, popis svjedoka. Tuženiku se dostavlja sudski poziv. Zatim se saziva sastanak kako bi se pokušao postići dogovor između stranaka. Ako se ne postigne dogovor, slijede obrana, izjave, rasprava i presuda.

Uzdržavanje odrasle osobe ili emancipiranog djeteta

Postupak za utvrđivanje uzdržavanja odrasle osobe ili emancipiranog djeteta može se pokrenuti u bilo kojem matičnom uredu podnošenjem zahtjeva u kojem su navedene činjenice i pravna osnova. Zahtjev mora biti popraćen dokumentacijom s dokazima i u njemu moraju biti navedeni svi ostali dokazi. Tuženiku se dostavlja sudski poziv. Ako on nema prigovora, zahtjev se smatra osnovanim i matičar odlukom utvrđuje uzdržavanje. Ako tuženik ima prigovor, matičar pokušava pomiriti stranke. Ako mirenje nije moguće, matičar priprema predmet i upućuje ga nadležnom sudu na sudski postupak.

Ako već postoji sudski postupak u okviru kojeg je utvrđeno uzdržavanje, zahtjev za utvrđivanje uzdržavanja za dijete koje je u međuvremenu postalo punoljetno ili se emancipiralo spaja se s postojećim predmetom i rješava na tom sudu, a ne rješava ga matični ured.

Uzdržavanje između bračnih drugova i bivših bračnih drugova

Ako nema izvornog sporazuma, postupak za utvrđivanje uzdržavanja između bračnih drugova ili bivših bračnih drugova pokreće se na sudu. Postupak je u obliku deklaratornog postupka koji je identičan postupku opisanom u nastavku koji se primjenjuje na uzdržavanje odrasle osobe.

Uzdržavanje odrasle osobe

Osim u navedenim slučajevima, postupak za utvrđivanje uzdržavanja odrasle osobe pokreće se na sudu (npr. zahtjev za uzdržavanje koji roditelj podnosi djeci). Postupak je u obliku deklaratorne presude. Počinje početnim zahtjevom koji se podnosi sudu.

Stanka koja pokreće postupak mora navesti sud na kojem se pokreće postupak, utvrditi stranke, navesti njihova imena, adrese boravišta ili sjedišta ureda i, ako je moguće, njihova zanimanja i mjesta rada, utvrditi vrstu postupka, objasniti činjenice i zakonsku osnovu za pokretanje postupka, navesti svoj zahtjev i predmetni iznos. Na kraju zahtjeva navode se popis svjedoka i ostali traženi dokazi. Zahtjevu mora biti priložen dokaz o plaćenju sudskoj pristojbi i punomoć ako stranku zastupa odvjetnik. Kao druga mogućnost, može se priložiti dokument kojim se dokazuje da je odobrena pravna pomoć.

Ako je imenovan odvjetnik, početni zahtjev podnosi se elektronički popunjavanjem obrasca koji je dostupan na internetskim stranicama <https://citius.tribunaisnet.mj.pt/> u skladu s postupcima i navedenim uputama. Ako stranku ne zastupa pravni zastupnik, ona može podnijeti zahtjev u sudskoj pisarnici na jedan od sljedećih načina: osobno, preporučenom poštom ili telefaksom.

Tuženiku se dostavlja sudski poziv. Ako se tijekom postupka ne postigne dogovor, slijede obvezne faze postupka – odgovor na tužbu, uklanjanje postupovnih nedostataka, istraga, rasprava i presuda.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Kada je riječ o uzdržavanju maloljetnog djeteta, zahtjev može podnijeti djetetov pravni zastupnik, javni tužitelj, osoba kojoj je povjereno skrbništvo ili ravnatelj obrazovne ili odgojne ustanove kojoj je povjeren maloljetnik. Javnog tužitelja svatko može obavijestiti o potrebi za utvrđivanjem uzdržavanja djeteta.

U slučaju uzdržavanja pravno nesposobnih odraslih osoba, postupak može pokrenuti njihov pravni zastupnik.

Osim u tim slučajevima pravne nesposobnosti, postupak povezan s uzdržavanjem odraslih osoba ili emancipirane djece mora pokrenuti sama odrasla osoba ili emancipirano dijete, pravni zastupnik kojeg su oni imenovali ili odvjetnik kojemu su dali punomoć za pokretanje postupka.

Međutim, zakonom je predviđena sljedeća posebnost u slučaju odrasle djece: roditelj koji preuzima glavnu odgovornost za plaćanje troškova odrasle ili emancipirane djece koja ne mogu brinuti sama o sebi može zatražiti da drugi roditelj pridonosi troškovima u pogledu hrane i obrazovanja te odrasle djece.

Taj doprinos može se u cjelokupnom ili djelomičnom iznosu platiti odrasloj ili emancipiranoj djeci ako to odluči sudac ili ako se roditelji tako dogovore.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Uzdržavanje maloljetnog djeteta

Odjel za obitelj i maloljetnike okružnog suda (*Tribunal de Comarca, Juízo de Família e Menores*) nadležan je za pitanja zaštitnih postupaka za uređivanje ostvarivanja roditeljske odgovornosti i utvrđivanja uzdržavanja djece. Ako nema odjela za obitelj i maloljetnike, predmet u načelu rješava odjel za opću nadležnost ili područni ured okružnog suda (*Tribunal de Comarca, Juízo Local ili Juízo de Competência Genérica*).

Mjesno nadležni sud utvrđuje se na temelju sljedećih pravila. U načelu je nadležan sud/odjel u mjestu u kojem dijete ima boravište u trenutku pokretanja postupka.

Ako je djetetovo boravište nepoznato, nadležan je sud prema mjestu boravišta nositelja roditeljske odgovornosti.

Ako nositelji roditeljske odgovornosti imaju boravište u različitim mjestima, nadležan je sud prema mjestu boravišta osobe kojoj je dodijeljena skrb nad djetetom ili, u slučaju zajedničke roditeljske skrbi, osobe s kojom dijete živi.

Ako se bilo koji od postupaka odnosi na dvoje ili više djece istih roditelja kojima je boravište u različitim okruzima, nadležan je sud na čijem je području prijavljeno boravište najviše djece. Ako je sve ostalo jednako, nadležan je sud na kojem je pokrenut prvostupanjski postupak radi uzdržavanja.

Ako u trenutku pokretanja postupka dijete ne živi u Portugalu, nadležan je sud prema mjestu boravišta podnositelja zahtjeva ili tuženika; ako i oni žive u inozemstvu i portugalski sud ima međunarodnu nadležnost, predmet rješava Odjel za obitelj i maloljetnike Okružnog suda u Lisabonu (*Tribunal da Comarca de Lisboa, Juízo de Família e Menores*) jer je u mjesnoj nadležnosti tog suda grad Lisabon.

Uzdržavanje odrasle djece

Za postupke radi uzdržavanja odrasle djece nadležan je bilo koji matični ured. To nije primjenjivo ako već postoji sudski predmet u kojem je utvrđeno uzdržavanje djece. U tom slučaju zahtjev za utvrđivanje uzdržavanja za dijete koje je u međuvremenu postalo punoljetno ili se emancipiralo spaja se s postojećim predmetom i rješava na tom sudu.

Uzdržavanje bračnih drugova ili bivših bračnih drugova

Postupak za utvrđivanje uzdržavanja između bračnih drugova i bivših bračnih drugova pokreće se na odjelu za obitelj i maloljetnike okružnog suda nadležnog prema tužnikovu mjestu boravišta. Ako nema odjela za obitelj i maloljetnike, predmet u načelu rješava odjel za opću nadležnost ili područni ured okružnog suda.

Uzdržavanje odrasle osobe

Osim u prethodno navedenim slučajevima, postupak za utvrđivanje uzdržavanja odrasle osobe pokreće se pred okružnim sudom: pri građanskom odjelu središnjeg ureda (ako je vrijednost postupka veća od 50 000,00 EUR); pri područnom uredu ili odjelu za opću nadležnost, ako postoji (ako je vrijednost postupka manja od 50 000,00 EUR). Kad je riječ o mjesnoj nadležnosti, nadležni su sud i odjel prema tužnikovu mjestu boravišta.

Izvršenje uzdržavanja

Sudovi navedeni u nastavku nadležni su za pokretanje posebnih postupaka za izvršenje uzdržavanja u slučaju kašnjenja u plaćanju.

Ako postupak za utvrđivanje uzdržavanja rješava odjel za obitelj i maloljetnike okružnog suda, pred tim se sudom pokreće posebni postupak za izvršenje uzdržavanja kao dio tog istog predmeta s kojim se mora spojiti zahtjev za izvršenje uzdržavanja.

Ako je postupak za utvrđivanje uzdržavanja rješavao građanski odjel središnjeg ureda okružnog suda (*Tribunal de Comarca, Juízo Central Cível*), za posebni postupak za izvršenje uzdržavanja nadležan je odjel za izvršenje (*Secção de Execução*), koji bi bio nadležan da postupak nije u nadležnosti tog odjela središnjeg ureda zbog novčane vrijednosti.

Ako nema odjela za izvršenje, za posebni postupak za izvršenje uzdržavanja nadležan je građanski odjel središnjeg ureda pred kojim se vodio deklaratorni postupak i u tom se slučaju izvršenje provodi kao dio tog postupka.

Ako se postupak u kojem je utvrđeno uzdržavanje vodio pred okružnim sudom, pri građanskom područnom odjelu ili odjelu za opću nadležnost, u okviru tog postupka provodi se postupak izvršenja ako ne postoji odjel za izvršenje u središnjem uredu. Ako postoji odjel za izvršenje (čija mjesna nadležnost obuhvaća područje odjela opće nadležnosti ili građanskog područnog odjela pri kojem se vodio postupak), on će biti nadležan za posebne postupke za izvršenje uzdržavanja.

Kad je riječ o izvršenju sudskih presuda, čak i ako izvršenje ne provodi sud koji je donio izvršivu presudu, zahtjev za izvršenje podnosi se u deklaratornom postupku u kojem je donesena presuda. U tom slučaju, ako je nadležan odjel za izvršenje, sud koji je donio presudu treba žurno dostaviti odjelu za izvršenje njezinu presliku, zahtjev na temelju kojeg se pokreće izvršenje i popratne dokumente.

Isto se pravilo primjenjuje u slučajevima kada nema odjela za izvršenje te kada je za postupak izvršenja nadležan građanski područni odjel ili odjel za opću nadležnost.

Ako se postupak u kojem je utvrđeno uzdržavanje nije rješavao na sudu nego u matičnom uredu, mjesna nadležnost za posebni postupak za izvršenje uzdržavanja određuje se na temelju sljedećih načela:

postupak izvršenja mora se pokrenuti pred sudom prema mjestu boravišta obveznika uzdržavanja; ipak, ako uzdržavana osoba živi na širem gradskom području Lisabona ili Porta te i obveznik uzdržavanja živi na istom širem gradskom području, uzdržavana osoba može izabrati sud u mjestu u kojem će se izvršavati obveza

ako bi se postupak izvršenja trebao pokrenuti u mjestu u kojem se nalazi boravište obveznika uzdržavanja, a on nema boravište u Portugalu nego ondje ima imovinu, nadležan je sud u mjestu u kojem se nalazi ta imovina.

Kad je riječ o stvarnoj nadležnosti za izvršenje uzdržavanja na temelju odluke matičara, primjenjuju se sljedeća pravila:

odjel za obitelj i maloljetnike okružnog suda nadležan je pripremiti i voditi postupak izvršenja uzdržavanja između bračnih drugova i bivših bračnih drugova, za maloljetnu djecu te za punoljetnu i emancipiranu djecu. Budući da u se ovom slučaju odgovarajući deklaratorni postupak nije vodio pri odjelu za obitelj i maloljetnike nego u matičnom uredu, sudovi mogu odlučiti da je nadležan odjel za izvršenje okružnog suda.

Ako ne postoji odjel za izvršenje, za posebne postupke za izvršenje uzdržavanja nadležan je građanski područni odjel ili odjel za opću nadležnost.

Napomena:

nacionalni sudovi različito tumače navedena pravila o nadležnosti.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Općenito nije nužno imenovati odvjetnika za postupak radi uzdržavanja djeteta, osim u žalbenoj fazi. Odrasla osoba ili emancipirani podnositelj zahtjeva (npr. djetetov skrbnik) mogu se zastupati sami ako se postupak pokreće pred prvostupanjskim sudom. Međutim, djetetu je potrebno osigurati odvjetnika ako su interesi djeteta i njegovih roditelja, pravnih zastupnika ili osobe koja je *de facto* skrbnik u sukobu te ako dijete koje je dovoljno zrelo to zatraži od suda.

Na druge postupke povezane s uzdržavanjem primjenjuju se opća načela utvrđena u nastavku.

Odvjetnik je obavezan u sljedećim slučajevima: u predmetima u nadležnosti sudova kad postoji ograničenje, kad je dopuštena redovna žalba; u predmetima u kojima je žalba uvijek dopuštena, neovisno o vrijednosti; u žalbenim postupcima i postupcima pred višim sudovima.

Trenutačno je, 2019., redovna žalba dopuštena samo kad vrijednost predmeta premašuje ograničenje određeno za sud pred kojim je pokrenut žalbeni postupak i kad je osporena odluka nepovoljna za podnositelja žalbe za iznos koji isto tako premašuje polovinu ograničenja tog suda. U slučaju sumnje u vrijednost gubitka uzima se u obzir samo vrijednost postupka. To pravno načelo ima brojne iznimke propisane u istim zakonskim odredbama i u drugim

posebnim zakonskim odredbama. U trenutku revidiranja ovog informativnog članka, 2019., ograničenje sudova u građanskim stvarima iznosi kako slijedi: žalbeni sud (*Tribunal da Relação*) – 30 000,00 EUR; prvostupanijski sud (*Tribunal de Primeira Instância*) – 5000,00 EUR.

Iako je nužno imenovati odvjetnika, zahtjeve u kojima se ne postavljaju pravna pitanja mogu podnositi odvjetnički vježbenici, pravnici i same stranke.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Odgovor na to pitanje razlikuje se ovisno o tome vodi li se postupak za utvrđivanje uzdržavanja pred sudom ili u matičnom uredu i ovisno o tome jesu li stranke dobile pravnu pomoć ili ne. U postupku pred sudom plaćaju se sudski troškovi. U matičnom uredu plaćaju se pristojbe.

Troškovi u predmetima u nadležnosti sudova

Izuzeća

Maloljetnici su oslobođeni plaćanja troškova kada ih u sudskim postupcima zastupa javni tužitelj ili odvjetnik kojeg je odredio sud i oslobođeni su od pristojbi u predmetima koji se rješavaju u matičnom uredu.

Maloljetnici ili njihovi pravni zastupnici oslobođeni su i plaćanja troškova u žalbenim postupcima protiv odluka koje se odnose na primjenu, izmjenu ili prekid uzdržavanja koje su donesene u postupcima iz sudske nadležnosti za maloljetnike. Postupci iz sudske nadležnosti za maloljetnike u okviru kojih se može utvrditi uzdržavanje obično su postupci radi uzdržavanja maloljetnog djeteta i postupci za utvrđivanje roditeljske odgovornosti. To su posebni, izvanparnični postupci.

Stranke u postupcima iz sudske nadležnosti za maloljetnike oslobođene su plaćanja sudske pristojbe unaprijed, pa i u postupcima u kojima se utvrđuje uzdržavanje. U tim slučajevima stranka ne plaća sudsku pristojbu unaprijed nego je mora platiti u roku od deset dana od donošenja presude u glavnom postupku. To se primjenjuje i ako nije donesena pravomoćna presuda.

Osim u prethodno navedenim slučajevima, troškovi se u načelu plaćaju. Ne plaćaju se samo ako stranka prima pravnu pomoć i/ili ako se na predmetni postupak primjenjuje poglavlje V. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. na koju će se upućivati u nastavku.

Troškovi

Osim u navedenim iznimnim slučajevima, prije pokretanja postupka za utvrđivanje uzdržavanja potrebno je platiti sudsku pristojbu. Početna je sudska pristojba predujam ukupnih troškova postupka.

Troškovi obuhvaćaju sudsku pristojbu, naknade i troškove stranaka.

Sudske pristojbe

Za utvrđivanje iznosa sudskih pristojbi iznimno je važno znati vrijednost postupka jer se sudska pristojba izračunava na temelju tog iznosa u skladu s jednom od tablica priloženih Uredbi o troškovima postupka.

U svrhe primjene navedenih tablica:

vrijednost postupka za utvrđivanje konačnog iznosa uzdržavanja jednaka je iznosu pet anuiteta traženih u zahtjevu, odnosno vrijednost postupka odgovara zbroju traženih mjesečnih obroka pomnoženom sa šezdeset

vrijednost zaštitnog postupka za utvrđivanje privremenog uzdržavanja odgovara traženom mjesečnom obroku pomnoženom s dvanaest

vrijednost postupka za razvod braka i postupka za uređivanje ostvarivanja roditeljske odgovornosti, koji se odnose na druge neopipljive interese osim uzdržavanja, jednak je najmanje iznosu ograničenja prizivnog suda plus jedan cent (2019.: 30 000,01 EUR).

Tablica I-A Uredbe o troškovima postupka primjenjuje se u sljedećim slučajevima: predmeti povezani s utvrđivanjem konačnog iznosa uzdržavanja odraslih osoba ili odrasle ili emancipirane djece koji se vode u redovnom postupku; posebni postupci (razvod ili postupak iz sudske nadležnosti za maloljetnike) u kojima se utvrđuje uzdržavanje, ako je primjenjivo, bračnih drugova, maloljetne djece ili odrasle ili emancipirane djece. Iznos sudske pristojbe izražava se u obračunskim jedinicama.

U trenutku pisanja ovog informativnog članka, 2019., vrijednost jedne obračunske jedinice iznosila je 102,00 EUR. Ta se vrijednost obično ažurira svake godine i stoga je treba provjeriti u ažuriranom nacionalnom zakonodavstvu. Vrijednost sudske pristojbe, u skladu s Tablicom I-A Uredbe o troškovima postupka, iznosila je 2019. kako slijedi, ovisno o vrijednosti postupka:

do 2000,00 EUR – 1 obračunska jedinica

od 2000,01 EUR do 8000,00 EUR – 2 obračunske jedinice

od 8000,01 EUR do 16 000,00 EUR – 3 obračunske jedinice

od 16 000,00 EUR do 24 000,01 EUR – 4 obračunske jedinice

od 24 000,01 EUR do 30 000,00 EUR – 5 obračunskih jedinica

od 30 000,01 EUR do 40 000,00 EUR – 6 obračunskih jedinica

od 40 000,01 EUR do 60 000,00 EUR – 7 obračunskih jedinica

od 60 000,01 EUR do 80 000,00 EUR – 8 obračunskih jedinica

od 80 000,01 EUR do 100 000,00 EUR – 9 obračunskih jedinica

od 100 000,01 EUR do 150 000,00 EUR – 10 obračunskih jedinica

od 150 000,01 EUR do 200 000,00 EUR – 12 obračunskih jedinica

od 200 000,01 EUR do 250 000,00 EUR – 14 obračunskih jedinica

od 250 000,01 EUR do 275 000,00 EUR – 16 obračunskih jedinica.

Za iznose veće od 275 000,00 EUR vrijednost sudske pristojbe povisuje se za 3 obračunske jedinice na svakih 25 000,00 EUR ili dio tog iznosa.

U slučajevima zaštitnih postupaka kojima se utvrđuje privremeno uzdržavanje, rasprava prije izvršenja u svrhu naplate neplaćenog uzdržavanja maloljetnicima i u slučaju posebnog postupka za izvršenje uzdržavanja, primjenjuje se Tablica II-A, priložena Uredbi o troškovima postupka. Sljedeće se vrijednosti mogu uzeti kao primjer (2019.).

Sudska pristojba u zaštitnim postupcima za utvrđivanje privremenog uzdržavanja, ovisno o vrijednosti, iznosi kako slijedi:

do 300 000,00 EUR – 3 obračunske jedinice

u vrijednosti od 300 000,01 EUR ili više – 8 obračunskih jedinica

ako su zaštitne mjere vrlo složene – od 9 do 20 obračunskih jedinica.

Vrijednost sudske pristojbe koja se plaća u raspravi prije izvršenja u svrhu naplate uzdržavanja djeteta iznosi od 0,5 do 5 obračunskih jedinica.

Za pokretanje posebnog postupka povezanog s uzdržavanjem plaća se sljedeća sudska pristojba:

(ako mjere izvršenja provodi sudski izvršitelj)

do 30 000,00 EUR – 2 obračunske jedinice

u vrijednosti od 30 000,01 EUR ili više – 4 obračunske jedinice.

(ako postupak izvršenja provodi odvjetnik zadužen za izvršenje)

do 30 000,00 EUR – 0,25 obračunskih jedinica

u vrijednosti od 30 000,01 EUR ili više – 0,5 obračunskih jedinica.

U prethodno navedenim slučajevima u kojima je sudska pristojba promjenjiva, stranka u početku plaća najniži iznos i tek na kraju plaća preostali iznos, ako je primjenjivo.

U deklaratornom postupku u kojem je utvrđeno uzdržavanje, sud u pravomoćnoj presudi mora odlučiti o troškovima. Ako je postupak djelomično uspješan, troškove snose obje stranke razmjerno svojim gubicima. Ako jedna od stranaka izgubi, mora snositi sve troškove. U slučaju sporazuma između stranaka koji je odobrio sud, troškove u pravilu snose obje stranke u jednakom omjeru.

U slučaju posebnog postupka za izvršenje uzdržavanja, troškovi se oduzimaju od prihoda od oduzete imovine.

Naknade

Na naknade se primjenjuju pravila navedena u nastavku.

Kada je riječ o troškovima i naknadama proizišlima iz istraga (plaćanje stručnjacima, izvješćivanje itd.), pravilo je da svaka stranka plaća troškove i naknade koje je prouzročila.

Ako se pokaže da je istraga očito nepotrebna ili da se njome produljuje postupak, stranka koja ju je zatražila snosi troškove bez obzira na rok ili odluku o troškovima.

Kad sve stranke imaju interes u istragama ili troškovima, kad obje steknu jednaku prednost ili kad nije moguće odrediti tko je zainteresirana strana, stranke dijele troškove.

Troškovi stranaka

U odnosu na troškove stranaka, pravilo je sljedeće: troškove uspješne stranke snosi stranka koja nije bila uspješna u skladu s kliznom ljestvicom razmjerno gubicima.

Troškovi stranaka obuhvaćaju sudske pristojbe plaćene unaprijed, troškove koje je stranka zaista imala, pristojbe koje se plaćaju izvršitelju i njegove troškove te pristojbe koje se plaćaju pravnom zastupniku i njegove troškove.

Obračun troškova

Osim u prethodno navedenim slučajevima u kojima su stranke oslobođene plaćanja sudskih pristojbi unaprijed, sudski službenik u načelu priprema obračun troškova tek kad je donesena pravomoćna presuda protiv koje nije moguće podnijeti žalbu i u skladu s presudom. Stranke se obavješćuje o obračunu.

Ako nema žalbi ili zahtjeva povezanih s obračunom ili su oni riješeni, stranka koja nije bila uspješna u postupku mora platiti iznos dugovanja i/ili nadoknaditi uspješnoj stranci iznos plaćen unaprijed.

Troškove stranaka plaća izravno stranka koja nije bila uspješna u postupku. Ako stranka koja nije bila uspješna u postupku prima pravnu pomoć, predmetni iznos uzdržavanoj osobi plaća država (u trenutku revidiranja ovog informativnog članka, 2019., plaćanje vrši Institut za financijsko upravljanje i pravosudnu infrastrukturu (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça IP*)).

Pravna pomoć u predmetima u okviru nadležnosti sudova

Ako podnositelj zahtjeva nema sredstva za plaćanje postupka, on može dobiti pravnu pomoć. U skladu s nacionalnim zakonodavstvom, pravna pomoć može se odobriti samo fizičkim osobama ili neprofitnim pravnim osobama.

Fizičke osobe mogu dobiti različite oblike pravne pomoći: pravni savjet; oslobođenje od sudskih pristojbi i naknada; obročno plaćanje sudskih pristojbi i naknada; imenovanje pravnog zastupnika i plaćanje njegovih naknada; imenovanje pravnog zastupnika i obročno plaćanje njegovih naknada; imenovanje izvršitelja.

Portugalski sustav pravne pomoći i svi uvjeti koji su u njemu propisani primjenjuju se na sve sudove i na svaki oblik postupka.

Molbe za pravnu pomoć podnose se putem obrasca. Dostavljaju se osobno ili poštom bilo kojoj službi za rad sa strankama Instituta za socijalnu sigurnost IP (*Instituto da Segurança Social IP*). Od tog se tijela mogu zatražiti obrasci i upute za njihovo popunjavanje. Opći je rok za odgovor 30 dana.

Pri pokretanju postupka podnositelj mora početnom zahtjevu priložiti dokumentaciju s dokazima o plaćenju sudskoj pristojbi ili o odobrenju pravnoj pomoći u obliku oslobođenja od plaćanja navedene pristojbe unaprijed. Kad je pravna pomoć odobrena u obliku obročnog plaćanja sudskih pristojbi, dokazi o tome moraju se priložiti zajedno s dokazom o plaćanju iznosa dugovanja.

Pristojbe u predmetima koji su u nadležnosti matičnog ureda

Maloljetnici su oslobođeni plaćanja pristojbi kada ih u sudskim postupcima zastupa javni tužitelj ili odvjetnik kojeg je odredio sud i u predmetima koji se rješavaju u matičnom uredu.

Pristojbe koje se plaćaju u predmetima koji su u nadležnosti matičnih ureda utvrđene su u Uredbi o pristojbama matičnih ureda i javnih bilježnika.

Na primjer, pristojbe (navedene na internetskim stranicama: <http://www.irn.mj.pt/sections/irn/legislacao/docs-legislacao/regulamento-emolumentar/>) koje su se naplaćivale u predmetima koji su u nadležnosti matičnih ureda 2019. bile su sljedeće:

postupci za sporazumni razvod braka ili rastavu (bez dogovora o imovini), uključujući odluke kojima se odobravaju sporazumi o uzdržavanju između bračnih drugova ili o uzdržavanju maloljetne djece – 280 EUR

postupak za utvrđivanje uzdržavanja za odrasle ili za emancipiranu djecu – 120 EUR

postupak za izmjenu sporazuma o uzdržavanju – 100 EUR.

Ti su se iznosi primjenjivali 2019. u trenutku revidiranja ovog informativnog članka i podložni su promjenama. Stoga cijenu svakog postupka treba provjeriti u nacionalnom zakonodavstvu.

Pravna pomoć u predmetima koji su u nadležnosti matičnog ureda

Pravna pomoć primjenjuje se na predmete koje rješava matični ured samo u dvije situacije: pri imenovanju pravnog zastupnika i plaćanju njegovih naknada; pri imenovanju pravnog zastupnika i obročnom plaćanju njegovih naknada.

Uz to, u matičnim su uredima određeni akti i radnje besplatni za pojedinačne podnositelje zahtjeva koji mogu dokazati da ne raspolažu dostatnim financijskim sredstvima.

To se može dokazati na sljedeći način: dokumentom koji je izdalo nadležno upravno tijelo; izjavom koju je izdala javna ustanova za socijalnu pomoć u mjestu boravišta pojedinca.

U tim su slučajevima sljedeći akti i radnje besplatni: dokumenti koje izdaje matični ured i potvrda o državljanstvu; postupci i izjave koji se na njih odnose; potrebni dokumenti i postupci koji se odnose na njihovo izdavanje; potvrde potrebne za bilo koju svrhu.

Isto se pravilo primjenjuje na predmete koji su u nadležnosti matičnog ureda u kojem je utvrđeno uzdržavanje.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

U pravilu se uzdržavanje utvrđuje u obliku mjesečnih novčanih iznosa, osim ako postoji sporazum ili zakonska odredba kojom je propisano drukčije ili ako postoje razlozi na temelju kojih se mogu opravdati iznimne mjere. Na primjer, ako osoba koja je dužna plaćati uzdržavanje dokaže da ga ne može izvršavati kao rentu nego samo pružanjem svojeg stambenog prostora i društva, iznimno se može donijeti takva odluka.

Izračun uzdržavanja

Uzdržavanje će biti razmjerno financijskom stanju obveznika uzdržavanja i potrebama uzdržavane osobe. Pri utvrđivanju uzdržavanja razmotrit će se i mogućnost te osobe da uzdržava samu sebe.

Potrebe uzdržavane osobe ovise o tome je li ona dijete, odraslo dijete koje nastavlja osposobljavanje ili obrazovanje ili jednostavno odrasla osoba. To je već spomenuto u odgovoru na pitanje *Qual o significado dos conceitos de “alimentos” e “obrigação de prestação de alimentos” na prática? Quais as pessoas que devem pagar uma pensão de alimentos a outra pessoa?*

Kad je riječ o financijskom stanju obveznika uzdržavanja koje treba razmotriti, važno je napomenuti posebne kriterije koji će se uzeti u obzir ovisno o tome utvrđuje li se uzdržavanje za djecu ili bivše bračne drugove.

Uzdržavanje djece

Dužnost uzdržavanja djece temeljna je dužnost njihovih roditelja. Ona se temelji izravno na članku 36. stavku 5. Ustava Portugalske Republike.

Uzdržavanje koje se isplaćuje djeci mora biti razmjerno financijskom stanju obveznika uzdržavanja.

U skladu s načelom sudske prakse portugalskog Vrhovnog suda (*Supremo Tribunal de Justiça*), da bi mogao izračunati iznos uzdržavanja koji se plaća djetetu, sud mora uzeti u obzir ne samo trenutni dohodak obveznika uzdržavanja nego i, na sveobuhvatan i općenit način, njegov društveni položaj, sposobnost za rad, dužnost da se aktivno nastoji baviti zanimanjem koje će mu omogućiti barem da ispunjuje takvu dužnost i svu imovinu koju posjeduje.

Uzdržavanje bivših bračnih drugova

Kad utvrđuje iznos uzdržavanja koji se isplaćuje bivšim bračnim drugovima, sud mora uzeti u obzir trajanje braka, doprinos obiteljskim financijama, dob i zdravstveno stanje bračnih drugova, njihove stručne kvalifikacije i mogućnosti zapošljavanja, vrijeme koje mogu posvetiti odgoju zajedničke djece, njihovu zaradu i dohodak, činjenicu jesu li ponovno ušli u brak ili žive li s nekim i, općenito, sve okolnosti koje utječu na potrebe bračnog druga koji prima uzdržavanje i mogućnosti obveznika uzdržavanja.

U skladu s većinom nacionalne sudske prakse, bračni drug koji je uzdržavana osoba nema pravo tražiti održavanje standarda života koji je imao tijekom braka.

Kada dospijeva uzdržavanje

Uzdržavanje utvrđeno sudskom odlukomospijeva na dan kad je pokrenut postupak. Uzdržavanje utvrđeno sporazumom između stranaka i odobreno sudskom odlukom ili odlukom matičara smatra se dospjelim na dan kad obveznik uzdržavanja kasni s plaćanjem. Obveznik uzdržavanja kasni s plaćanjem na dan dospijeca ili na dan kad se od njega zatraži uplata. Ne dovodeći u pitanje te slučajeve, u portugalskom zakonodavstvu nije predviđeno retroaktivno utvrđivanje uzdržavanja.

Izmjene utvrđenog uzdržavanja

Ako su se okolnosti promijenile nakon što je uzdržavanje već utvrđeno, ono se može izmijeniti ili ukinuti.

Ako nije u tijeku posebni postupak za izvršenje uzdržavanja, zahtjev za izmjenu ili ukidanje uzdržavanja podnosi se zajedno s kondemnatornom tužbom. Ako je u tijeku posebni postupak za izvršenje uzdržavanja, zahtjev za izmjenu ili ukidanje uzdržavanja spaja se s postupkom izvršenja.

Obveznik uzdržavanja može zatražiti smanjenje iznosa uzdržavanja ili njegovo ukidanje ako se, na primjer, njegovo financijsko stanje pogoršalo, ako se financijsko stanje uzdržavane osobe poboljšalo, ako je uzdržavana osoba postala punoljetna ili ako uzdržavana osoba može sama pridonositi svojem uzdržavanju.

Uzdržavana osoba može zatražiti povećanje iznosa uzdržavanja ako se, na primjer, njezino financijsko stanje pogoršalo, ako su se promijenile obiteljske okolnosti, ako su se povećale njezine potrebe ili troškovi života te obveznik uzdržavanja može i trebao bi podmiriti to povećanje (jer mu se, na primjer, povećala plaća).

Automatsko ažuriranje

Radi podmirivanja sve viših troškova života, u odluci kojom je utvrđeno uzdržavanje može se predvidjeti redovito ažuriranje dogovorenog iznosa (obično na godišnjoj osnovi).

Ažuriranje se može temeljiti na inflacijskoj stopi koju svake godine objavljuje Nacionalni institut za statistiku (*Instituto Nacional de Estatística*) ili na povišenju određene stope koju odredi sud. Međutim, može se sastojati i od fiksnoga godišnjeg povećanja određenog iznosa propisanog odlukom.

Sudac je odgovoran utvrditi automatsko ažuriranje i izabrati odgovarajući način za njegovo ostvarivanje prema vlastitom nahođenju. Automatsko ažuriranje može se utvrditi i odobrenim sporazumom među strankama.

Privremeno uzdržavanje

Osim konačnog iznosa uzdržavanja, može se odrediti i privremeni iznos.

Ako konačan iznos uzdržavanja još nije utvrđen, sud može, na zahtjev uzdržavane osobe ili po službenoj dužnosti, ako je uzdržavana osoba maloljetnik, odobriti privremeno uzdržavanje koje sud utvrđuje prema vlastitom nahođenju. Nikada se ne vrši povrat privremenog uzdržavanja. Ono se isplaćuje dok je u tijeku postupak za utvrđivanje konačnog iznosa uzdržavanja. Konačni iznos uzdržavanjaospijeva čim se utvrdi.

Ako je brakorazvodna parnica još u tijeku, sudac može odrediti privremeno uzdržavanje za jednoga bračnog druga ili djecu dok je postupak u tijeku. Dok je u tijeku postupak za uređivanje roditeljske odgovornosti, sudac može odrediti i privremeno uzdržavanje za maloljetnu djecu. U navedenim slučajevima privremeno uzdržavanje može se utvrditi tijekom rasprave u okviru samog postupka.

U protivnom se privremeni iznos uzdržavanja može utvrditi tijekom zaštitnog postupka koji će se spojiti s glavnim postupkom u kojem se utvrđuje konačni iznos uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća pod uvjetima navedenima u sudskoj odluci ili sporazumu između stranaka koji je odobrio sud te osobi navedenoj u toj odluci odnosno tom sporazumu.

Ako je korisnik odrasla osoba koja nije pravno nesposobna ili je emancipirano dijete, uzdržavanje će se u pravilu plaćati izravno njemu ili njoj.

Ako je korisnik pravno nesposobna odrasla osoba, uzdržavanje se plaća stranci koja ima zakonsku obvezu ostvarivati financijska prava u njihovo ime (skrbnik, vjerovnik ili sudski izvršitelj); uzdržavanje može primiti i ustanova.

Ako je korisnik maloljetnik, uzdržavanje se isplaćuje osobi koja ima skrbništvo, a to može biti jedan od roditelja, drugi srodnik, treća strana (udomiteljska obitelj) ili ravnatelj ustanove kojoj je maloljetnik povjeren.

Zakonom nisu propisani fiksni načini plaćanja i stranke se mogu dogovoriti o načinu izvršavanja plaćanja. Ako nema dogovora, sudovi odlučuju koji je najpraktičniji i najjeftiniji način za osobu koja plaća ili osobu koja prima uzdržavanje.

U načelu se mjesečni obrok uzdržavanja plaća u gotovini i mora se dostaviti uzdržavanoj osobi na početku mjeseca na koji se odnosi.

Vrijeme i mjesto plaćanja utvrđuju se u sporazumu ili odluci o uzdržavanju. Ako nisu utvrđeni, primjenjuju se dodatne odredbe Građanskog zakonika povezane s tim područjem. U tim je odredbama u načelu navedeno da ako to nije utvrđeno:

uzdržavanje u gotovini plaća se u mjestu boravišta uzdržavane osobe u trenutku dospijeca plaćanja

budući da plaćanja odgovaraju mjesecima prema gregorijanskom kalendaru, uzdržavana osoba može tražiti plaćanje u bilo kojem trenutku počevši od prvog dana predmetnog mjeseca.

Najčešći su načini plaćanja bankovni prijenos, uplata na bankovni račun, slanje poštanskog naloga ili čeka ili osobna dostava gotovine.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja kasni, uzdržavana osoba može poduzeti građanske i kaznene mjere izvršenja.

Građanske mjere izvršenja

Rasprava prije izvršenja

U slučaju uzdržavanja djeteta utvrđenog u postupku za izvršenje uzdržavanja ili postupku za uređivanje roditeljske odgovornosti, uzdržavana osoba ima zakonsku mogućnost rasprave prije izvršenja.

Korisnik uzdržavanja djeteta može zatražiti raspravu prije izvršenja kako je utvrđeno u članku 48. Općeg pravilnika o postupku u području građanskog skrbništva (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*) ako vrijede sljedeće okolnosti: neplaćanje ili kašnjenje u plaćanju uzdržavanja; obveznik uzdržavanja ima redovite prihode od poslodavca, mirovine, provizija, subvencija, postotaka, naknada, bonusa, doprinosa ili slične prihode.

Zahtjev se spaja s postupkom za uređivanje ostvarivanja roditeljske odgovornosti ili s postupkom za utvrđivanje uzdržavanja djeteta koji se rješavaju na sudu. Obveznika uzdržavanja obavješćuje se o tome da mora platiti uzdržavanje u roku od deset dana od datuma dospelja. Ako obveznik uzdržavanja ne priloži dokument s dokazom o plaćanju, naknade za uzdržavanje oduzimaju se svakog mjeseca od njegove plaće, nadnica, mirovine, subvencija ili drugog prihoda koji prima. U tu svrhu, tijela odgovorna za plaćanje bit će obaviještena o tome da obrade mjesečni odbitak i uplate ga izravno na bankovni račun koji je navela uzdržavana osoba. Iznosima koji se oduzimaju obuhvaćene su i naknade za uzdržavanje koje će tek dospjeti.

Nakon obavijesti sve osobe ili tijela koji su odgovorni za obradu ili plaćanje prethodno navedenog prihoda preuzimaju ulogu odobrenih platitelja iznosa koji se oduzimaju kao naknada za uzdržavanje. Ako ne oduzmu dogovoreni iznos, protiv njih će se pokrenuti postupak izvršenja kao dio postupka koji je u tijeku.

Oduzetim iznosima nije obuhvaćen iznos uzdržavanja koji je nastao prije nego što je obveznik uzdržavanja obaviješten o obvezi uplate. Međutim, obuhvaćene su naknade za uzdržavanje koje će tek dospjeti. Za podmirivanje iznosa uzdržavanja nastalog prije obavijesti iz te rasprave, uzdržavana osoba morat će pokrenuti postupak izvršenja. Prema tome, kad se uzdržavanje duguje maloljetnicima, uzdržavana osoba može istodobno pokrenuti raspravu prije izvršenja (za plaćanje iznosa koji će postati dospjeli) i posebni postupak za izvršenje uzdržavanja (za plaćanje neplaćenih iznosa).

Nije nužno održati raspravu prije izvršenja prije pokretanja samog izvršenja. Ona je samo alternativa izvršenju. Prigovor nije dopušten, ali uzdržavana osoba ima na raspolaganju manje mogućnosti nego u postupku izvršenja jer može tražiti samo odbitak od plaće, nadnica, mirovine, subvencija ili sličnog periodičnog prihoda (ne može tražiti oduzimanje imovine, novca na bankovnom računu ili kreditnih prava).

Ako se uzdržavanje duguje maloljetnicima, uzdržavana osoba može pokrenuti samo posebni postupak za izvršenje uzdržavanja u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. Tako jednim postupkom može naplatiti cijeli dospjeli iznos ili iznos koji će dospjeti. Tijekom postupka izvršenja uzdržavana osoba može upotrijebiti šira sredstva izvršenja kao što su zapljena i blokada računa. Taj će se postupak opisati u nastavku.

Rasprava zbog neispunjenja obveza

U slučaju uzdržavanja djeteta utvrđenog u okviru postupka za uređivanje roditeljske odgovornosti, zakonom je uzdržavanoj osobi predviđena i mogućnost rasprave zbog neispunjenja obveza, kako je propisano člankom 41. Općeg pravilnika o postupku u području građanskog skrbništva.

Alternativno, uzdržavana osoba može zatražiti raspravu iz članka 48. Općeg pravilnika o postupku u području građanskog skrbništva. Na toj raspravi uzdržavana osoba mora zatražiti od suda da naloži potrebne korake za izvršenje obveze i da osudi osobu koja nije ispunila svoje obveze na plaćanje novčane kazne. Na temelju zahtjeva priloženog postupku, sud poziva roditelje na sastanak ili obavješćuje tuženika da odgovori u roku od pet dana.

Roditelji se mogu dogovoriti o izmjeni utvrđenog režima. Ne postignu li dogovor, sudac će donijeti privremenu odluku o zahtjevu i uputiti stranke na mirenje ili specijaliziranu tehničku raspravu. Ako i dalje nije moguće postići dogovor, roditelje se obavješćuje o tome da moraju podnijeti podneske i dokaze. Slijede istraga, rasprava i presuda.

Posebni postupak za izvršenje uzdržavanja

U slučajevima kašnjenja s plaćanjem uzdržavanja, uzdržavana osoba može pokrenuti posebni postupak za izvršenje uzdržavanja u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. To se pravilo primjenjuje bez obzira na to duguje li se uzdržavanje djeci ili odraslim osobama i bez obzira na to je li uzdržavanje konačno ili privremeno.

Tijekom posebnog postupka za izvršenje uzdržavanja podnositelj zahtjeva može zatražiti: donošenje odluke o dijelu iznosa, plaća ili mirovina koji treba primiti druga osoba ili zalog prihoda koji pripadaju obvezniku uzdržavanja.

Presuda o iznosu ili oduzimanje odvijaju se odvojeno od zapljene i svrha im je naplata dospjelih iznosa i iznosa koji će dospjeti.

Kada podnositelj zahtjeva traži donošenje presude o iznosima, plaćama ili mirovinama, tijelo odgovorno za njihovo plaćanje ili za isplatu plaća obavješćuje se o tome da mora određeni iznos platiti izravno podnositelju zahtjeva. Iznos određen presudom mora se mjesečno uplaćivati na bankovni račun podnositelja zahtjeva koji u svojem početnom zahtjevu navodi svoj broj računa.

Ako podnositelj zahtjeva traži oduzimanje prihoda, mora navesti na koju se imovinu to odnosi i izvršitelj će odlučiti o oduzimanju imovine koja se smatra dovoljnom za naplatu dospjelog iznosa uzdržavanja i iznosa uzdržavanja koji će tek dospjeti. U tu se svrhu može saslušati tuženik.

Ako se nakon oduzimanja čini da oduzeti iznos nije dovoljan, podnositelj zahtjeva može navesti drugu imovinu. S druge strane, ako se pokaže da je prihod prekomjeran, podnositelj zahtjeva mora vratiti višak tuženiku kada ga primi. Tuženik može zatražiti i ograničenje oduzimanja na dio imovine ili prenošenje na drugu imovinu.

Iznos određen presudom ili iznos oduzetih prihoda trebao bi biti dovoljan za podmirivanje dospjelih plaćanja i zatezних kamata zbog kašnjenja kada to zatraži uzdržavana osoba te plaćanja koja će postati dospjela i automatskih ažuriranja, ako su utvrđena.

Uzdržavana osoba može svejedno zatražiti zapljenu imovine obveznika uzdržavanja. Zapljena se može odnositi na pokretnu i nepokretnu imovinu, bankovnu štednju, kreditna prava, trgovačke subjekte ili dionice.

Ako se zaplijenjena imovina prodaje radi naplate neplaćenih iznosa uzdržavanja, ne treba narediti vraćanje viška obvezniku uzdržavanja, osim ako je plaćanje uzdržavanja koje će tek dospjeti osigurano u iznosu koji sudac smatra primjerenim, osim u slučaju zaloga ili kojega drugog prikladnog jamstva.

Obveznika uzdržavanja treba pozvati na sud tek nakon donošenja odluke ili zapljene ili oduzimanja prihoda. Prigovor obveznika uzdržavanja na izvršenje ili zapljenu ne odgađa izvršenje.

U slučaju zahtjeva za izmjenu ili prekid plaćanja naknada za uzdržavanje dok je u tijeku posebni postupak za izvršenje uzdržavanja, zahtjev za izmjenu ili prekid spaja se s postupkom izvršenja.

Europski nalog za izvršenje

U slučaju nepoštovanja sporazuma o uzdržavanju koji proizlazi iz javne isprave izdane u okviru postupka vođenog pred upravnim tijelima ili isprave koju su izdala takva tijela, u državi članici koju ne obvezuje Haški protokol iz 2007., uzdržavana osoba može se pozvati na Uredbu (EZ) br. 805/2004 od 21. travnja 2004. kojom se uvodi europski nalog za izvršenje (članak 4. stavak 3. točka (b) prethodno navedene uredbe i članak 68. stavak 2. Uredbe (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008.).

Kaznene mjere izvršenja

U članku 250. Kaznenog zakona za zločin povrede obveze uzdržavanja propisana je kazna zatvora u trajanju od mjesec dana do dvije godine ili globa u protuvrijednosti do dvije stotine i četrdeset dana, ovisno o postupcima propisanim u tom zakonu.

Kazneni postupak pokreće se pritužbom.

Ako se nakon toga obveza ispuni, sud može u cijelosti ili djelomično ukinuti ili odbaciti neodsluženi dio kazne.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U načelu postupku prisilne naplate podliježe imovina dužnika koju je moguće zaplijeniti za naplatu dugovanja u skladu s materijalnim pravom. Zapljena je ograničena na imovinu potrebnu za plaćanje duga i predviđenih troškova izvršenja.

Osim toga, u zakonu su propisana ograničenja u pogledu zapljene i zastara obveza uzdržavanja, što je navedeno u nastavku.

Ograničenja u pogledu zapljene

Određene vrste imovine ne mogu se zaplijeniti ni u kojim okolnostima (imovina koju nikad nije moguće zaplijeniti), neke se mogu zaplijeniti samo u određenim okolnostima (imovina koju relativno nije moguće zaplijeniti), a neke samo djelomično (imovina koju je moguće djelomično zaplijeniti).

Imovina koju nikad nije moguće zaplijeniti

Uz robu izuzetu od zapljene na temelju posebne odredbe, sljedeću imovinu nikada nije moguće zaplijeniti:

neotuđive predmete ili prava

imovinu u vlasništvu države ili drugih javnih pravnih osoba

predmete čije bi oduzimanje bilo neprimjereno ili ne bi imalo gospodarskog smisla jer je njihova tržišna vrijednost preniska

posebne vjerske predmete

grobnice

instrumente i predmete koji su nužni osobama s invaliditetom te namijenjeni liječenju bolesnih osoba.

Imovina koju relativno nije moguće zaplijeniti

Sljedeću imovinu relativno nije moguće zaplijeniti:

osim ako je riječ o zapljeni za naplatu dugovanja sa stvarnim jamstvom, od zapljene je izuzeta imovina države i ostalih javnih pravnih osoba, tijela koja obavljaju javne radove ili imaju koncesije za pružanje javnih usluga ili pravnih osoba s javnim ovlastima koja je posebno dodijeljena u svrhe javnog interesa alati i predmeti obveznika uzdržavanja koji su važni za obavljanje njegova zanimanja ili za stručno usavršavanje isto su tako izuzeti od zapljene, osim ako obveznik uzdržavanja navede da ih je moguće zaplijeniti, ako se izvršenje odnosi na plaćanje njihove kupovne cijene ili trošak njihova popravka ili ako se zapljenjuju kao elementi ugrađeni u komercijalni objekt

imovina koja je nužna za kućanstvo u kući u kojoj živi obveznik uzdržavanja isto je tako izuzeta od zapljene, osim ako se izvršenje odnosi na plaćanje samih predmeta ili na trošak njihova popravka.

Ne može se zaplijeniti gotovina ili novac na bankovnom računu koji su rezultat otplate kredita koji nije moguće zaplijeniti pod istim uvjetima pod kojim je kredit izvorno postojao.

Nakon naplate uzdržavanja primjenjuju se prethodno navedeni propisi o apsolutnoj i relativnoj mogućnosti zapljene.

U načelu, kad je riječ o imovini koja je djelomično zaplijenjena tijekom postupka izvršenja, iznos koji je moguće zaplijeniti viši je nego u slučaju izvršenja koje se temelji na drugim zahtjevima, što će biti objašnjeno u nastavku.

Imovina koja se djelomično može zaplijeniti

Nije moguće zaplijeniti dvije trećine neto plaće, nadnica, periodičnih iznosa koji se primaju kao mirovina ili druga vrsta socijalnih davanja, osiguranje, osiguranje od nesreće, anuitet ili bilo kakvu vrstu plaćanja kojom se obvezniku uzdržavanja osiguravaju sredstva za život.

Gornja granica nemogućnosti zapljene iznosi tri minimalne nacionalne plaće u trenutku svake zapljene, a donja je granica jednaka jednoj minimalnoj nacionalnoj plaći, ako obveznik uzdržavanja nema drugih prihoda. Kada je riječ o dugovanjima za uzdržavanje, ne može se zaplijeniti iznos jednak jednoj punoj nedoprinosnoj mirovini.

Ako se oduzima gotovina ili novac na bankovnom računu, nije moguće zaplijeniti iznos koji je jednak minimalnoj nacionalnoj plaći ili, u slučaju obveza uzdržavanja, iznos jednak jednoj punoj nedoprinosnoj mirovini.

Nemogućnost zapljene propisana za plaće, nadnice ili povremena plaćanja ne može se kombinirati s nemogućnošću zapljene koja je propisana za gotovinu i novac na računu.

U trenutku pisanja ovog informativnog članka, 2019., vrijednost nedoprinosne mirovine iznosi 210,32 EUR, a vrijednost minimalne nacionalne plaće iznosi 600,00 EUR.

U slučaju nepoštovanja pravila o zapljeni, obveznik uzdržavanja može podnijeti prigovor na zapljenu.

Vremenska ograničenja

U portugalskom Zakonu o parničnom postupku propisana je zastara od pet godina za dospjele naknade za uzdržavanje. To znači da pravo na te naknade istječe pet godina nakon njihova dospelosti jer nije iskorišteno. Rok zastare prekida se sudskim pozivom na sudjelovanje u postupku koji se odnosi na plaćanje naknada za uzdržavanje. Obveznik uzdržavanja može se sa svoje strane odreći zastare nakon isteka roka zastare.

U slučaju uzdržavanja djeteta, rok zastare ne počinje teći niti istječe dok dijete nema zastupnika. Čak i ako dijete ima zastupnika, rok zastare ne istječe prije isteka godine dana od datuma kad je dijete postalo punoljetno.

U portugalskom postupovnom građanskom pravu nije propisan rok zastare nakon kojega uzdržavana osoba više ne može pokrenuti postupak izvršenja. Propisane naknade za uzdržavanje stoga mogu podlijezati izvršenju. U tom je slučaju moguće da sud nije službeno upoznat sa zastarom. Da bi zastara postala pravomoćna, na nju se mora pozvati obveznik uzdržavanja koji na osnovu toga može podnijeti prigovor na izvršenje.

Prigovor na zapljenu

Opći je rok za podnošenje prigovora na zapljenu deset dana otkad je obveznik uzdržavanja obaviješten o zapljeni. Opći je rok za podnošenje prigovora na izvršenje dvadeset dana od dostave poziva obvezniku uzdržavanja.

U slučaju posebnog postupka za izvršenje uzdržavanja, poziv se dostavlja obvezniku uzdržavanja tek nakon zapljene, donošenja sudske presude ili oduzimanja prihoda. Uz dostavu poziva, obavješćuje ih se i o tome da je zapljena već izvršena.

U slučaju rasprave prije izvršenja u postupku iz sudske nadležnosti za maloljetnike, obveznika uzdržavanja obavješćuje se prije oduzimanja prihoda, ali nema mogućnosti prigovora. On može dostaviti samo dokument s dokazom o plaćanju.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Kada je riječ o uzdržavanju djeteta, javni tužitelj ima pravo pokrenuti odgovarajući postupak za utvrđivanje uzdržavanja. Bilo tko može obavijestiti javnog tužitelja o potrebi za utvrđivanjem ili izmjenom uzdržavanja djeteta. Zbog toga javni tužitelj ima savjetodavnu službu na svakom sudu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Da, kad je riječ o uzdržavanju djeteta. Riječ je o Jamstvenom fondu za plaćanje uzdržavanja maloljetnika (*Fundo de Garantia de Alimentos Devidos a Menores* (dalje u tekstu „Fond“)). Fondom upravlja Institut za financijsko upravljanje socijalnim osiguranjem IP (*Instituto de Gestão Financeira da Segurança Social IP*).

Fond je do određene granice odgovoran za osiguravanje plaćanja uzdržavanja maloljetnicima. Plaćanje se vrši na temelju naloga nadležnog suda.

Zahtjevi

Zahtjevi za korištenje jamstvima iz Fonda sljedeći su:

maloljetnik mora imati boravište u Portugalu,

naknade za uzdržavanje moraju se utvrditi sudskom odlukom (odluke matičnog ureda kojima se utvrđuje uzdržavanje u predmetima koji su u njihovoj nadležnosti imaju iste učinke kao sudske odluke),

obveznik uzdržavanja nije ispunio obvezu uzdržavanja,

mora biti pokrenuta rasprava prije izvršenja propisana člankom 48. Općeg pravilnika o postupku u području građanskog skrbništva (u skladu s nacionalnim pravom, podložno razlikama, ovaj zahtjev može se ispuniti podnošenjem zahtjeva na temelju kojeg se pokreće rasprava zbog neispunjenja obveze uzdržavanja u skladu s člankom 41. Općeg pravilnika o postupku u području građanskog skrbništva ili posebni postupak za izvršenje uzdržavanja), maloljetnikova bruto primanja nisu viša od referentne stope za socijalnu pomoć (IAS – *Indexante dos Apoios Sociais*), maloljetnik ne smije dobiti novac od osobe koja o njemu skrbi i čiji je prihod viši od IAS-a (to se događa kad je prihod po članu kućanstva u maloljetnikovu kućanstvu niži od IAS-a).

U trenutku ažuriranja ovog informativnog članka, 2020., vrijednost IAS-a iznosila je 438,81 EUR. Iznos IAS-a u načelu se ažurira na godišnjoj osnovi.

Primjenjivi iznos IAS-a uvijek treba provjeriti u primjenjivom nacionalnom zakonodavstvu.

Ograničenja plaćanja

Ako su ispunjeni navedeni zahtjevi, država jamči mjesečne naknade za uzdržavanje do granice navedene u nastavku.

Mjesečne naknade za uzdržavanje svakog obveznika uzdržavanja ne smiju biti više od jednog IAS-a, bez obzira na broj maloljetne djece.

Do te granice iznos naknada koje će jamčiti fond mora utvrditi sud. Kad utvrđuje tu vrijednost, sud uzima u obzir ekonomsku sposobnost kućanstva, utvrđeni iznos uzdržavanja i djetetove posebne potrebe.

Fond ne jamči dospjela plaćanja. Plaćanja koja jamči Fond dospijevaju prvi dan mjeseca nakon mjeseca u kojem je sudskom odlukom utvrđena zajamčena vrijednost.

Plaćanje je zajamčeno dok obveznik uzdržavanja ne počne učinkovito ispunjavati svoju obvezu.

Plaćanja iz Fonda prestaju kada dijete postane punoljetno.

Djeca smještena u javnu ili privatnu neprofitnu socijalnu ustanovu koju financira država, pravne osobe uređene javnim pravom, privatnim pravom ili s javnim ovlastima, obrazovne centre ili pritvorne centre nemaju pravo na uzdržavanje iz Fonda.

Obrada

Zahtjevi za utvrđivanje iznosa koji se plaća iz Fonda moraju se podnijeti sudu tijekom postupka koji je pokrenut zbog neispunjenja obveze. Za podnošenje zahtjeva odgovorni su javni tužitelj ili uzdržavana osoba.

Sudac naređuje istragu na temelju maloljetnikovih potreba i zatim donosi odluku kojom utvrđuje iznos plaćanja iz Fonda u prethodno navedenim granicama.

Ako je isplata uzdržavanja žurna, sudac može odrediti plaćanje privremenog uzdržavanja iz Fonda do donošenja konačne odluke.

Uzdržavana osoba mora svake godine dokazati da još ispunjuje zahtjeve za isplatu iz Fonda jer će u protivnom ta isplata prestati.

Pravni zastupnik djeteta ili osoba kojoj je povjereno skrbništvo nad djetetom dužni su obavijestiti sud ili Fond o promjenama ili prestanku situacije neispunjenja obveza ili djetetove situacije.

Fond nasljeđuje djetetova prava do iznosa koji je isplatio u svrhe traženja povrata od obveznika uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako je uzdržavana osoba u Portugalu i želi ostvariti plaćanje uzdržavanja u drugoj državi članici Europske unije, mora podnijeti molbu Glavnoj upravi za pravosuđe (*Direcção Geral da Administração da Justiça*), koja je javno tijelo i dio Ministarstva pravosuđa. U nacionalnom zakonodavstvu nije predviđena intervencija privatne organizacije u tu svrhu.

Glavna uprava za pravosuđe središnje je portugalsko državno tijelo za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (dalje u tekstu „Uredba“).

Tom je uredbom omogućena prekogranična naplata tražbina za uzdržavanje. Uredba se primjenjuje na odluke donesene u državama članicama Europske unije (dalje u tekstu „države članice“) i na odluke donesene u državama koje nisu članice Europske unije (dalje u tekstu „treće zemlje“). Ne primjenjuje se samo na odluke o uzdržavanju donesene nakon stupanja Uredbe na snagu 18. lipnja 2011., nego i na odluke donesene prije tog datuma. Njome je obuhvaćena naplata dospjelih plaćanja i plaćanja koja će tek dospjeti, automatskih ažuriranja utvrđenih odlukom i zateznih kamata. U skladu s Uredbom može se naplatiti uzdržavanje utvrđeno odlukom suda ili nekog drugog nadležnog tijela.

Molba za naplatu tražbina za uzdržavanje u drugoj državi članici podnosi se Glavnoj upravi za pravosuđe popunjavanjem i prilaganjem odgovarajućih obrazaca iz priloga Uredbi. Podnositelj mora uz obrasce priložiti određene dokumente i informacije koji mogu, ovisno o slučaju, biti: potvrda o presudi ili odluci kojom je utvrđen konačan iznos uzdržavanja te obavijest da je odluka/presuda postala pravomoćna i da protiv nje nije moguća žalba, koja treba biti na obrascu iz Priloga I. Uredbi; dokument iz kojeg je vidljivo da mu je dodijeljena pravna pomoć ili da ispunjava uvjete za pravnu pomoć ili besplatan postupak; bankovni podaci za uplatu naplaćenih iznosa; rodni listovi maloljetne djece; potvrda o školovanju punoljetne djece; punomoć dana središnjem tijelu; popis dugovanja.

Obrazac ili obrasce koje treba popuniti te dokumente i informacije koje prilaže uzdržavana osoba nalaze se u uputama koje se može dobiti od Glavne uprave za pravosudnu administraciju. Podaci za kontakt tog tijela navedeni su u odgovoru na pitanje *Em caso afirmativo, como posso contactar essa autoridade ou organização privada?*

Vrsta postupka koji se može tražiti od Glavne uprave za pravosuđe obuhvaćena je odgovorom na pitanje: *Em caso afirmativo, como posso contactar essa autoridade ou organização privada e que tipo de ajuda posso obter?*

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt središnjeg portugalskog tijela:

Glavna uprava za pravosuđe,

Av. D. João II, 1.08.01 D/E

1990-097 LISABON – PORTUGAL

Tel.: (351) 21 790 65 00

Faks: (351) 211545100/60

E-pošta: correio.dsycji@dgaj.mj.pt

Internetske stranice: <http://www.dgaj.mj.pt/>

Jezici: portugalski, španjolski, francuski i engleski.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

U okviru uloge središnjeg tijela u skladu s prethodno navedenom Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008., Glavna uprava za pravosuđe pružit će nužnu potporu opisanu u odgovoru na pitanje *Se eu me encontrar neste Estado-Membro e o devedor residir noutra pais: posso obter ajuda de uma autoridade ou organização privada neste Estado-Membro?*

Ako se uzdržavana osoba nalazi u drugoj državi članici i želi zatražiti primjenu jednog od postupaka iz Uredbe, treba podnijeti molbu središnjem tijelu koje je imenovala država članica u kojoj se nalazi. Središnje tijelo zatim prosljeđuje zahtjev portugalskom središnjem tijelu, koje je odgovorno prosljediti ga odgovarajućem nadležnom nacionalnom sudu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako se podnositelj zahtjeva nalazi u drugoj državi članici, trebao bi se moći obratiti Glavnoj upravi za pravosuđe putem središnjeg tijela države članice u kojoj se nalazi.

Dostupne vrste pomoći navedene su u nastavku.

U Uredbi su propisana tri različita skupa pravila za naplatu uzdržavanja utvrđenog odlukom donesenom u drugoj državi članici:

- i. pravila koja se primjenjuju na odluke donesene u državi članici koju obvezuje Haški protokol iz 2007. (kao u slučaju Portugala);
- ii. pravila koja se primjenjuju na odluke donesene u državi članici koju ne obvezuje Haški protokol iz 2007.;
- iii. pravila koja se primjenjuju na odluke donesene u svim državama članicama.

Za odluke utvrđene u odjeljku iz točke i. vrijedi sljedeće:

priznaju se u zamoljenoj državi članici bez mogućnosti prigovora

na njih se može primijeniti ukidanje egzekviture neposredno su izvršive u zamoljenoj državi članici

omogućuju uzdržavanoj osobi da pokrene zaštitne mjere propisane u zakonodavstvu zamoljene države članice.

Za odluke utvrđene u odjeljku iz točke ii. vrijedi sljedeće:

priznaju se u zamoljenoj državi članici, osim ako postoji osnova za odbijanje priznanja kako je propisana u Uredbi

ako su izvršive u državi članici podrijetla, uzdržavana osoba može zatražiti da sud ili nadležno tijelo zamoljene države članice priznaju izvršivost odluke u skladu s postupkom propisanim u Uredbi

priznanje izvršivosti može se odnositi samo na dio odluke.

Za odluke utvrđene u odjeljku iz točke iii. vrijedi sljedeće:

mogu biti privremeno izvršive ako država članica podrijetla izjavi da žalba protiv odluke neće imati odgodni učinak

ako se uzdržavana osoba pozove na odluku u zamoljenoj državi članici, mora dokazati izvornost te odluke popunjavanjem obrazaca i ispunjavanjem zahtjeva propisanih u Uredbi

ako je nužno, uzdržavana osoba mora odluci priložiti prijevod

izvršenje presude provodi se u skladu sa zakonodavstvom zamoljene države članice

presuda ni pod kojim uvjetima ne podliježe preispitivanju u pogledu merituma u zamoljenoj državi članici

troškovi primjene Uredbe nemaju prednost pred naplatom dospjelog uzdržavanja.

U članku 56. Uredbe utvrđeni su postupci koji su dostupni uzdržavanim osobama. U nekim slučajevima tim postupcima nisu obuhvaćene samo odluke u državama članicama nego i trećim zemljama.

Uzdržavana osoba može:

zatražiti od države članice priznanje i proglašenje izvršivosti odluke donesene u drugoj državi

pokrenuti postupak za utvrđivanje uzdržavanja u zamoljenoj državi članici

spojiti taj postupak s postupkom za utvrđivanje roditeljstva

pokrenuti postupak za utvrđivanje uzdržavanja u zamoljenoj državi članici kada se pokaže nemogućim ostvariti priznanje ili izvršenje presude donesene u drugoj državi članici

zatražiti izmjenu odluke donesene u zamoljenoj državi članici

zatražiti izmjenu odluke donesene u državi koja nije zamoljena država članica.

Na te postupke primjenjuje se zakon i propisi o nadležnosti zamoljene države članice, osim ako u Uredbi nisu propisana drukčija rješenja. U takvim slučajevima uzdržavanoj osobi pomaže i predstavlja je središnje tijelo ili neko drugo javno tijelo, tijelo ili osoba koje je imenovala zamoljena država članica.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Portugal obvezuje Haški protokol iz 2007. Stoga se na presude u postupcima povezanim s uzdržavanjem donesene u Portugalu primjenjuju sljedeće odredbe Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008.: članci 8. i 13. te od 17. do 22.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Ovo je pitanje bespredmetno zbog pozitivnog odgovora na prethodno pitanje.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U portugalskom nacionalnom zakonodavstvu postoje propisi o pravnoj pomoći koji su jednaki onima utvrđenima u poglavlju V. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008.

Sljedeće fizičke osobe imaju pravo na pravnu pomoć ako mogu dokazati da su u nepovoljnom ekonomskom položaju:

portugalski državljani i građani Europske unije

stranci i osobe bez državljanstva s valjanom dozvolom boravka u državi članici Europske unije

stranci bez valjane dozvole boravka u državi članici Europske unije – ako se zakonima njihovih država podrijetla isto pravo dalje portugalskim državljanima osobe kojima je domicil ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije koja nije država članica u kojoj će se voditi postupak (prekogranični sporovi).

U nacionalnom zakonodavstvu propisana je primjena sljedećih kriterija za ocjenjivanje nepovoljnog ekonomskog položaja fizičkih osoba:

Podnositelji zahtjeva čiji je relevantni prihod kućanstva u svrhu pravne pomoći jednak ili manji od tri četvrtine referentne stope za socijalnu pomoć ne mogu snositi nikakav iznos troškova postupka te bi im trebalo imenovati izvršitelja i pružiti besplatnu pravnu pomoć (referentna stopa za socijalnu pomoć 2020. iznosila je 438,81 EUR).

Podnositelji zahtjeva čiji je relevantni prihod kućanstva u svrhu pravne pomoći veći od tri četvrtine i jednak ili manje od dva i pol puta veći od referentne stope socijalne pomoći mogu snositi troškove pravnog savjetovanja za koje se unaprijed plaća naknada, ali ne mogu odmah snositi troškove postupka i stoga dobivaju pravnu pomoć u obliku obročnog plaćanja te imenovanja izvršitelja.

Ne smatra se da su u nepovoljnom ekonomskom položaju podnositelji zahtjeva čiji je relevantni prihod kućanstva u svrhu pravne pomoći više od dva i pol puta veći od referentne stope za socijalnu pomoć.

Relevantni prihod u svrhu pravne pomoći iznos je koji je rezultat razlike između vrijednosti potpunog neto prihoda kućanstva i vrijednosti relevantnog umanjenja za pravnu pomoć (kriteriji za izračun tih vrijednosti propisani su zakonom).

Smatra se da su osobe koje žive u istom kućanstvu kao podnositelj zahtjeva za pravnu pomoć dio istog kućanstva.

Ako podnositelj ili bilo koji drugi član njegova kućanstva ima novac na bankovnim računima i vrijednosnice kojima se trguje na uređenom tržištu čiji je iznos više od 24 puta veći od referentne stope za socijalnu pomoć, smatra se da podnositelj nije u nepovoljnom ekonomskom položaju, bez obzira na vrijednost relevantnog prihoda kućanstva u svrhu pravne pomoći.

Iznimno i ako postoji opravdan razlog, podnositelj zahtjeva može zatražiti da se pri ocjenjivanju nepovoljnog ekonomskog položaja uzme u obzir samo njegov prihod, imovina i tekući troškovi ili prihod, imovina ili troškovi određenih drugih članova njegova kućanstva.

U slučaju spora s jednim članom kućanstva ili više njih, pri ocjenjivanju nepovoljnog ekonomskog položaja uzimaju se u obzir samo prihod, imovina i tekući troškovi podnositelja zahtjeva ili podnositelja i određenih drugih članova kućanstva, ako to zatraži podnositelj zahtjeva.

Ako u određenom slučaju voditelj službe socijalne sigurnosti odgovoran za donošenje odluke o dodjeli pravne pomoći shvati da bi primjena kriterija iz prethodnih odlomaka prouzročila očito uskraćivanje pristupa pravu i sudovima, on može u obrazloženom rješenju donijeti drukčiju odluku od one koja bi proizašla iz primjene prethodno navedenih kriterija.

Zahvaljujući pravnoj pomoći stranka se može savjetovati s odvjetnikom kako bi dobila tehničke informacije o određenom sporu prije pokretanja ili osporavanja sudskog postupka.

S druge strane, pravna pomoć može se pružati u sljedećim oblicima:

- oslobođenje od sudskih pristojbi i ostalih troškova postupka
- obročno plaćanje sudskih pristojbi i ostalih troškova postupka
- imenovanje pravnog zastupnika i plaćanje njegovih naknada
- imenovanje pravnog zastupnika i obročno plaćanje njegovih naknada
- imenovanje izvršitelja za provedbu mjera izvršenja (primjerice zapljene).

Pravnom pomoći obuhvaćeni su posebni troškovi koji su posljedica prekogranične prirode spora.

Stoga ako državljanin druge države članice podnese molbu za pravnu pomoć u postupku za koji su nadležni portugalski sudovi, pravna pomoć uključuje troškove prijevoda, tumačenja i putne troškove osoba koje će doći na raspravu kad je njihovo pojavljivanje pred sudom obvezno i/ili ako sud smatra da inače neće biti saslušani.

Ako molbu za pravnu pomoć podnese portugalski državljanin radi pokretanja postupka za koji su nadležni sudovi u drugoj državi članici, pravna pomoć obuhvaća potporu prije parnice do pokretanja postupka u drugoj državi članici te troškove prevođenja zahtjeva i ostalih dokumenata.

Ako je primatelj pravne pomoći neuspješan u postupku, sustav za povrat predujmova i troškova koje je platila stranka koja je uspjela u postupku isti je za sve navedene kategorije pojedinačnih korisnika, bez diskriminacije.

Međutim, u nacionalnom pravu postoje propisi kojima se pruža manje opsežna pravna pomoć od one predviđene u poglavlju V. Uredbe i stoga se moraju njome dopuniti.

Maloljetnici su u Portugalu oslobođeni plaćanja pristojbi ako ih zastupa javni tužitelj ili odvjetnik kojeg je imenovao sud.

Maloljetnici ili njihovi pravni zastupnici oslobođeni su i plaćanja troškova u žalbenim postupcima protiv odluka koje se odnose na primjenu, izmjenu ili prekid uzdržavanja koje su donesene u postupcima iz sudske nadležnosti za maloljetnike.

Stranke u postupcima iz sudske nadležnosti za maloljetnike i postupcima povezanim sa statusom osobe oslobođene su plaćanja sudskih pristojbi unaprijed. U skladu s nacionalnim zakonodavstvom, osoba postaje punoljetna kada navrší 18 godina.

Međutim, plaćanje sudskih pristojbi unaprijed ne može se tražiti u postupcima koji se pokreću na portugalskim sudovima na koje se primjenjuje Uredba. To je slučaj kada se postupci odnose na djecu ili odrasle osobe, bez obzira na vrstu postupka i bez obzira na to preklapa li se zahtjev za uzdržavanje sa zahtjevom povezanim sa statusom osobe (članak 44. Uredbe).

U takvim postupcima, ako podnositelj zahtjeva nema pravo na pravnu pomoć ili na besplatan postupak, sudska se pristojba može zahtijevati samo na kraju.

Osim toga, postupci iz članka 56. Uredbe koji se odnose na obvezu roditelja da osiguraju uzdržavanje za dijete mlađe od 21 godine (članak 46. Uredbe) trebali bi biti potpuno besplatni.

Navedene se odredbe Uredbe izravno primjenjuju i njima se proširuje opseg pravne pomoći propisane nacionalnim zakonodavstvom.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s navedenim člankom 51. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008., Glavna uprava za pravosuđe, kao portugalsko središnje tijelo, pruža pomoć u postupcima propisanim u Uredbi i u tu će svrhu poduzeti sve primjerene mjere.

Njezine su odgovornosti sljedeće:

- slanje i primanje takvih zahtjeva
- pokretanje ili olakšavanje pokretanja postupaka pred nadležnim sudom
- prema potrebi, pružanje ili olakšavanje pružanja pravne pomoći
- pomoć u pronalaženju obveznika uzdržavanja
- pomoć u prikupljanju relevantnih informacija o prihodu i imovini obveznika uzdržavanja
- poticanje pronalaženja prijateljskih rješenja u svrhu dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja posredovanjem, mirenjem ili sličnim postupcima
- olakšavanje redovitog izvršenja odluka o uzdržavanju, uključujući moguće zaostatke isplata
- olakšavanje naplate i brzog prijenosa naknada za uzdržavanje
- olakšavanje pribavljanja pisanih ili ostalih dokaza
- pružanje pomoći pri utvrđivanju roditeljstva ako je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje
- pokretanje postupka ili olakšavanje pokretanja postupka radi ostvarenja potrebnih privremenih mjera čija je svrha osigurati ishod neriješenog zahtjeva za uzdržavanje
- olakšavanje dostave pismena.

Kako bi ostvarila te ciljeve, portugalska država, a posebno Glavna uprava za pravosuđe kao središnje tijelo, donijela je sljedeće mjere:

povisila je broj pravnikâ i administrativnog osoblja za primanje i prenošenje molbi sastavljenih u skladu s Uredbom sada je na raspolaganju i obiteljski izmiritelj

uspostavila je na svojim internetskim stranicama odjeljak posvećen isključivo međunarodnoj pravosudnoj suradnji u građanskim i trgovačkim stvarima u kojemu se mogu pronaći informacije o obvezama uzdržavanja, upute o dokumentima i obrascima potrebnima za pokretanje postupaka propisanih u Uredbi te upute za popunjavanje standardnog obrasca u kojemu se navodi iznos neplaćenih iznosa na zahtjev prosljeđuje molbu za pravnu pomoć nadležnim tijelima prosljeđuje molbe nadležnim nacionalnim sudovima prevodi dokumente potrebne za obradu zahtjeva kada je Portugal zamoljena država traži informacije i dokaze od nacionalne policije, administrativnih i poreznih tijela te tijela za imigraciju i kontrolu granica o tome gdje se obveznik uzdržavanja nalazi i o njegovoj imovini kad je riječ o mirenju, kad je obveznik uzdržavanja pozvan pojaviti se pred središnjim tijelom ili stupiti u kontakt s njim, ono ga mora upoznati s molbama za utvrđivanje, izmjenu ili naplatu uzdržavanja i sa svim mogućim scenarijima, posebno onima koji su najkorisniji za obje stranke, u cilju poticanja dobrovoljnog plaćanja.

Napomena

Informacije iz ovog informativnog članka nisu obvezujuće za kontaktnu točku, sudove, druge subjekte ni tijela. Potrebno je pročitati i važeće pravne tekstove. Ove informacije podliježu redovitom ažuriranju i razvoju tumačenja sudske prakse.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Posljednji put ažurirano: 20/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjevi za uzdržavanje - Rumunjska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

Pravna obveza pružanja uzdržavanja zahtjev je koji je propisan zakonom u skladu s kojim jedna osoba mora drugoj osigurati nužna sredstva za život, uključujući sredstva za zadovoljenje duhovnih potreba, i, u slučaju obveze roditelja da uzdržavaju maloljetnu djecu, sredstva za odgoj, obrazovanje i strukovno osposobljavanje.

Obveza uzdržavanja postoji između bračnih drugova, srodnika u izravnoj liniji, braće i sestara i određenih drugih osoba navedenih u zakonu (članak 516. rumunjskog Građanskog zakona).

Obveza uzdržavanja postoji između bivših bračnih drugova (članak 398. Građanskog zakona). Ne treba je miješati s naknadom ili odštetom.

Bračni drug koji je pridonio uzdržavanju djeteta drugog bračnog druga obavezan je osigurati uzdržavanje djeteta do njegove punoljetnosti, ali samo ako su biološki roditelji djeteta umrli, nestali ili potrebiti (članak 517. stavak 1. Građanskog zakona). S druge strane, dijete može imati obvezu uzdržavati osobu koja je njega uzdržavala tijekom 10 godina (članak 517. stavak 2. Građanskog zakona).

Nasljednici osobe koja je imala obvezu uzdržavati maloljetnika ili koja je plaćala uzdržavanje bez zakonske obveze da to čini obvezni su, ovisno o vrijednosti naslijeđene imovine, nastaviti plaćati uzdržavanje ako su roditelji maloljetnika umrli, nestali ili potrebiti, ali samo do punoljetnosti uzdržavane osobe.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja između roditelja i djece uređena je člancima 499. i 525. Građanskog zakona. Maloljetnici koji traže uzdržavanje od roditelja smatraju se potrebitima ako se ne mogu uzdržavati svojim radom, čak i ako imaju imovinu. Međutim, ako roditelji ne mogu plaćati uzdržavanje bez ugrožavanja vlastitih egzistencijalnih potreba, obiteljski sud može pristati na to da se uzdržavanje osigura prodajom imovine djeteta, osim najnužnije imovine.

Roditelji imaju obvezu uzdržavati dijete koje je postalo punoljetno (obično s 18 godina) i koje studira, do kraja studija, ali najkasnije do 26. godine.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Tužitelj uzdržavana osoba mora zahtjev podnijeti nadležnom sudu u svom mjestu prebivališta ili u mjestu prebivališta tuženika obveznika uzdržavanja.

Zahtjev za uzdržavanje može se podnijeti zasebno ili tijekom postupka za razvod, utvrđivanje očinstva, ostvarivanje roditeljske odgovornosti nad maloljetnim djetetom ili utvrđivanje prebivališta maloljetnika. Predsjednik suda može odrediti privremene mjere koje se primjenjuju do donošenja odluke o materijalnom postupku koji se odnosi na rastavu braka. Prvostupanjski postupak sastoji se od nekoliko faza. U pisanoj fazi podnose se zahtjev, obrana i protutužba. Mogu se odrediti privremene mjere kao što su oduzimanje ili pljenidba. Pozivaju se stranke i šalju im se dokumenti u postupku. Usmena faza sastoji se od rasprave na kojoj se može odlučivati o prigovorima u postupku i o izvedenim dokazima. Nakon toga slijedi faza odlučivanja i donošenje sudske odluke.

U slučaju sporazumnog razvoda, koji može proglasiti javni bilježnik, bračni drugovi mogu se dogovoriti o svim dodatnim pitanjima razvoda, uključujući o doprinosu svakog roditelja troškovima odgoja, obrazovanja, strukovnog osposobljavanja ili studiranja djece.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Stranke u postupcima za uzdržavanje mogu imati zastupnika. Međutim, ako se zahtjev za uzdržavanje podnosi u vezi s brakorazvodnom parnicom, bračni drugovi mogu imati zastupnike u postupku za razvod samo u određenim slučajevima koji su posebno predviđeni u članku 920. Zakona o parničnom postupku. Ako se za utvrđivanje ili povećanje/smanjenje uzdržavanja podnosi zaseban zahtjev, stranke u tradicionalnom smislu može zastupati odvjetnik ili drugi zastupnik. Ako ih zastupa zastupnik koji nije odvjetnik, on ne smije na raspravi iznijeti završnu riječ. Maloljetnika zastupa njegov pravni zastupnik (roditelj ili, iznimno, druga osoba koja ostvaruje roditeljsku odgovornost). Zahtjev koji se odnosi na punoljetno dijete podnosi to dijete u svoje ime.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Mjesno nadležni sud (za mjesto boravišta tuženika obveznika uzdržavanja ili tužitelja uzdržavane osobe) može se utvrditi konzultiranjem rumunjskog pravosudnog atlasa koji je objavljen na internetskim stranicama Ministarstva pravosuđa na portalu za sudove <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne, jer nije obvezno da podnositelja zahtjeva zastupa odvjetnik ili da mu pomaže.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za zahtjeve za utvrđivanje ili izmjenu uzdržavanja plaća se pristojba od 20 RON. Troškovi obuhvaćaju pomoć ili zastupanje po odvjetniku, ali to nije obvezno. Ako predmetna stranka nema dovoljne prihode, može zatražiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova odvjetnika ili drugih sudskih troškova.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se dodjeljuje u skladu s potrebama podnositelja zahtjeva i u skladu sa sredstvima osobe koja ga mora plaćati. U načelu se uzdržavanje dodjeljuje u naravi kako bi se osigurala nužna sredstva za život. U većini slučajeva, međutim, sudovi u praksi određuju iznos uzdržavanja u novcu, kao fiksni iznos ili kao postotak mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja (članak 530. Građanskog zakona). Uzdržavanje u fiksnom iznosu prilagođava se u skladu sa zakonom, ovisno o inflaciji, svaka tri mjeseca.

Ako je za uzdržavanje odgovoran roditelj, ono može iznositi do četvrtinu neto prihoda tog roditelja za jedno dijete, trećinu za dvoje djece i polovinu za troje ili više djece. U skladu sa zakonom, iznos uzdržavanja koji se isplaćuje djeci, u kombinaciji s uzdržavanjem koje se isplaćuje drugim osobama, ne smije premašivati pola neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja (članak 529. Građanskog zakona).

U slučaju promjena imovinskog stanja osobe koja plaća uzdržavanje ili potreba osobe koja prima uzdržavanje, obiteljski sud može u novom postupku povećati ili smanjiti iznos uzdržavanja ili, prema potrebi, naložiti prestanak plaćanja (članak 531. Građanskog zakona).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se dodjeljuje u naravi i njime se osiguravaju nužna sredstva za život i, ako je primjenjivo, troškovi odgoja, obrazovanja, strukovnog osposobljavanja ili studiranja (članak 530. Građanskog zakona). Ako se obveza uzdržavanja u naravi ne ispunjava dobrovoljno, obiteljski sud određuje plaćanje uzdržavanja u novcu. Uzdržavanje se može odrediti kao fiksni iznos ili kao postotak neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja.

Uzdržavanje se plaća u redovitim obrocima na datume koje su stranke dogovorile ili, ako nema takvog dogovora, na datume određene u sudskoj odluci.

Stranke se mogu dogovoriti ili, ako postoje čvrsti razlozi za to, obiteljski sud može odlučiti da će se uzdržavanje platiti unaprijed kao paušalni iznos kojim se pokrivaju potrebe uzdržavanja uzdržavane osobe za dulje vrijeme ili za cijelo vrijeme trajanja uzdržavanja, pod uvjetom da obveznik uzdržavanja ima dovoljno sredstava za ispunjenje te obveze (članak 533. Građanskog zakona).

Uzdržavanje propisano maloljetniku plaća se zakonskom zastupniku maloljetnika.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Budući da se u većini slučajeva uzdržavanje određuje u gotovini, najčešći je način ovrhe zapljena prihoda (mjesečni dohodak). Rjeđi je način ovrhe prisilna prodaja pokretne i nepokretne imovine obveznika uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U odnosu na naplatu potraživanja za uzdržavanje, u članku 728. Zakona o parničnom postupku predviđeno je da se na ime dugovanog iznosa uzdržavanja može izvršiti najviše pola neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja. Ako postoji nekoliko postupaka naplate istog iznosa, stvarni nadoknadiivi iznos ne smije premašivati pola neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja, bez obzira na prirodu potraživanja.

Ako uzdržavana osoba istodobno podnese zahtjeve za zapljenu pokretne ili nepokretne imovine čija vrijednost očito premašuje iznos koji treba platiti, ovršni sud može ograničiti ovrhu na određenu imovinu (članak 701. Zakona o parničnom postupku).

Naplata ovrhom obustavlja se, na primjer, kada je obveza navedena u ovršnom nalogu u potpunosti ispunjena i kada su plaćene pristojbe za ovrhu, ako se ovrha ne može izvršiti ili nastaviti zbog nedovoljno zapljenjive imovine ili nemogućnosti prodaje te imovine i ako je ovrha ukinuta (članak 702. Zakona o parničnom postupku).

Zastara prava na ovrhu iznosi tri godine. Ovršnom sudu može se podnijeti žalba protiv naplate ovrhom. Nadležni sud može obustaviti ovrhu do donošenja odluke o žalbi (članak 712. i dalje Zakona o parničnom postupku).

Ako su ovršni nalog ili sama ovrha poništeni, predmetna stranka ima pravo na ukidanje ovrhe povratom u prethodno stanje (članak 723. i dalje Zakona o parničnom postupku).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Nije primjenjivo.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Nije primjenjivo.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009, Haškom konvencijom iz 2007. ili Njujorškom konvencijom iz 1956., podnositelj može podnijeti svoj zahtjev za uzdržavanje preko rumunjskog Ministarstva pravosuđa ako obveznik uzdržavanja živi u državi članici EU-a koja je stranka Haške konvencije iz 2007. ili Njujorške konvencije iz 1956.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Ministerul Justiției (Ministarstvo pravosuđa), str. Apolodor nr. 17, Sector 5, Bucharest, Postcode 050741.

Directia Drept Internațional și Cooperare Judiciară (Uprava za međunarodno pravo i pravosudnu suradnju)

Faks +40372041079 ili +40372041084, e-adresa ddit@just.ro

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne, podnositelj zahtjeva mora se obratiti središnjem tijelu za prosljeđivanje zahtjeva u svojoj državi koje je određeno u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009, Haškom konvencijom iz 2007. ili Njujorškom konvencijom iz 1956.

Središnje tijelo koje prosljeđuje zahtjev iz države obveznika uzdržavanja može se obratiti rumunjskom središnjem tijelu primatelju:

rumunjskome Ministarstvu pravosuđa za zahtjeve koji se podnose u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 i Haškom konvencijom iz 2007. ili

Odvjetničkoj komori u Bukureštu (Baroul București) za zahtjeve koji se podnose u skladu s Njujorškom konvencijom iz 1956.

Zatim se podnosi zahtjev nadležnom sudu.

Obveznik uzdržavanja koji živi u inozemstvu može svoj zahtjev podnijeti izravno, osobno ili preko odvjetnika rumunjskom sudu koji je nadležan u mjestu boravišta tuženika ili obveznika uzdržavanja.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Podnositelj zahtjeva koji živi u inozemstvu može svoj zahtjev podnijeti izravno, osobno ili preko odvjetnika rumunjskom sudu koji je nadležan u mjestu boravišta tuženika ili obveznika uzdržavanja. Podaci za kontakt nadležnog rumunjskog suda dostupni su na portalu za sudove <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> na temelju mjesta prebivališta tuženika ili obveznika uzdržavanja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da. U skladu s člankom 2612. rumunjskog Građanskog zakona, pravo primjenjivo na obveze uzdržavanja utvrđuje se u skladu s pravom Europske unije, odnosno Haškim protokolom od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu sa Zakonom br. 36/2012 o određenim mjerama nužnima za primjenu određenih uredbi i odluka Vijeća Europske unije i instrumenata privatnog međunarodnog prava u području obveza uzdržavanja, nakon primitka zahtjeva za uzdržavanje ili određenih mjera, Ministarstvo pravosuđa prosljeđuje ih na rješavanje nadležnom tijelu koje posjeduje osobne podatke, nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori, Komori sudskih izvršitelja ili, ako je primjenjivo, nadležnom sudu.

U slučaju zahtjeva koji se podnose preko središnjeg tijela u skladu s člankom 46. Uredbe, besplatna i potpuna pravna pomoć može se odobriti podnositeljima zahtjeva za uzdržavanje koji još nisu navršili 18 godina ili koji nastavljaju studij, ali ne nakon 21. godine, i podnositeljima zahtjeva za uzdržavanje koji su ranjive osobe.

Ministarstvo pravosuđa prosljeđuje zahtjeve zaprimljene iz inozemstva izravno nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori. Predsjednik odvjetničke komore hitno donosi obveznu odluku po službenoj dužnosti kojom imenuje odvjetnika. Imenovani odvjetnik podnosi zahtjev za odobrenje pravne pomoći, uključujući za plaćanje naknade sudskog izvršitelja.

Potom, nakon ishođenja ovršnog naloga, imenovani odvjetnik traži od suda da odobri pravnu pomoć u obliku plaćanja naknade sudskog izvršitelja. Odvjetnik podnosi zahtjev za naplatu ovrhom, ovršni nalog i odluku predsjednika odvjetničke komore nadležnom lokalnom sudskom izvršitelju.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Rumunjska je donijela Zakon br. 36/2012 o određenim mjerama nužnima za primjenu određenih uredbi i odluka Vijeća Europske unije i instrumenata privatnog međunarodnog prava u području obveza uzdržavanja.

Ministarstvo pravosuđa određeno je kao rumunjsko središnje tijelo koje prosljeđuje zahtjeve predviđene u člancima 53. i 56. Uredbe. Po primitku potrebne prateće dokumentacije od obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, Ministarstvo pravosuđa ispunjava Dio A zahtjeva i može uzdržavanoj osobi ili obvezniku uzdržavanja pomoći s ispunjavanjem Dijela B.

Ministarstvo pravosuđa središnje je tijelo određeno za primanje zahtjeva za posebne mjere i za uzdržavanje. Po primitku zahtjeva, ono ih šalje na rješavanje nadležnom tijelu ili tijelu koje obrađuje osobne podatke, nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori, Komori sudskih izvršitelja ili, ako je primjenjivo, nadležnom sudu.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 28/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Slovenija

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

Uzdržavanje je pojam iz obiteljskog prava koji se temelji na jednom od temeljnih načela obiteljskog prava – na načelu uzajamne pomoći među članovima obitelji, odnosno na načelu obiteljske solidarnosti. Naknade za uzdržavanje obično se plaćaju dobrovoljno, posebno zbog obiteljskih veza među članovima obitelji, ali isto tako mogu ih prisilno naplatiti sudovi.

U Sloveniji se pojam uzdržavanja odnosi na uzdržavanje (bivših) bračnih drugova, djece i roditelja. On označava uzdržavanje i potporu te plaćanje za uzdržavanje i alimentaciju, koje je sud odobrio u konkretnom iznosu. Stoga se taj pojam odnosi na sve što određena osoba u skladu sa zakonom mora izdvojiti za potrebnu pomoć djetetu ili bračnom drugu. Može se odnositi i na pomoć za roditelje koji nemaju dovoljno sredstava da se sami uzdržavaju i koje moraju uzdržavati djeca. Taj se pojam može odnositi i na plaćanja za uzdržavanje u smislu novčanih iznosa izdvojenih za uzdržavanje.

Roditelji imaju obvezu uzdržavati svoju **djecu** (članak 183. Obiteljskog zakona [*Družinski zakonik*]).

Punoljetna djeca imaju obvezu uzdržavati **roditelje** u skladu sa svojim mogućnostima ako roditelji nemaju dovoljno sredstava da se sami uzdržavaju i ne mogu steći ta sredstva, ali samo onoliko dugo koliko su roditelji uzdržavali njih. Punoljetna djeca ne moraju uzdržavati roditelja koji prema njima neopravdano nije izvršavao svoju obvezu uzdržavanja (članak 185. Obiteljskog zakona).

Bračni ili izvanbračni drugovi imaju obvezu uzdržavati djecu svojeg bračnog ili izvanbračnog druga koja žive s njima, osim ako dijete može uzdržavati taj ili drugi roditelj.

Ta obveza prestaje nakon prestanka bračne ili izvanbračne zajednice s majkom ili ocem djeteta, osim ako je bračna ili izvanbračna zajednica prestala smrću majke ili oca djeteta. U tom slučaju nadživjeli bračni ili izvanbračni drug ima obvezu uzdržavati dijete pokojnog bračnog ili izvanbračnog druga samo ako je živio s djetetom u trenutku prestanka bračne ili izvanbračne zajednice (članak 187. Obiteljskog zakona).

Bračni drug koji nema sredstva za život i nezaposlen je, ali ne svojom krivnjom, može zatražiti pomoć od svojeg bračnog druga ako je on može pružiti (članak 62. Obiteljskog zakona).

Bračni drug koji ne prima naknadu za uzdržavanje te koji nema sredstva za život i nezaposlen je, ali ne svojom krivnjom, može zatražiti naknadu za uzdržavanje od svojeg bračnog druga u postupku razvoda braka ili u zasebnom sudskom postupku koji mora pokrenuti u roku od godine dana od pravomoćnosti rješenja o razvodu (članak 100. Obiteljskog zakona).

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji imaju obvezu uzdržavati djecu do **punoljetnosti** tako da u skladu sa svojim mogućnostima osiguraju životne uvjetne nužne za njihov razvoj. Roditelji su također obvezni uzdržavati dijete koje je upisano u srednju školu i nakon što je postalo punoljetno ako se ono redovito školuje i nije zaposleno te ako nije registrirano kao nezaposleno, odnosno sve dok prvi put ne završi srednju školu ili ne završi najvišu razinu općeg ili strukovnog obrazovanja koja se može steći u skladu s propisima o srednjoškolskom obrazovanju. Obveza uzdržavanja završava kada dijete navrší 26 godina.

Roditelji imaju obvezu uzdržavati dijete koje je upisano u strukovnu srednju školu ako se redovito školuje i nije zaposleno te ako nije registrirano kao nezaposleno, odnosno sve dok prvi put ne završi srednje strukovno obrazovanje u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje srednje strukovno obrazovanje.

Roditelji imaju obvezu uzdržavati dijete koje je upisano u program visokog obrazovanja ako se ono redovito školuje i nije zaposleno te ako nije registrirano kao nezaposleno, odnosno sve dok prvi put ne završi preddiplomski studij, diplomski studij ili integrirani diplomski studij u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje visoko obrazovanje. Ako studijski program koji dijete pohađa traje dulje od četiri godine, obveza uzdržavanja produljuje se za onoliko vremena koliko studijski program premašuje te četiri godine.

Obveza uzdržavanja završava kad dijete **navrší 26 godina**.

Roditelji su dužni uzdržavati dijete koje je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici samo ako ga njegov bračni ili izvanbračni drug ne može uzdržavati.

Ako roditelji ne uzdržavaju dijete u svojem kućanstvu, moraju plaćati mjesečni iznos za uzdržavanje djeteta (članak 183. Obiteljskog zakona).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Obiteljskim zakonom propisano je da roditelji koji ne žive zajedno ili namjeravaju živjeti odvojeno te roditelji koji žive zajedno moraju postići dogovor o uzdržavanju zajedničke maloljetne djece. Ako roditelji ne uspiju sami postići dogovor, u tome im pomaže centar za socijalnu skrb (*center za socialno delo*). Mogu zatražiti i mirenje. Ako roditelji ne uspiju postići dogovor o uzdržavanju zajedničke djece, o tome odlučuje sud (članak 140. Obiteljskog zakona).

Postupak za odlučivanje o uzdržavanju djeteta pokreće se na prijedlog jednog ili obaju roditelja, djetetova skrbnika, djeteta koje je navršilo 15 godina pod uvjetom da ono može razumjeti značenje i pravne posljedice svojih postupaka ili centra za socijalnu skrb (članak 102. Zakona o izvanparničnom postupku [*Zakon o nepravdnom postupku*]). Kad roditelji postignu dogovor o uzdržavanju djeteta, mogu predložiti i potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da taj dogovor nije u interesu djeteta, prijedlog se odbija.

Obiteljskim zakonom propisano je da uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja mogu potpisati sporazum o naknadi za uzdržavanje koju su roditelji obvezni plaćati punoljetnom djetetu u obliku izvršne javnobilježničke isprave (članak 192. Obiteljskog zakona). Ako sud odlučuje o uzdržavanju, u Zakonu o izvanparničnom postupku propisano je da se postupak radi zaštite interesa djeteta, koji je utvrđen u Zakonu o izvanparničnom postupku, primjenjuje na postupak radi uzdržavanja punoljetnog djeteta dok god postoji obveza uzdržavanja u skladu s Obiteljskim zakonom.

Bračni drug koji nema sredstva za život i nezaposlen je, ali ne svojom krivnjom, ima pravo zatražiti naknadu za uzdržavanje od drugog bračnog druga u postupku razvoda braka ili u okviru posebne **tužbe**, koju mora podnijeti u roku od godine dana od pravomoćnog prestanka braka (članak 100. Obiteljskog zakona).

Prije podnošenja tužbe ili prijedloga za sporazumni razvod braka bračni drugovi pohađaju prethodno savjetovanje u centru za socijalnu skrb, osim ako nemaju zajedničku djecu nad kojom ostvaruju roditeljsku skrb, ako je jedan bračni drug neubrojiv, ako nije poznato gdje boravi ili gdje se nalazi jedan bračni drug, ako jedan ili oba bračna druga žive u inozemstvu. Ako bračni drugovi tijekom prethodnog savjetovanja ustanove da je brak postao neizdrživ barem za jednoga od njih, službenik centra za socijalnu skrb objašnjava im postupak mirenja i njegovu svrhu. Uz pristanak bračnih drugova centar za socijalnu skrb može nakon prethodnog savjetovanja pokrenuti postupak mirenja. Bračni drugovi mogu sudjelovati i u postupku mirenja kod drugih pružatelja usluga (članci 200. i 202. Obiteljskog zakona).

Bračni drugovi mogu sklopiti sporazum o uzdržavanju u slučaju razvoda u obliku izvršne javnobilježničke isprave sastavljene nakon sklapanja braka, tijekom braka ili nakon razvoda. Takav sporazum o uzdržavanju, a osobito sporazum o ukidanju prava na uzdržavanje, ne smije ugroziti interese djeteta (članak 101. Obiteljskog zakona).

Ako se uzdržavanje zatraži istodobno kad i razvod ili poništaj braka, tužba se smatra prijedlogom u izvanparničnom postupku. U tim se slučajevima za određivanje naknade za uzdržavanje primjenjuje Zakon o izvanparničnom postupku, kako je navedeno u članku 217. tog zakona, ili se zahtjev za dodjelu naknade za uzdržavanje podnosi u okviru tužbe u parničnom postupku nakon ispunjenja prethodno navedenih uvjeta (članak 100. Obiteljskog zakona).

Kad je riječ o sadržaju prijedloga u okviru bračnog spora (koji sadržava odluku o uzdržavanju ako se ono zatraži u isto vrijeme kad i razvod ili poništaj braka), u Zakonu o izvanparničnom postupku propisano je da prijedlog u okviru bračnog spora mora sadržavati i konkretan zahtjev o kojem odlučuje sud. Uz prijedlog za razvod braka mora se priložiti evidencija iz centra za socijalnu skrb o prisustvovanju prethodnom savjetovanju ako je Obiteljskim zakonom predviđeno da podnositelj zahtjeva treba pohađati prethodno savjetovanje prije početka postupka (članak 82. Zakona o izvanparničnom postupku).

Kad se podnosi tužba u parničnom postupku, ona mora sadržavati konkretan zahtjev u kojem se navode glavni predmet tužbe i prateći zahtjevi, činjenice na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev, dokazi kojima se potkrepljuju te činjenice i ostali podaci obvezni za svaki zahtjev (članak 180. Zakona o parničnom postupku [*Zakon o pravdnom postupku*]). Zahtjevi moraju biti razumljivi i moraju sadržavati sve što je potrebno za sudsku raspravu. Posebno moraju uključivati sljedeće: naznaku suda, imena te stalno ili privremeno boravište ili poslovni nastan stranaka, imena pravnih zastupnika ili punomoćnika ako postoje, predmet spora i sadržaj izjave. Podnositelj zahtjeva mora potpisati zahtjev, osim ako je to nemoguće zbog njegova oblika. Izvorni potpis podnositelja zahtjeva njegov je vlastoručni potpis ili njegov elektronički potpis (koji je jednakovrijedan vlastoručnom potpisu). Ako podnositelj zahtjeva ne zna pisati ili se ne može potpisati, na zahtjevu ostavlja otisak prsta umjesto potpisa. Ako sud sumnja u izvornost zahtjeva, može donijeti odluku kojom nalaže da se dostavi zahtjev ovjeren potpisom. Protiv te odluke ne može se podnijeti žalba. Ako izjava uključuje neki zahtjev, stranka u zahtjevu mora navesti činjenice na koje se poziva i, ako je potrebno, dokaze (članak 105. Zakona o parničnom postupku).

Okružni sud (*okružno sodišće*) donosi odluku u prvom stupnju u izvanparničnom postupku o uzdržavanju između roditelja i djece i o uzdržavanju zatraženom nakon razvoda ili poništaja braka, a u parničnom postupku o uzdržavanju među bračnim drugovima nakon razvoda ili poništaja braka (članak 10. Zakona o izvanparničnom postupku, članak 32. Zakona o parničnom postupku).

U izvanparničnom postupku i u parničnom postupku sudske pristojbe plaćaju se u skladu sa Zakonom o sudskim pristojbama [*Zakon o sodnih taksah*]).

Obvezno je plaćanje **sudskih pristojbi** u trenutku podnošenja tužbe. Sudske se pristojbe moraju platiti najkasnije do isteka roka koji je sud odredio u nalogu za njihovo plaćanje (članak 105.a Zakona o parničnom postupku).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za dodjelu naknade za uzdržavanje podnosi djetetov **pravni zastupnik**. Maloljetnu djecu zastupaju njihovi roditelji. Ako je dijete smješteno u udomiteljsku obitelj, zahtjev podnosi djetetov skrbnik.

Postupak za odlučivanje o uzdržavanju djeteta pokreće se na prijedlog jednog ili obaju roditelja, djetetova skrbnika, djeteta koje je navršilo 15 godina pod uvjetom da ono može razumjeti značenje i pravne posljedice svojih postupaka ili centra za socijalnu skrb. Sud može pokrenuti postupak za odlučivanje o uzdržavanju djeteta i po službenoj dužnosti (članak 102. Zakona o izvanparničnom postupku).

Sud osigurava da djeca koja su navršila 15 godina i mogu razumjeti značenje i pravne posljedice svojih postupaka sama izvršavaju postupovne radnje kao sudionici u postupku. Pravni zastupnik djeteta može izvršavati radnje u postupku samo dok dijete ne izjavi da će ono izvršavati te radnje. Djecu mlađu od 15 godina ili djecu za koju sud odluči da ne mogu razumjeti značenje i pravne posljedice svojih postupaka zastupa pravni zastupnik. Ako se interesi djeteta i njegova pravnog zastupnika razlikuju, sud djetetu određuje posebnog („kolizijskog“) skrbnika (*kolizijski skrbnik*) (članak 45. Zakona o izvanparničnom postupku).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Okružni sud donosi odluku u prvom stupnju u izvanparničnom postupku o uzdržavanju između roditelja i djece te o uzdržavanju zatraženom nakon razvoda ili poništaja braka, a u parničnom postupku o uzdržavanju među bračnim drugovima nakon razvoda ili poništaja braka (članak 10. Zakona o izvanparničnom postupku, članak 32. Zakona o parničnom postupku).

Opća **mjesna nadležnost** u izvanparničnom postupku: opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području osoba protiv koje je podnesen prijedlog ima stalno boravište ili poslovni nastan. Kad sud pokreće postupak po službenoj dužnosti, opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području osoba u vezi s kojom se vodi postupak ima stalno boravište. Ako sudionik nema stalno boravište u Sloveniji, opća mjesna nadležnost određuje se prema mjestu njegova privremenog boravišta. Ako sudionik uz stalno boravište ima i privremeno boravište u drugom mjestu i može se pretpostaviti na temelju okolnosti da će ondje živjeti dulje vrijeme, opću mjesnu nadležnost ima i sud na čijem području sudionik ima privremeno boravište (članak 11. Zakona o izvanparničnom postupku).

Posebna mjesna nadležnost u izvanparničnom postupku: u postupku za uređivanje odnosa između roditelja i djece (što uključuje odluke o uzdržavanju) mjesnu nadležnost ima i sud na čijem području dijete ima stalno boravište. Ako dijete uz stalno boravište ima i privremeno boravište u drugom mjestu i može se pretpostaviti na temelju okolnosti da će ondje živjeti dulje vrijeme, nadležnost ima i sud na čijem području dijete ima privremeno boravište. Ako je za postupak povezan sa zakonskim uzdržavanjem s međunarodnim elementom nadležan slovenski sud jer je podnositelj zahtjeva dijete sa stalnim boravištem u Sloveniji, mjesnu nadležnost ima sud na čijem području podnositelj zahtjeva ima stalno boravište (članak 13. Zakona o izvanparničnom postupku).

Opća mjesna nadležnost u parničnom postupku: opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području tuženik ima stalno boravište. Ako je nadležan slovenski sud zato što tuženik ima privremeno boravište u Sloveniji, opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području tuženik ima privremeno boravište. Ako tuženik uz stalno boravište ima i privremeno boravište u drugom mjestu i može se pretpostaviti na temelju okolnosti da će ondje živjeti dulje vrijeme, opću mjesnu nadležnost ima i sud na čijem području tuženik ima privremeno boravište (članak 47. Zakona o parničnom postupku).

Posebna mjesna nadležnost u parničnom postupku: opću mjesnu nadležnost ima sud na čijem području tuženik ima stalno boravište. Ako je za spor povezan sa zakonskim uzdržavanjem nadležan slovenski sud jer tuženik u Sloveniji ima imovinu iz koje bi se moglo naplatiti uzdržavanje, mjesnu nadležnost ima sud na čijem se području nalazi ta imovina (članak 50. Zakona o parničnom postupku).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Stranke mogu obavljati pravne radnje osobno ili preko punomoćnika. Punomoćnik u postupcima pred okružnim sudom može biti samo odvjetnik ili osoba koja je položila pravosudni ispit (članci 86. i 87. Zakona o parničnom postupku).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Da, **sudske pristojbe** plaćaju se u trenutku podnošenja prijedloga ili tužbe (članak 39. Zakona o izvanparničnom postupku, članak 105.a Zakona o parničnom postupku).

U sporovima povezanim s pravom na zakonsko uzdržavanje ili zahtjevima za plaćanje pojedinačnih iznosa zakonskog uzdržavanja iznos sudskih pristojbi utvrđuje se na temelju vrijednosti predmeta spora, a izračunava se **zbrajanjem doprinosa za tri mjeseca**, osim ako se traži naknada za uzdržavanje za kraće razdoblje (članak 23. Zakona o sudskim pristojbama).

Međutim, ako se naknada za uzdržavanje traži u okviru postupka odlučivanja o roditeljskoj skrbi, plaća se sudska pristojba u fiksnom iznosu od 45 EUR (tarifni broj 1212 iz Tarife pristojbi Zakona o sudskim pristojbama).

Da, dostupna je besplatna pravna pomoć za pokrivanje troškova postupka. Predsjednik okružnog suda odlučuje o dodjeli besplatne pravne pomoći (članak 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći [*Zakon o brezplačni pravni pomoći*]).

Za oslobođanje od plaćanja sudskih pristojbi, odgodu njihova plaćanja ili njihovo obročno plaćanje mora se podnijeti zaseban zahtjev sudu koji vodi glavni postupak (članak 12. Zakona o sudskim pristojbama).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Naknada za uzdržavanje utvrđuje se ovisno o potrebama uzdržavane osobe te ovisno o materijalnim i financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja. Pri izračunu naknade za uzdržavanje djeteta sud mora uzeti u obzir interese djeteta kako bi naknada bila dovoljna za osiguravanje njegova uspješnog fizičkog i psihičkog razvoja. Naknada za uzdržavanje djeteta mora uključivati troškove djetetovih potreba, posebno troškove stanovanja, hrane, odjeće, obuće, njege i sigurnosti, obrazovanja, razvoja, rekreacije, rasonode i drugih djetetovih posebnih potreba (članci 189. i 190. Obiteljskog zakona).

Naknada za uzdržavanje utvrđuje se kao mjesečni iznos koji se plaća unaprijed i može se zatražiti od trenutka podnošenja tužbe ili prijedloga za uzdržavanje (članak 196. Obiteljskog zakona).

Na zahtjev ili prijedlog uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja sudovi mogu povisiti, sniziti ili ukinuti obvezu uzdržavanja utvrđenu na temelju izvršne isprave u slučaju promjene u pogledu potreba uzdržavane osobe ili okolnosti obveznika uzdržavanja na temelju kojih je utvrđen iznos naknade za uzdržavanje. Ako se slažu s povisivanjem ili snižavanjem iznosa naknade za uzdržavanje djeteta koji je utvrđen na temelju izvršne isprave, roditelji mogu zatražiti potpisivanje sudske nagodbe. Ako sud utvrdi da taj dogovor nije u interesu djeteta, prijedlog se odbija. O povisivanju, snižavanju ili ukidanju naknade za uzdržavanje koju roditelji moraju plaćati punoljetnom djetetu ili koju punoljetno dijete mora plaćati roditeljima uzdržavana osoba i obveznik uzdržavanja mogu sklopiti sporazum u obliku izvršne javnobilježničke isprave (članak 197. Obiteljskog zakona).

Iznos naknade za uzdržavanje utvrđen na temelju izvršne isprave prilagođava se jednom godišnje u skladu s indeksom potrošačkih cijena u Sloveniji. Prilagodba se provodi u siječnju, pri čemu se u obzir uzima kumulativni porast potrošačkih cijena do kojeg je došlo od mjeseca u kojem je iznos naknade za uzdržavanje zadnji put utvrđen ili prilagođen. Faktor prilagodbe iznosa naknade za uzdržavanje objavljuje ministar obitelji u Službenom listu Republike Slovenije (*Uradni list Republike Slovenije*). Centar za socijalnu skrb u pisanom obliku obavješćuje uzdržavanu osobu i obveznika uzdržavanja o svakoj prilagodbi i o novom iznosu naknade za uzdržavanje. Obavijest centra za socijalnu skrb, zajedno sa sudskom nagodbom, pravomoćnom sudskom odlukom ili izvršnom javnobilježničkom ispravom izvršna je isprava.

Ako se uzdržavana osoba redovito ne školuje nakon navršenih 18 godina u godini u kojoj je prilagođena naknada za uzdržavanje, centar za socijalnu skrb ne treba u pisanom obliku obavijestiti ni uzdržavanu osobu ni obveznika uzdržavanja o njezinoj prilagodbi. Nakon navršenih 18 godina uzdržavana osoba mora u roku od 30 dana od dobivanja statusa učenika ili studenta centru za socijalnu skrb dostaviti potvrdu o upisu ili ga obavijestiti o tome gdje se redovito školuje. Ako uzdržavana osoba ne postupi onako kako je opisano u prethodnoj rečenici, centar za socijalnu skrb ne prilagođava naknadu za uzdržavanje za tu godinu. Nakon što dijete postane punoljetno, obveznik uzdržavanja može se obratiti centru za socijalnu skrb kako bi provjerio ima li dijete status učenika ili studenta. Ako uzdržavana osoba nema status učenika ili studenta, obveznik uzdržavanja nije obavezan plaćati naknadu za uzdržavanje bez obzira na obavijest o prilagodbi naknade izdanu prije gubitka statusa učenika ili studenta (članak 198. Obiteljskog zakona).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Iznos naknade za uzdržavanje djeteta obično se uplaćuje na bankovni račun djetetova pravnog zastupnika. Naknada za uzdržavanje za odrasle osobe uplaćuje se na njihove bankovne račune. Sud odlučuje o tome na koji se način i kome plaća naknada za uzdržavanje.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne ispuní svoju obvezu dobrovoljnog plaćanja naknade za uzdržavanje u skladu s izvršnom ispravom (presudom, sudskim nalogom, izvršnom javnobilježničkom ispravom, zajedno s obavješću o prilagodbi iznosa naknade za uzdržavanje), **uzdržavana osoba može sudu podnijeti prijedlog za izvršenje** kako bi osigurala ispunjenje obveza u skladu s odredbama Zakona o izvršenju i osiguranju potraživanja (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Te su informacije dostupne na portalu e-pravosuđe: [Postupci izvršenja sudskih odluka](#).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U postupcima za dobivanje/uređivanje uzdržavanja početne informacije o uzdržavanju mogu se dobiti u bilo kojem centru za socijalnu skrb. Stvarnu nadležnost za utvrđivanje naknade za uzdržavanje imaju okružni sudovi. Stranke u postupku mogu podnijeti zahtjev za besplatnu pravnu pomoć u obliku odvjetničkog zastupanja i oslobađanja od plaćanja troškova postupka.

Ako obveznik uzdržavanja ne plati naknadu za uzdržavanje, pravni zastupnik maloljetnika ili punoljetna uzdržavana osoba mogu nadležnom lokalnom sudu (*okrajno sodišče*) podnijeti prijedlog za izvršenje. Pomoć pri sastavljanju prijedloga za izvršenje može se dobiti od centara za socijalnu skrb, lokalnih sudova, odvjetnika i Javnog fonda za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje (*Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije*).

Slovenski Vrhovni sud (*Vrhovno sodišče*) objavio je revidirane obrasce za podnošenje zahtjeva za dodjelu naknade za uzdržavanje i upute o njihovu ispunjavanju u listu *Sodnikov informator*. Služe kao pomoć pri podnošenju prijedloga za izvršenje i dostupni su na internetskim stranicama Ministarstva rada, obitelji, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti (*Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti*):

<https://www.gov.si teme/zaupanje-otroka-v-varstvo-in-vzgojo-dolocitev-stikov-in-prezivnine/>.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati naknadu za uzdržavanje, pravni zastupnik maloljetnika može podnijeti zahtjev za plaćanje naknade za uzdržavanje iz Javnog fonda za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje Republike Slovenije, ali samo na temelju pravomoćne i izvršne sudske odluke ili nagodbe u kojoj je utvrđen iznos naknade za uzdržavanje te pod uvjetom da je pravni zastupnik bezuspješno pokušao sam osigurati izvršenje naplate uzdržavanja ili je podnio uredno ispunjen zahtjev za izvršenje naplate naknade za uzdržavanje u inozemstvu.

Pravo na zamjensko uzdržavanje imaju djeca koja još nisu navršila 18 godina i koja su:

državljeni Slovenije sa stalnim boravištem u Sloveniji

strani državljeni sa stalnim boravištem u Sloveniji, ako je tako propisano u međunarodnom ugovoru ili je to u skladu s uvjetima uzajamnosti.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da. Pomoć pri izvršenju odluka o uzdržavanju pruža Javni fond za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje, koji je određen kao središnje tijelo u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Javni fond za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje određen je kao središnje tijelo u skladu s Haškom konvencijom o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja te kao tijelo za slanje i primanje pismena u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt:

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (Javni fond za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje Republike Slovenije)

Dunajska cesta 20

1000 Ljubljana Slovenija

Tel. +386 14720990

Faks: +386 14345899

E-adresa: jpsklad@jps-rs.si

Internetske stranice: <http://www.jpi-sklad.si/>

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne. U skladu s člankom 55. Uredbe (EZ) br. 4/2009 zahtjevi za izvršenje naknade za uzdržavanje moraju se podnijeti preko središnjeg tijela države članice u kojoj podnositelj zahtjeva boravi, nakon čega središnje tijelo prosljeđuje zahtjev središnjem tijelu Slovenije, tj. Javnom fondu za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Uredbom se ne predviđa izravan kontakt podnositelja zahtjeva koji boravi u inozemstvu i Javnog fonda za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje kao središnjeg tijela.

Središnje tijelo države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište odgovorno je za komunikaciju. Središnje tijelo države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište pruža svu pomoć u pogledu podnošenja pravilno i uredno ispunjenog zahtjeva za izvršenje naknade za uzdržavanje u Sloveniji te prosljeđuje zahtjev i moguće priloge Javnom fondu za stipendije, razvoj, invalidnine i naknade za uzdržavanje, koji zatim pregledava zahtjev, traži dodatne informacije ili ispravke ako su potrebni i zastupa podnositelja u postupku izvršenja pred sudovima i drugim tijelima u Sloveniji.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Dostupna je besplatna pravna pomoć za pokrivanje troškova postupka. Predsjednik okružnog suda odlučuje o dodjeli besplatne pravne pomoći (članak 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

Besplatna pravna pomoć može se dodijeliti za pravne savjete, odvjetnika ili druge pravne usluge utvrđene zakonom, za sve oblike sudske zaštite pred sudovima opće nadležnosti i pred specijaliziranim sudovima u Sloveniji, pred Ustavnim sudom Republike Slovenije (*Ustavno sodišče*) i pred svim tijelima, institucijama i osobama u Sloveniji nadležnima za izvansudsko rješavanje sporova, a može se sastojati i od oslobađanja od plaćanja sudskih troškova (članak 7. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

U skladu s tim zakonom korisnici mogu biti: 1. slovenski državljani; 2. strani državljani s privremenom ili stalnom boravišnom dozvolom u Sloveniji i osobe bez državljanstva koje zakonito borave u Sloveniji; 3. drugi strani državljani pod uvjetima uzajamnosti ili pod uvjetima i u slučajevima utvrđenima u međunarodnim ugovorima obvezujućima za Sloveniju; 4. nevladine organizacije i udruge koje djeluju na neprofitnoj osnovi i u javnom interesu i upisane su u odgovarajući registar u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, u sporovima povezanim s izvršavanjem aktivnosti u javnom interesu ili s namjerom za koju su osnovane; 5. druge osobe za koje je u zakonu ili u međunarodnom ugovoru obvezujućem za Sloveniju propisano da imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć (članak 10. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

Osoba koja ima pravo na besplatnu pravnu pomoć može je zatražiti u bilo kojoj fazi postupka. U postupku odlučivanja o zahtjevima za besplatnu pravnu pomoć utvrđuju se financijska situacija podnositelja i drugi uvjeti utvrđeni u tom zakonu (članak 11. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći).

Na temelju članka 46. Uredbe takvo se oslobađanje od plaćanja sudskih troškova primjenjuje na sve zahtjeve uzdržavane osobe iz članka 56. Uredbe povezane s uzdržavanjem koje proizlazi iz odnosa roditelj – dijete kad je riječ o osobama mlađima od 21 godine.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Nisu donesene mjere za provedbu članka 51. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 29/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Slovačka

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

Plaćanja i obveze uzdržavanja temelje se izravno na Zakonu br. 36/2005 kojim se uređuju pitanja obitelji i izmjenjuju određeni drugi zakoni („Obiteljski zakon”). U skladu s Obiteljskim zakonom postoje sljedeće vrste obveza uzdržavanja:

obveza uzdržavanja roditelja prema svojoj djeci;

obveza uzdržavanja djece prema svojim roditeljima;

obveza uzdržavanja između drugih srodnika;

obveza uzdržavanja između bračnih drugova;

alimentacija;

potpora koja se plaća neudanoj majci za uzdržavanje i pokrivanje određenih troškova.

Pojmom uzdržavanja u širem značenju obiteljsko-pravni se odnosi gospodarske prirode teoretski smještaju među područja specifična imovinskim odnosima u obiteljskom pravu. Njihova ovisnost o postojanju osobnog obiteljsko-pravnog odnosa tu je posebno uočljiva.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja roditelja prema djeci njihova je zakonska dužnost koja postoji sve dok djeca ne budu mogla sama sebe uzdržavati. Činjenica da je dijete završilo obvezno školovanje ne znači nužno da je steklo sposobnost da samo ispunjava svoje potrebe. Postojanje trajne obveze uzdržavanja roditelja prema djeci ovisit će o sposobnostima djece, prilikama i financijskoj situaciji tijekom djetetova osposobljavanja za buduće zanimanje, odnosno za vrijeme njegova studija. **Punoljetnost nema zakonskog utjecaja na trajanje obveze uzdržavanja. Trenutak kada dijete postaje zakonski sposobno „uzdržavati samo sebe” razlikuje se od slučaja do slučaja**, a sud svaki slučaj razmatra zasebno. Sposobnost samostalnog uzdržavanja općenito se tumači kao sposobnost ispunjavanja svih potreba ili odgovarajućih životnih troškova povezanih s neovisnim životom (tj. uporaba vlastitog novca). Ta mogućnost mora biti održiva. Povremeni prihod ne može se smatrati sposobnošću osobe da zadovoljava vlastite potrebe.

U praksi se sudovi oslanjaju na činjenicu da je obveza roditeljskog uzdržavanja fleksibilna jer krvni odnosi nisu vremenski ograničeni i stoga bi se ta obveza mogla obnoviti ako dijete, primjerice, odluči kasnije studirati ili ako se ne upiše na fakultet odmah nakon srednje škole. U skladu sa sudskom praksom – s obzirom na trenutni manjak prilika za zapošljavanje za mlade koji su tek diplomirali i one koji su napustili školovanje – dodatni tečajevi na temelju kojih će poslije moći naći zaposlenje u području koje nije ono u kojem su studirali također se mogu smatrati trajnom strukovnom izobrazbom djeteta.

Kada dijete počne ostvarivati redovit prihod od zaposlenja, poslovnog pothvata i slično, jednostavnije je prosuditi o prestanku obveze uzdržavanja. S obzirom na situaciju na tržištu rada, postojanje brojnih drugih vrsta studija i obrazovnih institucija, potrebu za učenjem stranih jezika kako bi dijete moglo obrazovanje primijeniti u praksi, tečajeve za prekvalifikacije, trajno obrazovanje, studij u inozemstvu i potrebu za boljim kvalifikacijama, bit će teže sudovima utvrditi trenutak kada dijete može samo sebe uzdržavati. Neki od tih oblika (trajne izobrazbe) mogu biti opravdani, posebno ako roditelj koji ih plaća ima dovoljno

sredstava. Usporedno s tim moraju se uzeti u obzir interesi djeteta koji se odražavaju u njegovim sposobnostima i talentima kako bi dijete moglo naučiti odgovarajuće vještine za buduće zaposlenje. Međutim, legitimno je tražiti provedbu tih vještina u ranoj dobi kako bi se spriječila zlouporaba roditeljskog uzdržavanja samo zato što dijete nije voljno raditi (koja se odražava, primjerice, u tome što djeca namjerno gube posao).

Dobna granica od 18 godina važna je kada je promatramo iz perspektive pokretanja sudskog postupka. Do punoljetnosti djeteta sud može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti. Nakon toga se postupak može pokrenuti samo zahtjevom. Zahtjev, koji podnosi odraslo dijete, može biti usmjeren na jednog ili oba roditelja i u njemu mora biti naveden traženi iznos uzdržavanja i vrijeme od kojeg se isplaćuje. Sud mora ostati strogo u granicama zahtjeva za uzdržavanje odraslog djeteta jer, u tom slučaju, on ne rješava predmet zaštite maloljetnika u skladu s člankom 111. i dalje Zakona o građanskom izvanparničnom postupku.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako obveznik uzdržavanja i uzdržavana osoba ne uspiju postići dogovor, o obvezi uzdržavanja odlučuje nadležni okružni sud. Osim u slučajevima koji se odnose na obvezu uzdržavanja roditelja prema maloljetnoj djeci, sud pokreće postupak na temelju zahtjeva koji podnosi uzdržavana osoba (tužitelj) protiv obveznika uzdržavanja (tuženika). Postupke za uzdržavanje maloljetnog djeteta može pokrenuti sud na vlastitu inicijativu (po službenoj dužnosti) (članak 23. Zakona o građanskom izvanparničnom postupku), ali u tom slučaju sud ima dužnost skrbiti za maloljetnike.

Svatko može poduzimati radnje pred sudom neovisno, kao stranka u postupku (tj. ima postupovnu sposobnost) ako ima sposobnost stjecati prava i preuzimati obveze vlastitim postupcima. Fizičke osobe koje nisu sposobne same sebe zastupati pred sudom (npr. maloljetna djeca) mora zastupati zakonski skrbnik (članak 68. Zakona o građanskom parničnom postupku).

Uz pravno zastupanje, u Zakonu o građanskom parničnom postupku i Zakonu o građanskom izvanparničnom postupku razlikuje se zastupanje stranaka u postupku na temelju punomoći i zastupanje na temelju sudske odluke.

Maloljetno dijete ne može zastupati roditelj u predmetima koji se odnose na zakonske akte koji bi mogli uzrokovati sukob interesa između interesa roditelja i interesa maloljetnog djeteta ili između interesa više maloljetne djece koju zastupa isti roditelj. U toj situaciji sud imenuje skrbnika *ad litem* da zastupa dijete u postupku ili u vezi s određenim pravnim aktom.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Vidi odgovor na pitanje 3.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Mjesna nadležnost utvrđena je u članku 3. Zakona o građanskom izvanparničnom postupku. Nadležnost *in rem* uređena je u člankom 12. Zakona o građanskom parničnom postupku. Okružni sudovi uvijek imaju mjesnu nadležnost u prvom stupnju. U načelu je nadležan sud u mjestu prebivališta tuženika (tj. osobe protiv koje je podnesen zahtjev), odnosno primjenjuje se pravilo mjesne nadležnosti na temelju redovnog suda tuženika. Za tuženika je nadležan onaj sud u čijoj nadležnosti on ima prebivalište ili, ako nema prebivalište, sud u čijoj nadležnosti boravi. U Zakonu o građanskom izvanparničnom postupku izričito su predviđeni posebni slučajevi u kojima se to pravilo ne primjenjuje. **Za rješavanje zahtjeva za uzdržavanje nadležan je sud u mjestu u kojem maloljetno dijete boravi u skladu s dogovorom roditelja ili sudskim nalogom ili u kojem dijete boravi iz drugih bitnih razloga** (to se naziva isključivom mjesnom nadležnosti u skladu s člankom 112. stavkom 1. Zakona o građanskom izvanparničnom postupku).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Vidjeti odgovore na pitanja 3. i 4.

Tužitelj (uzdržavana osoba) koji ima postupovnu sposobnost može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka izravno, odnosno bez zastupnika.

U članku 127. Zakona o građanskom parničnom postupku propisane su opće pojedinosti o zahtjevu za pokretanje postupka: sudu kojem se podnosi zahtjev, osobi koja podnosi zahtjev, predmetu na koji se odnosi i onome što tužitelj traži, kao i potpisu.

Osim općih pojedinosti, u zahtjevu za pokretanje postupka moraju biti navedene određene informacije iz članaka 25. i 26. Zakona o građanskom izvanparničnom postupku. U zahtjevu za pokretanje postupka uzdržavanja mora biti naveden i traženi iznos uzdržavanja te razdoblje u kojem bi se trebalo isplaćivati.

Zahtjevi se mogu podnijeti napismeno u papirnatom ili elektroničkom obliku. Elektronički zahtjev podnesen bez ovlaštenja u skladu s posebnim propisima mora se dostaviti i u papirnatom ili elektroničkom obliku s ovlaštenjem u skladu s posebnim propisima. Zahtjev za pokretanje postupka uzdržavanja može se podnijeti i usmeno te unijeti u zapisnik.

Potrebno je podnijeti odgovarajući broj primjeraka zahtjeva, uključujući priloge, kako bi po jedan primjerak mogli zadržati sud i svaka stranka, uključujući priloge, ako je potrebno. Ako stranka ne osigura propisani broj primjeraka i priloga, sud će napraviti preslike na trošak stranke.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Na pristojbe koje se plaćaju za određene radnje ili postupke koje provodi sud primjenjuje se Zakon Slovačkog nacionalnog vijeća br. 71/1992 o sudskim pristojbama i izvadcima iz kaznene evidencije. Pristojbe se naplaćuju u skladu s cjenikom sudskih pristojbi. U tom je zakonu predviđeno i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi na temelju osobnih okolnosti ili predmeta spora.

U kontekstu uzdržavanja važne su sljedeće odredbe.

Postupci koji se odnose na sudsku zaštitu djeteta oslobođeni su na temelju predmeta spora. To znači da se za postupke koji se odnose na uzdržavanje maloljetnog djeteta također ne plaćaju sudske pristojbe.

Na temelju kriterija osobnih okolnosti, oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi primjenjuje se na sljedeće osobe:

tužitelje u postupcima za izdavanje rješenja o uzdržavanju, u postupcima za povećanje iznosa uzdržavanja i postupcima za plaćanje zatezних kamata na uzdržavanje i postupcima za priznavanje ili proglašenje izvršnosti stranog rješenja o uzdržavanju,

neudane majke u postupcima za plaćanje uzdržavanja i određenih troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem djeteta.

U točki 8. tarife sudskih pristojbi izričito su navedene pristojbe za postupke koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje između bračnih drugova i zahtjeve za plaćanje alimentacije:

Točka 8.	
a) za zahtjeve kojima se traži uzdržavanje između bračnih drugova, alimentacija i zahtjeve za uzdržavanje između srodnika te za zahtjeve kojima se traži povećanje iznosa uzdržavanja	2 % vrijednosti predmeta, odnosno najmanje 16,50 EUR
b) za zahtjeve kojima se traži smanjenje ili ukidanje uzdržavanja između bračnih drugova, alimentacija ili zahtjeve za uzdržavanje između drugih srodnika	2 % vrijednosti predmeta postupka, odnosno najmanje 16,50 EUR

Ako u tarifi sudskih pristojbi nije predviđena određena stopa, a predmet nije obuhvaćen kategorijom osobnih okolnosti ni kategorijom predmeta spora, primjenjuju se pristojbe iz točke 1. tarife sudskih pristojbi:

Točka 1.	
-----------------	--

Zahtjev za pokretanje postupka, osim ako nije predviđena posebna stopa,	
a) vrijednost (plaćanje) predmeta postupka ili vrijednost predmeta spora	6 %, odnosno najmanje 16,50 EUR, najviše 16 596,50 EUR, u trgovačkim sporovima najviše 33 193,50 EUR

Sud može na zahtjev odobriti oslobođenje od sudskih pristojbi ako je to opravdano s obzirom na osobne okolnosti stranke (članak 254. Zakona o građanskom parničnom postupku). Osobne okolnosti stranaka moraju biti dokumentirane radi sudske odluke o zahtjevu.

Mehanizam za pružanje pravne pomoći i način na koji Centar za pravnu pomoć pruža pomoć fizičkoj osobi koja zbog financijskih poteškoća ne može iskoristiti pravne usluge kao bi ostvarila i obranila svoja prava kao i iznos pravne pomoći uređeni su Zakonom br. 327/2005 o pružanju pravne pomoći osobama u financijskim teškoćama i izmjeni Zakona br. 586/2003 o pravnim zanimanjima i izmjeni Zakona br. 455/1991 o licenciranim obrtima (Zakon o obrtništvu), kako je izmijenjen Zakonom br. 8/2005. U prethodno navedenom zakonu utvrđeni su kriteriji za pružanje pravne pomoći, postupak koji moraju slijediti fizičke osobe i nadležna tijela u postupcima podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć i institucije za pružanje pravne pomoći.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

U Slovačkoj u zakonu nije predviđen poseban iznos uzdržavanja.

U obiteljskim stvarima sudovi uvijek moraju razmatrati svaki predmet zasebno ovisno o posebnim okolnostima i stoga u zakonu nije propisan konkretan iznos uzdržavanja. U obiteljskim stvarima više nego u bilo kojem drugom području ne mogu se zakonom precizno i izričito obuhvatiti razne životne okolnosti.

U skladu s člankom 75. stavkom 1. Obiteljskog zakona, kada utvrđuje iznos uzdržavanja, sud uzima u obzir **zakonite potrebe uzdržavane osobe**, kao i **mogućnosti, prilike i financijsku situaciju obveznika uzdržavanja**. Sud također razmatra mogućnosti, prilike i financijsku situaciju obveznika uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja napusti dobar posao ili se odrekne stabilnog izvora prihoda, iako za to nema valjan razlog. On uzima u obzir i nerazumne financijske rizike koje poduzima obveznik uzdržavanja.

U pogledu uzdržavanja između roditelja i djeteta, uzdržavanju djece moraju pridonijeti oba roditelja u skladu sa svojim mogućnostima, prilikama i financijskom situacijom. Dijete ima pravo na jednak životni standard koji ima njegov roditelj. Kada utvrđuje iznos uzdržavanja koji će se plaćati, sud uzima u obzir činjenicu koji roditelj osobno skrbi o djetetu i u kojoj mjeri. Ako roditelji dijele skrbništvo nad maloljetnim djetetom, sud pri utvrđivanju iznosa uzdržavanja uzima u obzir i vrijeme boravka sa svakim roditeljem ili može odlučiti da neće dodijeliti uzdržavanje dok dijete naizmjenice živi s jednim i drugim roditeljem.

U članku 62. stavku 3. Obiteljskog zakona utvrđen je **minimalni iznos uzdržavanja** (trenutačno 27,13 EUR): *Bez obzira na mogućnosti, prilike i financijske okolnosti, svaki roditelj mora ispuniti minimalnu obvezu uzdržavanja, koja iznosi 30 % minimalnih životnih troškova maloljetnog ili uzdržavanog djeteta u skladu s primjenjivim zakonom.*

U skladu s člankom 78. Obiteljskog zakona, **u slučaju promjene okolnosti dogovori i sudska rješenja u vezi sa zahtjevima za uzdržavanje mogu se revidirati.**

Osim u slučaju uzdržavanja za maloljetno dijete (vidjeti članak 121. Zakona o građanskom izvanparničnom postupku), rješenja za uzdržavanje mogu se izmijeniti ili ukinuti samo na temelju zahtjeva. Ako se iznos uzdržavanja za maloljetno dijete retroaktivno ukine ili smanji za određeno prethodno razdoblje, nema povrata potrošenog iznosa uzdržavanja. U slučaju promjene okolnosti, u obzir se uvijek uzima trošak života.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje u načelu plaća obveznik uzdržavanja uzdržavanoj osobi.

U skladu s člankom 76. Obiteljskog zakona, zahtjevi za uzdržavanje plaćaju se u redovitim mjesečnim obrocima mjesec dana unaprijed. Kad je riječ o zahtjevima za uzdržavanje prebivanje s uzajamnim potraživanjima moguće je samo po dogovoru. Zahtjevi za uzdržavanje maloljetne djece ne mogu se prebivati. Ako obveznik uzdržavanja kasni s plaćanjem uzdržavanja koje je odredio sud, uzdržavana osoba ima pravo tražiti plaćanje zatezних kamata na neplaćeni iznos u skladu s odredbama građanskog prava. Plaćanjem uzdržavanja prvo se pokriva glavnica, a zatim, kada je glavnica potpuno otplaćena, otplaćuju se zatezne kamate.

U vezi s uzdržavanjem maloljetne djece, sudovi su utvrdili sudsku praksu u skladu s kojom roditelj koji nema skrbništvo mora plaćati uzdržavanje roditelju koji skrbi o djetetu i to mora učiniti do određenog datuma svaki mjesec.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ovrhu uzdržavanja izvršavaju sudski ovršitelji. Ovršni postupak pokreće se zahtjevom za ovrhu. Na postupak se primjenjuje Zakon Nacionalnog vijeća Slovačke Republike br. 233/1995 o sudskim službenicima i ovršnim radnjama (Zakon o ovršnom postupku) i kojim se izmjenjuju određeni drugi zakoni, kako je izmijenjen. Obveze uzdržavanja najčešće se naplaćuju ovrhom na plaću ili drugi dohodak obveznika uzdržavanja. Ako je donesen ovršni nalog kojim se određuje plaćanje određenog iznosa novca, za naplatu dospjelog uzdržavanja dostupne su druge mogućnosti osim ovrhe na plaću ili drugi dohodak: zadužnica protiv treće osobe, prodaja pokretne imovine, prodaja vrijednosnica, prodaja nepokretne imovine, prodaja trgovačkog društva ili nalog za oduzimanje vozačke dozvole. Posljednja navedena mogućnost posebno je važna u kontekstu naplate uzdržavanja. Sudski ovršitelj može naložiti oduzimanje vozačke dozvole svakome tko ne postupi u skladu sa sudskim rješenjem o uzdržavanju. Sudski ovršitelj dostavlja ovršne naloge za oduzimanje vozačke dozvole nadležnoj policijskoj upravi. Kada više ne postoje osnove za ovrhu, sudski ovršitelj odmah izdaje nalog za vraćanje vozačke dozvole.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U članku 77. Obiteljskog zakona predviđeno je da nema zastare za naplatu potraživanja na osnovi uzdržavanja. Međutim, uzdržavanje se može odobriti tek od datuma pokretanja sudskog postupka. Uzdržavanje maloljetnog djeteta može se odrediti najviše tri godine retroaktivno od datuma pokretanja postupka, ali moraju postojati razlozi kojima se može opravdati taj posebni slučaj. Prava na pojedinačna redovita plaćanja uzdržavanja podliježu zastari.

U članku 101. Građanskog zakona (Zakon br. 40/1964) utvrđeni su sljedeći rokovi zastare:

(1) *Pravo dodijeljeno pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog tijela odlazi u zastaru deset godina od datuma kada je odgovorna stranka trebala izvršiti odluku. Pravo koje je dužnik potvrdio u pisanom obliku u pogledu osnova i iznosa plaćanja odlazi u zastaru deset godina od datuma potvrde.*

Međutim, ako je u potvrdi naveden rok izvršenja, rok zastare počinje teći po isteku tog roka.

(2) *Isti se rok zastare primjenjuje i na pojedinačne obroke na koje je podijeljeno plaćanje u odluci ili u potvrdi. Rok zastare pojedinog obroka počinje teći od datuma dospelosti tog obroka. Ako dug dospjeje u cijelosti zbog neplaćanja jednog obroka, desetogodišnji rok zastare počinje teći od datuma dospelosti naplaćenog obroka.*

(3) *Kamate i redovito izvršenje odlaze u zastaru u roku od tri godine. Međutim, u slučaju pravomoćnosti ili pisane potvrde, taj rok zastare primjenjuje se samo na kamate i redovito izvršenje koji dospjevaju nakon pravomoćnosti odluke ili nakon potvrde.*

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ne postoji posebno tijelo koje pruža „potporu” ili pomoć s naplatom uzdržavanja u nacionalnim predmetima.

U predmetima koji uključuju stranu državu, pomoć može pružiti Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*). Centar pomaže s naplatom uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja djeteta živi u inozemstvu, a uzdržavana osoba u Slovačkoj i obrnuto, odnosno ako uzdržavana osoba živi u inozemstvu i naplaćuje uzdržavanje od dužnika koji ima uobičajeno boravište u Slovačkoj.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U Zakonu br. 201/2008 o zamjenskom uzdržavanju i izmjeni Zakona br. 36/2005 o obitelji i izmjeni određenih zakona, u smislu Odluke br. 615/2006 ustavnog suda Slovačke Republike (*Ústavný súd*), predviđen je mehanizam kojim država može uzdržavanjem osobama isplatiti zamjensko uzdržavanje (Ured za radne odnose, socijalna pitanja i obitelj – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*). Zamjenskim uzdržavanjem pridonosi se uzdržavanju uzdržavanog djeteta u slučajevima kada obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanje koje mu je određeno u pravomoćnoj sudskoj odluci ili u sporazumu koji je odobrio sud.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih osnovalo je slovačko Ministarstvo rada, socijalne skrbi i obitelji, koje njime izravno upravlja kao državnim organizacijom koja pruža pravnu zaštitu djeci i mladima u odnosima sa stranom državom. Centar pokriva cijelu Slovačku i počeo je s radom 1. veljače 1993.

U skladu sa Zakonom br. 195/1998 o socijalnoj pomoći, kako je izmijenjen, Centar je 1. srpnja 1998. postao nadležno državno tijelo za socijalnu pomoć.

Podaci za kontakt/adresa:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-pošta: [✉ cipc@cipc.gov.sk](mailto:cipc@cipc.gov.sk), [✉ info@cipc.gov.sk](mailto:info@cipc.gov.sk),

Telefon: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Telefaks: +421 2 2046 3258, telefonski broj dostupan 24 sata dnevno (samo za hitne slučajeve): +421 915 405 954.

Centar je središnje tijelo u Slovačkoj Republici u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o uzdržavanju”) i u skladu s Haškom konvencijom o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja iz 2007.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Zahtjev iz inozemstva ne može se uputiti izravno Centru. Osoba koja živi u drugoj državi i traži plaćanje uzdržavanja mora se obratiti nadležnom tijelu u toj državi koje će potom proslijediti zahtjev slovačkom centru.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

----

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Za Slovačku Republiku obvezujući je Haški protokol od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

----

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U slučajevima prekograničnog uzdržavanja pružanje pravne pomoći ovisi o primjeni članka 44. stavka 3. Uredbe o uzdržavanju. Slovačko središnje tijelo je **Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih**. Centar usluge pruža besplatno, čime omogućuje strankama u redovnim postupcima za donošenje rješenja o uzdržavanju i za izmjenu rješenja o uzdržavanju u Slovačkoj da provedu postupak bez potrebe za pravnom pomoći.

U slučajevima kada je u postupcima potrebna pravna pomoć, besplatna pravna pomoć pruža se mladima od 21 godine u skladu s člankom 46. Uredbe. Tu vrstu pravne pomoći pruža **Centar za pravnu pomoć** u skladu sa Zakonom br. 327/2005 o pružanju pravne pomoći osobama u financijskim teškoćama (Zakon o pravnoj pomoći), kako je izmijenjen.

U slučajevima koji nisu obuhvaćeni člankom 46. Uredbe, pravna pomoć pruža se besplatno u skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći tužiteljima koji ispunjavaju kriterije utvrđene u tom zakonu.

Tužitelji koji ne ispunjavaju kriterije moraju platiti sudske pristojbe u skladu sa Zakonom br. 71/1992 o sudskim pristojbama i izvcima iz kaznene evidencije. Za predmete koji se odnose na uzajamno uzdržavanje roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe u skladu s tim zakonom. Tužitelji u postupcima za donošenje rješenja o uzdržavanju ili za povećanje uzdržavanja također su osobno oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi. Nadalje, stranke u postupku plaćaju troškove postupka koji su nastali njima ili njihovim zastupnicima. Stranke dijele zajedničke troškove postupka razmjerno njihovu sudjelovanju u predmetu i postupku. U predmetima za uzdržavanje odraslih osoba, sudovi uspješnim tužiteljima dodjeljuju troškove nužne za ostvarivanje ili obranu prava protiv stranke koja nije bila uspješna u postupku.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo u smislu članka 49. stavka 1. Uredbe o uzdržavanju jest Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih, koji je osnovan 1. veljače 1993. Budući da je Centar već djelovao kao agencija za slanje i agencija za zaprimanje za naplatu tražbina u skladu s međunarodnim sporazumima (posebno Konvencijom o naplati tražbina za uzdržavanje u inozemstvu od 20. lipnja 1956.) prije početka primjene Uredbe o uzdržavanju, nije bilo potrebno donijeti posebne mjere u odnosu na aktivnosti iz članka 51. Uredbe. Kad je Uredba o uzdržavanju stupila na snagu, u Centru su bile potrebne samo manje ustrojstvene promjene u pogledu osoblja.

Ova je internetska stranica dio portala [✉ Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [✉ mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahťevi za uzdržavanje - Finska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Odredbе o uzdržavanju djece propisane su u (finskom) Zakonu o uzdržavanju djece (704/1975).

U skladu s tim zakonom dijete ima pravo na primjereno uzdržavanje. To znači zadovoljavanje materijalnih i psiholoških potreba djece u različitim fazama razvoja i pokrivanje troškova njihova odgoja i obrazovanja, prema potrebi, kao i drugih povezanih troškova.

Dijete ima pravo primati uzdržavanje od svojih roditelja, koji su za to odgovorni u skladu sa svojim mogućnostima. Ako roditelj zanemari svoju ulogu u uzdržavanju djeteta ili ako dijete ne živi trajno s roditeljem, tom se roditelju može odrediti obveza plaćanja uzdržavanja za dijete.

Roditelji nemaju pravo primati uzdržavanje od svojeg djeteta.

U (finskom) Zakonu o braku (234/1929) propisane su odredbe o plaćanju uzdržavanja bračnom partneru.

U braku svaki bračni partner pridonosi zajedničkim troškovima kućanstva i uzdržavanju drugog bračnog partnera, ovisno o mogućnostima.

Ako bračni partner zanemaruje svoju obvezu plaćanja uzdržavanja ili ako bračni partneri žive odvojeno, jednome od njih može se odrediti obveza plaćanja uzdržavanja drugome.

Stranka ima nakon razvoda obvezu plaćanja uzdržavanja svom bivšem bračnom partneru ako su stranke o tome sklopile sporazum i ako ga je potvrdio odjel za socijalnu skrb tijela lokalne uprave. Sud u slučaju razvoda braka može jednoj stranci naložiti da plaća uzdržavanje drugoj stranci kojoj je to potrebno.

Međutim, u finskoj sudskoj praksi rijetko se jednoj stranci određuje plaćanje uzdržavanja bračnom partneru. Stranke se u načelu nakon razvoda uzdržavaju samostalno.

Pravo bračnog partnera na primanje uzdržavanja od bivšeg partnera prestaje ako uzdržavana stranka sklopi novi brak.

Ono što je propisano u zakonu u vezi s bračnim partnerima primjenjuje se i na odgovarajuće stranke u registriranom partnerstvu.

Stranke nemaju obvezu jednoga drugog plaćati uzdržavanje u kontekstu bilo kakvih drugih posebnih odnosa.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Pravo djeteta na uzdržavanje od roditelja prestaje kada dijete navrší 18 godina.

Roditelji su odgovorni pokriti troškove obrazovanja djece nakon što su djeca navršila 18 godina ako se to smatra razumnim. To je, međutim, rijetka pojava u finskoj sudskoj praksi.

Vidjeti i 1. pitanje.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Uzdržavana stranka i obveznik uzdržavanja mogu se obratiti Općinskom odboru za socijalnu skrb koji može pomoći s izradom sporazuma o iznosu uzdržavanja. Sporazum koji je odobrio Općinski odbor za socijalnu skrb neposredno je izvršiv, kao i sudska odluka.

U članku 8.(a) Zakona o uzdržavanju djece navedeno je da, čak i ako dijete ili obveznik uzdržavanja nemaju prebivalište u Finskoj, Općinski odbor za socijalnu skrb može potvrditi sporazum o uzdržavanju ako je za predmet nadležan sud u Finskoj u smislu članaka 3. ili 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 i ako su se stranke dogovorile da bi se na obveze uzdržavanja u skladu s člankom 7. Haškog protokola od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja trebali primjenjivati finški zakoni.

Ako se uzdržavanje osporava, uzdržavana stranka i obveznik uzdržavanja mogu se obratiti sudu podnošenjem zahtjeva za pokretanje sudskog postupka.

Bračni drugovi mogu sastaviti neformalni pisani sporazum o uzdržavanju i tražiti od odjela za socijalnu skrb tijela lokalne uprave da ga potvrdi. To će tijelo na zahtjev pomoći strankama sa sastavljanjem sporazuma.

Postupak u vezi s uzdržavanjem između bračnih partnera može se pokrenuti na temelju zahtjeva za pokretanje sudskog postupka.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

---

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 i njezina pravila o nadležnosti primjenjuju se na prekogranične slućajeve uzdržavanja.

Za pitanja koja se odnose na obveze uzdržavanja u državama članicama nadležni su sljedeći sudovi:

sud mjesta u kojem tuženik ima uobićajeno boravište ili

sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobićajeno boravište ili

sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke utvrđena statusa osobe čiji je predmet o uzdržavanju povezan s tim postupkom, osim ako

nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranka ili

sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke utvrđena roditeljske odgovornosti, ako je pitanje koje se odnosi na uzdržavanje dodatno tom postupku, osim ako je nadležnost utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranka.

Ako nije rijeć o prekogranićnom predmetu, pravila o nadležnosti propisana su u (finskom) Zakonu o sudskom postupku (4/1734).

U skladu s poglavljem 10. člankom 1. Zakona o sudskom postupku, ispitivanje zahtjeva za uzdržavanje protiv fizićke osobe provodi okružni sud koji je nadležan u mjestu boravišta ili prebivališta te osobe. U skladu s poglavljem 10. člankom 9. zahtjev za uzdržavanje može ispitati i okružni sud koji je nadležan u mjestu boravišta ili prebivališta osobe koja traži ili prima uzdržavanje.

Ako se predmet odnosi na razvod ili prestanak suživota s tim postupkom mogu biti povezani zahtjevi u vezi sa sporazumom o uzdržavanju, roditeljskom skrbi, pravu na kontakt itd. U tom slućaju nadležan je sud koji je odlučivao o razvodu.

Ako se zahtjev za uzdržavanje podnosi u vezi s postupkom koji se odnosi na roditeljsku skrb ili utvrđivanje oćinstva, sudski postupak u vezi s uzdržavanjem može se pokrenuti na istom sudu.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Tužitelj može pokrenuti postupak bez pomoćnika (odvjetnika). Međutim, stranci u sudskom postupku obićno je potrebna stručna pomoć pa se savjetuje uporaba pomoćnika ili odvjetnika.

U prekogranićnim predmetima uzdržavanja, uključene stranke mogu pitanje uputiti središnjem tijelu.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one priblićno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za pokretanje sudskog postupka plaća se naknada. Sud naplaćuje naknadu i predmetni iznos (86 - 200 EUR) ovisi o sudu i potrebi za razmatranjem predmeta. (Pristojbe koje naplaćuju okružni sudovi).

U (finskom) Zakonu o pravnoj pomoći i (finskom) Zakonu o Finskom središnjem tijelu nadležnom za određena međunarodna pitanja uzdržavanja (1076 /2010) propisane su odredbe o pravu podnositelja zahtjeva na pravnu pomoć. Podnositelj zahtjeva koji živi u inozemstvu može dobiti pravnu pomoć i u

slučajevima uzdržavanja na temelju posebnog uzajamnog sporazuma. Postoje takvi sporazumi između Finske i određenih država u Sjedinjenim Američkim Državama i određenih pokrajina u Kanadi.

Više informacija o pravnoj pomoći u Finskoj dostupno je na: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Odredbе o plaćanju uzdržavanja za dijete propisane su u (finskom) Zakonu o uzdržavanju djece (704/1975).

Uzdržavanje se u načelu plaća u gotovini unaprijed za svaki mjesec, ako nije drugačije dogovoreno ili predviđeno. Iznimno se može odrediti plaćanje paušalnog iznosa ili plaćanje u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

U Finskoj se iznos plativog uzdržavanja za dijete ne određuje na temelju tablice. O svakom se slučaju odlučuje zasebno. U skladu s člankom 1. Zakona, dijete ima pravo na primjereno uzdržavanje. To znači zadovoljavanje materijalnih i psiholoških potreba djece u različitim fazama razvoja i pokrivanje troškova njihova odgoja i obrazovanja, prema potrebi, te drugih povezanih troškova. U skladu s člankom 2. roditelji su odgovorni za uzdržavanje djece u skladu sa svojim mogućnostima. Pri ocjenjivanju tih mogućnosti uzima se u obzir njihova dob, sposobnost za rad, vjerojatnost da će pronaći posao za koji će primati plaću, imovina i sredstva koja imaju na raspolaganju i drugi aspekti njihove pravne odgovornosti za uzdržavanje. Kada se ocjenjuje opseg odgovornosti roditelja za uzdržavanje uzimaju se u obzir i sposobnosti i mogućnosti djeteta da preuzme odgovornost za vlastito uzdržavanje i čimbenici zbog kojih se ne može očekivati da roditelji preuzmu troškove uzdržavanja djeteta ili se povezani troškovi svode na najnižu moguću mjeru.

Plativi iznos uzdržavanja periodički se automatski povećava u skladu s povećanjem troškova života. Daljnje odredbe o automatskom povećanju propisane su u (finskom) Zakonu o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008).

Iznos uzdržavanja i način plaćanja mogu se izmijeniti na temelju sporazuma ili sudske odluke u slučaju bitnih promjena okolnosti koje su postojale u trenutku kada je uzdržavanje odobreno zbog kojih se promjena smatra razumnom s obzirom na situaciju djeteta i roditelja koji plaća uzdržavanje.

U Zakonu o braku propisane su odredbe o plaćanju uzdržavanja bračnom partneru. Međutim, u finskoj sudskoj praksi rijetko se jednoj strani određuje plaćanje uzdržavanja bračnom partneru. Stranke se u načelu nakon razvoda uzdržavaju samostalno.

Plaćanje uzdržavanja u gotovini može se odrediti na neodređeno vrijeme ili do isteka određenog vremenskog razdoblja utvrđenog u sporazumu, odluci ili presudi. Međutim, može se odrediti plaćanje uzdržavanja kao paušalnog iznosa ako je to opravdano osobnim financijskim stanjem stranke koja ima obvezu plaćanja uzdržavanja i drugim čimbenicima. Može se odrediti i plaćanje uzdržavanja u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

Plativi iznos uzdržavanja automatski se povećava kako bi bio u skladu s povećanjem troškova života. Daljnje odredbe o automatskom povećanju propisane su u (finskom) Zakonu o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008).

Odluka ili presuda koju je donio sud ili sporazum koji su sklopila dva bračna partnera mogu se izmijeniti ako se to smatra opravdanim zbog izmijenjenih okolnosti. Međutim, odluku, presudu ili sporazum kojim je određeno plaćanje uzdržavanja u obliku paušalnog iznosa nije moguće izmijeniti kada je uzdržavanje već plaćeno. Sporazum o uzdržavanju sklopljen između dva bračna partnera može se izmijeniti ako se smatra neodrživim. U skladu sa zakonom, obveza plaćanja uzdržavanja u određenim vremenskim razmacima prestaje ako uzdržavana stranka ponovno sklopi brak.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje za dijete plaća se djetetovom skrbniku (na njegov bankovni račun).

Uzdržavanje za bračnog partnera plaća se samom bračnom partneru (na njegov bankovni račun).

Uzdržavanje se u načelu plaća u gotovini unaprijed za svaki mjesec, ako nije drugačije dogovoreno ili predviđeno. Iznimno se može odrediti plaćanje paušalnog iznosa ili plaćanje u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća iznos uzdržavanja koji mu je odredio sud ili koji je utvrđen u sporazumu, uzdržavana stranka ili, ako su ispunjeni određeni uvjeti, finski Zavod za socijalno osiguranje (Kela) (vidjeti 12. pitanje), ima pravo pokrenuti postupak za izvršenje obveze uzdržavanja.

Uzdržavana stranka može tražiti od sudske ovršitelja izvršenje sporazuma ili odluke o uzdržavanju u skladu s (finskim) Ovršnim zakonom. Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim sa obiteljskim pravom.

Ako bračni partner kojem je određena obveza uzdržavanja ne izvršava svoju obvezu, kršeći time sporazum koji je ovjerio odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela, ili sudsku odluku ili presudu, uzdržavana stranka može zatražiti od sudske ovršitelja da izvrši sporazum ili odluku/presudu u skladu s Ovršnim zakonom.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Ovrha i pravila o zaštiti obveznika uzdržavanja

Ako je predmet upućen agenciji za ovrhe, obvezniku uzdržavanja prvo se šalje obavijest o postupku i opomena za plaćanje. U načelu se obvezniku uzdržavanja mora dati prilika da izvrši plaćanje na temelju opomene.

Ako obveznik ne izvrši plaćanje na temelju opomene ili se dobrovoljno ne obrati agenciji za ovrhu u vezi s plaćanjem, agencija za ovrhu pokreće istragu o prihodima obveznika uzdržavanja i o njegovoj imovini pregledom registriranih podataka.

Radnje koje se poduzimaju u okviru istrage o prihodima i imovini obveznika uzdržavanja i sve naknade istrage strogo su uređene.

U većini slučajeva ovrha se izvršava nad prihodom i sredstvima na bankovnom računu obveznika uzdržavanja. U načelu je moguće ovršiti trećinu obveznikove plaće, mirovine, davanja za nezaposlene ili naknada za roditelji dopust. Božićnice, dodatne povlastice, provizije, naknade, honorari i druge nagrade u obliku plaćanja također se smatraju prihodom. Ovršeni iznos izračunava se na temelju neto zarade. Nisu prihvatljiva davanja za socijalnu pomoć i socijalnu skrb kao što su smještaj i dječji doplatak. Umjesto povremene ovrhe prihoda može se dogovoriti i plan obročne otplate.

Ovrhama i planovima obročne otplate uvijek se uzima u obzir dio dužnikove imovine koji je zaštićen zakonom: drugim riječima, preostali iznos za preživljavanje. Zaštićeni dio prihoda revidira se u skladu s nacionalnim indeksom mirovina. Dogovoreni zaštićeni iznosi te primjeri slučajeva dostupni su ovdje: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Ovrhama i planovima obročne otplate uvijek se uzima u obzir dio dužnikove imovine koji je zaštićen zakonom: drugim riječima, preostali iznos za preživljavanje. Zaštićeni dio prihoda revidira se u skladu s nacionalnim indeksom mirovina. Dogovoreni zaštićeni iznosi te primjeri slučajeva dostupni su ovdje: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Ovdje: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Obveznik uzdržavanja ima pravo žalbe iako postupak naplate duga neće biti zaustavljen ako sud to nije zasebno naredio.

Zastara za plaćanje neplaćenog iznosa uzdržavanja

U članku 16. točki (c) Zakona o uzdržavanju djece navedeno je da se iznos uzdržavanja koji se plaća u određenim vremenskim razmacima i zatezne kamate za taj iznos moraju naplatiti od obveznika uzdržavanja unutar pet godina od početka godine koja slijedi nakon one u kojoj dospijeva plaćanje. U protivnom se stranka odriče od prava na plaćanje. Uzdržavanje plaćeno u paušalnom iznosu i zatezne kamate na taj iznos moraju se, s druge strane, naplatiti u roku od pet godina od dospijea iznosa uzdržavanja i, najkasnije, u roku od pet godina od trenutka kada je uzdržavana osoba postala punoljetna.

Slično tomu, Zavod za socijalno osiguranje mora od obveznika uzdržavanja naplatiti iznos uzdržavanja koji je platio u roku od pet godina od početka godine koja slijedi nakon godine dospijea iznosa uzdržavanja za koje je davanje plaćeno zbog ogluhe. U protivnom gubi pravo na taj iznos (Zakon o uzdržavanju djece, 580/2008, članak 22.).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje u skladu s dogovorom, uzdržavana stranka mora zatražiti od sudskog ovršitelja da ovrši neplaćeni iznos. Agencija za ovrhu daje smjernice za sastavljanje takvog zahtjeva. Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim s obiteljskim pravom. Vidjeti 13. i 14. pitanje. Agencija za ovrhu ne naplaćuje ovrhu iznosa uzdržavanja. Više pojedinosti o postupku dostupno je ovdje: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index.html>

Ako uzdržavanoj osobi finski Zavod za socijalno osiguranje (Kela) plaća dječji doplatk zbog neispunjenja obveze plaćanja uzdržavanja, ta stranka ne može pokrenuti postupak za ovrhu plaćanja uzdržavanja. Ako Kela plaća dječji doplatk, ona preuzima pravo na uzdržavanje u iznosu koji odgovara iznosu plaćenom u obliku dječjeg doplatka (*pravo na naknadu*) (Zakon o uzdržavanju djece 580/2008, članak 19.). Ako je dogovoreni iznos uzdržavanja veći od iznosa dječjeg doplatka koji je platio zavod Kela, a obveznik uzdržavanja nije izvršio obvezu plaćanja uzdržavanja, zavod Kela plaća u cijelosti iznos uzdržavanja za dijete i u potpunosti od te stranke ovršuje neplaćeni iznos uzdržavanja. U slučaju uspješnog ishoda, zavod Kela platit će nakon naplate duga roditelju koji ostvaruje samostalnu roditeljsku skrb razliku između uzdržavanja i dječjeg doplatka.

U prekograničnim predmetima u vezi s naplatom uzdržavanja, uključene stranke mogu pitanje uputiti Ministarstvu pravosuđa kao središnjem tijelu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ako obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanje dugovanog iznosa u skladu sa sporazumom o uzdržavanju ili odlukom koja se odnosi na dijete koje ima boravište u Finskoj, dijete ima pravo na dječji doplatk od finskog Zavoda za socijalno osiguranje (Kela). Informacije o iznosu dječjeg doplatka koji plaća Kela dostupne su na njezinim stranicama na sljedećoj poveznici: <http://www.kela.fi/elatustuki> (Zakon o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008)).

Dječji doplatk može se dobiti ako je iznos uzdržavanja za dijete utvrđen u skladu sa sporazumom o uzdržavanju ili u odluci u iznosu manji od iznosa dječjeg doplatka koji se trenutno plaća zbog financijskih teškoća bračnog partnera koji ima obvezu plaćanja uzdržavanja. U takvim će slučajevima Kela platiti razliku između dječjeg doplatka i iznosa uzdržavanja. Dijete će povrh toga dobiti od obveznika uzdržavanja iznos uzdržavanja naveden u sporazumu o uzdržavanju ili u odluci. Ako obveznik uzdržavanja ne može plaćati uzdržavanje, može se navesti da je predmetni iznos 0 EUR. U tom će slučaju Kela u cijelosti plaćati iznos dječjeg doplatka.

U Zakonu o uzdržavanju djece (580/2008) propisane su odredbe o zahtjevima koji se primjenjuju na primanje dječjeg doplatka. Plaćanje dječjeg doplatka odobrava se na temelju zahtjeva djetetova skrbnika ili zakonskog zastupnika ili nekoga tko skrbi o djetetu u dobroj vjeri. Dijete koje je navršilo 15 godina također može podnijeti zahtjev za dječji doplatk ako živi samo. Plaćanje dječjeg doplatka ne utječe na obvezu predmetne stranke u vezi s plaćanjem iznosa uzdržavanja u cijelosti. Kada Kela odluči platiti dječji doplatk zbog neplaćanja uzdržavanja, ona ima pravo i obvezu ovršiti sve neplaćene iznose uzdržavanja od predmetne stranke.

Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može primiti dječji doplatk samo od svojeg bračnog partnera.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ministarstvo pravosuđa središnje je tijelo u Finskoj u odnosu na međunarodne instrumente za naplatu uzdržavanja (vidi, primjerice, Uredbu Vijeća (EZ) br. 4 /2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Hašku konvenciju o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja iz 2007.). Dužnosti središnjeg tijela uključuju primanje zahtjeva za uzdržavanje, prosljeđivanje zahtjeva nadležnim tijelima i pokretanje postupaka u vezi s tim zahtjevima.

Ako obveznik uzdržavanja boravi u državi u kojoj su na snazi međunarodni instrumenti za naplatu uzdržavanja, podnositelj zahtjeva može se obratiti Ministarstvu pravosuđa radi naplate uzdržavanja u toj stranoj državi. Podnositelje zahtjeva potiče se, prema potrebi, da se obrate svojim lokalnim uredima za pravnu pomoć ili privatnim odvjetnicima (na primjer, u vezi s time kako pripremiti dokumente zahtjeva). Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim s obiteljskim pravom.

Ako uzdržavanoj osobi dječji doplatk isplaćuje Kela zbog neispunjenja obveze plaćanja uzdržavanja, Kela preuzima pravo na plaćanje uzdržavanja u iznosu koji je jednak iznosu koji je isplatila u obliku dječjeg doplatka (*pravo na naknadu*) (Zakon o uzdržavanju djece 580/2008, članak 19.). U tom će slučaju Kela naplatiti neplaćeni iznos uzdržavanja u ime uzdržavane stranke koja u tim okolnostima ne može pokrenuti postupak za naplatu duga. Ako je dogovoreni iznos uzdržavanja veći od doplatka koji je isplatila Kela, Kela će isplatiti cijeli iznos dječjeg doplatka i neplaćeni iznos uzdržavanja naplatit će u cijelosti od obveznika uzdržavanja. U slučaju uspješnog ishoda, zavod Kela platit će nakon naplate duga roditelju koji ostvaruje samostalnu roditeljsku skrb razliku između uzdržavanja i dječjeg doplatka.

Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može primiti dječji doplatk samo od svojeg bračnog partnera. Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može primiti dječji doplatk samo od svojeg bračnog partnera. Ta se osoba može obratiti ovršitelju i pokušati saznati ima li bračni partner koji boravi u inozemstvu u Finskoj neku imovinu koja bi se mogla zaplijeniti u skladu s Ovršnim zakonom. Ona može također zatražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa u naplati uzdržavanja u inozemstvu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt Ministarstva pravosuđa (središnje tijelo):

Adresa: Oikeusministeriö (Ministarstvo pravosuđa)

PL 25

00023 Valtioneuvosto (Vlada)

Telefon: +358 29516001

Faks: +358 9 1606 7524

E-pošta: maintenance.ca@om.fi

Stranice Ministarstva pravosuđa nalaze se sljedećoj poveznici: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>

Podaci za kontakt finskog Zavoda za socijalno osiguranje (Kela):

Adresa: Kansaneläkelaitos

Perintäkeskus

PL 50

00601 Helsinki

Telefon: +358 20 634 4940 (pojedinci), +358 20 634 4942 (nadležna tijela)

Faks: +358 20 635 3330

Adresa e-pošte: maintenance@kela.fi

Stranice zavoda Kela: <https://www.kela.fi/web/en>

Stranice ureda za pravnu pomoć: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index/yhteystiedot.html>

Podaci za kontakt odjela za socijalnu skrb tijela lokalne uprave mogu se pronaći u telefonskom imeniku ili pozivom finskoj službi za informacije o telefonskim brojevima. Kod pozivanja tog broja potrebno je navesti koji odjel za socijalnu skrb tijela lokalne uprave tražite. Finska ima otprilike 320 tijela lokalne uprave (općina).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva u drugoj državi dobit će najbolju uslugu ako se obrati nadležnom središnjem tijelu u toj državi koje će se potom obratiti finskom Ministarstvu pravosuđa. (Vidjeti 13., 14. i 15. pitanje)

Podnositelj zahtjeva može se i izravno obratiti finskim nadležnim tijelima.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidi odgovore na 15. pitanje.

Uzdržavanj osobi (dijete ili bračni partner) i obvezniku uzdržavanja koji žive u različitim državama može pomoći Ministarstvo pravosuđa ili nadležna tijela u stranoj državi. Podnositelj zahtjeva (dijete kojem je to dopušteno ili bračni partner) može tražiti od Ministarstva izvršenje presude i odluke donesene u drugoj državi ili odobrenog sporazuma o uzdržavanju sklopljenog u drugoj državi i plaćanje uzdržavanja dobivenog ovrhom na bankovni račun koji je navela uzdržavana osoba. Međutim, Ministarstvo pravosuđa ne može platiti uzdržavanje umjesto obveznika uzdržavanja.

Zbog različitih međunarodnih sporazuma funkcije Ministarstva pravosuđa, kao središnjeg tijela, proširuju se, primjerice, i na pomoć u pronalaženju obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, prikupljanje informacija o prihodu obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe i pomoć s utvrđivanjem roditeljstva, ako je to potrebno u postupku naplate uzdržavanja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

---

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Ako Ministarstvo pravosuđa, ili osoba koju je ono ovlastilo, u sklopu svoje funkcije središnjeg tijela za potrebe različitih međunarodnih sporazuma, zastupa podnositelja zahtjeva pred sudom ili drugim nadležnim tijelom u Finskoj, podnositelju se pravna pomoć pruža besplatno, bez obzira na odredbe o uvjetima za dobivanje pravne pomoći koje su propisane u drugim zakonima.

To se primjenjuje na pitanja koja se odnose na sljedeće:

utvrđivanje da se odluka o uzdržavanju donesena u stranoj državi priznaje i da može biti izvršena u Finskoj;

utvrđivanje očinstva;

određivanje roditelju obveze plaćanja uzdržavanja za dijete;

promjenu dogovorenog iznosa uzdržavanja za dijete ako je podnositelj zahtjeva dijete ili djetetov zastupnik.

Ono što je propisano u točkama 2. – 4. primjenjuje se samo ako je dijete u trenutku pokretanja postupka mlađe od 21 godine.

Ako Ministarstvo pravosuđa, ili osoba koju je ono ovlastilo, u sklopu svoje funkcije središnjeg tijela u okviru različitih međunarodnih sporazuma, zastupa podnositelja zahtjeva u postupku izvršenja odluke o uzdržavanju, podnositelj zahtjeva nema pravo na pokrivanje troškova ovrhe.

U drugim slučajevima podnositelj zahtjeva može tražiti javnu pravnu pomoć. Pravna pomoć znači da podnositelj zahtjeva može dobiti usluge pomoćnika (odvjetnika) za rješavanje pravnog pitanja, što u cijelosti ili djelomično financira država. Pravna pomoć obuhvaća sva pravna pitanja. Ona je u načelu ograničena samo na predmete o kojima se suđi u Finskoj. Zahtjev za pravnu pomoć može se podnijeti bilo kojem uredu za zemlju bez obzira na to gdje podnositelj zahtjeva živi. Zahtjev je najjednostavnije podnijeti u najbližem uredu. Podnositelji zahtjeva moraju dostaviti raščlambu svojih prihoda, prijavljenih rashoda i imovine i dugova. Mora također biti opisan predmet za koji se traži pravna pomoć te pojedinosti o osiguranju za sudske troškove koje ima podnositelj zahtjeva. Dodatne informacije dostupne su na: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Finska tijela za ovrhu ne naplaćuju ovrhu uzdržavanja.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Ministarstvo pravosuđa imenovano je središnjim tijelom u skladu s člankom 51. Uredbe. Dodatne odredbe o njegovim zadaćama utvrđene su u Zakonu o finskom središnjem tijelu u određenim međunarodnim pitanjima povezanim s uzdržavanjem (1076/2010).

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Švedska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

U švedskom zakonodavstvu predviđena je obveza uzdržavanja djece, bračnih drugova i razvedenih bračnih drugova. Odredbe o obvezi uzdržavanja bračnih drugova primjenjuju se i na izvanbračne partnere.

Djeca

Roditelji su odgovorni za uzdržavanje svoje djece u skladu s razumnim potrebama djeteta i zajedničkom financijskom sposobnošću roditelja. Roditelj koji nije u mogućnosti pridonijeti uzdržavanju djeteta nema obvezu plaćati uzdržavanje.

Roditelj koji nema skrbništvo nad djetetom i ne živi stalno s djetetom mora ispuniti svoju obvezu uzdržavanja plaćanjem uzdržavanja. Roditelj koji dijeli skrbništvo s drugim roditeljem također može biti odgovoran plaćati uzdržavanje. To je slučaj ako dijete stalno živi samo s jednim roditeljem bez obzira na to je li ta osoba samac ili živi s novim partnerom.

Osoba koja trajno živi s djetetom druge osobe i s roditeljem koji ima skrbništvo na djetetom također je odgovorna za uzdržavanje tog djeteta ako su stranke vjenčane ili imaju zajedničko dijete. Međutim, pomajka ili poočim odgovorni su za uzdržavanje samo ako dijete ne može uzdržavati drugi roditelj, odnosno, ne onaj s kojim poočim ili pomajka žive. Iznos uzdržavanja određuje se rješenjem suda ili sporazumno.

Uzdržavanje se plaća unaprijed za svaki kalendarski mjesec. Međutim, sud se može odlučiti za drukčiji način plaćanja ako za to postoje posebni razlozi.

Stranke se mogu također dogovoriti da će se budući iznosi uzdržavanja plaćati kao paušalni iznos ili za razdoblja duža od tri mjeseca. Takav sporazum važeći je samo ako je sastavljen u pisanom obliku i u nazočnosti dvaju svjedoka. Ako je dijete mlađe od 18 godina, sporazum mora odobriti i Odbor za socijalnu skrb.

Ako je dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje u obliku paušalnog iznosa plaća se Odboru za socijalnu skrb. Iznos plaćen Odboru mora se upotrijebiti za kupnju anuiteta za dijete od osiguravajuće kuće u iznosu koji odgovara obvezi uzdržavanja, osim ako je to zabranjeno u sporazumu ili Odbor smatra da se taj iznos može upotrijebiti na drugi primjeren način za uzdržavanje djeteta.

Postupak utvrđivanja iznosa uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja.

Potraživanja za utvrđena plaćanja uzdržavanja postaju neovršiva (odlaze u zastaru) pet godina od datuma dospeljeća plaćanja.

Bračni drugovi

Za vrijeme trajanja braka oba su bračna druga odgovorna za zajedničko uzdržavanje. Ako jedan od bračnih dugova ne može sam sebe u potpunosti uzdržavati, njegov bračni drug također ima obvezu pridonositi osobnim potrebama tog bračnog druga.

Nakon razvoda primjenjuje se načelo da je svaki bračni drug odgovoran za vlastito uzdržavanje. Međutim, ako je jednom od bračnih drugova potreban novac za uzdržavanje u prijelaznom razdoblju, on ima pravo na razumno uzdržavanje od drugog bračnog druga, ovisno o sposobnosti tog bračnog druga i drugim okolnostima. U iznimnim okolnostima, bračnom drugu može biti odobreno uzdržavanje na duže vremensko razdoblje.

Ako se bračni drugovi ne mogu dogovoriti oko uzdržavanja, spor se može riješiti na sudu.

Nakon razvoda, uzdržavanje se plaća u redovitim obrocima. Međutim, sud može odrediti plaćanje uzdržavanja u paušalnom iznosu ako za to postoje posebni razlozi, npr. ako bračni drug mora uplatiti mirovinu.

Postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja.

Potraživanja za uzdržavanje postaju neovršiva (odlaze u zastaru) tri godine od datuma dospeljeća plaćanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditeljska obveza uzdržavanja u načelu prestaje kada dijete navrší 18 godina. Međutim, ako dijete još nije završilo obvezno srednje obrazovanje, obveza uzdržavanja primjenjuje se dok traje školovanje djeteta, a najdulje do njegova 21. rođendana. U ovom kontekstu škola znači obvezno obrazovanje ili više srednje obrazovanje ili neko drugo usporedivo opće obrazovanje.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

U Švedskoj ne postoji posebno državno tijelo koje određuje iznos uzdržavanja ili ga pomaže odrediti. Uzdržavanje se utvrđuje sporazumom ili sudskim rješenjem. Ako stranke ne postignu sporazum, tužitelj mora podnijeti tužbu okružnom sudu i zatražiti sudski poziv.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Roditelj koji ima skrbništvo može tražiti uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta. Ako je imenovan posebni skrbnik, on također ima pravo postupati u ime djeteta.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Pravila o nadležnosti navedena su u Zakonu o roditeljstvu, Obiteljskom zakonu i Zakonu o sudskom postupku. Informacije se mogu dobiti i od okružnog suda. Postupci za uzdržavanje djeteta vode se u mjestu gdje tuženik ima uobičajeno boravište. Ako nije nadležan ni jedan sud, predmet rješava Okružni sud u Stockholmu.

Pitanja koja se odnose na plaćanje uzdržavanja bračnom drugu mogu se rješavati i u postupku za razvod braka. Postupke za razvod braka rješava okružni sud u mjestu u kojem jedan od bračnih drugova ima uobičajeno boravište. Ako ni jedan od njih nema uobičajeno boravište u Švedskoj, predmet rješava Okružni sud u Stockholmu. Ako postupak koji se odnosi na uzdržavanje bračnog druga nije pokrenut u vezi s postupkom za razvod braka, primjenjuju se opća pravila o nadležnosti iz Poglavlja 10. Zakona o parničnom postupku.

Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (Uredba o uzdržavanju) sadržava pravila o nadležnosti u prekograničnim predmetima.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne. Osoba koja želi pokrenuti sudski postupak mora podnijeti zahtjev nadležnom okružnom sudu.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski su postupci u Švedskoj besplatni, osim pristojbe za podnošenje tužbe koja trenutačno iznosi 900 SEK. Ako tužitelj angažira pravnog savjetnika ili odvjetnika, to podrazumijeva dodatne troškove. Troškovi mogu nastati i izvođenjem dokaza, primjerice, saslušanjem svjedoka.

Troškove nije moguće procijeniti jer su oni različiti u pojedinim predmetima.

Pravna pomoć može se odobriti u određenim uvjetima. Pravna pomoć u predmetu koji se odnosi na uzdržavanje odobrava se ako za to postoji posebna osnova. Takva osnova može postojati, primjerice, ako su okolnosti složenije nego obično i ako je potrebna opsežnija pravna pomoć.

Ako je odobrena pravna pomoć, tužitelju se dodjeljuje pravni zastupnik čije troškove plaća država ako ih tužitelj ne može platiti. Pravna pomoć uključuje i troškove izvođenja dokaza, istrage, tumačenja i prevođenja te troškove posrednika. Osobe kojima je odobrena pravna pomoć oslobođene su od plaćanja određenih sudskih pristojbi i pristojbi koje se plaćaju Ovršnoj službi (Kronofogdemyndigheten).

Osobe koje nisu švedski državljani i koje nemaju ili nisu imale boravište u toj zemlji mogu dobiti pravnu pomoć za postupke koji se pokreću u Švedskoj ako za to postoje posebni razlozi. Ako se postupak pokreće pred sudom u drugoj državi, pravna pomoć može se odobriti samo rezidentima Švedske. Državljeni svih država članica EU-a imaju jednako pravo na pravnu pomoć kao i švedski državljani. Državljeni određenih drugih zemalja imaju jednaka prava i u skladu s posebnom odredbom kojom je propisano da mora postojati sporazum o uzajamnosti (reciprocitetu).

Postoje određene posebne odredbe o pravnoj pomoći koje se primjenjuju na prekogranične sporove u EU-u, odnosno kako bi se osigurala mogućnost pružanja besplatne pravne pomoći u određenim slučajevima obuhvaćenima Uredbom o uzdržavanju koji se odnose na uzdržavanje koje plaća roditelj za dijete mlađe od 21 godine.

Informacije o pravnoj pomoći mogu se dobiti od Nadležnog tijela za pravnu pomoć (Rättshjälpsmyndigheten) (<http://www.rattshjalp.se/>).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Procjena iznosa uzdržavanja za dijete temelji se na zakonskim kriterijima. Roditelj koji ima obvezu uzdržavanja ima pravo zadržati neto iznos prihoda za vlastito uzdržavanje. To uključuje troškove stanovanja, koji se izračunavaju zasebno na razini koja se smatra razumnom. Ostali životni troškovi izračunavaju se na temelju referentnog iznosa koji je povezan s indeksom. Dotični roditelj može također izdvojiti iznos za uzdržavanje bračnog druga s kojim zajedno živi, ako za to postoje posebni razlozi. Naposljetku, roditelj koji je obveznik uzdržavanja može izdvojiti iznos za uzdržavanje sve djece koja žive kod kuće. Koliko će preostalog iznosa biti izdvojeno za uzdržavanje ovisi, između ostalog, o potrebama djeteta i mogućnostima drugog roditelja da snosi troškove skrbi o djetetu. U određenoj mjeri mogu se oduzeti troškovi odnosa s djetetom.

Ne postoje zakonski kriteriji za iznos uzdržavanja bračnog druga. Međutim, neki od prethodno navedenih kriterija za procjenu mogu služiti kao smjernice. Plaćanja uzdržavanja povezana su s indeksom kako bi se osiguralo da zadrže svoju izvornu vrijednost. Indeks odražava promjene u iznosu cjenovne osnovice u skladu sa Zakonom o socijalnom osiguranju, osim ako je u sudsko rješenje ili sporazum kojim se utvrđuje iznos uzdržavanja uključena drukčija odredba o indeksaciji. Ured za socijalno osiguranje svake godine odlučuje hoće li se iznos uzdržavanja mijenjati i, ako hoće, za koliko posto. Izmjena, koja se obično izvršava 1. veljače, primjenjuje se na uzdržavanje o kojem je donesena odluka prije 1. studenoga prethodne godine.

Ako su stranke suglasne, one mogu izmijeniti iznos uzdržavanja sastavljanjem novog sporazuma, čak i ako je prethodni iznos uzdržavanja utvrđen sudskim rješenjem. Rješenje ili sporazum može prilagoditi i sud, ako za to postoji osnova zbog promijenjenih okolnosti. Za razdoblje prije pokretanja postupka, izmjena koju je osporila jedna od stranaka može biti samo u obliku smanjenja ili ukidanja plaćanja koja još nisu izvršena. Sud će povećati iznos uzdržavanja razvedenog bračnog druga uslijed promjene okolnosti samo ako za to postoje posebni razlozi.

Sud može izmijeniti sporazum o uzdržavanju ako je nerazuman s obzirom na okolnosti u trenutku njegova sklapanja i druge uvjete. Međutim, vraćanje već plaćenog uzdržavanja može se naložiti samo ako za to postoje posebni razlozi.

Ako se iznos povremenog plaćanja uzdržavanja za dijete nije mijenjao šest godina, osim prilagodbi povezanih s indeksom, sud može preispitati budući iznos uzdržavanja i ne mora za to navesti posebne razloge.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanja se plaćaju ovisnoj osobi. Ako je ovisna osoba dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje se plaća roditelju koji ima skrbništvo i živi s djetetom. Ako je dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje u obliku paušalnog iznosa plaća se Odboru za socijalnu skrb.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Zahtjev za sudsku ovrhu podnosi se Službi za ovrhu (Kronofogdemyndigheten). Zahtjev može biti pisani ili usmeni. Nalog za izvršenje mora se podnijeti zajedno sa zahtjevom. Pisana izjava sastavljena u nazočnosti dvaju svjedoka koja se odnosi na uzdržavanje u skladu sa Zakonom o braku ili Zakonom o roditeljstvu može se izvršiti kao pravomoćna presuda koja ima zakonsku snagu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U odnosu na uzdržavanje djece, postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja. Potraživanja za utvrđena plaćanja uzdržavanja postaju neovršiva (odlaze u zastaru) pet godina od datuma dospijeca plaćanja.

U odnosu na uzdržavanje bračnih drugova, postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja. Potraživanja za uzdržavanje postaju neovršiva (odlaze u zastaru) tri godine od datuma dospijeca plaćanja.

U odnosu na izvršenje, postoji nekoliko izuzeća od ovrhe. Na primjer, odjeća i drugi predmeti namijenjeni za osobnu uporabu obveznika uzdržavanja, do razumne vrijednosti, i određena imovina potrebna za dom i brigu o domu, izuzeti su od ovrhe. Ako obveznik uzdržavanja ima obitelj, kod utvrđivanja iznosa koji će biti izuzet od ovrhe uzimaju se u obzir predmeti koje upotrebljava obitelj i obiteljske potrebe.

Može se izvršiti samo onaj dio nadnice ili plaće obveznika uzdržavanja koji premašuje iznos koji mu je potreban za vlastito uzdržavanje ili uzdržavanje obitelji. Dio nadnice ili plaće obveznika uzdržavanja koji se ne može izvršiti (koji se naziva „förbehållsbeloppet” ili „zaštićeni dio”) utvrđuje se na temelju standardnog iznosa. Standardnim iznosom obuhvaćeni su svi životni troškovi, osim troškova stanovanja, koji se utvrđuju zasebno i dodaju standardnom iznosu. Standardni iznos svake godine utvrđuje Služba za ovrhu.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Pomoć s naplatom uzdržavanja u Švedskoj pruža Služba za ovrhu. U prekograničnim slučajevima, kad podnosi zahtjev Službi za ovrhu ovisna osoba može dobiti administrativnu pomoć od Ureda za socijalno osiguranje (Försäkringskassa).

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ured za socijalno osiguranje (Försäkringskassa) može plaćati doplatku za dijete u iznosu od 1 273 SEK mjesečno za dijete čiji su roditelji rastavljeni. Novac se doznačuje roditelju koji ima skrbništvo i koji živi s djetetom te je službeno prijavljen na istoj adresi kao i dijete. Odluku o doplatku za dijete donosi tijelo koje upravlja socijalnim davanjima na temelju zahtjeva podnesenog Uredu za socijalno osiguranje. Doplatkom za dijete društvo osigurava djetetu čiji su roditelji rastavljeni određenu razinu uzdržavanja čak i ako roditelj koji je obveznik uzdržavanja ne ispunjuje svoju obvezu uzdržavanja. Doplatka za dijete može se plaćati kao cjeloviti iznos, kao dodatno plaćanje ili kao doplatka u slučajevima zajedničkog skrbništva. Roditelj koji je obveznik uzdržavanja mora taj iznos nadoknaditi državi u skladu sa svojim prihodima i ukupnim brojem djece koju ima obvezu uzdržavati. Obveza nadoknade utvrđuje se u upravnom postupku. Ako se uzdržavanje plaća izravno roditelju koji ima skrbništvo, iznos doplatka za dijete koji plaća Ured za socijalno osiguranje smanjuje se u skladu s time (to se naziva dodatnim doplatkom).

Ako roditelj koji je obveznik uzdržavanja živi u inozemstvu ili živi u Švedskoj ali prima plaću ili drugi prihod iz druge države, Ured za socijalno osiguranje može savjetovati roditelju koji ima skrbništvo nad djetetom i koji živi s djetetom da poduzme mjere kako bi osigurao utvrđivanje obveze uzdržavanja. U takvim slučajevima Ured za socijalno osiguranje preuzima djetetovo pravo na uzdržavanje do iznosa koji plaća ured kao doplatka za dijete.

Bračni drug ne može dobiti pomoć od Ureda za socijalno osiguranje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

U prekograničnim predmetima tužitelj može dobiti pomoć Ureda za socijalno osiguranje. Ured za socijalno osiguranje (Försäkringskassa) središnje je tijelo u skladu s Uredbom o uzdržavanju i Haškom konvencijom od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja (Haška konvencija iz 2007.) te tijelo za slanje/primanje u skladu s Konvencijom iz New Yorka iz 1956 o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Vidi odgovor na pitanje 14.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt Ureda za socijalno osiguranje:

Försäkringskassan

Box 1164

SE-621 22 Visby

Švedska

Tel.: +46 (0) 771 17 90 00

Faks: +46 (0) 10 11 20 411

E-pošta: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Ured za socijalno osiguranje poduzet će odgovarajuće mjere za olakšavanje naplate uzdržavanja. Njegove zadaće kao središnjeg tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju i Haškom konvencijom iz 2007. proizlaze iz Uredbe i Konvencije. Na primjer, ono pomaže osobama koje imaju pravo na uzdržavanje s njihovim zahtjevima koji se mogu podnositi putem nadležnog tijela, primjerice sa zahtjevom za donošenje odluke o uzdržavanju u drugoj državi. Za više informacija o vrsti pomoći koja je dostupna podnositeljima zahtjeva, obratite se Uredu za socijalno osiguranje.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

Podnositelji zahtjeva koji žele naplatiti uzdržavanje u skladu s Konvencijom iz New Yorka o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu iz 1956. moraju podnijeti zahtjev tijelu za slanje u svojoj državi podrijetla, koja će zatim proslijediti zahtjev tijelu za primanje u Švedskoj (Ured za socijalno osiguranje). Isto se primjenjuje na podnositelje zahtjeva koji žele dobiti pomoć središnjih tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju ili Haškom konvencijom iz 2007: moraju podnijeti zahtjev središnjem tijelu u svojoj državi podrijetla, koje će proslijediti zahtjev središnjem tijelu u Švedskoj (Ured za socijalno osiguranje).

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Vidi odgovor na pitanje 17. U odnosu na zahtjeve u skladu s Uredbom o uzdržavanju ili Haškom konvencijom iz 2007. podnositelji zahtjeva mogu zahtjev uputiti izravno nadležnom tijelu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidi odgovor na pitanje 16.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da. Za Švedsku je obvezujuć Haški protokol od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja (Haški protokol) čije se odredbe primjenjuju u EU-u od 18. lipnja 2011. Opće pravilo u skladu s Haškim protokolom jest da se primjenjuje pravo države u kojoj ovisna osoba ima uobičajeno boravište. U interesu djeteta moguće je primijeniti zakon ili zakone države čiji su državljani i dijete i obveznik uzdržavanja, ako primjena prava države uobičajenog boravišta nije u interesu djeteta. Stranke se mogu također dogovoriti o primjenjivom pravu, ali područje primjene takvih sporazuma ograničeno je u slučaju uzdržavanja djece mlađe od 18 godina.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Za Švedsku je obvezujuć Haški protokol (vidi odgovor na pitanje 20.).

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Za opće zahtjeve u pogledu pravne pomoći vidi odgovor na pitanje 7.

Postoje određene posebne odredbe o pravnoj pomoći za prekogranične sporove u EU-u. Ako su ispunjeni zahtjevi za pravnu pomoć iz Uredbe o uzdržavanju, pravna pomoć mora se odobriti i mora biti besplatna ako je podnositelju potreban pravni zastupnik i ta se potreba ne može ispuniti ni na jedan drugi način.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Nisu planirane posebne mjere.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 16/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Engleska i Wales

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Roditelj može drugom roditelju ili skrbniku plaćati uzdržavanje za svoju djecu ili za bilo koje dijete iz obitelji na temelju sudske odluke ili u okviru zakonskog sustava za uzdržavanje djece (upravni sustav koji je zakonom uspostavljen u Engleskoj i Walesu te Škotskoj). Zakonski sustav za uzdržavanje djece obuhvaća tri organizacije: [Službu za uzdržavanje djece](#) (*Child Maintenance Service, CMS*), [Savjetovalište o uzdržavanju djece](#) (*Child Maintenance Options*) i [Agenciju za potporu djeci](#) (*Child Support Agency, CSA*). Sustavom za uzdržavanje djece mogu se koristiti samo osobe (roditelji ili skrbnici i djeca) koje imaju uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini.

Svim zahtjevima koji se podnose u okviru zakonskog sustava upravlja Služba za uzdržavanje djece, a roditelji toj službi pristupaju preko Savjetovališta o uzdržavanju djece. Agencija za potporu djeci prestaje s radom, a svi predmeti koji uključuju tekuće obveze su zaključeni. Kontaktira se samo roditelje čiji predmeti uključuju nepodmirene obveze kako bi ih se upitalo žele li i dalje naplatu duga, u slučaju da je dug moguće naplatiti putem Službe za uzdržavanje djece.

Roditelji mogu plaćati uzdržavanje djeci mlađoj od 18 godina. „Dijete” starije od 18 godina može na temelju zahtjeva ostvariti pravo na uzdržavanje od roditelja u svrhu daljnjeg obrazovanja ako se osposobljava za obrt, struku ili zanimanje ili ako postoje posebne okolnosti ([📄 Dodatak 1. Zakonu o djeci iz 1989.](#)).

Uzdržavanje mogu putem Službe za uzdržavanje djece plaćati i roditelji koji žive odvojeno od svoje djece. Služba za uzdržavanje djece utvrđuje uvjete uzdržavanja u upravnom, a ne u sudskom postupku ako je dijete mlađe od 16 godina ili ako je mlađe od 20 godina i pohađa redoviti obrazovni program, no ne u ustanovi visokog obrazovanja (već u školi ili sličnoj obrazovnoj ustanovi) ili je mlađe od 20 godina i živi s roditeljem koji je za njega zatražio dječji doplatak. Uzdržavanje se plaća roditelju koji prima uzdržavanje. Zahtjev Službi za uzdržavanje djece može podnijeti roditelj ili skrbnik djeteta. Iznos uzdržavanja izračunava Služba za uzdržavanje djece. Roditelj koji plaća uzdržavanje vrši tjedne uplate izravno roditelju koji prima uzdržavanje (to se naziva izravnim plaćanjem) ili primjenom usluge Službe za uzdržavanje djece „Naplati i plati” (*Collect and Pay*), za koju se plaća naknada (vidjeti u nastavku). Razvedeni bračni drug može plaćati uzdržavanje drugom bračnom drugu. Uzdržavanje se može plaćati bilo kojem bračnom drugu. Moguće je i da jedan bivši životni partner mora plaćati uzdržavanje drugom bivšem životnom partneru i djeci iz te obitelji.

2 Do koje godine dijete može primati doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Vidjeti odgovor na prethodno pitanje. U Dodatku 1. Zakonu o djeci iz 1989. nije utvrđena dozna granica.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Kada se roditelji u Engleskoj i Walesu rastave, a prije nego što podnesu zahtjev Službi za uzdržavanje djece, moraju se obratiti Savjetovalištu o uzdržavanju djece te zatražiti savjete i informacije kako bi se mogli konstruktivno dogovoriti o uzdržavanju svoje obitelji. Dogovor može biti u obliku „obiteljskog dogovora”, odnosno međusobnog dogovora, ili u obliku zahtjeva koji se podnosi Službi za uzdržavanje djece. Roditelji ne mogu pristupiti Službi za uzdržavanje djece ako se prethodno nisu obratili Savjetovalištu o uzdržavanju djece.

Ako roditelj odluči da se ne može postići obiteljski dogovor, mora platiti pristojbu za podnošenje zahtjeva Službi za uzdržavanje djece. Informacije o trenutnim uvjetima pristojbi dostupne su na [📄 internetskim stranicama Vlade](#). Možda nećete morati platiti pristojbu ako ste kao podnositelj zahtjeva mlađi od 19 godina, rezident Sjeverne Irske ili ste prijavili nasilje u obitelji tijelu koje priznaje Služba za uzdržavanje djece. Plaćanjem pristojbe podnositelju zahtjeva trebalo bi se omogućiti korištenje sljedećim uslugama: izračunom plaćanja na temelju prihoda roditelja koji plaća uzdržavanje, pronalaskom roditelja koji plaća uzdržavanje i upravljanjem promjenama obveze. Plativi iznos uzdržavanja temelji se na postotku bruto dohotka roditelja koji plaća uzdržavanje u skladu s brojem djece za koju treba plaćati uzdržavanje, a iznos obveze može se povećati ili smanjiti ako se u obzir uzmu drugi čimbenici kao što su dodatni dohodak roditelja koji plaća uzdržavanje ili priznanje dogovora o zajedničkoj skrbi. Služba za uzdržavanje djece ne jamči da će svojim radom osigurati plaćanja.

Nakon što se provede procjena uzdržavanja i ako oba roditelja pristanu na to da jedan drugome plaćaju izravno s pomoću usluge izravnog plaćanja, tada je potrebno platiti samo pristojbu za podnošenje zahtjeva. Korisnici Službe za uzdržavanje djece koji žele da Služba izvrši plaćanje s pomoću usluge „Naplati i plati”, moraju platiti naknade za naplatu. Za roditelja koji plaća uzdržavanje riječ je o dodatnih 20 % na uobičajen iznos uzdržavanja. Roditelju koji prima uzdržavanje oduzet će se 4 % od iznosa koji prima za uzdržavanje djeteta. Plaćanje naknada za naplatu može se izbjeći postizanjem obiteljskog dogovora ili izravnim plaćanjem.

Roditelj koji plaća uzdržavanje mora Službi za uzdržavanje djece platiti i naknadu za postupak izvršenja koji Služba na temelju sudskog naloga protiv njega pokreće u slučaju da nije platio dospjelo uzdržavanje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za uzdržavanje djeteta može u ime roditelja koji plaća uzdržavanje ili roditelja koji prima uzdržavanje i skrbi o djetetu podnijeti bilo koja osoba kao što je prijatelj, srodnik ili pravni savjetnik (npr. odvjetnik u Engleskoj i Walesu). Roditelj će osobu koja podnosi zahtjev morati ovlastiti da to učini, osim ako ta osoba već ima ovlasti, na primjer na temelju punomoći. U Engleskoj i Walesu zahtjev nije moguće podnijeti u ime djeteta jer djeca ne mogu sama za sebe tražiti uzdržavanje.

Zahtjev za uzajamno izvršenje uzdržavanja u Engleskoj i Walesu može se podnijeti u ime djeteta ili razvedenoga bračnog druga ili bivšega životnog partnera, ili u ime drugih osoba ako je tako predviđeno u primjenjivoj međunarodnoj konvenciji ili sporazumu o uzajamnom izvršenju uzdržavanja.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Podnositelji zahtjeva u Engleskoj i Walesu zahtjev mogu podnijeti jednom od triju centara za izvršenje uzdržavanja, ovisno o lokaciji: [📄 Engleska](#) (uz iznimku Londona), [📄 London](#) i [📄 Wales](#).

Sudski službenici obavijestit će vas ako se trebate obratiti drugom sudu.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahtjev za uzdržavanje djeteta rješava Služba za uzdržavanje djece u upravnom postupku.

Kada sudu podnose zahtjev za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju u skladu s različitim međunarodnim konvencijama i sporazumima, podnositelje zahtjeva za naplatu uzdržavanja ne mora zastupati odvjetnik. Zahtjev zaprimljen iz druge države bit će prosljeđen centru za poslove izvršenja uzdržavanja (*Maintenance Enforcement Business Centre*) u mjestu u kojem tuženik ima boravište.

Podnositelje zahtjeva u skladu s Dodatkom 1. Zakonu o djeci iz 1989. ne mora zastupati odvjetnik da bi mogli podnijeti zahtjev sudu.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za naplatu uzdržavanja obično nije potrebno pravno zastupanje, a pristojbe se u većini slučajeva ne naplaćuju. Ako je potrebno pravno zastupanje, dostupna je pravna pomoć koja u nekim slučajevima podliježe ispitivanju imovinskog stanja i osnovanosti, a od podnositelja zahtjeva može se tražiti da plati doprinos.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud u svrhu naplate uzdržavanja može donijeti odluku o uzdržavanju djece, bračnog druga ili djece / bračnog druga. Sud može donijeti odluku o plaćanju u obrocima, plaćanju paušalnog iznosa, plaćanju na temelju dogovora ili osiguranim plaćanjima u određenim vremenskim razmacima. Sud ili Služba za uzdržavanje djece u odgovarajućim slučajevima može odlučiti da se uzdržavanje treba plaćati retroaktivno. Pri odlučivanju o retroaktivnom plaćanju i procjeni iznosa u obzir se uzimaju sve okolnosti pojedinog predmeta. Sudu se u bilo kojem trenutku može podnijeti zahtjev za izmjenu odluke o uzdržavanju.

U određenim se okolnostima uzdržavanje bračnog druga može isplaćivati iz primanja iz mirovinskog osiguranja. Iako stranke slobodno mogu same dogovoriti svoja financijska pitanja bez potrebe za sudskim nalogom, u slučaju zajedničke mirovine ili prijenosa mirovinskih sredstava potrebno je izdati sudski nalog kako bi pružatelj mirovinskog osiguranja mogao djelovati.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osobe koje ispunjavaju uvjete za primanje uzdržavanja navedene su u odgovoru na prethodno pitanje br. 1.

Centar za poslove plaćanja uzdržavanja (*Maintenance Payments Business Centre*, MPBC), kao dio sudske službe Engleske i Walesa, bavi se plaćanjima pojedincima. [Odjel za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju](#) (*Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders*, REMO) ne bavi se plaćanjima. Služba za uzdržavanje djece pruža usluge izračuna, naplate i plaćanja. Ako roditelj koji plaća uzdržavanje zakasni s plaćanjem ili ga ne izvrši, Služba za uzdržavanje djece pokušat će ponovo pokrenuti izvršavanje plaćanja i osigurati da se što prije plati zaostali iznos uzdržavanja. Služba za uzdržavanje djece prema potrebi može primijeniti različite postupke izvršenja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U slučaju naplate uzdržavanja sud može naložiti da se plaćanje izvrši izravno sudu. Sud može naložiti određeni način plaćanja i može donijeti nalog za izvršenje na plaći. Na zahtjev Službe za uzdržavanje djece sud može donijeti naloge navedene u nastavku.

Ako se uzdržavanje odvija preko Službe za uzdržavanje djece, a roditelj koji plaća uzdržavanje ne plati svoju obvezu uzdržavanja djeteta, Služba će poduzeti nužne mjere kako bi osigurala plaćanje dospjelih iznosa uzdržavanja. Služba za uzdržavanje djece ima niz ovlasti koje može primijeniti, uključujući izravno izvršenje na plaći i bankovnim računima te pokretanje sudskog postupka (mjere izvršenja). Ako je to nužno, u krajnjem se slučaju od suda može tražiti da oduzme putovnicu ili vozačku dozvolu roditelja koji plaća uzdržavanje ili da mu čak izreče zatvorsku kaznu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Ne postoje ograničenja kad je riječ o izvršavanju odluka o uzdržavanju.

Služba za uzdržavanje djece mora uzeti u obzir dobrobit svakog djeteta na koje bi mogle utjecati njezine odluke o roku plaćanja zaostalih iznosa i visini pojedinih obroka.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Nadležna organizacija za naplatu uzdržavanja primjenom sustava za uzdržavanje djece jest Služba za uzdržavanje djece (vidjeti prethodni tekst).

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Kad je riječ o uzdržavanju djeteta koje se odvija preko Službe za uzdržavanje djece, ona može samo proslijediti primljeni novac, ako je to primjenjivo. Ona ne može plaćati puni iznos uzdržavanja ili njegov dio u svoje ime ili umjesto roditelja koji ne živi s djetetom.

 [Središnje tijelo za Englesku i Wales \(za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju\)](#) ne može preuzeti odgovornost za plaćanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju (REMO) postupak je u okviru kojeg odluke o uzdržavanju koje su donijeli sudovi Ujedinjene Kraljevine u korist rezidenata Ujedinjene Kraljevine mogu protiv osoba koje žive u inozemstvu registrirati i izvršiti sudovi ili druga tijela u drugim državama.

Riječ je o dvostranom sporazumu na koji se primjenjuju međunarodne konvencije ili dogovoreni postupci, što isto tako znači da sudovi Ujedinjene Kraljevine mogu registrirati i izvršavati strane odluke o uzdržavanju u korist osoba koje žive u inozemstvu protiv rezidenata Ujedinjene Kraljevine.

Kako podnijeti zahtjev?

Rezident Ujedinjene Kraljevine koji želi podnijeti zahtjev za uzdržavanje protiv osobe koja živi u inozemstvu trebao bi se obratiti:

• centru za poslove izvršenja uzdržavanja nadležnom u mjestu u kojem podnositelj zahtjeva živi kako je prikazano na [umetnuti hipervezu za <https://www.gov.uk/child-maintenance-if-one-parent-lives-abroad/ex-partner-lives-abroad>].

Podnositelj zahtjeva može zatražiti izvršenje svoje odluke u državi u kojoj obveznik uzdržavanja ima boravište. Primjenjuju se i postupci kojima podnositelj zahtjeva može od nadležnih tijela u drugoj državi zatražiti da donese odluku o uzdržavanju u njegovu korist.

Podnositelja zahtjeva ne mora zastupati odvjetnik. Službenici u centru za poslove izvršenja uzdržavanja uputit će podnositelja zahtjeva u to koji obrazac treba upotrijebiti i proslijediti će zahtjev nadležnom tijelu. To je nadležno tijelo u Engleskoj i Walesu Odjel za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju.

Odjel će zahtjev poslati stranom tijelu na registraciju i izvršenje protiv osobe koja ondje živi.

Zahtjev koji se podnosi izvan Ujedinjene Kraljevine mora Odjelu za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju podnijeti strano tijelo nadležno u državi u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište. Odjel će proslijediti zahtjev centru za poslove izvršenja uzdržavanja koji je nadležan za taj predmet.

Služba za uzdržavanje djece može izračunati iznos uzdržavanja samo ako oba roditelja ili roditelj koji prima uzdržavanje i dijete imaju uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini ili ako roditelj koji plaća uzdržavanje radi izvan Ujedinjene Kraljevine kao britanski državni službenik, diplomat, pripadnik oružanih snaga ili upućeni zdravstveni djelatnik ili radi izvan Ujedinjene Kraljevine za poslodavca koji je trgovačko društvo registrirano u Ujedinjenoj Kraljevini koje u toj državi isplaćuje plaće. U svrhe izračuna iznosa uzdržavanja djeteta može se uzeti u obzir prihod iz inozemstva na koji osoba koja ima uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini plaća porez u toj državi.

U skladu s Uredbom EU-a o uzdržavanju br. 4/2009, Služba za uzdržavanje djece može drugim državama članicama EU-a podnijeti i zahtjev za naplatu zaostalih iznosa uzdržavanja.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Adrese za kontakt svakog od centara za poslove izvršenja uzdržavanja navedene su u nastavku:

Za osobe koje žive na širem području Londona:

The Maintenance Enforcement Business Centre – London

Central Family Court

First Avenue House

42-49 High Holborn

London

WC1V 6NP

DX 160010 Kingsway 7

E-pošta: MEBC.London@justice.gov.uk

Za osobe koje žive u Engleskoj, uz iznimku šireg područja Londona:

The Maintenance Enforcement Business Centre – Bury St Edmunds

Triton House

St Andrews Street North

Bury St Edmunds

Suffolk

IP33 1TR

E-pošta: MEBC.BSE@justice.gov.uk

Za osobe koje žive u Walesu:

The Maintenance Enforcement Business Centre – Wales

Wales Maintenance Business Centre
Port Talbot Justice Centre
Harbourside Way
Port Talbot
SA13 1SB
Telefon: 01656 673 833

E-pošta: mebc.wales@justice.gov.uk

Odjelu za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju moguće se obratiti na sljedeću adresu:

Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders (REMO)

Official Solicitor and Public Trustee

Victory House, 30-34 Kingsway

London

WC2B 6EX

Telefon: 020 3681 2757 (u Ujedinjenoj Kraljevini)

+44 20 3681 2757 (međunarodni)

E-pošta: remo@offsol.gsi.gov.uk

[Internetske stranice Odjela za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju](#)

Centri za poslove izvršenja uzdržavanja i Odjel za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju podnositeljima zahtjeva ili drugim osobama ne mogu davati pravne savjete. Međutim, mogu se dati opće upute o postupku. Točna priroda uzajamnog odnosa između Ujedinjene Kraljevine i drugih država ovisi o konvenciji ili sporazumu čija je država stranka, a centri za poslove izvršenja uzdržavanja mogu dati savjet o načinu primjene različitih konvencija na određeni slučaj.

Novi podnositelji zahtjeva moraju prije podnošenja zahtjeva Službi za uzdržavanje djece podnijeti zahtjev Savjetovalištu o uzdržavanju djece. Savjetovalište o uzdržavanju djece dostupno je na telefonskom broju 0800 0835 130 za pozive iz Ujedinjene Kraljevine, a mogu se posjetiti i njegove internetske stranice. Ako ste već pokrenuli postupak preko Agencije za potporu djeci ili Službe za uzdržavanje djece, telefonski broj za kontakt nalazi se na bilo kojem dopisu koji su vam poslali.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Zahtjev se može podnijeti putem nadležnog tijela ili suda koji se bavi uzajamnim izvršenjem u drugoj državi u kojoj podnositelj zahtjeva ima boravište. Zahtjev se iz druge države može podnijeti i izravno Odjelu za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju, sudu ili centru za poslove izvršenja uzdržavanja. Služba za uzdržavanje djece nadležna je izračunati iznos uzdržavanja samo ako podnositelj zahtjeva i dijete imaju boravište u nekom drugom mjestu u Ujedinjenoj Kraljevini (odnosno, u Škotskoj ili Sjevernoj Irskoj).

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U prethodnom tekstu navedeni su kontaktni podaci za Odjel za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju, centre za poslove izvršenja uzdržavanja i Službu za uzdržavanje djece. Pomoć koja se pruža opisana je u prethodnom tekstu. Okolnosti u kojima Služba za uzdržavanje djece ne može prihvatiti zahtjev opisane su u prethodnim odgovorima.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Haški protokol iz 2007. nije obvezujući za Ujedinjenu Kraljevinu i stoga se ne primjenjuje u Engleskoj i Walesu.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Na sve se predmete u Engleskoj i Walesu primjenjuje pravo Engleske i Walesa.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Za naplatu uzdržavanja obično nije potrebno pravno zastupanje, a pristojbe se u većini slučajeva ne naplaćuju. Ako je potrebno pravno zastupanje, dostupna je pravna pomoć (poglavlje V.), koja u nekim slučajevima podliježe ispitivanju imovinskog stanja i osnovanosti, a od podnositelja zahtjeva može se zahtijevati da plati doprinos. U okviru pravne pomoći može se izvršiti procjena kako bi se utvrdilo je li s obzirom na prirodu slučaja potrebno podnijeti zahtjev za potpunu pravnu pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

[Uredbama o nadležnosti u građanskim predmetima i presudama \(o uzdržavanju\) iz 2011.](#) (SI 1484/2011) podupire se primjena Uredbe o uzdržavanju br. 4 /2009. U Uredbi 3. i Dodatku 1. navedena su središnja tijela za Ujedinjenu Kraljevinu i njihova uloga u pogledu slanja zahtjeva. U Uredbi 4. i Dodatku 2. navedena su tijela koja moraju dostavljati podatke središnjim tijelima (uključujući podatke o obvezniku uzdržavanja) i navedena su pravila za središnja tijela o primjerenom otkrivanju informacija.

U stavku 18. Dodatka 1. [Zakonu o pravnoj pomoći, izricanju kazni i kažnjavanju počinitelja iz 2012.](#) utvrđena je dostupnost pravne pomoći u Engleskoj i Walesu u skladu s Uredbom o uzdržavanju.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 24/06/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska

komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahjevi za uzdržavanje - Sjeverna Irska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje“ i „obveza uzdržavanja“? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Roditelj može plaćati uzdržavanje za svoju djecu ili za bilo koje dijete iz obitelji bilo kojoj osobi koja skrbi o djetetu. Uzdržavanje može plaćati i jedan bračni drug ili životni partner drugom bračnom drugu ili životnom partneru.

Roditelj može drugom roditelju ili skrbniku plaćati uzdržavanje za svoju djecu ili za bilo koje dijete iz obitelji na temelju sudske odluke ili u okviru zakonskog sustava za uzdržavanje djece (upravni sustav koji je zakonom uspostavljen u Sjevernoj Irskoj).

Zakonski sustav za uzdržavanje djece obuhvaća dvije organizacije: Službu za uzdržavanje djece (*Child Maintenance Service*, CMS), koja je dio Ministarstva zajednica, i Savjetovalište o uzdržavanju djece (*Child Maintenance Choices*). Sustavom za uzdržavanje djece mogu se koristiti samo osobe (roditelji ili skrbnici i djeca) koje imaju uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini.

Uzdržavanje mogu putem Službe za uzdržavanje djece plaćati i roditelji koji žive odvojeno od svoje djece. Služba za uzdržavanje djece utvrđuje uvjete uzdržavanja u upravnom, a ne u sudskom postupku ako je dijete mlađe od 16 godina ili je mlađe od 20 godina, ali još se obrazuje, no ne u ustanovi visokog obrazovanja (već u školi ili sličnoj obrazovnoj ustanovi) ili je mlađe od 20 godina i živi s roditeljem koji je za njega zatražio dječji doplatu.

Uzdržavanje se plaća roditelju ili skrbniku. Zahtjev Službi za uzdržavanje djece može podnijeti roditelj ili skrbnik. Iznos uzdržavanja izračunava Služba za uzdržavanje djece. Roditelj koji ne živi s djetetom vrši tjedne uplate izravno roditelju ili skrbniku (to se naziva izravnim plaćanjem) ili primjenom usluge Službe za uzdržavanje djece „Naplati i plati“ (*Collect and Pay*), za koju se plaća naknada (vidjeti u nastavku).

U skladu s [Uredbom o domaćim postupcima \(Sjeverna Irska\) iz 1980.](#), bračni drug sudu može podnijeti zahtjev za izdavanje naloga za financijsku potporu, a u skladu s [Uredbom o bračnim pitanjima \(Sjeverna Irska\) iz 1978.](#), bračni drug može podnijeti zahtjev za financijsku potporu u okviru postupka za razvod ili zakonsku rastavu. Sud može naložiti obročna plaćanja podnositelju zahtjeva ili u korist djeteta, a može i odrediti plaćanje paušalnog iznosa.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

U skladu s Uredbom o uzdržavanju djece (Sjeverna Irska) iz 1991. dijete može primati uzdržavanje ako je mlađe od 16 godina ili ako je mlađe od 20 godina i pohađa redoviti obrazovni program, no ne u ustanovi visokog obrazovanja (još pohađa nastavu u školi ili sličnoj obrazovnoj ustanovi).

U skladu s Uredbom o domaćim postupcima (Sjeverna Irska) iz 1980. sud neće naložiti financijsku potporu u korist djeteta koje je navršilo 18 godina.

Međutim, sud ponekad može naložiti potporu ako postoje „posebne okolnosti“ ili ako dijete pohađa nastavu u obrazovnoj ustanovi ili ako se osposobljava za obrt, struku ili zanimanje, bez obzira na to ima li ili će imati posao za koji prima plaću.

U skladu s Uredbom o bračnim pitanjima (Sjeverna Irska) iz 1978. dijete ima pravo na uzdržavanje sve dok ne navršiti 16 godina (ili 18 godina ako se nastavi redovito školovati). Sud može produljiti plaćanje uzdržavanja ako se dijete nastavi obrazovati nakon navršene 18 godine ili ako postoje posebne okolnosti zbog kojih se zahtijeva nastavak uzdržavanja.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Kada se roditelji u Sjevernoj Irskoj rastave, prije nego što podnesu zahtjev Službi za uzdržavanje djece, moraju se obratiti Savjetovalištu o uzdržavanju djece te zatražiti savjete i informacije kako bi se mogli konstruktivno dogovoriti o uzdržavanju svoje obitelji. Dogovor može biti u obliku „obiteljskog dogovora“, odnosno međusobnog dogovora, ili u obliku zahtjeva koji se podnosi Službi za uzdržavanje djece. Roditelji ne mogu pristupiti Službi za uzdržavanje djece ako se prethodno nisu obratili Savjetovalištu o uzdržavanju djece.

Ako roditelj odluči da se ne može postići obiteljski dogovor, može zatražiti Službu za uzdržavanje djece da napravi izračun plaćanja. Plativi iznos uzdržavanja temelji se na postotku prihoda roditelja koji plaća uzdržavanje i ne živi s djetetom u skladu s brojem djece za koju treba plaćati uzdržavanje.

Roditelji koji želi da Služba za uzdržavanje djece naplati i proslijedi plaćanja uzdržavanja, mora platiti naknadu. Roditelji koji se dogovore da će jedno drugomu plaćati izravno (s pomoću usluge izravnog plaćanja) ne moraju plaćati naknadu. Korisnici Službe za uzdržavanje djece koji žele da Služba izvrši plaćanje s pomoću usluge „Naplati i plati“, moraju platiti naknade za naplatu. Za roditelja koji ne živi s djetetom riječ je o dodatnih 20 % na uobičajen iznos uzdržavanja. Roditelju koji skrbi o djetetu oduzet će se 4 % od iznosa koji prima za uzdržavanje djeteta. Plaćanje naknada za naplatu može se izbjeći postizanjem obiteljskog dogovora ili izravnim plaćanjem.

Roditelj koji ne živi s djetetom mora Službi za uzdržavanje djece platiti i naknadu za postupak izvršenja koji Služba na temelju sudske odluke protiv njega pokreće u slučaju da nije platio dospjelo uzdržavanje.

Zahtjev za ostvarivanje prava na uzdržavanje možete podnijeti sudu preko središnjeg tijela Sjeverne Irske: ako ste vi ili vaša djeca ishodili odluku o uzdržavanju protiv osobe koja živi u Sjevernoj Irskoj ili u drugoj državi ili na drugom državnom području koje je sklopilo uzajamni sporazum s Ujedinjenom Kraljevinom u pogledu obveza uzdržavanja ili ako vi ili vaša djeca želite pokrenuti sudski postupak za uzdržavanje u drugoj državi ili na drugom državnom području koje je sklopilo uzajamni sporazum o uzdržavanju s Ujedinjenom Kraljevinom.

Zahtjev za izvršenje postojeće odluke o uzdržavanju u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 može se podnijeti i izravno magistratskom sudu u Sjevernoj Irskoj.

Glavni elementi postupka uključuju, gdje je to primjenjivo, sljedeće:

registraciju odluke u Sjevernoj Irskoj i njezino izvršenje

registraciju odluke iz Sjeverne Irske negdje drugdje i njezino izvršenje

pokretanje postupka u Sjevernoj Irskoj (uključujući podnošenje zahtjeva za privremenu odluku)

pokretanje postupka ili registraciju odluke izvan Sjeverne Irske (uključujući podnošenje zahtjeva za privremenu odluku).

Ako imate postojeću procjenu Službe za uzdržavanje djece u Sjevernoj Irskoj, trebali biste se prvo obratiti Službi za uzdržavanje djece kako biste potvrdili može li ona u toj državi u vaše ime pokrenuti postupak izvršenja.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za uzdržavanje djeteta može u ime roditelja ili skrbnika podnijeti bilo koja osoba kao što je prijatelj, srodnik ili odvjetnik. Roditelj ili skrbnik morat će tu osobu ovlastiti da to učini, osim ako ta osoba već ima ovlasti, na primjer na temelju punomoći itd.

U Sjevernoj Irskoj zahtjev nije moguće podnijeti u ime djeteta jer djeca ne mogu sama za sebe tražiti uzdržavanje.

Zahtjev za uzajamno izvršenje uzdržavanja u Sjevernoj Irskoj može se podnijeti u ime druge osobe ako je tako predviđeno u primjenjivoj međunarodnoj konvenciji o uzajamnom izvršenju uzdržavanja.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Odgovarajuće područje pravosuđa za pokretanje sudske odluke utvrđuje se s obzirom na tri upravna sudska odjela u Sjevernoj Irskoj. Sudski postupak može se pokrenuti u bilo kojem upravnom sudskom odjelu, iako se u načelu pokreće u odjelu u kojem jedna od stranaka ima prebivalište. Središnje tijelo Sjeverne Irske može pomoći u utvrđivanju odgovarajućeg odjela.

Kontaktne podatke lokalnih sudova u Sjevernoj Irskoj dostupni su na internetskim stranicama Sudske službe Sjeverne Irske.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahtjev za uzdržavanje djeteta u upravnom postupku rješava Služba za uzdržavanje djece u Sjevernoj Irskoj i širem području Ujedinjene Kraljevine.

Podnositelje zahtjeva za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju ne mora zastupati odvjetnik pri podnošenju zahtjeva za naplatu uzdržavanja sudu u skladu s različitim međunarodnim konvencijama i sporazumima. Zahtjev zaprimljen iz druge države bit će prosljeđen obiteljskom sudu mjesta u kojem tuženik ima boravište ili će ga središnje tijelo Sjeverne Irske poslati izvornom sudu.

Zaposlenici sudova mogu pomoći s popunjavanjem potrebnih obrazaca, ali ne mogu pružati pravne savjete, pa se stoga podnositelju zahtjeva savjetuje da zatraži usluge odvjetnika specijaliziranog za obiteljsko pravo. Odvjetnička komora Sjeverne Irske (telefonski broj: +44 28 9023 1614) osobama može dati imena odvjetnika koji mogu pružati savjete i pomoć u predmetima povezanim s alimentacijom / uzdržavanjem djeteta.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Pokretanje upravnog postupka za izvršenje ili donošenje odluka o uzajamnom uzdržavanju u Sjevernoj Irskoj besplatno je.

Međutim, podnositelju zahtjeva mogu nastati sudski troškovi ako se bilo koja od stranaka koristi uslugama odvjetnika i ako se postupak pokreće pred sudom.

Troškovi će se, naravno, razlikovati i podnositelj zahtjeva može podnijeti zahtjev za pravnu pomoć radi podmirivanja troškova pravnog savjeta i potpore, pri čemu treba navesti podatke o sredstvima koja ima na raspolaganju, npr. podatke o raspoloživom prihodu i kapitalu. Na pravila o pravnoj pomoći primjenjuje se [Uredba o pristupu pravosuđu \(Sjeverna Irska\) iz 2003](#). Obično mogu nastati sljedeći troškovi i izdaci:

uobičajene sudske pristojbe

nepovratni sudski troškovi

troškovi izvršenja.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud u svrhu naplate uzdržavanja može donijeti odluku o uzdržavanju djece, bračnog druga ili djece / bračnog druga. Sud može donijeti odluku o plaćanju u obrocima, plaćanju paušalnog iznosa, plaćanju na temelju dogovora ili osiguranim plaćanjima u određenim vremenskim razmacima. Sud u odgovarajućim slučajevima može odlučiti da se uzdržavanje treba plaćati retroaktivno. Pri odlučivanju o retroaktivnom plaćanju i procjeni iznosa u obzir se uzimaju sve okolnosti pojedinog predmeta. Sudu se u bilo kojem trenutku može podnijeti zahtjev za izmjenu odluke o uzdržavanju.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osobe koje ispunjavaju uvjete za primanje uzdržavanja navedene su u odgovoru na prethodno pitanje br. 1.

Služba za uzdržavanje djece u Sjevernoj Irskoj i Ujedinjenoj Kraljevini pruža usluge izračuna samo s pomoću usluge izravnog plaćanja ili usluge „Naplati i plati”. U okviru prve usluge Služba za uzdržavanje djece utvrđuje iznos uzdržavanja koji je potrebno platiti, a roditelji međusobno dogovaraju izravno plaćanje. U okviru druge usluge Služba za uzdržavanje djece provodi naplatu točnog iznosa od roditelja koji ne živi s djetetom. Roditelji plaćaju naknadu za svako plaćanje ili primitak uzdržavanja za djecu preko usluge „Naplati i plati”.

U skladu s Uredbom o domaćim postupcima (Sjeverna Irska) iz 1980. sud može naložiti da obveznik uzdržavanja izravno plaća uzdržavanje uzdržavanoj osobi ili izvršitelju (to je obično sudski službenik u sporovima male vrijednosti).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Kad je riječ o korisnicima usluge „Naplati i plati”, Služba za uzdržavanje djece poduzet će nužne mjere kako bi osigurala da roditelj koji ne živi s djetetom plati dugovani iznos uzdržavanja. Služba za uzdržavanje djece ima niz ovlasti koje može primijeniti, uključujući izravno izvršenje na plaći i bankovnim računima te pokretanje sudskog postupka (mjere izvršenja). Ako je to nužno, u krajnjem se slučaju od suda može tražiti da oduzme vozačku dozvolu roditelja koji ne živi s djetetom, a koji ne plaća uzdržavanje ili da mu izreče zatvorsku kaznu.

U skladu s Uredbom o domaćim postupcima (Sjeverna Irska) iz 1980. i Uredbom o bračnim pitanjima (Sjeverna Irska) iz 1978. stranka može sudu podnijeti zahtjev za izvršenje zaostalih plaćanja. Sud ima niz ovlasti koje može primijeniti, uključujući izravno izvršenje na plaći (nalog za izvršenje na plaći).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Zahtjev za izvršenje odluke o uzdržavanju donesene izvan nadležnosti Sjeverne Irske može se podnijeti prije isteka roka od tri godine od datuma neplaćanja dospjelih iznosa ili prije isteka duljeg roka zastare predviđenog u skladu s pravom matične države.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Služba za uzdržavanje djece u Sjevernoj Irskoj može s pomoću zakonske usluge „Naplati i plati” provesti naplatu novčanih iznosa koji se duguju roditeljima. Zahtjevi za naplatu uzdržavanja u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 mogu se podnijeti izravno magistratskom sudu u Sjevernoj Irskoj ili mu se mogu proslijediti preko središnjeg tijela Sjeverne Irske. Svi drugi zahtjevi za naplatu međunarodnih obveza uzdržavanja trebaju se slati središnjem tijelu Sjeverne Irske.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Služba za uzdržavanje djece primljeni novac može prosljeđivati samo u predmetima kojima upravlja. Ona ne može plaćati puni iznos uzdržavanja ili njegov dio u svoje ime ili umjesto roditelja koji ne živi s djetetom.

Središnje tijelo Sjeverne Irske (za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju) u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 ne može preuzeti odgovornost za plaćanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva može se obratiti Odjelu za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju u okviru Sudske službe Sjeverne Irske, koja djeluje u svojstvu središnjeg tijela Sjeverne Irske u skladu s različitim uzajamnim međunarodnim sporazumima o uzdržavanju.

Lokalni sudovi pojedincima mogu pomoći s ispunjavanjem zahtjeva, ali ne mogu pružati pravne savjete. Sudski ured prema potrebi će poslati zahtjev središnjem tijelu Sjeverne Irske na provjeru i prosljeđivanje središnjem tijelu države članice kojoj je upućen zahtjev.

Više informacija dostupno je na [stranici o uzajamnom izvršenju odluka o uzdržavanju na internetskim stranicama vlade Sjeverne Irske \(NI Direct\)](#).

Služba za uzdržavanje djece može izračunati iznos uzdržavanja djeteta samo ako je roditelj koji ne živi s djetetom u drugom dijelu Ujedinjene Kraljevine (odnosno Engleskoj, Walesu ili Škotskoj) ili radi izvan Ujedinjene Kraljevine za poslodavca koji isplaćuje plaće u Ujedinjenoj Kraljevini.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Središnjem tijelu za uzajamno izvršenje odluka o uzdržavanju moguće se obratiti pisanim putem na sljedeću adresu:

Department of Justice for Northern Ireland

REMO Unit at Operational Policy Branch

Northern Ireland Courts and Tribunals Service

4th Floor Laganside House

23-27 Oxford Street

Belfast BT1 3LA

Northern Ireland

Tel.: 0300 200 7812 (UK)

+44 28 9049 5884 (međunarodni)

E-pošta: reciprocalenforcement@courtsni.gov.uk

Kontaktni podaci lokalnih sudova u Sjevernoj Irskoj dostupni su na internetskim stranicama Sudske službe Sjeverne Irske.

Broj telefona linije za pomoć Savjetovaništa o uzdržavanju djece: 0800 028 7439 (UK) +44 800 0287439 (međunarodni). (Imajte na umu da je taj broj dostupan od 9 do 17 sati, od ponedjeljka do petka.)

Za opće upite dostupni su sljedeći brojevi: 0845 608 0022 (UK) ili 0345 608 0022 (UK) i +44 845 608 0022 (međunarodni) ili +44 345 608 0022 (međunarodni). Linije su otvorene od ponedjeljka do petka od 8 do 20 sati te subotom od 9 do 17 sati.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva u drugoj državi trebao bi se u načelu prvo obratiti središnjem tijelu svoje države kako bi utvrdio postoji li trenutno uzajamni sporazum. Ako sporazuma nema, alternativna mogućnost bilo bi pokretanje postupka u Sjevernoj Irskoj. U tim okolnostima podnositelj zahtjeva trebao bi se obratiti Odvjetničkoj komori Sjeverne Irske (telefon: +44 28 9023 1614), koja mu može dati imena odvjetnika koji mogu pružati savjete i pomoć u predmetima povezanim s alimentacijom / uzdržavanjem djeteta.

Ako postoji sporazum, zahtjevi za naplatu uzdržavanja u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 mogu se podnijeti izravno sudu ili mu se mogu proslijediti preko središnjeg tijela Sjeverne Irske. Zahtjevi koji se podnose u okviru drugih uzajamnih sporazuma trebaju se slati središnjem tijelu.

U tim okolnostima Služba za uzdržavanje djece bila bi nadležna za izračunavanje iznosa uzdržavanja samo ako podnositelj zahtjeva i dijete imaju boravište negdje drugdje u Ujedinjenoj Kraljevini (odnosno u Engleskoj, Walesu ili Škotskoj). Ako se podnositelj zahtjeva nalazi izvan Ujedinjene Kraljevine, Služba za uzdržavanje djece nije nadležna za izračunavanje iznosa uzdržavanja.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako uzajamni sporazum postoji, nakon što se zahtjev pošalje u Sjevernu Irsku, središnje tijelo Sjeverne Irske djeluje kao točka za kontakt za podnositelja zahtjeva, odvjetnike i strana tijela.

Središnje tijelo Sjeverne Irske prema potrebi će organizirati i registraciju sudske odluke i imenovanje odvjetnika da zastupa podnositelja zahtjeva koji ispunjava uvjete za pravnu pomoć.

Središnje tijelo obradit će vaš zahtjev te će ga, ako je u redu, proslijediti nadležnom magistratskom sudu na kojem će se voditi postupak (iako se u skladu s navedenim zahtjevi na temelju Uredbe (EZ) br. 4/2009 mogu podnijeti i izravno magistratskom sudu). Kontaktne podatke središnjeg tijela navedeni su u nastavku:

Služba za uzdržavanje djece možda će u ograničenim okolnostima moći izračunati iznos uzdržavanja. Vidjeti prethodne odgovore u kojima se navode okolnosti u kojima Služba za uzdržavanje djece neće moći prihvatiti zahtjev i relevantni kontaktne podatke.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Haški protokol iz 2007. nije obvezujući za Ujedinjenu Kraljevinu i stoga se ne primjenjuje u Sjevernoj Irskoj.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Na sve predmete o kojima se odlučuje u Sjevernoj Irskoj primjenjuje se pravo Sjeverne Irske.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Za naplatu uzdržavanja obično nije potrebno pravno zastupanje, a pristojbe se u većini slučajeva ne naplaćuju.

Ako je potrebno pravno zastupanje, dostupna je pravna pomoć (poglavlje V.), koja u nekim slučajevima podliježe ispitivanju imovinskog stanja i osnovanosti, a od podnositelja zahtjeva može se zahtijevati da plati doprinos. U okviru pravne pomoći može se izvršiti procjena kako bi se utvrdilo je li s obzirom na prirodu slučaja potrebno podnijeti zahtjev za potpunu pravnu pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

[Uredbama o nadležnosti u građanskim predmetima i presudama \(o uzdržavanju\) iz 2011.](#) (SI 1484/2011) podupire se primjena Uredbe (EZ) br. 4/2009. U Uredbi 3. i Dodatku 1. navedena su središnja tijela za Ujedinjenu Kraljevinu (uključujući Sjevernu Irsku). U Uredbi 4. i Dodatku 2. navedena su tijela koja moraju dostavljati podatke središnjim tijelima (uključujući podatke o obvezniku uzdržavanja) i navedena su pravila za središnja tijela o primjerenom otkrivanju informacija.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 22/07/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Škotska

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U Škotskoj trenutno postoje dva sustava za utvrđivanje uzdržavanja: [Zakon o uzdržavanju djece iz 1991.](#) u načelu ima prednost pred [Obiteljskim zakonom \(Škotska\) iz 1985.](#) i njime je uzdržavanje djeteta premješteno iz područja privatnog prava i nadležnosti sudova u područje nadležnosti javnih tijela. Međutim, Zakon o uzdržavanju djece primjenjuje se u načelu samo ako skrbnik, roditelj koji ne živi s djetetom i dijete imaju uobičajeno boravište u UK-u. Ako se ne primjenjuje Zakon iz 1991., primjenjivat će se stariji sustav iz Obiteljskog zakona (Škotska) iz 1985.

U skladu sa Zakonom o uzdržavanju djece iz 1991. samo „dijete koje ispunjuje uvjete” (odnosno ono koje ima najmanje jednog roditelja koji ne živi s njime) može imati koristi od odluke o uzdržavanju koju je donijela [Služba za uzdržavanje djece](#). Roditelj (ili druga osoba koja ispunjuje uvjete) koji skrbi za dijete može podnijeti zahtjev u kojem od roditelja koji ne živi s djetetom traži uzdržavanje djeteta.

U skladu s Obiteljskim zakonom (Škotska) iz 1985. obvezu uzdržavanja imaju sljedeće osobe:

suprug prema supruzi,

supruga prema suprugu,

otac ili majka prema svojem djetetu,

osoba prema djetetu (osim djeteta kojeg mu je u skrb dalo lokalno ili drugo javno tijelo ili dobrovoljna organizacija) koje je prihvatila kao člana obitelji.

Bivši životni partner možda će isto morati plaćati uzdržavanje drugom bivšem životnom partneru.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

U skladu sa Zakonom o uzdržavanju djeteta iz 1991. dijete mora biti:

mlađe od 16 godina ili

mlađe od 19 godina ako pohađa redovno obrazovanje koje nije visoko obrazovanje ili

mlađe od 18 godina i sposobno za rad ili osposobljavanje za mlade dok roditelj još uvijek prima uzdržavanje za dijete.

U skladu s Obiteljskim zakonom (Škotska) iz 1985. dijete se definira na sljedeći način:

osoba mlađa od 18 godina ili

osoba starija od 18, ali mlađa od 25 godina i koja „razumno i primjereno pohađa obrazovanje u obrazovnoj ustanovi ili osposobljavanje za određeno zanimanje ili struku.”

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako su oba roditelja u Škotskoj ili nekom drugom dijelu Ujedinjene Kraljevine, zahtjev se podnosi Službi za uzdržavanje djece. Ako jedan roditelj živi izvan Škotske, drugi roditelj može okružnom sudu podnijeti zahtjev za donošenje odluke o uzdržavanju, ali će morati tražiti pravni savjet kako to učiniti.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za uzdržavanje djeteta može se podnijeti u ime jednog roditelja ili druge osobe odgovorne za dijete, pod uvjetom da je podnositelj zahtjeva za to ovlašten ili ima punomoć. Dijete ne može samostalno podnijeti zahtjev za uzdržavanje, osim ako je starije od 12 godina i živi u Škotskoj.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U načelu je nadležan okružni sud u mjestu u kojem dijete ima boravište. Podaci o škotskim sudovima dostupni su na internetskim stranicama [Škotske sudske službe](#).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Da, treba tražiti pravni savjet od odvjetnika specijaliziranog za obiteljsko pravo.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Moraju se platiti sudske pristojbe i sudski troškovi, ali moguće je podnijeti zahtjev za pravnu pomoć [Škotskom odboru za pravnu pomoć](#).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sudovi mogu donositi naloge za uzdržavanje djeteta ili bračnog druga. Iznos uzdržavanja ovisi o nizu čimbenika, posebno o prihodima platitelja. Bilo koja stranka može tražiti izmjenu naloga za uzdržavanje podnošenjem zahtjeva sudu. Zahtjevi za uzdržavanje obično se ne primjenjuju retroaktivno od datuma podnošenja, iako grofovijski sudac ima diskrecijsko pravo da to učini.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje djeteta u načelu se plaća roditelju s kojim dijete živi.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U Škotskoj je dostupan niz sredstava ovrhe. Ona uključuju sljedeće:

ovrhu na plaću,

ovrhu sredstava s bankovnih računa ili drugih izvora,

plombu na zemljištu i zgradama.

Ovrhu u načelu provode sudski izvršitelji, koji su neovisni sudski službenici.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Ovršni postupci u Škotskoj propisani su zakonom u [Zakonu o dužnicima \(Škotska\) iz 1987](#). U Zakonu su predviđeni zakonski ovršni postupci i osigurava se određeni stupanj zaštite dužnika. Na primjer, iznos koji poslodavac može oduzeti od plaće dužnika ograničen je zakonom.

U Škotskoj nema zastare na naplatu duga uzdržavanja. Svaki neplaćeni dug može se naplatiti ako je dužnik u Škotskoj ili u Škotskoj ima imovinu koja se može ovršiti. Međutim, ako škotski sud mora na obvezu uzdržavanja primijeniti zakon druge države, sud će primijeniti mjerodavne zakonske propise te države.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

[Služba za uzdržavanje djece](#) (ako su oba roditelja rezidenti UK-a). Škotsko središnje tijelo (ako je jedan roditelj u inozemstvu). Podaci o Škotskom središnjem tijelu navedeni su u nastavku.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Treballi biste se obratiti Škotskom središnjem tijelu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Scottish Government Justice Directorate

Central Authority and International Law Team

St Andrew's House (GW15)

Regent Road

Edinburgh EH1 3DG

Scotland

Tel.: 00 44 131 244 3570

00 44 131 244 4829

00 44 131 244 2417

Faks: 00 44 131 244 4848

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Trebali biste se obratiti središnjem tijelu predmetne države članice. Svakom se nadležnom tijelu možete obratiti izravno.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti prethodni tekst.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Ne.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Na Uredbu o uzdržavanju primjenjuje se Obiteljski zakon (Škotska) iz 1985. Odgovarajuća pravila o privatnom međunarodnom pravu navedena su u [Uredbi o uzdržavanju](#)

[Pravilima o skrbi o djeci i uzdržavanju iz 1997.](#)

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Uzdržanim osobama koje podnose zahtjev u skladu s člankom 56. Uredbe pravna pomoć odobrava se automatski, osim ako se smatra da je zahtjev očito neutemeljen.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Poduzeti su dodatni koraci kako bi se osiguralo da se pomoć može pružiti u skladu s člankom 51. Ti su koraci uključivali izmjene zakona, sudskih pravila i odredaba o pravnoj pomoći.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 05/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zahtjevi za uzdržavanje - Gibraltar

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatku za uzdržavanje?

U skladu s gibraltarskim zakonom za donošenje naloga za plaćanje uzdržavanja nadležni su prvostupanjski (Magistrate's Court) i Vrhovni sud. Uzdržavanje je uređeno Zakonom o uzdržavanju. Na Vrhovnom sudu postupak radi ostvarivanja prava na uzdržavanje za dijete, životnog partnera, uzdržavanog člana obitelji ili bračnog druga može se spojiti s postupkom za razvod, sudsku rastavu, poništaj ili prestanak braka. I Vrhovni i prvostupanjski sud nadležni su za izmjene plativog iznosa uzdržavanja nakon donošenja pravomoćnog rješenja o razvodu ili prestanku braka. Prvostupanjski sud može dosuditi uzdržavanje u korist supruge, supruga, djeteta, pa čak i roditelja stranaka ako su ispunjeni određeni uvjeti. Takva se odluka donosi na temelju pritužbe podnesene prvostupanjskom sudu. Zakonom je propisano i donošenje odluke o uzdržavanju između nevjenčanih supružnika.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Pravo na uzdržavanje ima dijete mlađe od 16 godina. Osim toga, pravo na uzdržavanje ima i dijete koje je navršilo 16 godina, ali je mlađe od 21 godine i pohađa redovito obrazovanje ili osposobljavanje za zanimanje ili struku u trajanju od najmanje dvije godine.

Pravo na uzdržavanje ima i dijete koje ima umanjenu sposobnost zarađivanja zbog bolesti ili psihičkog ili fizičkog invaliditeta i koje nije navršilo 21 godinu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako traži uzdržavanje u predmetima u kojima nije utvrđena nadležnost Vrhovnog suda, podnositelj zahtjeva treba podnijeti tužbu prvostupanjskom sudu.

Zahtjevi za uzdržavanje koji su povezani s postupkom za razvod, sudsku rastavu, poništaj ili prestanak braka podnose se Vrhovnom sudu.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev za uzdržavanje može u ime djeteta podnijeti osoba koja ima skrbništvo ili ostvaruje roditeljsku odgovornost za dijete. U skladu s odredbama Zakona o uzdržavanju dijete može samo podnijeti zahtjev za uzdržavanje protiv osobe koja ga je odgovorna uzdržavati.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Ako je zahtjev za uzdržavanje utemeljen na braku ili životnom partnerstvu, za taj je postupak nadležan prvostupanjski sud. Ako zahtjev za uzdržavanje proizlazi iz postupka za razvod, sudsku rastavu, poništaj ili prestanak braka, koji su u nadležnosti Vrhovnog suda, o pitanju bi uzdržavanja trebao odlučivati taj sud.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelj može zahtjev podnijeti osobno i zastupati se pred sudom sam ili u njegovo ime mogu postupati odvjetnici.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za podnošenje tužbe prvostupanjskom sudu ne plaća se pristojba. Prema tome, podnositelj može doći na sud osobno i neće snositi nikakve troškove.

Za pokretanje postupka pred Vrhovnim sudom obično se plaća pristojba od 150 GBP. I na Magistratskom sudu i na Vrhovnom sudu dostupna je pravna pomoć koja podliježe provjeri imovinskog stanja. Zahtjevi za pravnu pomoć u postupcima pred obama sudovima podnose se Vrhovnom sudu, a obrasci su dostupni u pisarnici Vrhovnog suda.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Nakon razmatranja tužbe prvostupanjski sud može donijeti odluku o plaćanju uzdržavanja tjedno ili u određenim vremenskim razmacima koje smatra razumnima s obzirom na sve okolnosti slučaja za uzdržavanje djeteta, oca, životnog partnera, nevjenčanog supružnika, majke i/ili bračnog druga. Naknadno se može podnijeti zahtjev za izmjenu odluke o uzdržavanju. Taj se zahtjev može podnijeti prvostupanjskom sudu ili Vrhovnom sudu, ako je primjenjivo.

Sud može u odgovarajućim slučajevima odlučiti da se uzdržavanje mora plaćati retroaktivno.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje može jedna stranka plaćati drugoj ili se plaćanja mogu izvršavati preko suda.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako tuženik ne plati najmanje dva iznosa propisana u izvornoj odluci o uzdržavanju, tužitelj može podnijeti zahtjev za ovrhu na plaći. Prvostupanjski sud nadležan je i za donošenje naloga za pritvor kojim se tuženiku određuje pritvor zbog neispunjenja uvjeta iz odluke o uzdržavanju. Međutim, u takvim slučajevima sud tuženiku daje priliku da izloži razloge zašto ne bi trebalo donijeti takav nalog.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Rok zastare ne postoji.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Zahtjeve za uzdržavanje obično rješava prvostupanjski sud u Gibraltaru, 32 – 36 Town Range, Gibraltar. Ako zahtjev za uzdržavanje proizlazi iz postupka za razvod, sudsku rastavu ili poništaj, potrebno ga je podnijeti Vrhovnom sudu Gibraltara, 277 Main Street, Gibraltar.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

To nije predviđeno u gibraltarskom pravu. Naplata se može izvršiti ovrhom na plaći ili uporabom naloga za pritvor.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Upite treba slati prvostupanjskom sudu na adresu 277 Main Street, Gibraltar ili Vrhovnom sudu na adresu 277 Main Street, Gibraltar.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Upiti se mogu uputiti na sljedeću adresu:

Clerk of the Magistrates' Court,

Magistrates' Court,

32 – 36 Town Range

Gibraltar

Telefon: +350 200 75671

Faks: +350 200 40483.

S druge strane, svi upiti koji se odnose na postupke uzdržavanja na Vrhovnom sudu mogu se uputiti na sljedeću adresu:

The Registry,

Supreme Court,

277 Main Street,

Gibraltar

Telefon: +350 200 75608

Faks: +350 200 77118.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Tužba kojom se traži naplata u Gibraltaru može se poslati izravno prvostupanjskom sudu ako su ispunjeni svi zahtjevi u pogledu nadležnosti. U protivnom, ako zahtjev za uzdržavanje proizlazi iz postupka razvoda, sudske rastave ili poništaja, odgovarajući zahtjev može se podnijeti u pisarnici Vrhovnog suda.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Kao u prethodnom pitanju.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Haški protokol iz 2007. nije obvezujući za Gibraltar i stoga se ne primjenjuje u Gibraltaru.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Na sve predmete koji se rješavaju u Gibraltaru primjenjuje se gibraltarsko pravo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U ovoj je Uredbi predviđen niz mjera čija je svrha olakšati plaćanje zahtjeva za uzdržavanje u prekograničnoj situaciji. Takvi zahtjevi proizlaze iz obveze pomaganja članovima obitelji kojima je potrebna pomoć. Na primjer, oni mogu biti u obliku uzdržavanja koje se plaća djetetu ili bivšem bračnom drugu nakon razvoda.

Uredba se primjenjuje na obveze uzdržavanja koje proizlaze iz:

obiteljskog odnosa,

roditeljstva,

braka ili tazbinske veze.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Primjena Uredbe o uzdržavanju utvrđena je u Zakonu o uzdržavanju. Središnjim tijelom imenovano je sljedeće tijelo:

Minister for Justice,

Government of Gibraltar

Suite 771 Europort

Gibraltar

Tel: + 350 200 59267

Faks: + 350 200 59271

e-pošta: moj@gibraltar.gov.gi

U Zakonu o pravnoj pomoći propisano je da moraju biti zadovoljeni uvjeti ispitivanja imovinskog stanja i osnovanosti.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Posljednji put ažurirano: 03/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.